

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 5
— telefon števil 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg št. 7.
— telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— telefon št. 190.
Računi pri pošti ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Štrossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Jugoslavija postala država

V izvršitvi sporazuma so bili včeraj storjeni dalekosežni ukrepi: ustanovljena je Banovina Hrvatska, razpuščena sta skupščina in senat, odrejene so široke državnopravne kompetence nove banovine s samostojno zakonodajo. Predvidena je enaka ureditev ostalih banovin — Nova vlada je bila včeraj zaprisežena

Brdo, 26. avgusta. AA. V imenu Nj. Vel. Petra II., po milosti božji in volji naroda kralja Jugoslavije, so kr. namestniki sprejeli ostavko, ki so jo podali ministrski predsednik in notranji minister Dragiša Cvetković, prosvetni minister Stevan Cirić, minister brez listnice Vojko Cvrkić, minister brez listnice in zastopnik prometnega ministra dr. Džafer Kulenović, minister za vojsko in mornarico armijski general Milutin Nedić, minister brez listnice Franc Snoj, minister brez listnice Ante Maštrović, minister za ptt. Jovan Altiparmaković, minister za trgovino in industrijo Jevrem Tomić, minister za socialno politiko in narodno zdravje Miloje Rajaković, minister brez listnice dr. Branko Miljuš, minister za gozdove in rudnike Ljubomir Pantić, minister za telesno vzgojo naroda Djuro Cejović, kmetijski minister Nikola Beslić, pravosodni minister dr. Viktor Ružić, zunanji minister Aleksander Cincar-Marković, finančni minister Vojin Djurić, jih razrešili dolžnosti in postavili na razpoložanje.

Postavljajo pa:

za predsednika vlade Dragišo Cvetkovića, predsednika vlade n. r.,
za podpredsednika ministrskega sveta dr. Vladka Mačka, odvetnika v Zagrebu,
za pravosodnega ministra dr. Lazarja Markovića, ministra v p.,
za ministra prosvete Božidarja Maksimovića, ministra v p.,
za ministra za zgradbe dr. Miho Kreka, ministra n. r.,
za ministra za šume in rudnike dr. Džaferja Kulenovića, ministra n. r.,
za ministra za ljudsko telesno vzgojo Tomića Jevrema, ministra n. r.,
za prometnega ministra inž. Nikola Beslića, ministra n. r.,
za ministra za zunanje zadeve dr. Aleksandra Cincar-Markovića, ministra n. r.,
za ministra vojske in mornarice Milana Nedića, armijskega generala,
za ministra za pošte, telegraf in telefon dr. Josipa Torbarja, odvetnika v Zagrebu,
za finančnega ministra dr. Juraja Šuteja, odvetnika v Sarajevu,
za ministra brez portfelja dr. Smoljana Bariša, odvetnika iz Zagreba,
za ministra za trgovino in industrijo dr. Ivana Andresa, odvetnika iz Zagreba,
za ministra za socialno politiko in narodno zdravje dr. Srdjana Budi-savljevića, odvetnika iz Zagreba,
za kmetijskega ministra dr. Branka Čubrilovića,
za ministra brez portfelja dr. Mihajla Konstantinovića, univ. prof. v Beogradu,
za ministra za notranje zadeve Stanoje Mihaldžića, pomočnika bana, Predsednik ministrskega sveta naj izvrši ta ukaz.
Dvorec Brdo, 26. avgusta 1939.
Pavle s. r., dr. Radenko Stanković s. r., dr. Ivo Perović s. r.,
Predsednik ministrskega sveta Dragiša Cvetković s. r.

Razpust nar. skupščine in senata

Bled, 26. avg. o. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. so kraljevski namestniki na predlog predsednika ministrskega sveta in notranjega ministra odločili na podlagi čl. 32. in 116. ustave, da se narodna skupščina izvoljena 11. decembra 1939., razpusti.

S kraljevim ukazom se bo določil dan volitev narodne skupščine v vsej državi za novo štiriletno dobo. Z istim ukazom se bo določil dan sklicanja nove narodne skupščine.

Naš minister za notranje zadeve naj izvrši ta ukaz.

Brdo, 26. avgusta 1939.

Pavle l. r.

dr. Stanković l. r. dr. Perović l. r.

Bled, 26. avg. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II., po milosti božji in volji naroda kralja Jugoslavije so kraljevski namestniki na predlog predsednika mi-

nistrskega sveta in notranjega ministra ter po zasljanju ministrskega sveta na podlagi čl. 116 ustave sklenili ter odločajo:

Mandati vseh senatorjev izvoljenih ter imenovanih s kraljevim ukazom kakor tudi njihovih namestnikov prenehajo veljati z današnjo objavo tega ukaza.

Volitve v senat se bodo vršile na eno izmed nedelj 1. 1939. po predpisih zakona o volitvah senatorjev.

S kraljevim ukazom se bo določil dan sestanka novega senata.

Predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve naj izvrši ta ukaz.

Brdo, 26. avgusta 1939.

Pavle l. r.

Stanković l. r. Perović l. r.

Obseg in kompetence banovine Hrvatske

Bled, 26. avg. o. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II., po milosti božji in volji naroda kralja Jugoslavije, so kraljevski namestniki na predlog ministrskega sveta in na podlagi čl. 116 ustave, da bi se zagotovilo sodelovanje Hrvatov v življenju države in tako očuvali javni interesi, predpisali naslednjo uredbo o banovini Hrvatski in ustanovitvi banovine Hrvatske.

Čl. 1. Savska in primorska banovina, nadalje sredi Dubrovnik, Sid, Illok, Brčko, Gradačac, Derventa, Travnik in Foča, se spojuje v skupno banovino pod imenom Banovina Hrvatska. Sedež banovine je v Zagrebu.

Čl. 2. V pristojnost banovine Hrvatske se prenesejo posli kmetijstva trgovine in industrije, šum in rudnikov, javnih del, socialne politike in narodnega zdravja, telesne vzgoje, pravosodja, prosvete in notranje uprave. Banovina Hrvatska bo pristojna za vse posle, ki spadajo po doslej veljavnih predpisih v pristojnost banovin.

Vsi ostali posli ostanejo v pristojnosti državnih oblasti na vsem ozemlju.

Isto tako ostanejo v pristojnosti državnih oblasti tudi posli, ki so posebnega pomena za splošne interese države in ki so:

1. skrb za državno varnost, pobijanje protidržavne propagande, izvrševanje politične obveščevalne službe za zagotovitev reda in miru.

2. Za podeljevanje državljanstva je pristojna banovina, razen za podeljevanje državljanstva po izjemnem potu in odvzemanje državljanstva.

3. Podeljevanje rudarskih koncesij,

ki interesirajo državno obrambo bo izvrševala banovina sporazumno z vojaško upravo. Če bi se pojavilo nesoglasje, bo odločal ministrski svet.

4. Izpopolnjevanje in vzdrževanje državnih in prometnih ter ostalih državnih objektov,

5. verske zadeve,

6. mednarodno pravni promet;

7. zunanja trgovina, kakor tudi trgovina med banovino in ostalimi deli države (edinstvo carinskega in trgovinskega področja),

8. zakonodaja o merah in utežih, zaščiti industrijske svojine, poslih zasebnega zavarovanja in zavarovalnih družb,

9. menično pravo, čeravno pravo, trgovsko pravo, končno pravo, oblačnijsko pravo, pomorsko pravo, avtorsko pravo;

10. izrekanje kazni za kršitev predpisov o zadevah iz pristojnosti države;

11. postavljanje osnovnih načel prosvetne politike potom zakona, kakor tudi osnovnih načel o lokalni samoupravi.

12. splošna načela delavskega prava in zavarovanja kakor tudi splošna načela vodnega prava.

Ministrski svet more prenesti tudi druge posle državnih oblasti in ustanov v pristojnost banovine Hrvatske.

Čl. 3. Banovini Hrvatski se mora zagotoviti potrebna finančna samostojnost, da bi mogla uspešno izvrševati posle svoje pristojnosti. Ta samostojnost obstoja v samostojnem pobiranju določenih dohodkov in izvrševanju izdatkov določenih z banovinskim proračunom. Kakšni viri, kakšna oblika in vr-

sta dohodkov bo pripadla v pristojnost Banovine Hrvatske, se bo določilo s posebno uredbo. Prav tako se bo s posebno uredbo rešilo tudi vprašanje pripadnosti in razdelitve državnih fondov imetja in dolgov.

S prenosom poslov iz pristojnosti države v pristojnost banovine se prenesejo v pristojnost banovine tudi odgovarjajoči krediti, določeni v državnem proračunu za leto 1939-40. Za izvrševanje tako prenešenih kreditov pripada banu popolno naredbodajno pravo. V kolikor v državnem proračunu za leto 1939-40 določeni krediti ne bodo zadostni za banovino Hrvatsko, se bodo odobrili naknadni krediti.

Čl. 4. Zakonodajno oblast v zadevah iz pristojnosti banovine Hrvatske izvršujeta kralj in sabor skupaj.

Upravno oblast v zadevah iz pristojnosti Banovine Hrvatske izvršuje kralj preko bana.

Sodno oblast v Banovini Hrvatski izvršuje sodišče, ki izreka sodbe in sklepe v imenu kralja na podlagi zakona.

Čl. 5. Vsa pismena akta kraljeve oblasti v zadevah iz pristojnosti Banovine Hrvatske podpisuje ban, ki nosi odgovornost.

Čl. 6. Sabor tvorijo poslanci, ki jih voli narod svobodno s splošnim enakim neposrednim in tajnim glasovanjem s predstavništvom manjšin. Prvi volilni red in poslovnik sabora se predpiše s kraljevo uredbo. Volilni red in sestava sabora se morata menjati z banovinskim zakonom, poslovnik pa z resolucijo sabora.

Narodni poslanci sabora uživajo imuniteto.

Čl. 7. Sabor se sklicuje s kraljevim ukazom ter zaseda v Zagrebu. Kralj ima pravo razpusta sabora, toda ukaz o razpustu mora vsebovati naredbu za nove volitve in novo sklicanje sabora. Ukaz o razpustu sabora sopodpisuje ban.

Čl. 8. Kralj imenuje in odstavlja bana z ukazom, ki ga sopodpiše novo imenovani ban. Pred prevzemom dolžnosti priše ban zvestobo kralju ter spoštovanje zakonitosti.

Čl. 9. Do uveljavljanja banovinskega zakona o kazenski odgovornosti bana se bodo uporabljali predpisi o ministrski odgovornosti s to razliko, da bana namesto narodne skupščine obtožuje sabor, sodi pa mu posebno banovinsko sodišče, ki ga tvorijo trije svetniki Stola sedmorice oddelek A in trije sodniki upravnega sodišča v Zagrebu pod predstvom predsednika Stola sedmorice oddelek A. Omenjene člane in potrebne namestnike volijo dotične korporacije vsako leto.

Za škodo, ki jo povzroči ban državi z nezakonitim izvrševanjem službe, je odgovorna banovina, ban pa banovini.

Čl. 10. — 1. Ban rešuje končno vse zadeve svoje pristojnosti in so proti njegovim aktom dopuščena pravna sredstva pod zakonitimi pogoji samo s prizivom na upravna in redna sodišča.

2. Vse odloke o službenih odnosih banovinskih uslužbencev izdaja ban. To velja tudi za uslužbence, ki dobivajo plačo iz državnega proračuna, pa izvršujejo posle iz pristojnosti banovine.

Sodniki kasacijskega sodišča apelacijskega sodišča upravnega sodišča, računskega sodišča in okrajnih sodišč, kakor tudi uradniki 1., 2. in 3. položajne skupine se postavljajo in napredujejo s kraljevim ukazom.

3. Celokupna policijska služba je na vsem področju banovine podrejena banu.

Čl. 11. — 1. Upravne spore v zadevah iz pristojnosti banovine Hrvatske rešuje končno veljavno upravno sodišče v Zagrebu. Na upravno sodišče v Zagrebu preidejo v postopku ustavnih zadev vse one kompetence Državnega sveta, ki so mu določene s posebnimi predpisi.

2. Predsednik ministrskega sveta, odnosno od njega pooblaščen organ more predložiti v zakonitem roku pritožbo na upravno sodišče v Zagrebu, če smatra, da so bili z aktom bana ali drugih oblasti banovine, ki so končno odločale v zadevi prekršeni državni ali banovinski zakoni v škodo splošnih državnih interesov.

3. Računsko kontrolo izvršuje v vseh zadevah iz pristojnosti banovine Hrvatske samostojno in končno veljavno posebno računsko sodišče.

Čl. 12. Organizacija upravnega sodišča in ustroj računске kontrole se bosta predpisala s kraljevo uredbo, ki se bo predložila saboru v zakonitem roku, čim se bo ta sestala.

Čl. 13. — 1. Za oceno ustanovnosti

zakonov in sporov o pristojnosti med državo in banovino Hrvatsko, je pristojno ustavno sodišče

2. Ustroj in postopek sodišča se bosta predpisala s kraljevo uredbo.

Čl. 14. V zadevah, za katere je dr. zakonov. V primeru nesporazuma more tako država, kakor banovina zahtevati odločitev ustavnega sodišča

Čl. 15. — 1. Pooblašča se ministrski

svet, da takoj izda potrebne predpise in podvzame vse potrebne ukrepe za izvršitev te uredbe.

2. Odredbe za izvršitev te uredbe s katerimi se izpreminjajo in ukinjajo obstoječi zakoni, se bodo izdale s kraljevo uredbo.

3. V veljavi ostanejo vsi obstoječi predpisi, dokler se po pristojnem potu ne izpremenijo.

Še vedno žarek nade

Zunanjepolitične vesti so danes na drugi, tretji in četrti strani

žava pristojna z izdajanjem zakonov, more osrednja oblast dajati splošna navodila banovini o uporabi teh zakonov. V svrhu nadzorstva nad izvrševanjem zakonov po banovinskih organih more osrednja oblast poslati svoje organe k oblastem banovine in z njihovim pristankom k nižjim oblastem, Banovinske oblasti so dolžne na zahtevo osrednje oblasti odstraniti nepravilnosti izvršene pri uporabljanju državnih

4. Do dneva sestanka sabora more kralj objavljati uredbe o zadevah iz pristojnosti banovine Hrvatske. Te uredbe se imajo naknadno predložiti v odobritev saboru.

5. Pooblašča se ban, da z naredbu odredi vse potrebno, za uveljavljanje uredb izdanih po prejšnjih odstavkih tega člena.

Čl. 16. Ta uredba dobi obvezno moč z dnem objave v »Službenih novinah«

Preureditev cele države

S posebnim ukazom je predvideno, da se izvrši nova teritorialna ureditev ostale države in dobijo nove edince enak delokrog kakor Hrvatska

Brdo, 26. avg. o. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. so kraljevski namestniki na predlog ministrskega sveta in notranjega ministra po zasljanju ministrskega sveta sklenili ter odločajo: Na podlagi čl. 116 ustave se izda uredba o razširjenju predpisov uredbe o banovini hrvatski na ostale banovine.

Čl. 1. Določbe uredbe o banovini Hrvatski od 25. avgusta 1939 se morejo s

kraljevim ukazom razširiti na ostale banovine. Ob tej priliki se morejo posamezne banovine spojit, kakor se more tudi njihov obseg izpremeniti.

Čl. 2. Ta uredba stopi v veljavo z dnem objave v »Službenih novinah«.

Minister za notranje zadeve naj izvrši ta ukaz.

Brdo, 26. avgusta 1939.

Pavle l. r., Stanković l. r., Perović l. r.

Pooblastilo za nove politične zakone

Brdo, 26. avg. AA. V imenu Nj. Vel. Petra I. po milosti božji in volji naroda kralja Jugoslavije predpisujejo kr. namestniki na predlog notranjega ministra in po zasljanju ministrskega sveta na podlagi čl. 116 ustave sledečo uredbo o političnih zakonih.

Čl. 1. Ukinja se zakon o volitvah narodnih poslancev z dne 10. septembra 1931. leta z vsemi svojimi poznejšimi spremembami in dopolnitvami. Pooblašča se ministrski svet, da izda

uredbo z zakonsko močjo o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino.

Čl. 2. Pooblašča se ministrski svet, da z uredbami z zakonsko močjo spremeni zakon o tisku, zakon o združevanju, zborovanjih in dogovorih, kakor tudi ostale politične zakone.

Čl. 3. Ta uredba dobi obvezno moč z dne, ko je objavljena v »Službenih novinah«.

Zaprisega nove vlade

Dvorec Brdo, 26. avgusta. AA. Ob 16. so ministrski predsednik Dragiša Cvetković, podpredsednik ministrskega sveta dr. Vladko Maček in ostali člani kr. vlade položili prisego ob navzočnosti Nj. kr. Vis. kneza namestnika.

Visoko odlikovanje Cvetkovića in dr. Mačka

Bled, 26. avg. o. Predsednik vlade Dragiša Cvetković in dr. Maček sta bila odlikovana z redom Belega orla I. stopnje.

Dr. Maček je odpotoval z Bleda z avtomobilom v Kupinec. Ostali hrvatski ministri pa so ob 18. odpotovali z brzim vlakom v Zagreb.

Dr. Maček in drugi hrvatski ministri bodo odpotovali v ponedeljek iz Zagreba v Beograd, da prevzamejo svoje dolžnosti.

Prvi ban nove Hrvatske

Zagreb, 26. avg. o. Za bana banovine Hrvatske je bil imenovan narodni poslanec dr. Ivan Šubašić. Ban Šubašić je danes izjavil novinarjem:

Prevzemajoč banstvo po tisoč letih zopet zedinjene Hrvatske, čutim vso težo borbe v preteklosti in sedanjosti hrvatskega naroda za svobodo in srečo. Drhtim pred nalogo, ki se mi nalaga, toda svoje moči črпам iz vere v hrvatski narod, ki se je s svojimi silami povzpelo od sedanjosti in ki bo stopil z božjo pomočjo v novo razdobje svojega srečnega in svobodnega življenja.

Zagreb, 26. avg. o. Za podbana hrvatske banovine je imenovan univ. prof. dr. Ivo Krbeć, ki je sodeloval v strokovni komisiji pri pogajanjih za sporazum.

Obseg Banovine Hrvatske

Po statistiki iz leta 1931. bo Banovina Hrvatska imela 4.423.000 prebivalcev, izmed katerih je 75% katolikov, 20% pravoslavni, 4% muslimani, 0,5% evangeličani in 0,5% židov. Ker ima vsa država 15.500.000 prebivalcev, odpade torej na Hrvatsko 28,6% prebivalcev. Ozemlje banovine Hrvatske bo obsegalo 66.323 km² t. j. 26,6% vsega državnega ozemlja. V Banovini Hrvatski bo 3.216.000 Hrvatov, med katerimi je vračunanih 164.000 muslimanov, nadalje 886.000 Srbov, ali 20% ter 321.000 pripadnikov ostalih narodnosti ali 7%.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Od 2. do 11. septembra

Ljubljanski velesejem

VELJANA KMETIJSKA RAZSTAVA (semenogojstvo, zelenjad, sadje, cvetje, čebele in med, mleko in mlečni proizvodi, vino, koze, ovce, perutnina, kuni, golobi, ribe, gobe, zdravila zelišča, kmetijski stroji). Gospodinjstva razstava, akvariji, industrija, obrt. LEPO ZABAVIŠČE — VELIK VARIETE.

Tekma harmonikarjev 10. septembra.

Nagradno žrebanje. — Številna lepa darila za obiskovalce velesejema.

Polovična voznina na železnicah.

Evropa in Rusija

Nemško-rusko presenečenje je bilo tako popolno, da je še vedno jako težko, če ne povsem nemogoče, najti v zmedeni pravni smeri in mero za presojo dogodkov. Temu primerno še vedno prevladujejo, mogoče bi se reči, fragmentarne presoje, v katerih skušajo nekateri iskati nagibe akcije na nemški, drugi pa na ruski strani. Kakor je samo ob sebi umljivo, se pojavljajo tudi kritična razmotrivanja o tem, kje je iskati krivde za tolikšen neuspeh britanske mirovne fronte. Nekoliko paradokso je, da je razmeroma manj razmotrivanja o tem, kako se bo svetovna situacija razvijala poslej. Morda smemo iskati pojasnila za to v splošni napetosti, ki se z naraščajočo vojno nevarnostjo stopnjuje.

Med motivi, ki se nakazujejo v sedanjih presoji vzročnih zvez dogajanja, trajnosti ter učinkovitosti velike senzacije, imajo poglavitno vlogo primerjave z dosedanjimi senzacijami, kakršnih nova evropska politična zgodovina nima malo za seboj. Politični sistem povojne Evrope, temelječ na mirovnih sklepih v Versaju in njegovih stranskih dvorcih, se je začel podirati z letom 1934. Nemčija je izstopila iz Društva narodov, a kmalu za njo še Japonska. Toda zato je prišla v Ženevo Rusija, ki se je držala dotlej ves povojni čas v opoziciji, in izrecnem nasprotstvu do ženevske zveze. Danes se nemški zunanje-politični preokret označuje kot obrat za 180°. Toda ko je v septembru leta 1934 Rusija vstopila v Društvo narodov, so evropski in sploh svetovni politični komentariji ta dogodek komentirali prav tako kot obrat ruske zunanje politike za 180°. Sovjetska Rusija, ki je bila v tako težko razdružljivih odnosih s tretjo internacionalo in njeno svetovno prevratno politiko, je opustila svojo tradicionalno taktiko ter je odletel vneto sodelovala na ženevskem forumu. Bilo je povsem očito, kaj je gibalno nove njene politike: zunanja politika nove Nemčije ni nič skrivala, da smatra Moskvo za svojega sovražnika številka 1; pri tem se je privratal prav resno začelo imenovati ime Ukrajine kot geslo dalje segajočega političnega programa.

To je bila doba, ko je Francija pripravljala »vzhodni Locarno«, uživajoč pri tem vso podporo Velike Britanije. Zamišljal v vzhodnem Locarnu se je naslanjala na novi pakt o medsebojni pomoči, ki sta ga med seboj sklenili Francija in Sovjetska Rusija za primer neizvane napada od kake tretje sile. Na ta pakt naj bi se naslonile še druge vmesne države, Češkoslovaška, Rumunija, posebno pa tudi Poljska in severna deela. Dejansko naj bi ta »vzhodni Locarno«, ki ga je zlasti v letu 1934 forsiral Francija ob patronanci Velike Britanije in s polnim sodelovanjem Rusije, predstavljal nekaj takega kakor novejša »fronta miru«, ki jo je od marca letošnjega leta dalje gradila Anglija. Tedaj pa se je zgodilo, da je Poljska v svoji zunanji politiki napravila svoj obrat za 180°, ko je v januarju leta 1934 sklenila z Nemčijo pakt o nenapadanju na osnovi sporazuma, da se vsi spori odloži za deset let. To je bila ogromna senzacija za Evropo, tem večja, ker se je dogodila v dobi, ko je bila Nemčija diplomatsko povsem osamljena in je bila Poljska prva, ki se ji je približala. V Varšavi so bili v oni dobi ponosni na svoj uspeh, smatrajoč, da so s tem, če že ne povsem spravili s sveta, pa vsaj odložili v daljno bodočnost svoje spore z nemškim sosedom, one spore, ki so se zdeli še malo poprej najhujša nevarnost za mir v Evropi. Poseben velik učinek pa je imel poljsko-nemški sporazum tudi zato, ker je Poljska, oprta nanj, v bližnjih mesecih onemogočila sklenitev »vzhodnega Locarna«, izjavljajoč kategorično, da za nobeno ceno ne more privoliti v dogovor, ki bi pripuštal sovjetskemu oboroženim silam prestop preko njenega ozemlja. Smatrala je, da je z novim berlinskim paktom popolnoma zavarovana, kakor je izrecno naglašala, ter je zato z zavestjo varnosti odklonila svoj pristop k francosko-ruskiemu projektu vzhodne obrambne zveze. In tako je ostal pakt Moskve s Prago ter s Parizom samo fragment. Kasneje ni ostalo to brez vpliva na razvoj dogodkov ob tako zvani »sudetski krizi«.

Dejansko se je torej s sedanjimi senzacijami ponovila dogodka iz leta 1934. Zopet se v političnem svetu govori o zaokretu za 180°, samo da ga je to pot izvršila Nemčija, ki je napravila vzhodni poljski sosed domala natančno ponela primer varšavske politike iz januarja l. 1934 proti Rusiji. Celo o nagibih bi se dalo razgovarjati, tako so si podobni. Toda politična javnost, ki pod vtisom sedanjih senzacije posega po teh poučnih primerjavah, ki so ostale še povsod v splošnem spominu, ne smatra za potrebno, da bi globlje preizkušala razloge. Saj je podoba, da jih bo v zelo kratkem času preizkusila sama zgodovina.

Nedvomno bodo že bližnji dnevi posredno ali neposredno razkrili vsaj nekaj ozadja moskovskega pakta. Popravici se naglašja, da je razmerje Rusije do Evrope sedaj drugačno, nego je bilo še leta 1934. Danes je Rusija gotovo močnejša nego je bila takrat, dasi se ne more reči, da bi bila na vzhodu manj ogrožena kakor je bila pred petimi, šestimi leti. Saj je prav takrat Japonska zasedla in »ustanovila« Mančukuo. Toda nasprotja takrat v Evro-

Še vedno žarek nade...

Med Nemčijo, Anglijo in Italijo je v teku važna akcija, da se še v zadnjem trenutku prepreči grozeča katastrofa. — Hitlerjeva sporočila angleški vladi in Mussoliniju

London, 26. avg. c. Angleški poslanik v Berlinu Henderson je dospel danes zjutraj na letališče v Croydon in se je od tam takoj podal v zunanje ministrstvo. Nato je odšel v predsedništvo vlade in ostal tri ure v razgovoru s Chamberlainom in lordom Halifaxom. Popoldne je imel zopet dolg sestanek s predsednikom vlade Chamberlainom, ob 17. pa je odšel v avdienco h kralju v Buckinghamsko palačo. Zvečer se sestane ministrski svet, na katerem bo navzroč tudi Henderson. Ob tej priliki bo vlada zavzela stališče do Hendersonovega poročila. Pričakovati je, da se bo takoj nato Henderson vrnil v Berlin. Današnji »Times« piše, da je prinesel Henderson s seboj Hitlerjevo poslanico angleški vladi, v kateri Hitler sporoča, pod kakšnimi pogoji je pripravljen mirno urediti spor glede Gdanske. V tem oziru posebej posebno pozornost članku Virginia Gayde v današnjem »Giornale d'Italia«, v katerem piše, da je pravkar na poti zadnji poizkus za rešitev miru v Evropi. Izmena misli o tem se je začela sinoči s telefonskimi razgovori med Mussolinijem in Hitlerjem, nato pa so bili seznanjeni z zapadnim velešilam gotovo predlogi. Gre za načrt, o katerem pravkar razpravlja angleška vlada.

Diplomatski urednik »Press Association« piše: Besedilo Hitlerjeve poslanice, ki jo je prinesel sir Henderson s seboj, sicer še ni znano, vendar je že samo navedba o Hendersonovem prihodu v London vzbudila v političnih krogih upanje, da je morda nekaj v teku, kar bi spravilo položaj iz zagate in ustavilo katastrofo. Odločitev berlinskega poslanika, da se odpelje v London, jasno kaže, da je prinesel s seboj predloge ali vprašanja, na katera mora Velika Britanija odgovoriti. Možno je, da so predlogi takšnega značaja, da se bo Chamberlain odločil sklicati parlament pred četrtkom, da bo mogel seznaniti poslanice s položajem. V tem primeru bi bilo Chamberlainu lahko sklicati parlament za ponedeljek. Pomembno je tudi, da Hitler ni sprejel samo britanskega, temveč tudi francoskega, italijanskega in japonskega poslanika. To dejstvo vsaj na prvi pogled zbujajo upanje na možnost konference v lesli. Prav tako ne gre izpustiti izpred oči okoliščine, da je Hitler malo poprej dobil Rooseveltov predlog za ureditev nemško-poljskega spora, toda tisti, ki dobro poznajo Hitlerjeve metode, imajo vtis, da nemški kancelar namerava predložiti svoj lastni načrt za likvidacijo krize, ne pa pristati na Rooseveltove predloge.

Angleški odgovor firerju

London, 26. avg. c. Poslanik Henderson se vrne jutri z letalom v Berlin, da izroči kancelarju Hitlerju odgovor angleške vlade na njegovo poslanico. Angleška vlada pričakuje, da bo dal kancelar Hitler na ta odgovor svoje pripombe.

Dve Hitlerjevi poslanici duceju

Rim, 26. avg. AA. (Stefani) Mussolini je večer ob 15. sprejel nemškega poslanika Mackensena, ki je prišel v spremstvu grofa Ciana in mu je izročil dolgo Hitlerjevo telefonsko sporočilo. Duce je takoj odgovoril. Italijanski poslanik v Berlinu Attolico je njegov odgovor izročil Hitlerju ob 18. uri. Ob 21. je duce spet sprejel Mackensena, ki mu je izročil drugo Hitlerjevo sporočilo. Tudi temu sestanku je prisostvoval grof Ciano.

Odločitve še ni

Berlin, 26. avg. z. Po večeršnjem izredni aktivnosti nemške diplomacije je danes zavladovalo v Berlinu na diplomatskem polju skoro popolno zatišje. Končne odločitve še ni. Odpoved tannenberške proslave in vseh drugih prireditve, kakor tudi odredbe omejitve v železniškem prometu, pa kažejo na to, da so tudi v Nemčiji za vsak primer pripravljene. Iz zanesljivega vira se doznava, da pričakujejo v Berlinu še nočjo povratek angleškega poslanika Hendersona iz Londona ter da ga bo Hitler, ki čaka skupno z Ribbentropom v svoji pisarni sprejel takoj po prihodu v Berlin. Od odgovora, ki ga bo prinesel Henderson, bo v glavnem odvisna nadaljnja odločitev Nemčije.

London, 26. avg. o. Odločitev vlade o Hitlerjevem predlogu, ki ga je prinesel poslanik Henderson, bo padla šele na nočnjem drugi seji vlade.

V Parizu svare pred optimizmom

Pariz, 26. avg. z. Z apalom, ki ga je snoči po radiu naslovil na francoski narod ministrski predsednik Daladier, je francoska vlada prelomila molk, ki ga je izvajala že vse od začetka sedanjih krize. Dasiravno zbujajo Hendersonova mislija upanje na mirno rešitev obstoječih sporov, vendar v parizskih merodajnih krogih svare pred pretiranim optimizmom. Tudi mobilizacijski

pi še niso bila tako silno zaostrena kakor so sedaj in v Moskvi so računali na možnost, da se nemška dinamika obrne zoper njo. Danes pa računajo, da sta oba tabora dovolj precizno opredeljena in da ne more biti govora o drugem kot o neposrednem spopadu med njima samima. Pa še več. Saj se je dovolj s poudarkom namigovalo, da bi bila Rusija mnogo bolj razpoložena za udeležbo v evropski konflikaciji takrat, ko je šlo za špansko republiko s približno enako razporedbo aktivistične dinamike. V sovjetskih diplomatskih krogih v zapadnih prestolih so se ponovno čuli glasovi, da bi bilo angažiranje v sedanjih sporih, ki se tičejo neposredno predvsem Poljske, v Rusiji mnogo manj popularno nego pred nedavnim, ko je šlo za Španijo. Kritični glasovi so že takrat opozarjali,

ukrepi francoske vlade kažejo na to, da računajo v Parizu z najhujšim. Moskovski poslanik Naggyar je bil pozvan v Pariz in domnevalo, da se sploh ne bo več vrnil na svoje mesto. Pomirljivo pa vplivajo poročila iz Italije, ki je ne samo v svojih političnih, marveč tudi v vojaških ukrepih skrajno rezervirana in zmerna. Po poročilih iz Rima je Mussolini obljubil italijanskemu kralju, da bo zastavil ves svoj vpliv pri Hitlerju, da pride v duhu Rooseveltovega posredovalnega predloga vsaj do poskusa mirne poravnave.

Diplomatska živahnost

London, 26. avgusta. AA. Grški, madžarski in rumunski poslanik so danes obiskali zunanje ministra Halifaxa.

Varšava, 26. avgusta. AA. Poljski zunanji minister Beck je sprejel popoldne veleposlanike Velike Britanije, Francije, Zedinjenih držav in Rumunije.

Sofija, 26. avgusta. AA. Predsednik bolgarske vlade Kjosjevanov je sprejel italijanskega poslanika, s katerim se je dalj časa prisrčno razgovarjal.

Senzacija z rajhstagom

Ali je bil sklican za včeraj ali ne — Pogajanja med Berlinom, Rimom in Londonom

Berlin, 26. avg. br. Kot največja senzacija se je danes v opoldanskih urah razširila vest, da je za nočjo ob 20. sklican državni zbor ter da bo kancelar Hitler na tej seji v velikem govoru zavzel stališče Nemčije do sedanjega mednarodnega položaja in do raznih mirovnih predlogov, ki so bili postavljeni zadnje dni. Splošno je ta vest zbujala vtis, da je odločitev že

Bruselj, 26. avgusta. AA. Odpravnik poslov angleškega veleposlanstva je imel konferenco z nekaterimi višjimi uradniki belgijskega zunanje ministrstva.

Haag, 26. avgusta. AA. Kraljica Viljemina je sprejela v avdienco nemškega poslanika.

V Rimu še upajo...

Rim, 26. avg. z. O trenutnem mednarodnem položaju se v Rimu razširjene tako nasprotujoče si vesti, da si je težko ustvariti sodbo o nadaljnjem razvoju dogodkov. Nocojnji listi pa pri vsem tem naglašajo, da še vedno obstaja upanje, da ne bo prišlo do spopada in da je še možna mirna poravnava, četudi šele v zadnji uri.

Ameriški poslanik pri Hitlerju

Washington, 26. avg. AA. Po obisku pri Hitlerju je ameriški odpravnik v Berlinu brzojavno sporočil v Washington, da ima vtis, da Hitler ni zapri vseh vrat za pogajanja.

padla ter da bo kancelar Hitler slično, kakor lani septembra sporočil nemškemu državnemu zboru, da nemške čete že korakajo »v zaščito preganjanih Nemcev na Poljskem«. Berlinske javnosti se je pojavila zaradi tega velika nervoznost. Proti večeru je bila vest o sklicanju državnega zbora demantirana ter se je napovedalo, da bo kancelar Hitler zvečer ali jutri pre-

...ARMADA PA PRIPRAVLJENE

Tako v Franciji kakor tudi v Nemčiji so bili včeraj poklicani zopet novi letniki pod orožje in objavljeni važni vojaški ukrepi

Pariz, 26. avgusta. c. Danes so bili v Franciji vpoklicani rezervisti skupin 1, 5 in 6. Civilnemu prebivalstvu je bilo dana navodilo, da omeji porabo petroleja ter si nabavi plinske maske. V Parizu je občutno pomanjkanje takšnih in avtomoblov. Civilnim aeroplanom je prepovedano letanje nad Francijo, Alžirjo in Tunisom. V Parizu je vladala danes ves dan velika diplomatska živahnost. Zunanji minister Bonnet je imel dolg razgovor s predsednikom zunanje-političnega odbora senata Berangerjem. Ni izključeno, da bo odobor sklican na izredno sejo.

Francoski poslanik v Moskvi Naggyar je dobil poziv, naj takoj pride v Pariz, da poroča o zadnjih dogodkih v Moskvi. Pariz, 26. avg. br. Ministrski predsednik Daladier je imel danes popoldne v vojnem ministertvu važne razgovore z angleškim poslanikom v Parizu sirom Ericom Phipson in ameriškim poslanikom Kenedyjem. Nato se je sestal z zunanjim ministrom Bonnetom in generalnim tajnikom zunanje ministrstva Legerom. Bonnet je imel še v dopoldanskih urah daljši razgovor s poljskim poslanikom. Vsi ti razgovori so se nanašali na Hitlerjevo poslanico.

Pariz, 26. avg. br. O najnovejših mobilizacijskih ukrepih v Franciji so se izvedle naslednje podrobnosti: rezervisti oddelkov 1, 5 in 6 so se že pričeli pojavljati pri svojih enotah. Skupno je bilo vpoklicanih šest letnikov, odnosno milijon ljudi. Izdani pa so bili še drugi varnostni ukrepi. Prefekti so dobili nalog, naj otroke, ki so bili pravkar v počitniških kolonijah in bi se morali sedaj vrniti v mesta, držže na deželi. Gasilske, reševalne in druge take ustanove so bile podrejene vojaškemu poveljstvu.

Velike vojaške priprave v Nemčiji

Berlin, 26. avgusta. c. V Nemčiji so bili pozvani danes pod orožje rezervisti med 40. in 50. letom, iz Monakova pa poročajo, da so tam vpoklicani sploh vsi rezervisti. Vsem civilnim aeroplanom je prepovedano letenje nad vso Nemčijo. Od dana opoldne je prepovedana v Nemčiji prodaja petroleja. Od nedelje zvečer naprej je ukinjeno večje število potniških vlakov. Obmejne straže na nizozemski meji je zamenjala nemška vojska v polni bojni opreml.

Ukinitev letalskega

Z odlokom ministrstva »a letalstvo in prvovredna poveljniki letalskih sil je prepovedan ves letalski promet preko nem-

da bo stremela Moskva prav radi tega za cilj, da sama izbira čas in pogoje za intervencijo v Evropi, ne pa da si jo da izbirati od »kapitalistične Evrope«. Zadnja senzacija pravi, da so imeli ti skeptiki prav.

V ostalem pa še vedno prevladuje vtis, da se je na tej novi svetovni osnovi sprožena diplomatska igra vesil prav za prav šele pričela. Vprašanje je seveda, ali bo njen razvoj normalen, kajti kot velika neznanca se vanjo vpleta grozeča nevarnost vojne, ki trenutno predvsem odreja stališča posameznih svetovnopoličnih partnerjev. Gdanska kriza je sprožila ves sedanj preokret a smeri nadaljnjega razvoja ne bodo prej znane, dokler ne bodo prav v tej krizi padle skrajne odločitve, ki so lahko samo še vprašanje nekaj dni ali celo ur...

čital po radiju svojo poslanico na nemški narod.

V berlinskih diplomatskih krogih te vesti zelo komentirajo. Zatrjuje se, da je bila seja državnega zbora res že sklicana. Po poročilih, ki jih je dobil kancelar Hitler iz Rima in pozneje iz Londona, pa je bila seja zopet odpovedana. Iz tega sklepa, da so se pričeli med Berlinom, Rimom in Londonom razgovori glede možnosti za mirno rešitev sedanje krize.

Berlin, 26. avg. AA. (DNB) Izrazenostvo so se razširile vesti, da bo nemški državni zbor sklican danes na sejo. V tukajšnjih uradnih krogih izjavljajo, da jim o tem dozdaj še ni ničesar znanega. Tudi trditve, ki so se razširile v delu inozemskega časopisja, da je nemški radio objavil sklicanje državnega zbora, so brez vsake podlage.

Tudi kongres v Nürnbergu odpovedan

Berlin, 26. avg. AA. (DNB) Uradno poročajo: Glede na napetost položaja je tannenberška svečanost, napovedana za nedeljo 27. t. m., odpovedana. Odpovedan je tudi govor generala Brauchitscha, ki bi se moral vršiti nočjo v okviru tannenberške proslave.

London, 26. avg. c. V uradnih nemških krogih ne zanikajo možnosti, da bo tudi kongres nacionalno socialistične stranke v Nürnbergu odpovedan. Kot možni vzrok za odpoved se navaja preobremenitev prometnih sredstev.

Berlin, 26. avg. br. Uradno objavlja, da je kongres narodno socialistične stranke, ki bi se moral vršiti od 2. do 8. septembra, odpovedan.

Prometne zveze z Nemčijo zopet obnovljene

Berlin, 26. avg. br. Brzojavne in telefonske zveze Nemčije s tujino, ki so bile včeraj prekinjene, so se danes spet obnovile. Le s Poljsko je ostal promet še nadalje prekinjen.

Poljska pod orožjem in mirna

Varšava, 26. avg. br. Vojaške oblasti so danes izdale vrsto novih ukrepov za organizacijo državne obrambe. V zapadni Poljski so bila danes rekvirirana vsa motorna vozila, vsi motocikli in tudi vsa kolesa. Iz srednje in vzhodne Poljske odhaja nešteto vojaških transportov proti zapadu. Po mestih in po deželi so policijski organi danes aretirali več sto židov zaradi protizakonitih spekulacij. Na poljsko-nemški meji je bilo danes nekaj novih incidentov.

V Varšavi, kakor tudi po vsej državi, vlada v ostalem popoln mir.

Obrambne odredbe v angleških dominionih

Kairo, 26. avg. AA. Casopisi poročajo, da so tri angleške letalske divizije odletele iz Palestine v Egipt, Sudan in na otok Ciper. V Egipt so prispeli dalje oddelki angleških čet iz Indije.

Johannesburg, 26. avg. AA. Vlada južnoafriške unije je izdala celo vrsto ukrepov zaradi izrednih dogodkov. Posebno obsežne ukrepe je izdala v krajih ob morski obali.

Ottava, 26. avg. AA. Reuter je izvedel, da je vojni minister Mackenzie izjavil, da je kanadsko vojaško letalstvo dobilo nalog naj bo pripravljeno v svojih vojnih oporiščih.

Kaj želi Hitler

Zahteva predvsem Gdansk in avto-cesto skozi poljski koridor, pripravljen pa je skleniti nenapadalni pakt s Poljsko in Anglijo, ako se Nemčiji vrnejo kolonije

London, 26. avg. z. V zvezi s prihodom angleškega poslanika v Berlin Hendersona, ki je kmalu popoldne prispel s posebnim letalom v London, domnevalo v tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih, da je vse to v zvezi z željo Hitlerja in Mussolinija. Takoj po prihodu je Henderson poročal Chamberlainu in Halifaxu o svojem razgovoru s kancelarjem Hitlerjem. Ceravno odklanjajo na merodajnem mestu o tem vsako informacijo, se je vendarle izvedelo, da je Henderson prinesel angleški vladi gotove Hitlerjeve predloge. »Times« doznava, kakor zatrjuje, iz zanesljivega vira, da Hitler v svojih predlogih ne vztraja niti na svojih minimalnih niti na svojih maksimalnih zahtevah glede Poljske ter predlaga nekako srednjo pot za mirno rešitev tega spora. Dočim je nemški tisk vse te dni zahteval vrnitev vseh onih poljskih pokrajin, ki so leta 1914. pripadle Nemčiji, zahteva po informacijah »Timesa« sedaj samo vrnitev Gdanske in avtomobilsko cesto preko poljskega koridora do Vzhodne Prusije. Hitler je pripravljen razpravljati o življenjskih interesih Poljske, kar se tiče dostopa do morja in izkoriščanja gdanske luže.

Nadalje ponuja Hitler Angliji nenapadalni pakt za dobo 25 let. Pri tem pa stavi za pogoj, da se končno popolnoma likvidira versajska politika in vrnejo Nemčiji kolonije.

Hitler je pripravljen pričeti tudi pogajanja s Poljsko, da se zopet vzpostavijo znosi medsebojni odnosi. Nemčija bi bila v tem primeru pripravljena skleniti s Poljsko nenapadalni pakt za dobo 10 let ali pa pogodbo, po kateri bi Nemčija prevzela jamstvo za nedotakljivost poljskih meja. V Londonu pa odločno svare pred preveliko zaupljivostjo do poročil neke ameriške agencije, ki poroča, da je bila

Nadaljevanje na 4. strani

Vremenska napoved

Zemunska: Prevladovalo bo oblačno vreme v vsej državi in bo od časa do časa deževalo. V zapadnih krajih in v gornjem primorju se bo počasi nekoliko zjasnilo. Temperatura bo malo padla.

Dunajska: Spremenljivo, popoldne zelo oblačno s krajevnimi nevihtami, v planinah nekoliko hladneje.

Predsednik vlade Dragiša Cvetković

Podpredsednik ministrskega sveta
dr. Vladko MačekMinister za zunanje zadeve
dr. Aleksandar Cincas-MarkovićMinister za vojsko in mornarico
armijski general Milan Nedić

Druga Rooseveltova poslanica Hitlerju

Ker je prezident poljske republike pristal na Rooseveltove predloge, je ameriški prezident ponovno prosil Hitlerja, na tudi on privoli v mirno ureditev spora

Washington, 26. avgusta. AA. Reuter: Ko je predsednik Roosevelt dobil od predsednika poljske republike Moscickega odgovor, ki v načelu pristaja na Rooseveltov predlog, da se vojna nevarnost v Evropi konča z neposrednimi pogajanjimi ali pa z arbitražo, je poslal Hitlerju novo poslanico. V tej drugi poslanici poudarja Roosevelt, da še ni dobil odgovora od nemškega državnega poglavarja. Roosevelt sporoča Hitlerju dobesedno odgovor Moscickega in nadaljuje:

Vaša ekscelencija je že večkrat javno izjavila, da so cilji, za katerimi stremi Nemčija, pravični in utemeljeni. V odgovoru na mojo poslanico sporoča predsednik poljske republike, da je poljska vlada pripravljena pristati na temelju predlogov moje poslanice, ki ji je namen urediti spor med Poljsko in Nemčijo z neposrednimi pogajanjimi ali s spravlo, na neposredna pogajanja ali pa na arbitražni postopek med Nemčijo in Poljsko. Nešteto človeških življenj bo moči tako rešiti in upati je, da se bo med narodi modernega sveta obnovilo razmerje, ki bo podlaga miru in miroljubne ureditve, in da se bo ustvarilo srečnejše razmerje med narodi, če tudi nemška vlada pristane na miroljubno ureditev višjih vprašanj, kakor je pristala Poljska. Ves svet prosi Nemčijo, naj na to pristane.

Odgovor predsednika poljske republike Moscickega, ki ga je Roosevelt sporočil v tej drugi poslanici Hitlerju, pravi, da predsednik Moscicki ceni Rooseveltovo gesto in vidi v njej zelo važno in plemenito sporočilo. Odgovor pravi dalje, da poljska vlada misli, da bi neposredna pogajanja med obema vladama bila najboljša metoda za ureditev višjih vprašanj, kadar gre

za dve sosedni državi. Prav tako misli poljska vlada, da bi temu cilju enako služila tudi arbitražna katere druge države, ki bi bila prav tako neprizadeta in nepristranska, kakor je Roosevelt. Na podlagi takšnih načel je poljska vlada svoj čas sklenila nenapadalen pakt z Nemčijo in s Sovjetsko Rusijo. Moscicki pravi dalje: Pri tej priložnosti želim dodati, da v tej krizi Poljska ne zahteva nobenih koncesij od nobene druge države. Zato je naravno, da Poljska želi, da ne pride do nobenega sovražnega dejanja proti kateri drugi državi, a prav tako tudi ne želi biti predmet takšnega dejanja bodisi posredno ali neposredno. Na koncu poudarja predsednik poljske republike svojo toplo željo, da naj bi Rooseveltov apel pripomogel k splošni pomiritvi med vsemi narodi sveta, ker je to edina pot, da se narodi vrnejo k tako potrebnemu delu za napredek civilizacije.

V tukajšnjih krogih si razlagajo odgovor Moscickega v tem smislu, da Moscicki vabi Roosevelta, naj sam prevzame vlogo razsodnika. Tajnik predsednika Roosevelta Early je na vprašanje časnikarjev, ali je upati, da bo predsedniku Rooseveltu poverjena arbitražna, in ali bi jo predsednik sprejel, odgovoril: Kdor pride do mostu, mora iti tudi čez most. Tajnik je še dodal, da je ameriško zunanje ministrstvo s poljskim odgovorom zelo zadovoljno.

Odgovor Moscickega na Rooseveltov apel

Varšava, 26. avg. AA. Odgovor predsednika republike Moscickega na apel predsednika Roosevelta se glasi:

Visoko cenim velepomembno in plemenito poslanico, ki mi jo je Vaša ekscelencija izvolila poslati. Poudariti moram, da poljska vlada slej ko prej misli, da so neposredni razgovori med vladami najpravišna metoda za ureditev težav, ki utegnejo nastati med državami. Mislimo, da je ta metoda še toliko bolj potrebna, če gre za sosedo. Navdahnjena s temi načeli, je Poljska sklenila nenapadalen pakt z Nemčijo in Rusijo. Prav tako mislimo, da je poskus sprave, izvirajoč od neprizadetih in nepristranskih ljudi, kakor je vaša ekscelencija, pravilna metoda in prav tako upravičena za ureditev sporov, nastalih med narodi. Čeprav se seveda želim pri tej priložnosti ogniti omembe predmeta spora, se mi vendar zdi dolžnost poudariti, da ni v tej krizi Poljska postavila nobenih zahtev in zahtevala nobenih koncesij od katerekoli države. Zato je popolnoma naravno, da Poljska pristane, da se bo vzdržala kakršnih koli sovražnih ukrepov, s pogojem, da tudi nasprotna stranka pristane na to, da ne izda nobenih takšnih ukrepov, bodisi neposrednih ali posrednih. Naj bi miroljubno sporočilo vaše ekscelence pripomoglo k splošni pomiritvi, ki je skrajno potrebna narodom, da bomo tudi to pot mogli ponovno kreniti po blagoslovljeni poti napredka in civilizacije.

Ponesrečen državni udar v Čilu

Santiago de Chile, 26. avg. br. Danes je bila poskušena vojaška revolucija, ki pa ni uspela. Vladi zveste čete so upornike naglo premagale in ujele. Voditelji so pobegnili. S pristankom parlamentu je vlada za 20 dni proglasila po vsej državi obsešno stanje. Ker so državne oblasti okupirale vse telefonske in brezžarne zveze, podrobnosti še niso znane.

**Postani in ostani član
Vodnikove družbe!**

Turčija vztraja v „mirovni fronti“

Nastopila bo proti vsakomur, kdor bi hotel motiti mir na Balkanu ali v Sredozemlju

Carigrad, 26. avg. c. Turško vojno ministrstvo je pozvalo več letnikov rezervistov za 1. septembra pod orožje.

Predsednik republike in vsi ministri so danes zopet odpoštovali v Ankaru. Poročajo, da so bili na sinočnji seji ministrskega sveta sprejeti zelo važni sklepi. V najkrajšem času bo sklican turški parlament. Današnji turški listi pišejo, da Turčija trdno vztraja na svoji poziciji v Balkanski zvezi in mirovni fronti. Nastopila bo proti vsakemu napadu na Balkanskem polotoku ali Sredozemlju.

Carigrad, 26. avg. AA. (Reuter) Britanski poslanik je včeraj obiskal francoskega poslanika in se dolgo z njim pogovarjal. Nato je francoski poslanik obiskal zunanjega ministra Saradzogla, ki je imel pred tem eno uro dolg razgovor z ruskim poslanikom.

„Osservatore Romano“ o bolgarski politiki

Rim, 26. avg. b. Vatikanski organ je objavil pregled trenutnega položaja Bolgarije, v katerem ugotavlja med drugim:

Belgijski kralj dobi diktatorska pooblastila

Vlada je sklenila proglasiti mobilizacijo — Nemška zagotovila Belgiji in Nizozemski

Bruselj, 26. avg. br. Davi je bil ministriški predsednik Pierlot pri kralju. Po avdienci se je sestala vlada k izredni seji, ki je trajala skoraj dve uri. Po seji je ministriški predsednik izjavil, da je vlada sklenila proglasiti mobilizacijo. Obenem je pripravila predlog, s katerim se prenaša na vladarja absolutna oblast v državi. V Belgiji bo z današnjim dnem uvedena tudi cenzura za vesti o vojaških akcijah in objektih.

Bruselj, 26. avg. c. Nemški poslanik je bil danes v avdienci pri belgijskem kralju Leopoldu III. in mu izročil svečano zagotovilo nemške vlade, da bo Nemčija spoštovala nevtralnost Belgije, če tudi nobena druga država ne bo prekršila belgijskih mej. Enako zagotovilo je dal

»Program Sofije bi se dal označiti z dvema besedama: neodvisnost in nevtralnost. Zunanje politična smer Bolgarije ne bo torej pod vplivom Rumunije, Grčije ali Turčije, temveč pod vplivom vsmeritve Beograda. Za politiko nevtralnosti se zavzema tudi Beograd. Politika, neodvisnosti in nevtralnosti, kakor se zdi, trenutno prevladuje v Sofiji, ki zelo od blizu sledi zadržanje Beograda, Le, ako bi se Beograd odločil za enega izmed taborov Veselil, ki stoje nasproti, bi se odločila tudi Bolgarija. To, da smatra se, da bi pobuda za opredelitev v eno ali drugo smer zelo težko prišla iz Sofije same v trenutku, ko so njeni interesi in njen položaj zelo sorodni onim Jugoslavije, katere opora je Bolgariji potrebna, ako se hoče izogniti nevarni osamljenosti ali obkrožitvi.«

Tatarescu odstavljen

Bukarešta, 26. avg. AA. Rumunski poslanik v Parizu Tatarescu je odpoklican, na njegovo mesto pa je imenovan rumunski varšavski poslanik Franasovici, ki je dobil brzojavno ukaz, naj takoj odpotuje v Pariz na svoje novo službeno mesto.

danes nemški poslanik holandski kraljici Viljemini glede Nizozemske.

Bern, 26. avg. br. Nemški poslanik je danes obiskal predsednika Motta in mu v imenu nemške vlade ponovno zagotovil, da bo Nemčija v primeru oboroženega konflikta v Evropi spoštovala v vsakem pogledu nevtralnost Švice. To pa velja samo tako dolgo, dokler bo tudi Švica ostala strogo nevtralna.

Varnostni ukrepi

na Danskem

Kodani, 26. avg. br. Danes dopolne je imela vlada izredno sejo in v njej proglasila položaj. Razpravljali so tudi o najnovejših nemških zagotovilih, da bo Nem-

*Zdravo
je samo tisti-
ki lahko pravilno
žveči hrano!*

Slabo pregrizena hrana obtežuje želodec in večkrat povzroči obolenje. Zaradi tega pazite zlasti na nego zob in se varujte zobnega kamna, ki lahko razmaja zobe in povzroči, da prebrano izpadejo.

Trdni in zdravi so samo tisti zobje, ki so brez zobnega kamna. Uporabljajte za nego zob vedno Sargov Kalodont! Ta izvrstna zobna pasta vsebuje sulfuricni oleat, ki razkrajja polagoma, vendar zanesljivo, zobni kamen in prepreči njegovo ponovno tvorjenje.

SARGOV

KALODONT

Proti
zobnemu
kamnu

čija spoštovala dansko nevtralnost. Vlada je sklenila prepovedati izvoz slehernega blaga iz Danske. Izdani so bili tudi poslednji ukrepi za mobilizacijo, ki bo proglasena v danem primeru. Vzdrževanje danske obale so se pričele polagati mine. Ministriški predsednik Stauning je opoldne izdal proglas na narod, v katerem ga poziva k miru in hladnokrvnosti.

Madžarska odklanja pakt z Rumunijo

Bukarešta, 26. avg. c. Uradno poročajo Madžarska vlada se je nedavno pritožila radi zbiranja rumunskih čet na madžarski meji. Rumunska vlada je odgovorila, da zbiranje čet nikakor ne pomeni sovražnega dejanja proti Madžarski in je v dokaz svoje miroljubnosti poudarila, da Madžarska sklenitev nenapadalnega pakta. Danes je madžarska vlada odgovorila, da sklenitev nenapadalnega pakta odklanja.

Položaj v Gdansk

Varšava, 26. avgusta. AA. Iz pooblaščenega vira zanikajo, da bi bili Poljaki zaprli poljsko-gdansk mejo.

Varšava, 26. avgusta. c. Težji obmejni incident se je danes zjutraj ob 6 pripetil pri Cienstohovu. 160 nemških vojakov je prekršilo mejo ter ostalo na poljskem ozemlju pol ure, nakar so se zopet umaknili.

Gdansk, 26. avgusta. c. Visoki poljski komisar v Gdanku Chodacki je vložil pri vladni svobodnega mesta Gdanska tri proteste poljske vlade, ki se nanašajo na imenovanje okrožnega vodje Forsterja za državnega poglavarja Gdanska, na aretacijo poljskih železničarjev ter zasedbo nekega poljskega trgovskega podjetja v Gdanku.

Gdansk, 26. avgusta. AA. Preteklo noč je bil že ustavljen letalski promet z Gdankom in Vzhodno Prusijo, danes pa je ustavljen tudi pomorski promet z Gdankom.

Varšava, 26. avgusta. AA. Danes ob 6. zjutraj je bil v okraju Mlava med opravljanjem službe ubit kaplar obmejne straže Grasowski, obmejni stražnik Višnjewski pa je bil ranjen v glavo in trebuh. Dogodek se je odigral 200 m od meje na poljskem ozemlju. Dejanje so izvršili nemški vojaki, ki so čez mejo streljali iz gozda.

2 komunistična dnevnika v Parizu ustavljeni

Pariz, 26. avgusta. AA. Na podlagi dekreta, ki je bil danes zjutraj objavljen v uradnem listu francoske vlade, sta z današnjim dnem ustavljeni komunistična dnevnika »Humanite« in »Ce Soir«.

Predsednik vlade Dragiša Cvetković na Bledu v razgovoru z dr. Mačkom
in dr. Šubašcem (na sliki desno od dr. Mačka)Po podpisu nemško-ruske nenapadalne pogodbe v Münchnu. V prvi vrsti z levo
predsednik nemške vlade Hitler, v sredini dr. Ribbentrop, na desni dr. Lothar

Kaj želi Hitler

(Nadaljevanje z druge strani)

med Nemčijo in Rusijo poleg nenapadnega pakta sklenjena tudi tajna pogodba o razdelitvi interesnih področij na Balkanu. Sprito teh vesti prevladuje nocoj v londonskih diplomatskih krogih mnenje, da se je položaj danes nekoliko izboljšal, dasiravno še ni mogoče govoriti o znatnejšem popuščanju napetosti. V Londonu opozarjajo na to, da kažejo vse vesti iz Berlina, da si prizadeva Hitler krizo zavleči in da je iz lastne pobude povabil angleškega poslanika k sebi in ga naprosil, naj sporoči njegove predloge angleški javnosti. Zato ne izključujejo možnosti, da se še od dvajseti uri prepreči katastrofa, ki se zdi sicer že neizbežna.

Tudi Italija bo prišla z zahtevami

Rim, 26. avgusta. c. Danes popoldne je zunanji minister grof Ciano dvakrat sprejel francoskega poslanika, nato pa še belgijskega poslanika.

Mussolini je sprejel dopolne grofa Ciano, prometnega ministra Benia, načelnika generalnega štaba Parianija ter generala Cavagnaria in Favagrosso, s katerimi se je razgovarjal o vprašanjih, ki se nanašajo na vojaške priprave. Maršal Balbo, libijski guverner in vrhovni poveljnik letalskih sil v severni italijanski Afriki, se je vrnil v Tripolis in odšel na inspekcijo mobiliziranih čet.

Rim, 26. avg. d. Farinacijev list »Regime Fascista«, ki je dosledno zagovarjal politiko italijansko-nemškega sodelovanja, piše v komentarju k novemu položaju, da bo tudi Italija v kratkem nastopila s svojimi zahtevami, nato pa pripominja: »S sklenitvijo nemško-ruske pogodbe je premoč osonih vesil razgotovljeno tudi v vojnem primeru. Zelo verjetno je, da bo godski problem v zelo kratkem času mirno urejen. Hladno pa je treba še sedaj računati z možnostjo, da ta rešitev še ne bo popolna, kajti preostala bo še cela vrsta drugih neresenih vprašanj, tako na primer vsa ona, ki so v zvezi z italijanskimi nespremenjenimi zahtevami. Sleherni izmed nas pa je lahko prepričan, da bodo tudi naše zahteve nasproti Franciji uresničene. Za to ima ključ do položaja v rokah Italije.«

Italijanski listi smatrajo v ostalem položaju za zelo resen. V Londonu prevladuje po sodbi italijanskih listov kurz lorda Halifaxa, ki je nepopustljiv. »Message« ne izključuje možnosti, da bo v primeru izbruhov vojne Chamberlain odstopil in prepustil odgovornost za nadaljnji razvoj drugim. Tedaj bi se izkazalo, da nasledniki ne morejo več rešiti, kar je Chamberlain zavezal, kakor je to Mussolini že predvideval v svojem znamenitem »Razgovoru ob Temzi«, objavljenem ob lanskim sedmim juniju, ko je orisal zagate Edena ali Churchillja kot Chamberlainovih naslednikov...

Sklicanje angleškega parlamenta

London, 26. avg. br. Vsi člani spodnje in gornje zbornice so bili danes obveščeni, naj bodo pripravljeni na novo izredno zasedanje obeh zbornic. Zbornici bosta sklicani po radiu. Sestali se bosta jutri ali pa popoldne.

Roosevelt razsodnik

New York, 26. avgusta. AA. (Reuter.) »New York Times« je izvedel, da najbolj omenjajo ime bivšega predsednika USA kot razsodnika med Nemčijo in Poljsko, če bo Nemčija pristala na Rooseveltove predloge.

Ottawa, 26. avg. br. Tudi kanadski ministri predsednik je danes po posredovanju italijanskega, nemškega in poljskega konzula v Ottawo odposlal Mosckemu, Hitlerju in Mussoliniju poslanico, v kateri jih poziva, naj se kot odgovorni državniki odloji pri pogajanjih za sporazum.

Francoski poslanik pri Hitlerju

Berlin, 26. avg. c. Francoski poslanik Coulondre je danes pozno popoldne po navodilu svoje vlade posetil kancelarijo Hitlerja. Ničesar se ni znalo o vsebini njegovega razgovora.

Molotov pride v Berlin

Pariz, 26. avgusta. AA. (Havas.) Iz Moskve poročajo, da je verjetno, da bo po ratifikaciji nemško-sovjetskega pakta Molotov obiskal Berlin.

Odmevi Daladiero-vega govora

London, 26. avgusta. e. Govor francoskega ministrskega predsednika Daladiera je naletel v Londonu na odličan sprejem. V njem vidijo ponoven dokaz odločnosti Francije, da skupno z Anglijo nastopi proti vsakemu poizkusu, da bi se v Evropi vladalo s silo. Angleški politični krogi so mnenja, da govor predsednika Daladiera ne more Hitlerju pustiti niti najmanjšega dvoma, da se bosta Anglija in Francija borili za Poljsko.

Varšava, 26. avgusta. AA. (Havas.) Daladierov govor je povzročil v Varšavi veliko zadovoljstvo. »Gazeta Polska« piše: Daladier je še enkrat poudaril, da so interesi Francije in Poljske toliko bolj skupni, v kolikor je usoda Poljske nujno odvisna od usode Prusije. List zaključuje: Daladier ne govori pogosto. To je človek dejanja. Zato si je treba njegovo oceno Rusije posebno zapomniti.

Vojne odredbe vsepovsod

Omejitve prometa na kopnem in na morju, prehranbeni in zaščitni ukrepi v mnogih državah

Berlin, 26. avgusta. AA. Ker je britanska vlada pozvala britanske trgovske ladje, naj se vrnejo v britanska pristanišča, je tudi nemška vlada dala nalog nemškim trgovskim ladjam, naj se takoj vrnejo v nemška pristanišča.

Lufthansa je od večerja popoldne ukinita letalski promet na vseh svojih mednarodnih linijah.

Ladja nemške pomorske proge Hamburg-Amerika »Hansa« je dobila snoti nalog, naj se iz Cherbourga vrne v Nemčijo. Bila je na potu v Ameriko. Vsi potniki so se izkrcali in vrnili v Pariz.

Nemško poslanstvo v Londonu je pozvalo nemške državljane, naj takoj zapuste Veliko Britanijo.

London, 26. avg. AA. Pošto ministristvo je snoti izdalo uradno sporočilo, da telefonska zveza med Veliko Britanijo in Nemčijo ni prekinjena.

Stevilne letalske tekme, ki bi morale biti 2. septembra, so odpovedane. Med drugim je odpovedana tudi letalska tekma za kraljev pokal.

Amsterdam, 26. avg. AA. Vlada je prepovedala izvoz živine in surovin, ker je zaradi angleške prepovedi izvoza tako poskočilo povpraševanje na amsterdamskem trgu, da se je bati pomanjkanja živeža na Nizozemskem.

Včeraj je izšel nadalje dekret, ki prepoveduje tujim vojnim ladjam dostop v evropske holandske teritorialne vode. Odlok stopi takoj v veljavo.

Razlike med prvim in drugim rusko-nemškim nenapadnim paktom

V švicarskem listu »Basler Nachrichten« razpravlja dr. Oeri o formalnih razlikah med prvim in drugim rusko-nemškim nenapadnim paktom. Prvi nenapadni pakt sta Nemčija in Rusija sklenili 24. aprila 1926. V drugem členu tega pakta sta se tedaj takole sporazumeli: »Ako bi bila ena izmed podpisnic navzile mirnemu zadržanju napadeno od tretje države ali več tretjih držav, bo druga pogodbenica stranka ves čas konflikta ostala nevtralna.« Drugi člen nove pogodbe pa pravi: »V primeru, da postane ena izmed pogodbenih strank predmet vojaških operacij s strani tretje države, ne bo druga pogodbenica stranka v nobeni obliki podpirala te države.« Iz tega izvaja švicarski publicist naslednje zaključke:

»Nevtralnost pomeni pot — v nasprotju z dogovorom iz leta 1926 — ni določena le za primer, da je ena izmed pogodbenih strank napadena, temveč tudi za primer, da sploh postane predmet vojaških operacij, torej tudi za primer, da je sama napadala. Očitno je, da je Rusija prelomila s to obvezo svoj pakt s Francijo, ki v svojem drugem členu določa: »V primeru, da bi v odvisnosti od položaja čl. 15. odst. 7 pakta DN Francija ali Sovjetska Rusija navzile svojim mirnim namenom postali predmet nezvarne napada s strani kake evropske države, si bosta Sovjetska Rusija, odnosno Francija takoj nudili pomoč.«

Novi položaj Rusije je s tem dovolj jasno opredeljen. Zanimiva pa je tudi posvetovalna klavzula nove pogodbe, zlasti ako jo primerjamo z enako klavzulo v italijansko-nemškem vojaškem paktu z dne 22. maja 1939. V tem paktu si Italija in Nemčija obljubljata, »da ostaneta v stalnih medsebojnih stikih, da se sporazumeta o vseh skupnih interesih ali o vprašanjih, ki se tičejo celokupnega evropskega položaja.« V novi nemško-ruski pogodbi sprejemata obe stranki samo obvezo medsebojnega informiranja, ne pa tudi sporazuma, kar pomeni, da imata obe državi v takih primerih vendarle svobodne roke.

Iz državne službe

Beograd, 25. avg. p. V poštini službi so bili imenovani za pomožne manipulantne X. pol. skupini Stanislav Brus v Radovljici, Josip Zabukovec v Grobelnem, Maksimijan Ježek in Bogomir Kos na pošti Ljubljana 2, Nikolaj Lobkov na pošti Maribor 2, Nikolaj Čumer v Sevnici in Ludvik Červ v Murski Soboti.

V železniški službi je bil premeščen oficial Josip Zlender z Rakeke v Šibenik.

Skrbi in brige nevtralccev

Bruselj, 24. avgusta Tako rekoč z vsakim dnem postaja politična situacija v Evropi bolj napeta. Poročila so že v zadregi z izrazi, s katerimi naj se sproti označi stopnjevanje napetosti, da se ne bi z njimi povedalo premalo, pa zopet, da se ne bi izrekla pretiravanja. Pozornost je obrnjena zdaj na glavna pozorišča, na katerih se odigravajo razporeditve poglavitnih političnih faktorjev, veseli, ki si stoji nasproti, zdaj na stranske prostore politične šahovnice, ki se po njej premikajo bolj figure manjšega pomena, spremljajoče pojave glavnega dogajanja. Povsod na teh pozicijah si prizadevajo, da bi si ohranili značaj nevtralccev, da bi svoj odnos do glavnih dogodkov urejali sproti tako, da bi ne bilo škode in nesreče. Tudi na tem področju se kmalu utegnejo pokazati vplivi najnovejšega nemškega prekreta.

Politična potovanja grofa Csakyja, madžarskega zunanjega ministra, so bila že pred dnevi vreni izraz brige države, ki bi si rada ohranila pozicijo nevtralccev, pa ji je to z vsakim dnem težje. Nemara bo prav to potovanje kasnejšim zgodovinarjem ena najinteresnejših epizod iz letošnje krize, eden od onih dogodkov, ki bolj kot dolgo popisovanje nazorno pokaže, s kakšnimi težavami se mora boriti politika države, ki je v kočljivi politično-geografski legi: ali na desno, ali na levo? Ali ne na eno, niti na drugo stran, marveč lepo v miru in nevtralnosti, ako je mogoče... Novi razvoj je te brige in skrbi nevtralccev le še povečal.

Niso samo na Madžarskem v škripih. Svica je že ves čas v težavah, dasi ne v tako očitnih: kakaj tamkaj karte niso vrzene tako vidno in poglavitna nevarnost prihaja v smislu tolmačenj, ki izvirajo logično iz teh gesel, podobnih poprejšnjih primerov ter iz njene lege. Iz te nesrečne lege, ki je že tolikim brez lastne krivde nakopala največje težave. Ni dosti drugačna situacija za Belgijo, ki ima podobno kot Svica priznani in garantirano nevtralnost, pa je bila že enkrat ne le priča, marveč žrtev te politične formule. Pozicija Nizozemske je sicer v legi dokaj silna, a vendar formalno in načelno bistveno drugačna. Zakaj zanj je nevtralnost dejstvo, ki ga ne želi imeti v formalnem pogledu potrjenega, kaj šele, da bi stremela za garancijami.

Na poseben način je delikaten položaj onih malih držav na severu, ki so na videz dalj od glavnih spornih področij, pa vendar ne bolj na varnem. V Skandinaviji so obilo razgovarjali o svoji situaciji, pa jo označevali kot opasno, ne dosti manj kot v Baltiku, kjer so nove male države posebno občutljive, ker so v predelu kjer so se politične meje prav pogosto menjavale in kjer se zdi, da bi mogli sodobni odločujoči faktorji napraviti kake posebno pogubosne poteze. Interesantno je prav tu primerjati, kako so vse stare medsebojne zveze takorekč zabledle, kako so postale neaktualne spritožare velike nevarnosti, ki jo pomeni sodobnost. Nekaj dni je tega, kar je eden od vodilnih skandinavskih politikov s posebnim poudarkom izjavljal, da danes dejansko sploh ne obstoja »interesna enotnost« skandinavskih držav, pa da zato tudi skupna politika njihove diplomacije ni mogoča. Presenetljiva ugotovitev, ki se zdi v kričnem nasprotju z vsem onim, kar so naglašali Skandinavci že dolgo vrsto let. Toda čim nekoliko analiziramo položaj, bom dal skandinavskemu državljanu prav. Kakaj resnica je, da je na primer Danska v povsem drugem položaju nego švedska in Norveška, ki sta zares na polotoku. Položaj Danske je obeležen z njeno živinorejo, maslom, sirom in mlekom ter drugimi, zlasti živinorejskimi proizvodi, z njeno se celini pripadajoči lego ter končno z njenim ozemljem, ki ga je pridobila na račun

Nemčije, dasi po narodnostnem načelu, izprisanem po plebscitu. Celo med švedsko in Norveško so razlike, po rudarski proizvodnji, ki je poglavitna vrednost evropskega severa v vojnih perspektivah, pa po legi, ki na primer Norveško, obrnjeno na široki ocean, štiti brez primere bolj nego Dansko, odprto na zaprti Baltik. Finska se najbolje počuti v družbi s skandinavskimi državami, toda ta njena razpoložnost je ne obvaruje pred dejstvom, da je po politični legi bolj baltična država, ki leži takorekč ob »ustju« velike sile evropskega vzhoda. Zato je nevtralnost vseh štirih baltičnih držav dejansko člen iz vosa vprašanj, ki se tičejo razmerja Rusije do evropske sredine in do zapada. Tu pa silka še ni jasna, kakor nam zgornjo govore poročila o raznih tekočih pogajanjih.

Povsod to vidimo, kako je nevtralnost kočljiva zadeva, ki zavisi praktično od upoštevjanja velikih mejašev. Regionalna skupnost se nam kar naenkrat razkrije v novi luči, ali boljše: z novimi komplikacijami. Izpricalo se je ponovno, da imajo posamezni evropski predeli določene skupnosti, kar narekuje skupno politiko, skupno zainteresiranost. Še nedavno, pred malo leti, je bilo v Evropi običajno, da so se sklepale regionalne zveze, kar je bil povsem prirodni izraz dejanskih regionalnih skupnih interesov. Toda danes vidimo, da so v vseh teh regionalnih področjih nastala nesoglasja, razpoke, skozi katere se kaže neverjetno raznolična zainteresiranost. Vse to seveda ni domač pojav, marveč izraz tujih vplivov, ki segajo na ta področja in rušijo primarno skladnost interesov, predvsem s tem, da so velike sile postavile v ospredje premoč svojih interesov ter tako stopile bodisi v pozitiven ali premočnokje, žal, le negativen odnos do starih prirodnih odnosov. In tako se je vsa dolga vrsta nevtralccev znašla takorekč preko noči v največjih težavah in brigah, kako si ohraniti nevtralnost in svojo regionalno nezavisnost ter nemotenost.

Izraz te splošne povečane zaskrbljenosti je tudi nenadno sklicanje konference takozvanih osliskih držav, ki se je sešla na povabilo belgijskega min. predsednika Pierlota v Bruslju. Konferenca je bila sklicana še pred najnovejšim svetovnim preokretom, ki ga nakazuje nemška ponudba Rusiji o sklenitvi nenapadnega pakta. Sklepi konference pa so prav zato toliko zanimivi, saj je znano, da so se nordijske države izrekle doslej za nevtralnost predvsem zaradi nevarnosti konflikta med Nemčijo in Rusijo. Zanimivo bo sedaj presoditi vplive novega razvoja pri njih nadaljnji zunanje-politični vsmeritvi.*

Posebno zanimive pa bodo glede na novo grupacijo sil reakcije baltičskih držav in Finske. Finski zunanji minister Erko se je pred dnevi izrekel za tako zvano »oboroženo nevtralnost« kot edino jamstvo finske neodvisnosti, obenem pa je ponovno odbil jamstva, ki so jih Rusi zahtevali za svojo varnost od Anglije in Francije v baltičkem področju. Tudi Finska je odbijala doslej ta jamstva predvsem iz bojazni pred nemško reakcijo. Kakšno bo njeno stališče sedaj, ko se skuša Rusija zavarovati z direktno pogodbo z Nemčijo? To so vprašanja, ki se danes postavljajo glede nevtralccev na splošno, glede onih na severu Evrope pa še posebej.

A. M.

*) Pretresljiv apel belgijskega suverena za ohranitev miru, ki je bil izrečen v sporazumu z ostalimi suvereni in vladami osliskih držav (Nizozemske, Luksemburške, Danske, švedske, Norveške in Finske) nam razkriva bojazen teh malih držav, da ne bi pri morebitnem obračunu veseli plačale račune drugih. Zato se osliski blok izreka za mir in za takozvano »oboroženo nevtralnost«, ki jo hoče podkrepiti s čim večjo medsebojno povezanostjo posameznih članic.

Avstralija: Jugoslavija 2:1

Boston, 26. avgusta. c. V teniškem interkontinentalnem finalu med Jugoslavijo in Avstralijo je bil igran danes double Bromwich - Quist : Punčec - Kukuljević.

Zmagala je avstralska dvojica v treh setih 6:2, 6:3, 6:3. Vodi sedaj Avstralija 2:1.

Beležke

Nov duh mora zavladati

Glasilco dr. Mačka »Hrvatski dnevnik« poudarja v svojem komentarju o politiki, ki se bo vodila po doseženem sporazumu in po vstopu Hrvatov v vlado, da mora sedaj vsa javnost občutiti, da prihaja na krilo nov duh, katerega morajo biti prežeti odnosi in postopki z vsakim poštenim človekom. Smrten udarec mora zadeti korupcijo, ki je v zadnjem času vse bolj razsajala. Pričeti mora doba temeljitih reparacij in dobiti morajo zadoščenje vsi, ki so bili preganjani zaradi svoje vere v zmago pravice. Ta izjava glasila predsednika nove vlade bo sprejeta v širokih krogih z največjim zadovoljstvom in pričakovanjem, da bodo povsod besedam sledila tudi dejanja. Znano je stališče dr. Mačka, ki je ponovno poudarjal, da bo z vso odločnostjo nastopil proti enostranski zlorabi oblasti, kjer koli bi se taka zloraba pojavila. Mi verujemo, da bo dr. Maček to svoje stališče z vso odločnostjo uveljavil.

Potovanje predsednika JNS

Predsednik Jugoslovenske nacionalne stranke g. Peter Živković je zastopil po tritedenskem odmoru Rogaško Slatino in se z avtomobilom odpeljal v Banjaluku. Spotoma se je ustavil v Sisku, kjer je konferiral s pristaši JNS in bivšim ministrom dr. Ljudevitom Auerjem. Po konferenci v Sisku je obiskal senatorja dr. Nemca v Petrinji in nato nadaljeval pot preko Topuskega in Gline proti vrbski banovini. Dne 29. avgusta se predsednik Živković vrne v Beograd.

Gospod Nedeljković

pojde „med narod“ Bivši generalni direktor Poštne hranilnice dr. Milorad Nedeljković se misli odslej posvetiti menda politiki in »delu za narod«. V svoji »Agrarni misli« namreč naznaja,

da se je vrnil naš predsednik s počitnic v Beograd, kjer bo nadaljeval z vso silo delo v »Agrarni misli«. To sporočilo vsem našim članom in organizacijam, ki se zanimajo za delovanje našega predsednika. Naš predsednik se s tem zahvaljuje vsem tovarišem in prijateljem, ki so mu poslali zadnje dni svoje pozdrave in pozive, naj vztraja pri započetem delu v dobro srbskega kmeta.

Kakor čujemo, je med temi pozdravi tudi pozdrav udeležencev zborovanja »Agrarni misli«, ki se je vršilo v Ljubljani v Rokodolskem domu, o katerem je tako obširno poročal »Slovenec«, ki se je takrat divil finančnemu ženju g. Nedeljkovića.

Še o obratnih zaupnikih

Objavili smo že uradno poročilo nedavno postavljene nove uprave Delavske zbornice o rezultatu volitev delavskih zaupnikov. »Delavska politika« opozarja, da je treba primerjati pri rezultatih volitev ne samo število izvoljenih zaupnikov, ki odpadejo na posamezne organizacije, ampak tudi, koliko delavcev vsak tak zaupnik zastopa. N. pr. pri Kranjski industrijski družbi zastopa vsak zaupnik okrog 250 delavcev, v obratih pod 5 delavcev pa le okroglo dva delavca. Na podlagi dosedanjih rezultatov zastopajo zaupniki svobodnih strokovnih organizacij (socialistična Strokovna komisija, Narodna strokovna zveza in Jugoslovanska strokovna zveza) 25.000 delavcev, Jugoras pa 4.900. Po poročilu Delavske zbornice pa so dobile svobodne strokovne organizacije 1082 delavskih zaupnikov in Jugoras 665 zaupnikov.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Ministri nove vlade

Nova vlada šteje 18 članov. Poleg predsednika Cvetkovića in podpredsednika dr. Mačka sta še dva ministra brez portfelja, dr. Konstantinović in dr. Smoljan. Vseučilniški profesor dr. Konstantinović je bil član državnopravne strokovne komisije in je izrecno pridelen predsedništvu vlade, očitno kot strokovnjak za državnopravna in upravnna vprašanja, ki so v zvezi s sporazumom. Dr. Bariša Smoljan, odvornik v Mostaru, voditelj Hrvatov v Hercegovini, bo v predsedništvu ožji sotrudenik dr. Mačka.

Posamezni resori so razdeljeni takole: vojska in mornarica, zunanje in notranje zadeve so v rokah strankarsko neopredeljenih osebnosti.

Zunanji minister je ostal dr. Cincar Marković, ministristvo vojske je prevzel član Vrhovnega vojnega sveta, armijski general Milan Nedić, brat dosedanjega ministra vojske in mornarice. Minister Nedić ima v naši vojski sloves enega najbolj sposobnih voditeljev. Svojčas je bil divizionar v Ljubljani, pozneje armijski komandant v Skoplju, šef generalnega štaba, nekaj let sem pa član najvišje naše vojaške institucije.

Novi minister notranjih del Stanoje Mihaldžić je znan iz našega dobrovoljskega pokreta za časa vojne. Pozneje se je posvetil politično upravni stroki. Služil je na važnih mestih, večinoma v hrvatskih krajih. Postal je podban v Zagrebu ter je že eno leto sem bil vršilec banske dolžnosti v savski banovini. Minister Mihaldžić slovi kot izredno sposoben in politično verziran mož.

Ostali resori so v rokah strankarsko obeleženih ministrov.

Novi minister financ dr. Juraj Šutej, voditelj bosanskih Hrvatov, je eden od najvišjih strokovnjakov dr. Mačka. Bil je poslanec že pred 6. januarjem in je zavzemal že v takratni Kmetko-demokratski koal. ciji ugledno pozicijo. Po poklicu je odvetnik v Sarajevu.

Minister trgovine dr. Ivo Andres in minister pošte in telegrafa dr. Josip Torbar sta Zagrebčana in moža dr. Mačkovega zaupanja. Prvi je po poklicu odvetnik, drugi notar.

Novi minister socialne politike dr. Srdjan Budisavljević je član Samostojne demokratske stranke. Znan je tudi v naših šolskih krogih. V stari sokolski organizaciji je zavzemal važna mesta. Za časa vojne je v mnogobroju igral odločilno vlogo v srbsko-hrvatski koal. ciji, odnosno kot njen dist. dent. Bil je član predsedništva Narodnega vijeća in poverjenik v prvi zagrebški vladi po prelomu ter pozneje vsa leta do 6. januarja narodni poslanec. Po poklicu je odvetnik v Zagrebu.

Minister pravde je dr. Lazar Marković, eden od vodilnih mož nekdanje radikalne stranke, večkratni minister pred 6. januarjem. Dr. Marković je bil član staroradikalnega glavnega odbora. Ravno tako je vstopil v vlado kot politična osebnost minister prosvete Boža Maksimović. Tudi on je bil že ponovno minister. Za časa 6. januarkega režima je skupaj z Nikolo Uzunovičem in dr. Srđićem tvoril odločujočo skupino v vladi. Po stari pripadnostni je radikal, pozneje se je pridružil JRSD in JNS, ali je po reorganizaciji Ju. goslovenske nacionalne stranke izstopil. Po poklicu je minister Maksimović odvetnik v Beogradu. Minister za poljedelstvo dr. Branko Čubrilović je poslanec Zemljoradniške stranke. Po poklicu je zdravnik pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Banjaluki. Spada med najgilejše bosanske politike.

Ostali štiri resori so v rokah članov JRZ. Dosedanji minister trgovine in industrije Jevrem Tomić je prevzel ministristvo za fizično vzgojo naroda, bivši minister brez listnice in politični naslednik dr. Spaha, ki je po njegovi smrti vodil ministristvo saobračaja, Džafer Kulenović je postal minister za šume in rudnike. Dosedanji minister za poljedelstvo inž. Nikola Bešlić je v novi vladi minister za promet in končno je ministristvo za zgradbe ostalo v rokah dr. Mihe Kreka.

Politično izgleda nova vlada takole: Predsednik vlade in štirje resorni ministri pripadajo JRZ, podpredsednik, štirje resorni ministri in en minister brez portfelja so zastopniki HSS odnosno KDK, trije ministri so v vladi kot politične osebnosti, in drugih skupin, štirje pa so politično neopredeljeni.

Od 18 ministrov je 11 Srbov, 5 Hrvatov, 1 Slovenec in 1 musliman. Sedem ministrov je iz Srbije, 1 (inž. Bešlić) iz Vojvodine, 3 iz Bosne, 1 iz Hercegovine, 5 iz Hrvatske in 1 iz Slovenije.

Večina ministrov so na tem položaju novinci. Le trije od njih so bili tudi že člani vlad pred 6. januarjem dr. Lazar Marković in Boža Maksimović sta bila ministri v nekaterih kabinetih, kadar je sodelovala radikalna stranka. Dr. Laza Marković je znan tudi kot politični pisec in je pri vidovdanskim ustavi igral važno vlogo. Bil je opetovano minister pravde, Boža Maksimović je bil ponovno minister pravde, minister notranjih del in v zadnji Uzunovičevi vladi minister prosvete. Predsednik Cvetković pa je bil minister za vese 1927/28. Izza dr. Stojadinovičeva režima sta v novi vladi ministri dr. Krek in Kulenović. Ministra Bešlić in Tomić sta bila že članja prejšnjega Cvetkovičevega kabineta. Ravno tako minister Cincar Marković. Ostali člani vlade so do sedaj prvič na ministrskem položaju.

Mussolini inspirator nemško-ruskega pakta

Rim, 25. avg. AA. (Reuter.) Znani italijanski časnikar Gayda piše v listu »Giornale d'Italia«, da je duce svetoval Nemčiji, naj sklene nenapadni pakt z Rusijo, ko je meseca aprila maršal Göring prispel v Rim.

Zdravilno delovanje Rogaške mineralne vode: Pri katarju mehurja

Iz tega izvaja švicarski publicist naslednje zaključke:

»Nevtralnost pomeni pot — v nasprotju z dogovorom iz leta 1926 — ni določena le za primer, da je ena izmed pogodbenih strank napadena, temveč tudi za primer, da sploh postane predmet vojaških operacij, torej tudi za primer, da je sama napadala. Očitno je, da je Rusija prelomila s to obvezo svoj pakt s Francijo, ki v svojem drugem členu določa: »V primeru, da bi v odvisnosti od položaja čl. 15. odst. 7 pakta DN Francija ali Sovjetska Rusija navzile svojim mirnim namenom postali predmet nezvarne napada s strani kake evropske države, si bosta Sovjetska Rusija, odnosno Francija takoj nudili pomoč.«

Savinjska roža dehti

Obisk med obiralkami hmelja v Savinjski dolini

Od Ločice preko Vranskega in Zalta tja do Celja in še čez diše preko polj tisočeri zeleni cvetovi savinjske rože. Od Vranskega pa tja do Vojnika in Teharj odmeva pesem obiralec hmelja. Njihovi prsti so umazani od zelenih cvetov in njihova obleka bo še dolgo dišala po hmelju.

Savinjska roža je docvela. Svetovne zaloge hmelja so izčrpane. Ameriški, avstralski, angleški trgovci, prekupčevalci in tovarnarji nestrpno čakajo na prve pošiljke našega hmelja. Tako vsaj govore po dolini.

Skozi zeleno Savinjsko dolino hodi trgovci, prekupčevalci, agenti. Ali občudujejo slikovito sotesko nad Vranjskim? Ali se njihove oči za naslado pasejo nad prelepo pokrajino, nad modro avgustovega neba, s katerega se smeje vroče avgustovo sonce?

Mar so tam sploh kakšni hribi, modro nebo in sonce? Oči trgovcev in prekupčevalcev vidijo samo milijone zelenih cvetov, ki diše in vise v bogatih grozdih s hmeljevke. In nikoli niso preveč utrujeni, da ne bi se in še izpraševali:

»Kako — torej? Toča... res škoda! Malce droben je tale... Pokažite tegale! In ceno...«

Ceno so že drugi izračunali, oni skri- ti, ki še nikoli niso videli Savinjske doline, in skoz katerih roke vodijo niti hmeljske svetovne trgovine. To so lepe, mehke roke s skrbno pritrženimi in zmerom čistimi nohti. Marika iz Prekmurja, Treza, doma nekje iz okoli- lice Ormoža, bajtarice iz Zagorja in Bele Krajine — te imajo umazane pr-

ste; z obiranjem hmelja morajo zaslu- žiti vsaj nekaj denarja, da bodo doma za silo izhajali zimske mesece. Prišle so peš do oddaljenih iz svojih dalj- njih vasi, iz svojih siromašnih vasi in bajt, ure in ure do železnice, nekatere tudi kar vso dolgo pot, da bi prihrani- le denar za vlak. Prinesle so svoje ko- šare in vreče, v katere nabirajo zeleno cvetje hmelja. Ali to ni važno. Ravna- telji in tovarnarji in veletrgovci prav tako malo mislijo na vse te Marike in Tereze, ki leto za letom obirajo hmelj in služijo svoje uboge dinarje, kakor malo mislijo na nje sladokusci, ki se v vročih poletnih mesecih krepčajo s pivom...

Šest stoletij pred Kristusom ni bilo nič drugega. Na hribih Mezopotamije so siromašni Sumerji prav tako od zgodnjega jutra do pozne noči obirali hmelj, ki so ga velblodi njihovih go- spodarjev na svojih grbah nosili na- vzdol. Šest stoletij pred Kristusom rojstvom so stari Sumerji izdelovali pivo, svojo narodno pijačo. Šest sto- letij pred Kristusom so Sumerji točno popisali to žlahtno rastlino, ki »umre, če ji vzameš oporo«, in vendar so pre- tekla dolga stoletja, preden so jo ljud- je iznova odkrili. Takrat so jo poznali tudi že Rusi in Germani. In mnogo po- zneje po 1240 so jo zasadili v okolici Škofje Loke brižinski škofje in varili pivo...

Vroč avgustov dan se nagiba k ve- čeru. Po cesti, ki se vijuga skozi Sa- vinjsko dolino, drče avtomobili in dvig- ajo oblake prahu. Vozniki z lesom in

prvi hmeljarji priganjajo konje in po- časi stopajo ob svojih natovorjenih vo- zovih. Med hmeljskimi nasadi se sme- jejo sončnice in obračajo svoje zlate glave proti soncu. Sence, ki jih meče- jo prijazni hribi, se počasi daljšajo.

Med hmeljskimi nasadi se razlegajo dolenske, hrvaške in panonske pesmi, rdečijo se ženske rute in svetijo se bluze in srajce. Druga za drugo se na- gibajo hmeljevke, nasad za nasadom izginja — še nekaj dni in Savinjsko polje bo prazno, samo kopice drogov bodo čez par tednov turobno štrlele v zrak.

Mršavi konji so odnekod pripeljali majhen cirkuski voziček. Ustavili so se v vasi in postavili vrtljak. Tam bo v nedeljo zahreščala harmonika in obir- alci bodo pozabili na svoje domove, na dinarje, ki jih vsak dan skrbno se- števa in vrtljak jih bo nosil v na- glem diru okoli svoje osi...

Katarina Špur

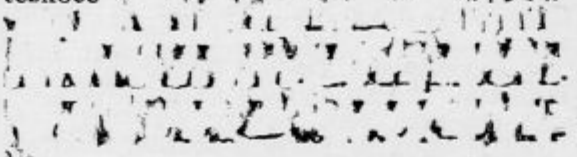
Težave ljubljanske opere

Uprava opernega gledališča nam je po- slala izjavo o pripravah za novo sezono in o svojih načrtih. V tej izjavi poudarja, da vidi svojo nalogo v borbi za čisto umet- nost, v konsolidaciji vseh konstruktivnih sil brez izjeme in v čim tesnejši poveza- nosti gledališča z najširšimi plastmi slovenske ga naroda. Temu programu, ki ga je imelo doslej vsako operno vodstvo, bo dala šele praksa pravi značaj.

Vsekako priznava novo vodstvo operne- ga gledališča težave, s katerimi se mora bo- riti. Tako se je izkazalo, da »številne osebe- ja za redno in uspešno umetniško delo ni za- dostno. Ansambel pogoša dramatično so- pranstvo, altistko, liričnega tenorista, ba- sista in predvsem baritonista, ki smo ga izgu- bili z g. Primožičem. Z njim smo izgubili

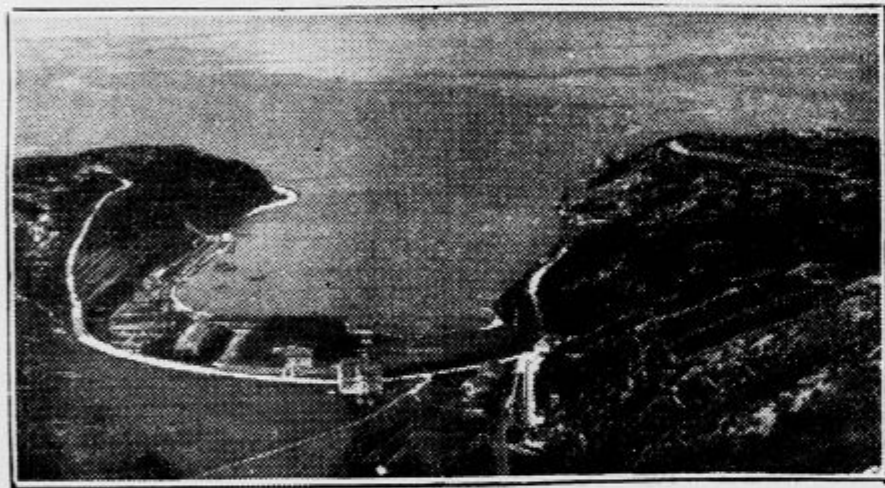
tudi režiserja. Pravo delo ni mogoče tudi še vsled raznih odsotnosti članstva. Teno- rist Francelj je dobil pod prejšnjim vodstvom dopust do novembra in smo tedaj v naj- bolj napetem delu brez dramatičnega teno- rista. Vidaličeva je bolna in tudi več dru- gih članov ni še na razpolago.« To samo po- trjuje naše navedbe, da je opera zašla v težkoče.

Novo vodstvo skuša zvrniti krivdo za sedanje razmere na prejšnje vodstvo, kar je seveda hudo udobno stališče, ki pa nič ne pove, s kakšnimi težkočami in ovirami se je moral boriti prejšnji ravnatelj in v čem je prav za prav bistvo sedanjega ne- ugodnega položaja naše opere.

Martinščica

Še je sezona na Jadranu v polnem raz- mahu, saj so proti koncu avgusta najpri- jetnejši dnevi, marsikdo pa sploh rad od- loži oddih na september, ko plnjava priro- da na Jadranu poleg znošnega sonca in pri- jetnega morja tudi obilje sadov, zlasti slad- kega grozdja. Ali tam, koder je bil največ- ji živ-žav mladine, nastopa tišina. Šolsko leto je pred durmi in treba se je poslovi- ti od morja. Tako bo zdaj opustela tudi Martinščica, ki si je pridobila sloves naše- ga največjega državnega letovališča sred- nješolske mladine.

Polna dva meseca je na obalah in v za- livu Martinščice vladalo vrvenje, v juliju so bili tukaj dijaki, v avgustu pa dijakinje. Vsakokrat je kolonija škola nad 750 sla- nov iz vse države. Škoda, da je Slo- vences vsako leto nekoliko premalo. Pro- storni objekti, ki so bili svojčas zgrajeni znotraj visokega »kitajskega« zidu, ki ob- kroža skoraj ves zaliv, so pod Avstrijo sprejemali pod streho posadke onih ladij, ki so prihajale iz vzhodnih krajev in so bile osumljene da se je na njih vgnezdila kakšna nevarna kužna bolezen. Kratko re- čeno, Martinščica je bila urejena za karan- teno. Po prevratu je naša država izkori-

stila vse te naprave za državsko letovišče. In je treba priznati, da se Martinščica prav dobro obnaša in da leto za letom vgraja v razna mesta Jugoslavije zdravlo zgorelo, okrepljeno in sportno izvežbano mladino. Dijaki in dijakinje se zlasti letos pohvalijo z dobro preskrbo, ki je veljala z vožnjo vred za štiri tedne le nekaj nad 800 din. Veselje je bilo opazovati našo dozoreva- jočo mladež, ki je po zajtrku hitela v mor- je in se zabavala z raznimi igrami, ali pa se urila v veslanju. Velike ladje, ki dan za dnem plovejo tam mimo, so vabile na iz- let. In hrepenenju mladine je bilo ustre- ženo: pojadrali so okrog Krka, spoznali so bližnje kraje, zlasti Sušak s Trsatom, ki je oddaljen le dva kilometra, pohiteli pa so tudi za 150 dinarjev v Benetke.

Opoldne in zvečer je mladina zasedla dolge vrste miz v senčnatem parku in do- bro pripravljena hrana jim je šla vedno v slast. Po večerji pa so bile filmske pre- stave na prostem in lahko so se tudi za- sukali mladi parčki. Ko pa je nastopila tr- da tema, je bilo treba v posteljo, kjer se je sladko spalo in sanjalo o doživljajih prejšnjega dne. Vsak dijak in vsaka dija- kinja se je letos okrepil in bo morda še

marsikaterega zvalila Martinščica v svoje okrilje. Prav gotovo pa se bo sleherni, ki je kdaj tu preživel počitnice, spominjal tu preživljenih sončnih mladostnih dni... Naša večja slika kaže pogled na ves zaliv Mar- tiščice, manjša pa razigrana dekleta pri na- pravih, ki služijo mladini za razvedrilo pri kopanju.

Zglednemu rodoljubu v spomin

Prebivalstvo Slovenskih goric in Drav- skega polja bo ohranilo v lepem in hvalež- nem spominu upokojenega orožniškega na- rednika Mihaela Kuessa iz Velike Nedelje, katerega je pokosila smrt v starosti 57 let. Dolga leta je bil poveljnik orožniške po- staje pri Veliki Nedelji in je bil tudi med svojim službovanjem najboljši prijatelj in svetovalec ljudstva. Vsem je dajal dobre nasvete, mnogim je tudi dejansko pomagal in priljubljen je bil celo pri onih, proti ka- terim je moral kdaj nastopiti v svoji težki in odgovorni službi.

Ko je stopil v pokoj, se je ves posvetil svoji lepo urejeni domačiji in postal je vzor naprednega gospodarja. Posebno uspe- šno se je udeleževal kot sadjar, vrtnar in čebelar. Za te panoge je vzbujal zanimanje med mladino po Slovenskih goricah in po Dravskem polju in na njegovem domu so bili mnogi zanimivi in uspešni tečaji. Po- sebno so slovela njegova strokovna čebelarska predavanja, bil pa je tudi izvedenec za kužne bolezni med čebelami ter je kot

tak požrtvovalno pregledoval čebelnjake v mnogih občinah. Preobilo požrtvovalnega, nesebičnega dela mu je narekovalo blago srce in posvečal se mu je, dokler ga ni str- la bolezen. Velikostna udeležba pri pogre- bu je bila prepričevalen dokaz ljubezni, hvalečnosti in spoštovanja do blagega in zaslužnega pokojnika.

ŠOLSKO NAZNANILO. TRGOVSKI UČNI ZAVOD V LJUBLJANI, KONGRESNI TRG 2

vpisuje v svoj

ENOLETNI TRGOVSKI TEČAJ S PRAVICO JAVNOSTI

redno vsak delavnik od 9. — 12. in od 3. — 7. ure popoldne. Tečaj je organiziran kot redna Enoletna trgovska šola in nudi svojim učencem vse ugodnosti, kot jih imajo učenci državnih trgovskih šol. Zavod se nahaja na Kongresnem trgu v bivših prostorih državne dvorazredne trgovske šole v centru mesta in ima prostorne najmoderneje učilnice. Šolnina je zmerna in dostopna vsakomur. Zavod si je zavaljo svoje solidnosti in svojih učnih uspehov pridobil izvrsten sloves in je po svojih pedagoških metodah in prvovrstnih učnih močeh najmodernejši in najugled- nejši zavod te vrste. — Vsa podrobna pojasnila daje vodstvo zavoda ustno ali pismeno. Telefon Dopsne trgovske šole 29-86

Obmejni gostilničarji in številni vinotoči

Šušmarstvo, ki je škodljivo gostilničarjem in pivcem

Gornja Radgona, 25. avgusta

V hotelu pri Kolerju je bil v sredo 23. t. m. lepo uspel redni občni zbor združenja gostilničarjev gornjeradgonskega okraja. Zborovanje je vodil marljiv predsednik g. Rudolf Koler, ki je podal splošno zani- mivo poročilo o sedanjem delovanju združe- nja. Povzamemo, da šteje združenje 62 čla- nov gostilničarjev, 30 pomočnikov in 14 va- jencev in vajenk. Zanimivo je bilo njegovo blagajniško poročilo. Ko je sedanji odbor prevzel ob novem letu 1939 blagajno, je bila prazna, od 1. januarja 1939 doslej pa so znašali skupni dohodki 9.100 din, gotovi iz- datki 6.600 din, stanje blagajne 2.500 din. Za izobrazbo naraščajo je priredilo zdru- ženje dva tečaja in sicer februarja kletar- ski tečaj, majnika pa servirni tečaj. Oba tečaja je posetilo 50 udeležencev, kar je za takajšnje razmere izredno lepo število in dokaz, da je zanimanje med članstvom, ki se doslej zaradi slabega vodstva prej- šnjega odbora ni moglo izobraževati in iz- popolnjevati v tej stroki, ki je z ozirom na naš obmejni položaj in letoviščarske kraje izredno važna.

Sledila je razprava o vinotočih. Predsed- nik je poročal, da znaša število doslej pri- javljenih vinotočev 45, ako pa bi temu šte- vilu pristeli še vse šušmarje, bi bila ta šte- vilka izražena v stotinah. Zborovalci so ugotovili, da je število vinotočev narašča- lo doslej od leta do leta, ker so nekatere občine izdajale vinogradnikom, prošnikom

za vinotoče, potrebna potrdila brez pre- hodne ugotovitve, če ima dotičnik v svojem vinogradu nasajen samorodni trs ali ne. V mnogih primerih se je izkazalo, da so last- niki vinotočev dobivali taka dovoljenja od oblasti na podlagi uradnih potrdil občin, čeravno so imeli v svojih vinogradih nasa- jeno tudi šmarnico ali druge vrste samoro- dnic. Zaradi tega je bilo soglasno sklenje- no, da bo združenje dalo po strokovnjaku preiskati vse vinograde onih lastnikov, ki so doslej imeli dovoljenje za vinotoče te- bo o uspehu poročalo oblastvom, da se v bodoče vsaka zloraba prepreči.

Proračun za bodočo poslovno dobo do- loča 3.000 din dohodkov in izdatkov. Pred- videni so tudi v bodoče razni tečaji za iz- obrazbo naraščajo in se bodo vršili v Gor- nji Radgoni. Članarina znaša 1 din od iz- točenega hektolitra pijače, najmanj pa 35 din letno. Inkorporacijska taksa je bila so- glasno zvišana od dosedanjih 500 din na 2.000 din za trg Gornjo Radgono in 1.000 din za okolico. V priznanje zasluga so bi- le podeljene diplome gostilničarjem Ivanu Kaufmanu iz Gornje Radgone, Francu Jur- koviču iz Radencev, Josipu Maršiku iz Ra- dencev, Matiju Domanjku na Jami, Toma- zu Pergerju pri Sv. Jurju ob Ščavnici, An- tonu Verzelu pri Sv. Duhu na Stari gori, Heleni Horvatici pri Kapeli, Tereziji Für- stovi in Ivanki Kernovi v Apačah in Pro- stovi Ani v Lutvercih. Ker volitve niso bi- le na dnevnem redu, vodi v bodoče zdru- ženje dosednji delavni odbor.

Rudarska mladina uživa počitnice na Planini pri Sv. Križu nad Jesenicami

Jesenice, 26. avgusta

Ze drugo leto letujejo rudarski otroci iz vseh rudarskih revirjev Slovenije na Pla- nini pri Sv. Križu nad Jesenicami, kjer jim je Glavna bratavska skladnica postavila prostoren počitniški dom. Dom leži na majhnem gričku, mogoče na najlepši raz- gledni točki v okolici Sv. Križa, odkoder je razgled na Sv. Križ, Mežakljo, Triglav in druge gorenske očke, za njim pa se dviga Golica, na katero je od Doma, ki le- ži 1200 m visoko, le še poldrugo uro ho- da.

Dom je velik, prostoren in moderno ure- jen ter nudi otrokom to, česar jim doma ne nudijo, odnosno ne morejo nuditi. S tem je napravila Glavna bratavska skladi- ca lepo socialno delo — saj je pripravila počitnice 122 otrokom sredi smrekovih gozdov na lepem Gorenjskem.

Zivljenje v koloniji teče po določenem dnevnem redu. Ob sedmih vstanejo, se umi- jejo, telovadijo, zmolijo jutranje molitve, pozdravijo državno zastavo, se primerno založe, nato pa se začne življenje na ve- likem travniku. Porazdelje se v skupine ter začno z igrami. Večji fantje igrajo nogo- met, deklice se žogajo, manjši se skriva- jo ali lovijo. Človek bi mislil, da je otro- ku dan enak dnevu. Pa ni tako. Vsak dan jim prinese nove igre, nove zabave, nova doživljaja.

Frančku Žličarju na grob

Pred tremi tedni se je zgasil pri meni vesel, razigran, nasmejan. »Življenje začne- nja postajati lepo, če si našel jasen smoter, ki privlači naše vse tvoje misli, kateremu velja vse tvoje delo,« mi je hitel pripo- vedovati.

»In ti imaš tak smoter?« sem ga vpra- šal.

Nasmehnil se je. Njegove ljubeznive, iskrene oči so zažarele. »Imam!« je dahnil, priprl trepalnice, se zamislil, potem pa se je znova zasmejal in mi začel pripovedo- vati o svojih namenih.

Delo in zopet delo, — želja pomagati so- človeku, posvetiti se trpljenju za izgradnjo boljše bodočnosti našemu kmetu je bil tvoj cilj, Franček. Z vzpodbudno besedo, cepil- nim voskom in reznim nožem v rokah si nameraval hoditi med kmečkimi hrami, da bi vsadil v srca naših ljudi smisel za na- predek, da bi povečal v njih željo po pro- sveti, katere so vasi tako potrebne, a si padel, preden si lahko zarezal globljo braz- do v njivo, katere prst ti je bila sveta. — Tako umirajo idealni ljudje, zakaj podo- ba je, da tudi narava mrzi altruizem. Polo- žil si svoje mlado življenje v zemljo, ka- tera je dala rastline, ki so ti bile tako dra- ge.

»Drevo čuti, bilka ječmena živi!« si mi pripovedoval nekoč. Spoznal sem, da bi ne mogel podreti zdravega drevesa, ne pože- ti zelenega ječmena, takšno srce si imel. Da, srca, kakršno je bilo tvoje, so redka. Menda med desetletji ni niti enega. —

Bil si vnet za naše narodne stvari. Ve- del si, da je politični pojem naroda prema- lo za očuvanje njegovih osebnih interesov, če nima tudi kulturnih svojiskosti. Posvete- ti si se hotel raziskavanju naše narodne ornamentike, da bi dokazal, koliko doma- čega blaga leži po vaseh pozabljenega. S svojimi rokami si si gradil pohištvo v na- rodnom slogu za svoj vrh. S tem si hotel pokazati našim ljudem na razliko med do- mačin in tujcem, da bi spoznali sami kaj je vrednejše.

»Koliko lepše so te okrogline od grobih ostrin, ki so nam jih vsilili,« si pripovedo- val, ko si božal z roko naslon stola, na ka- terem si izrezal srca in druge like.

Zdaj pa je v tvojem vrhu mir. Ne po- je več žaga, ne švisti obliči, in na pol kon-

čana miza čaka mojstra, da bi jo sestavil ter jo dal v kot. Tih je postal Moravski vrh, kakor bi vedel, da je s tvojo smrtjo izgubil velikega prijatelja.

Človek nerad govori o solzah, o joku, to- da tiho ti povem, Franček, da teče za te- boj obilo solz. Če bi šel po fari Svetega

Andreža, bi jih videl. Potoči jih se tihpi kmečka gospodinja, pri kateri si se ogledal, da bi vsadil v njen prsti vrt vrtnico. Ko si jo vsadil, si se vsedel na prag. Gospo- dinja je opravljala svoje delo, ti si se pa pogovarjal z njo in spoznal je, da si člo- vek, ne pa oni tuji učitelj-uradnik, ki je tu zato, da pretepa otroke. Skrivoma si bri- žejo oči tudi gospodarji, pri katerih si ce- pil drevje. Par sto je teh gospodarjev in gospodinj, par sto pa je tudi vrtnic, ki kra- se po fari vrtove in zgornjor pripovedu- jejo, kak si bil. Ko bi lahko prisluhnili po- menku ljudi, bi čul marsikje te besede: »Nikoli več ne bomo imeli takšnega člove- ka za učitelja!«

Se dolgo potem, ko bo trava že davno prekrila tvoj grob, bodo pripovedovali cve- tovi vrtnic po vrtovih, kjer si jih zasadil, pripovedko o tebi in naši ljudstvo se te bo še dolgo, dolgo hvaležno spominjalo.

Mirno spi, Franček, prijatelj! — Naj te ne moti psi burje, ki bo vihrala čez tebe. Jesen je pred vrati, viharna doba, vsi se pripravljamo na njo. — Spi, počivaj prijet- no in bodi pozdravljen!

Ignac.

3. septembra od 13. do 18. ure

VSI V POSTOJSKO JAMO

VELIKA PODZEMSKA VESELICA

Prijave se sprejemajo pri PUTNIKU v Ljubljani, Tyrševa c. 11. Telefon št. 24-72.
Pojasnila: ENIT, Terazije 16, Beograd — in pri vseh uradih »Putnika«.

Domače vesti

* Jutrišnja štev. ponedeljskega »Jutra« bo v dobrem delu posvečena rudarskim revirjem, predvsem Trbovljam in Hrastniku. Poleg najnovejših političnih senzacij, ki nas preplavljajo od ure do ure, bo prinesla mnogo zanimivega gradiva iz preteklosti in sedanjosti teh krajev. Prijatelj našega lista v rudarskih revirih naprošamo, naj ponedeljsko »Jutra« priporoča v krogu svojih znancev, vse naše cenjene sotrudnike pa, ki jutri še ne pridejo na vrsto, prosimo naj malo potrpe.

* Odkritje spominjske plošče dr. Vasi Sa. vcu in dr. Mariji Kučerovi v državnem zdravilišču v Topolšici. Po tragični smrti dr. Savića in dr. Kučerove so se oddelili pacienti, uslužbenci zdravilišča in prijatelji pokojnih, da jima postavijo spominjsko ploščo v državnem zdravilišču v Topolšici. Izdelava spominjske plošče s posvetilom je bila poverjena trdnici Vodnik v Ljubljani, reliefa obeh pa je izdelal akademski kipar g. Pengov iz Ljubljane. Spominjska plošča bo postavljena na vidnem prostoru v ambulanci zdravilišča, kjer je pokojni dr. Savić v plodnem in požrtvovalnem delu preživel največji del svojega življenja. Spominjska plošča bo odkrita 31. t. m. dopoldne ob 11. Ob tej priložnosti bo svečana komemoracija. O tem se obveščajo vsi bivši pacienti, prijatelji in spoštovani dr. Savića in dr. Kučerove. Delo za postavitev te spominjske plošče vodi Društvo za podpiranje siromašnih pacientov v Topolšici.

* Vpisovanje v enoletno državno priznano trgovsko učilišče »Christofor učni zavod« — s pravico javnosti — Ljubljana, Dombranska cesta št. 15. Se vsi dnevno dopoldne in popoldne. Šolska izvestja in novi ilustrirani prospekti brezplačno na razpolago pisмено ali osebno. — Največji in najmodernejši zavod te vrste v državi. Novo šolsko poslopje! Edinstvena strojeopisnica s 50 pisalnimi in računalniškimi stroji. Zavod je potrjen od ministrstva, ima pravico javnosti (veljavnost izpiseval, val, rodbinske doklade železniške karte). Šolnina zmerna. Zahtevajte prospekt!

* Koroške novice. V Apačah na Koroškem se je smrtno ponesrečil s kolesom Lenart Zaver, ko se je s svojima bratoma peljal domov iz Celovca, kjer je bil zaposlen kot krojaški pomočnik. Po nesreči je zadel v nekega pijanca, ki je prišel po klanec pri Grabštajnu. Bil je star šele 26 let in se ni nikoli sramoval materine govorice. Bil je tudi dober pevec. Njegova smrt je zbudila mnogo obžalovanja. — Na Zvabeku je umrla Lina Jugova, stara šele 28 let. Bila je krepko deklica. Šla pa je v tovarno na Predariskem, odkoder se je vrnila jetična domov. — Pri Zafraju v Pulpih je nastal velik požar. Uboga družina s tremi majhnimi otroki je izgubila domačijo in je zdaj pri sosedih. Domnevajo, da so ogenj zanetili namenoma neznanji vlomilci, ki so izkoristili splošno zmednjenost za svoje zle namene. — Izpod Dobrača poročajo »Koroškemu Slovincu«:

Foto-aparati

Samo kvalitetna dela

Aparati za povečanje in projekcije po najnižjih cenah za amaterje.

DRUGERJA
IVAN KANC
LJUBLJANA
NEBOTIČNIK

* Kongres jugoslovenskih geografov v Skoplju bo od 8. do 12. septembra. Ze odobrena četrtinska vozna cena je bila preklicana in imajo vsi udeleženci kongresa le polovično vozno.

* Dodatek k poročilu o gasilskem kongresu. K našemu poročilu o tekmah gasilskih rojev dne 13. t. m. v Ljubljani ob priložnosti gasilskega kongresa pripominjamo še, da so se poleg 18 rojev katerih imena smo že navedli, udeležili teh tekem izen konkurence tudi trije roji gasilске cete KID v Jesenic. Dosegli so: najboljši 900.5 točke, drugi 823.5 točke in tretji 822 točk. Ker je najboljši roj v konkurenci dosegel 872 točke, je potemtakem uspeh prvega roja gasilске cete KID v Jesenic boljši ter je tudi ocena ostalih dveh zelo dobra. Pripominjamo, da so roji gasilске cete KID v smislu tekmovalnega reda, morali tekmovalci izven konkurence, kar navedena četa ni prostovoljna, temveč industrijska.

Državno priznana
Trgovsko učilišče Robida
s pravico javnosti Ljubljana, Trnovska ul. 15.

vpisuje v enoletni trgovski tečaj vsak dan.
Dijaki zavoda imajo ugodnosti rodbinskih doklad, žel. vozniht kart itd. kakor dijaki državnih šol.

* Planinski tabor na Plešivcu bo 3. septembra. Niso še minili trije tedni od lepe manifestacije koroških borcev na Plešivcu, ko se že spet odpravljajo na to prelepo goro slovenski planinci, da bodo zborovali tam ob 20letnici obstoja mislinskega podružnice. Planinski tabor priredi v nedeljo 3. septembra v priznanje uspešnega delovanja mislinskega podružnice celotno Slovensko planinsko društvo. 1696 m visoka Uršija gora ali Plešivec je romarska pot s staro cerkvijo sv. Uršule in božja pot Slovencev k veličastnemu križu padlih borcev za našo zemljo na Koroškem. Je pa tudi za planince najdivnejša gora na štajersko-koroški meji s krasnim razgledom po slovenski zemlji. Le štiri ure lahke hoje je iz Slovenjke Gradca ali Guštanj! Ker bo to planinsko slavo tudi velika nacionalna manifestacija, ste vabljeni prav vsi!

* Planinski tabor na Plešivcu bo 3. septembra. Niso še minili trije tedni od lepe manifestacije koroških borcev na Plešivcu, ko se že spet odpravljajo na to prelepo goro slovenski planinci, da bodo zborovali tam ob 20letnici obstoja mislinskega podružnice. Planinski tabor priredi v nedeljo 3. septembra v priznanje uspešnega delovanja mislinskega podružnice celotno Slovensko planinsko društvo. 1696 m visoka Uršija gora ali Plešivec je romarska pot s staro cerkvijo sv. Uršule in božja pot Slovencev k veličastnemu križu padlih borcev za našo zemljo na Koroškem. Je pa tudi za planince najdivnejša gora na štajersko-koroški meji s krasnim razgledom po slovenski zemlji. Le štiri ure lahke hoje je iz Slovenjke Gradca ali Guštanj! Ker bo to planinsko slavo tudi velika nacionalna manifestacija, ste vabljeni prav vsi!

Grobnice in spomenike
kamnoseška stavbna dela izvršuje po nizkih cenah kamnoseško kiparsko podjetje
Franjo Kunovar
pokopališče Sv. Križ — Ljubljana — Tel. 49-09.

* Gradbeni odsek Sokolskega doma na Lokah pri Zagorju priredi v nedeljo 3. septembra ob pol 15. na sokolskem telovadišču v Zagorju veliko javno tombolo, katere čisti dobiček je namenjen za kritje stroškov Sokolskega doma na Lokah — Kisovcu, katerega so gradili Sokoli rudarji. Glavni dobiček je spalnica oprava ali 3 jurji, potem vol ali 2 jurja ter še 8 bogatih tombol in nad tristo praktičnih dobikov. Vsi prijatelji iz bližnje in daljne okolice so vabljeni, da pridno segajo po tombolskih tablicah, ki so po 3 din.

Hotel »JADRAN« — Supetar otok Brač Pension 40—45—50 vključno taksa. Vsakodnevne zveze s Splitom, hotel poleg samega kopališča.

* Drž. meščanska šola v Zalcu. Po pravni izpiti bodo za učence IV. razreda 30. t. m., za oslate učence pa 31. t. m. Vpisovanje v vse razrede bo dne 1. 2. in 3. septembra od 8. do 12. ure. Učenci, ki se vpišejo v I. razred, naj pridejo v spremstvu staršev ter prinese s seboj zadnje letno izpisevalno, pordilo o davkih za odmero šolnine in krstni list. Služba božja bo 9. septembra, pričetek rednega pouka pa 11. septembra. Podrobnejša navodila so objavljena v letnem izveštvju, ter na razglasni deski v šoli.

Sedaj kosimo po planjah in pobiramo vse do zadnje travice. Kakor bi sicer mogli krmiti našo živino, ko so nam končno veljavno vzete vse planine od Šmohorja pa do Vrat. Zadnjič pa smo letos po teh vrhovih in že nam je prepevana pot preko meje. Le otroci do 10 let smejo po živino, ki pač ne zna brati prepovedi na velikih tablah, čeravno so napisane v treh jezikih. Mi pa samo od daleč gledamo, kako gradijo Italijani utrdbe in se čudimo, da imajo ob nemški meji tudi slovenske napise. Ker Jugoslovani ni nikoli na naše gore, veljajo ti napisi menda le nam in naša govorica po italijanskem mnenju torej ni nemško narečje. Ko bomo letos odgnali živino s planine, nam bo posebno hudo in s strahom gledamo v bodočnost, kam prihodnje leto z živino.

Ženski svet daje prednost našim elegantnim, lahkim, robusnim očištam, katere se nabavijo pri
LJUBLJANA PASAŽA NEBOTIČNIKA

* Sprememba naziva. S 1. septembrom t. l. se naziv pošte »Videm pri Krškem« spremeni v »Videm ob Savi«. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani.

Še je čas...

Zrebanje srečk rejcev malih živali se vsi končnoveljavno 10. septembra 1939.

* Družba sv. Mohorja izda v prvih dneh septembra prvi del Modernoderferjeve Slovenske Začetnice.

»HERMES« enoletni trgovski tečaj — Maribor, Zrinskih trg 1, sprejema dnevno prijave. Praktičen strokovni trgovski pouk nizke šolnine. Zahtevajte brezplačne prospekte!

* Gospodinjina pomočnica, glasilo, ki je namenjeno gospodinjim in njih pomočnicam, prinaša v 7. in 8. številki tole: »Mi bomo dali, toda priboriti si morate.« Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, »Delavski zbornice«. Bolj na globoko, »Dekletom, ki odhajajo v tujino«, »Slovenska dekleta za Anglijo«, »Materinske proslave in očetje«, »Iz moje prve službe«, »Kako je v Črni gorici, »Božna Ozvaldova«, »V okovih suženjstva«, »Nasveti za dom in kuhinjo«. Lst objavljata stanovske in službene vesti in bi ga morala čitati vsaka hišna udeleženka, če hoče, da se izobražuje času primerno, zakaj kdor se sami ne potruje za svoj napredek, bo kmalu ostal od vseh prežran in pozabljen. Tako so se pri preimenovanju zastopnikov v Delavski zbornici prezre vse organizacije slovenske v dravski banovini. Naročite si list »Gospodinjina pomočnica« za 12 din celotno letno pri upravi v Ljubljani, Wolfova ulica 10.

— Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju z uporabo naravne Franz-Josefove grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zavziva in učinkuje že no kratkem času brez neprijetnih pojavov. Rez. dr. min. soc. del. in dr. št. S-bi 15.485.25.4.15.

* Angliška mati obkokuje svojega sina v Splitu. Sleherno leto prihaja v Split gospa Margaret Holandova, ki ji je danes 60 let. Po rodu je iz Indije, sicer pa živi v Angliji. Sleherno leto se nastani v hotelu »Slaviji«, v sobi št. 10. Pred štiri leti je v Komizi na Visu letoval njen sin. Lepega dne so ga morali prepeljati v Split zaradi solčarice. Lezal je potem v sobi št. 10 v hotelu »Slaviji«. Zdravnik

se je močno trudil okrog njega zaman. Slednjič so ga prenesli v bolnišnico, kjer je po nekaj dneh izdihnil. Z letalom so truplo prepeljali v Anglijo. Iz žalosti za sinom, še prav posebno pa zato, ker mu ni utegnila v času bolezni prirediti na pomoč, prihaja zdaj žalujoča mati sleherni leto v Split in obkokuje svojega sina, čigar slika iz otroških let stoji na mizici v sobi št. 10 v hotelu »Slaviji«.

* Čarški bolgarski orkester v Jugosla. vij. V Beograd je prišlo 105 glasbenikov bolgarskega kraljevskega simfoničnega orkestra s svojim kapelnikom prof. Sašo Popovom. Sprejeli so jih predstavniki naše kraljeve garde z višjim kapelnikom Dragoljubom Živanovićem na čelu. Kapelnik Saša Popov se je zahvalil za pozdrav, rekoč, da je srečen, ker bo lahko priredil v Jugoslaviji več koncertov, ko se vrne iz Italije. Bolgari bodo v Italiji koncertirali v Rimu, Benetkah in Firenci. Njihove koncerte dne 31. avgusta in 2. septembra bodo prenašale vse italijanske radijske postaje. Gostje so se odpeljali z avtomobilom na Avalo. Kosilo jim je bilo prirejeno v gardnem domu. V četrtek popoldne so bolgarski godbeniki zapustili Beograd in so se večeraj peljali skozi Ljubljano v Italijo.

SPECIJALIST-GINEKOLOG
Dr. Milan Z. Červinka
PRIMARIJ BANOV. ŽENSKÉ BOLNICE v Novem mestu

se je preselil in ordinira od 1. sept. 1939. v Novem mestu, Ljubljanska cesta 15/I. (v hiši pekarije I. Kastelic, nasproti advokatu J. Bučarju).
Od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 5. pop. Obsevanje — Elektroterapija.

* Srednješolski internat v Akademskem kolegiju v Ljubljani sprejema za šolsko leto 1939/40 dijake od 5. do 8. razr. srednjih šol, kakor tudi dijake strokovnih šol. Gojenci imajo popolno oskrbo, štirikrat dnevno zdravo in tečno hrano, strogo nadzorstvo in vestno vodstvo. Pri učenju pomagata dva prefekta. Mesečni prispevek znaša 600 din. Prošnje za sprejem se vlagajo pri ravnatelstvu Akademškega kolegija, Ljubljana, Kolodvorska ul. 22, kjer se na željo dobe podrobne informacije in prospekti.

PRIVATNA DVORAZREDNA TRGOVSKA ŠOLA
(s pravico javnosti)
Zbornice TOI, Ljubljana, Trgovski dom — Gregorčičeva 27 (poleg banke palače).

Zavod je pod nadzorstvom Ministrstva za trgovino in industrijo ter kraljevske banke uprave — in pod pokroviteljstvom najvišje gospodarske korporacije dravske banovine Zbornice za trgovino, obrt in industrijo.
Vpisovanje v I. razred vsak dan od 10. do 12. ure.

* Javen natečaj. Vzemajna zavarovalnica v Ljubljani razpisuje javen natečaj za izdelavo osnutkov za njen propagandni stenski kolektor. Zamilsel in oblika sta prepuščena udeležencem natečaja. Osnutki morajo biti izdelani v naravni velikosti in sposobni za reprodukcijo v ofsetnem tisku (eventualno v bakrotisku) v največ petih barvah. Na njih morata biti predvidena besedila z običajnimi kolektorskimi podatki in naslov zavoda. Udeleženci natečaja, katerih osnutki bodo nagrajeni, odnosno odkupljeni, so dolžni pozneje v teku enega tedna izvršiti varianto za srbsko-hrvatsko besedilo v latinici in cirilici. Natečaja se lahko udeležijo slikarji, grafiki, risarji, arhitekti in profesorji in učitelji risanja, ki so jugoslovanski državljani. Osnutke je treba predložiti Vzemajni zavarovalnici najkasneje do 21. septembra popoldne. Razpisane so tri nagrade po 3000, 2000 in 1000 din. O nagradah bo oddelilo ravnateljstvo Vzemajne zavarovalnice. Nagrada je obenem odkupnina. Vzemajna zavarovalnica si pridržuje predodkupno pravico tudi za nenagradene osnutke. Za podrobne informacije naj se zainteresirani obračajo na Vzemajno zavarovalnico v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19. Uradne ure vsak delavnik med 8. in 13 uro. (—)

Vedeli smo! — peč!
Rupena-Lutz, Ljubljana VII., tel. 32-52

* Ant. Rud. Legatov Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti. Maribor. Vpisovanje dnevno od 10. do 12., tudi ob nedeljah, v Šolski pisarni, Vrazova ulica 4. Lastni dijaški internat. Šolski program in pojasnila brezplačna. Začetek 9. septembra. (—)

* Dečji dom Franje Tavčarjeve v Kraljevi sprejema v septembur goste za plačilo 35 din za odrasle, za otroke od 6 do 14 let 25 din in za otroke do 6 let starosti 15 din dnevno. Običajna taksa za odrasle dnevno 3 din. Prijave sprejema uprava Doma Franje Tavčarjeve, Kralje. vica. (—)

* Poslužite se Putnikovega posebnega vlaka v Beograd. Odhod iz Ljubljane 2. septembra zvečer. Povratek 5. septembra zjutraj. Cena 145 d.n. Prihate v vseh bi-ljetarnicah Putnika Slovenije. (—)

O! seveda — peč!
Tov. Lutz, Ljubljana, Šiška, Beljaska 4.

* Planinski tabor Slovenskega planinskega društva bo letos v nedeljo 3. septembra na Plešivcu pri Slovenj. m. Gradcu. Na prejšnji večer bodo zagoreli kresovi na Plešivcu, na Koci in na Peci. V nedeljo ob 10. uri bo manifestacijsko zborovanje planincev pred cerkvijo sv. Uršule na Plešivcu. V soboto 2. septembra se bo odpravil iz Ljubljane poseben avtobus ob 14.30 izpred evangeličanske cerkve preko Slovenjke Gradca do vnožja Plešivca do Suhodola, kamor prispe ob 18. uri. Povratek od Suhodola v nedeljo ob 19. uri. Planinci, udeležite se v čim večjem številu planinskega tabora ter si pravočasno preskrbite prostore v avtobusu. Prijave sprejema pisarna SPD Ljubljana, Aleksandrova cesta 4/I. (—)

* Dekliški pensionat »Nadja«, konverzacija v tuji jezikih, Ljubljana. Cesta v Rožno dolino 14, obvešča, da ima še nekaj prostih mest na razpolago za dijakinje. Zahtevajte prospekte! (—)

Krasen ljubavni roman, roman 2 mož in ene žene v monotonosti prostrane puščave
Jean Pierre Aumont — Charles Vanel in lepa Maria Labarr
Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri
S.O.S. SAHARA
KINO UNION, tel. 22-21

Ker moramo film poslati nazaj v Zagreb — vkljub velikemu zanimanju — film
SAMO SE DANES. Jutri francoski film »IVONA«. — KINO MATICA, tel. 21-24.

DANES ob 16., 17., 19., in 21. uri
Močna socialna drama polna ljubezni, zavisti, ljubosumnja in mržnje. — Najboljši letošnji francoski film!
KINO SLOGA, tel. 27-30
KRIK ULICE
Viviane Romance, Pierre Fresnay, Jean Luis Barrault. — Režija: Jeff Musso.
Manuskript: Liam O'Flaherty.

* Rdeči petelin v jutrnjih urah. V Spodnjih Palovcih v kamniški občini je v zgodnji uri nastal požar v gospodarskem poslopju posestnika Franca Novaka. Ker je imel Novak v gornjem delu gospodarske zgradbe spravljeno seno obeh letošnjih košen, se je ogenj naglo razširil in objel celo poslopje. Domačim in sosedom, ki so prihiteli pomagat, je komaj uspelo, da so rešili živino iz hleva, iz poda pa vitezil in slamožreznico, ki sta stala tik poleg vrat. Mlatilnica in čistilnik za žito sta postala žrtve plamenov, ki so do tal uničili vso zgradbo in povzročili okrog 30.000 dinar. jev škode. Posestnik Novak je bil zavarovan le za tretino te vsote.

KRUPP GL. ZASTOPSTVO
KVALITETNI O.ŽUZEK
TOVARNI AVTO LJUBLJANA
TAVČARJEVA 11

* Dve smrtni žrtvi avtomobilske nesreče pri Novem Sadu. V sredo zvečer se je na mednarodni cesti blizu Novega Sada primerila avtomobilska nesreča, pri kateri sta izgubila življenje konjeniški major Stevan Gjurovičević in ravnatelj meščanske šole Blaž Puljevič, oba iz Subotice. Vračala sta se iz Novega Sada in sta se hotela ogniti velikemu avtomobilu, ki jima je prihajal nasproti in ki ga je vodil letalski podpolkovnik Ljubomir Gjurič, šef meteorološke službe v Zemunu, poleg katerega je sedela soproga. Pri srečanju je major Gjurovičević nenadno premočno pogl. svoj voz. Po nesrečnem naključju je njegov voz trčil ob Gjuričev avtomobil. Oba voza sta se prevrnila v jarek ob poti. Ravnatelj Puljevič je oblezel na mestu mrtev, major Gjurovičević se je zviljal v bolečinah, podpolkovnik Gjurič in soproga pa sta bila lažje ranjena. Pri prenosu v bolnišnico je major Gjurovičević izdihnil.

Saj res! — peč!
Rupena-Lutz, Ljubljana VII., tel. 32-52

* Garje v zagrebškem živalskem vrtu. Zadnji čas ima zagrebški živalski vrt spet razne nezgode. Nekaj živali je poginilo, nekatere pa nevarno bolehalo. Pojavila se je nevarna kožna bolezen, za katero zlasti trpe šakal, malajski medved, volk in volkulja, hijena, lisice in nekatere vrste opic. Pravega vzroka garji še niso dognali, vse zdravilne pa je zaenkrat zaman. Dognalo se je, da prehaja nalezljiva bolezen tudi na ljudi. Zato bo treba bolne živali odstraniti iz živalskega vrta, da se ne okužijo še druge, še prav posebno, da se obvarujejo tudi pazniki in občinstvo.

* Devetnajst ciganskih razbojnikov pred sodiščem. V Petrogradu se je pričela sodna razprava proti nevarni in veliki razbojniški družini, ki je obtožena različnih grozodejstev. Obtoženih je 17 ciganov in 2 ciganki. Ves Banat je bil v strahu, ko so v začetku februarja 1933 našli v srbskem Itebeju razmesarjenega in izropanega 70letnega bogatega posestnika Savo Smiljančiča in njegovo ženo. Komaj se je prebivalstvo po tem dvojnem umoru nekoliko pomirilo, že sta bila v Bašaidu umorjena kmečka bogataša 50letni Milutin Gruić in njegova žena. Medtem ko so razbojniki pri Smiljančiču pobrali okrog 50 tisoč dinarjev, so pri bogatašu Gruiću odnesli iz blagajne kar pol milijona dinarjev. Letos 2. marca je bil izvršen še grozovitši zločin, ko je razbojniška tolpa ubila premožnega kmetico Bukarjevo, njeno 52letno mater Elizabeto in njeno staro mater 82letno Ano. Takoj po tem groznem zločinu so bili odkriti sledovi za cigansko tolpo, ki jo je žandarmerija kmalu vslo polovila, zdaj pa jim sodi petrovgrajski veliki senat. Razprava bo trajala več dni.

ZÜNDAPP GL. ZASTOPSTVO
KVALITETNI O.ŽUZEK
MOTOCIKLI LJUBLJANA
TAVČARJEVA 11
Vsak model uganite lahko.

* Brezdušen umor starke. V Gospiću je bila pouden na postelji ustreljena 60letna Marija Ugarkovičeva. Imela je hčerko s precejšnjo telesno napako, vendar jo je prid nekaj leti z lepo doto poročila s trgovskim pomočnikom Milanom Šaričem. Pred nekaj dnevi je odšel Milan na orožne vaje v Otočac in kmalu nato so našli vdovo ustreljeno na postelji. Orožniki so priveli Milanovega brata in njegovega prijatelja, ker sodojo, da sta se onadva polakomnila Mandinega denarja.

* Posledice obilnega žganja se že kažejo. Sarajevska bolnišnica je polna ranjenec. Sleherni dan pripeljejo kakšnega poškodovanca, ki jo je izkupil v vaškem spopadu zaradi malenkosti in v opoju žganjice. Slive so pač letos obilno obrodile in v spopadih so na dnevnem redu. Sarajevski listi poročajo tudi o dveh smrtnih žrtvah, ki sta padli v vaškem prepiru v okolici Sarajeva.

* Išče se Veronika Mekindova, rojena Lužnikova, s sinom Adijem. Kdor ve za njeno bivališče, naj javi proti nagradi, na naslov: Mekinda, Ljubljana, Moste, Bivališče policiji naj prijavljeno.

* Vdova umorjena iz zasede. Na polju blizu vasi Velike Mučne onkraj Bjelovara je bila iz zasede ustreljena 40letna vdova Marija Savičeva. Strel iz lovške puške jo je zadel naravnost v srce. Orožniki so prijeli njenega zeta Djordja Savića, ki se je bil pred dvema letoma priženil v nje.

ENOLETNI TRGOVSKI TEČAJ V NOvem MESTU
sprejema samo določeno število učencev-enk. Nemščina dnevno. Šolnina dir 150.—
Dobra stanovanja din 350.—. Vpisovanje dnevno. Začetek pouka 11. septembra.
Zahtevajte prospekte!

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM
V ŠIŠKI — Telefon 41-79.

Prvi film CARMEN LAHRMANN, dražestne nemške Shirley Temple

Monika
V glavnih vlogah: Maria Andergast, Ivan Petrovič
Današnja predstava odpade zaradi komarjeve veselice Sokola!
Predstava: jutri ob 1/29. uri

Prihodnji spored:
V sedmih nebesih

no hišo. Ko je moral Djordje k vojakom, je pokojna vdova odgnala svojo hčer iz hiše in se je ta naselila pri starših svojega moža. Ko se je Djordje vrnil od vojakov, se je začelo pravljanje. Vendar pa dosežana preiskava ni mogla dognati, da bi bil Djordje ustreljen taško. Govorijo, da je pokojnika imela stike z nekim poročenim možem, čigar žena jo je zaradi tega napadala. Preiskava se nadaljuje.

Iz Ljubljane

u— Še o novi stavbi kemičnega instituta. Preteklo nedeljo smo objavili sliko v napredovanju gradnje za kemični institut na Mirju in kratko poročilo, katero naj dopolnimo še z naslednjim: Naša javnost se gotovo še dobro spominja dolgotrajnih prizadevanj, da je prišlo do zidanja, in drugih težav, ki so se pokazale pozneje, ko so bili krediti že odobreni. Se niso začeli kopati temelji v polnem teku, so kar naenkrat prenehali z deli, ki so precej časa počivala. Sprva so tod že za spomlad dalje časa zabijali tri in pol metra dolge železobetonske pilote, na katere so nato betonirali z železom obložene temelje. Bilo jih je vsega skupaj 512 železobetonskih pilotov, ki so pa skoro za polovico dražji, kakor bi bili leseni. Lesenih pilotov namreč nikakor niso mogli uporabiti, ker na tem mestu talna voda včasih pada, včasih pa narašča in bi leseni piloti na zraku začeli trohneti. Utegnilo bi se potem ponoviti to, kar dela sedaj skrbí železniški upravi pri velikem borovniškem viaduktu. Temelji tega mogočnega mosta leže tudi na lesenih pilotih, ki so pa v zadnjem času začeli trohneti, ker je izsušitev Barja povzročila padec talne vode, da so začeli piloti trohneti. Posledica se tudi že kaže, ker so se nekateri temelji malenkostno posedeli in jih železniška uprava sproti utrjuje. Stavba kemičnega instituta, ki je 59 metrov dolga in 10 m široka, je dobila v ozadju nekako na sredi dolžine skoraj 4 metre širok in 14 m dolg prizidek, v katerem bodo stopnišča in stranišča. Ta prizidek ni bil v prvotnem načrtu in so se prizadeži čimtelj odločili zanj šele letos, potem ko se je izkazalo, da bo v stavbi primanjkovalo prostora. Zgradijo so po novem načrtu kleti, ki so zaradi talne vode visoko nad zemljo, tako da so tla v pritličju skoro štiri metre nad višino ceste. Stavba bo pokrita z bakreno pločevino. Na zunaj bo kemični institut obložen s klinker-opeko in bo najbrž že do oktobra v sirovem stanju dograjen. Novo poslopje kemičnega instituta je priključek k stari tehniki, ki je ležalo v zasilno, saj nudi zavodom komaj skromno streho. To neracionalno izrabljeno stavbo bo treba nekoč podreti, da bodo pridobili tukaj veliko in dragoceno parcelo za smotnejšo zgradbo, kajti poleg že zgrajenega levega zgradbo za strojništvo in poslopja za kemični institut bo treba misliti tudi še na nove zgradbe za rudarski, gradbeni, elektrotehnični, splošni itd. zavod. Del novega bloka je pa že poslopje kemičnega instituta vzdolž Murnikove ulice. Poslopje kemičnega instituta gradi stavbno podjetje E. Tomažič in bodo ta gradbena dela veljala okrog dveh milijonov. Pri zgradbi je vsega skupaj zaposlenih okrog 50 delavcev.

Dr. EGON BASSIN
ZOOZDRAVNIK
ZOPET REDNO ORDINIRA.
Gledališka 4. Telefon 28-98

Dr. Franc Brandstetter
od 29. avgusta do 3. septembra
ne ordinira.

DOCENT
dr. Cholewa Jos.
zopet redno ordinira

Očesni specialist
dr. R. BASSIN
Ljubljana — Gledališka 4
ZOPET REDNO ORDINIRA.

u— Vrnitev mestnih počitniških kolonij. Kolonija se vrne iz Gaberke v Poljanski dolini v torek 29. t. m. ob 15. pred Mestni dom, kolonija iz Metlike se pa pripelje v sredo 30. t. m. ob 20.30 na glavno postajo. Opozarjamo starše, naj gotovo pridejo po svoje otroke na določeni kraj ob pravem času.

u— Rezervni oficirji pevc, ki se udeležijo potovanja v Beograd, Oplenac in Avalo, so naprošeni, da pridejo v ponedeljek 28. t. m. ob 20. v Lajovčev dvorano Glasbene matice (vhod iz Gosposke ulice, III. nadstropje). Kdor ima pesmarico Glasbene matice, naj jo prinese s seboj. Do torka 29. t. m. se sprejemajo prijavitelji za brezplačno potovanje v Beograd. Prvi pogoj pa je uniforma. Tudi za prijavo za pet dnevne vežbe ob 24. IX. je zaključni rok 29. t. m. Uradne ure v ponedeljek 28. od 18. do 19. in torek od 18. do pol 20. Pododbor Ljubljana.

u— Mestna občina slovenskim lovcom. Zveza lovskih društev priredi 2. in 3. septembra velike lovske strelske tekme, da zbudi večje zanimanje za strelski sport, ki ni važen samo za lovce, temveč ima tudi poseben pomen za obrambo države. Našim vrlim strelcem za spodbudo so razni odličniki darovali prav dragocena in lepa darila za nagrade in med temi nagradami je tudi darilo ljubljanske mestne občine. Lovsko društvo v Ljubljani, ki organizira vso veliko prireditve, je že prevzelo ple. mento oblikovano srebrno kupo. Kupa je namenjena za prehodno darilo.

u— Deška kolonija Kola jugoslovenskih sester se vrne iz Kraljevice danes ob 13 uri in 22 minut. Pričakujte otroke na gl. kolodvoru!

**Ne kupujte mačka v vreči!
Ne pijte kisle vode, ne da bi pazili, katero pijete!**

Vaše zdravje je toliko vredno — da zahtevate

Radensko

tisto z rdečimi srei,
našo najboljšo mineralno vodo,
izrecno
v originalnih steklenicah!

u— Iz prelepega Trnovega nam poročajo: Slikovito levo nabrežje ob Ljubljani, t. j. Trnovski pristan, že blagodejno vpliva na nove stavbe prilike. Na skoro preozkem cestišču ob tem pristanu sta tekoma lanskega in letošnjega leta zrasli dve novi lični stavbi, tretja pa se dviga iznad temelja. Tik pruskega mosta je že lani zgradila lepo, enonadstropno vilo z visokim pritiščem ugledni ljubljanski mešan in stavljenik, že pokojni Valentin Accetto, sledil mu je letos podjetni tesarški mojster France Martinec. Ta stavba je v sirovem stanju že dograjena. Poleg nje pa so Accettovi dediči pričeli s tretjo, enako visoko stanovanjsko vilo.

u— Vpisovanje na »Sloginje glasbeni šoli« ob 1. septembra dalje vsak delavnik od 9. do 12. in od 15. do 18. ure v šolski pisarni, Pražakova ulica 19 (Ljubljanski dvor). V šoli bodo poučevali solistično petje, klavir, gosli, violo, čelo, kontrabas, flavto, klarinet, obobo, trompeto, rog, pozavno, kitaro (po potrebi tudi druga glasbila) in teoretične predmete. Gojila bo šola tudi komorno glasbo, orkestralno igranje in mladinsko zbornost petje. (—)

u— Pozor! Udeležite se danes tradicionalne komarjeve veselice, ki jo priredi Društvo za zgradbo sokolskega doma v Šiški na telovadišču in v vseh prostorih sokolskega doma šiškega Sokola. Prireditve bo tudi v primeru slabega vremena, toda v tem primeru samo v vseh prostorih doma. Na zabavi, ki bo trajala od 16. do 2. ure, bosta sodelovala: na telovadišču vojaška godba, v plesni dvorani pa priznani vojaški jazz. Oni, ki se jim zdi pot v Šiško predolga, se lahko poslužijo tramvaja in se pripeljejo do stare mitnice, odkoder je le nekaj korakov do sokolskega doma. »Maček v žakliju«, metafora žoge v koš in drugo! Pridite!

u— Na državni I. deški meščanski šoli v Ljubljani — Prule bodo popravni izpiti v torek 29. t. m. Prične bo ob 8. uri. Vpisovanje za prihodnje šolsko leto bo v dnevi 1. 2. in 3. septembra, vsakokrat od 8. do 12. ure. Vse podrobnosti so razvidne z razglašene v veži šolskega poslopja in iz navodila v »Izveščju« te šole za šolsko leto 1938/39.

u— Gospodinj! Zadruga »Dom gospodinj« preskrbi za svoje članice večjo količino breskev, sliv in brusnic. Priglasite se pravočasno v Gradišče 14. (—)

BAŠKA NA KRKU

okoli 2 km peščne plaže. 15 komf. hotelov in pensionov. Električna razsvetljava, vodovod, kop. zdravnik, lekarna. Kompl. pension z vsemi takšnimi od din 55.— do 75.—.

Dolenjske Toplice

Radio terma 38° C. Vs. ki trpi na revmatizem vseh vrst, nevralgijah, išiasu, posledicah zlomljenih, rekonvalescenti itd., obiščite že iz starega veka poznano kopališče, katero je povrnilo izgubljeno zdravje že tisočim bolnikom. — Znižane cene. Penzija z vso oskrbo in kopej od din 45.— do din 65.—. Zahtevajte prospekte!

ZDRAVILIŠČE

Radio-Therma Laško

Učinkovita moč radioaktivne termalne vode 37° C za bolezni: kronični revmatizmi vseh vrst, kronična obolenja črevesja in ožilja, ischias, ženske bolezni, arterioskleroza. — Zdravljenje je pod stalnim nadzorom zdravnika. — Diatermija, elektroterapija, obsevanje.

ZNIZANE CENE.

Od 1. septembra dalje pavšalne cene: Za 20-dnevno zdravljenje din 1.100.—, za 10-dnevno zdravljenje din 600.— (hrana, stanovanje, dnevno 1 kopej, zdravniški pregled in občinska taksa).

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

u— Drž. učiteljska šola v Ljubljani. 1. Vpisovanje v otroški vrtec bo 5. septembra od 9. do 12. ure v pritličju na ženski strani šolskega poslopja. Stariši vpisujejo lahko 4 leta stare dečke in deklice. Druga navodila dobijo stariši pri vpisovanju od razredne učiteljice. 2. Vpisovanje v 1. do 4. razred dečke in deklice vadišnice bo dne 5. septembra v vadišniški učilnici. Zglašiti se morajo tudi oni učenci (-ke), ki so bili v juniju sprejeti v 1. razred. V svojih razredih bodo dobili učenci in učenke navodila za novo šolsko leto. 3. Vpisovanje v I. do V. letnik učiteljske šole bo tudi v torek, 5. septembra od 9. do 12. ure. Pri vpisu su je treba predložiti zadnje letno izpisevalno in davčna potrdila za odmero šolnine. Davčno potrdilo mora predložiti vsak učenec (-ka), tudi če ne plača šolnine. Enako se morajo vpisati v I. razred oni učenci (-ke), ki bodo po zdravstvenem pregledu in izpiti sprejeti v I. razred, kdor je sprejet, s tem se ni vpisan. Učenke naj se vpšejo v I. c razred, učencem pa bo 5. septembra pred 9. uro razglašeno, v kateri oddelke naj se vpišejo. Pri vpisu mora vsak plačati v gotovini običajne šolske takse: 20 din za zdravstveni fond itd., na novo pa mora še vsak na temelju št. 42. finančnega zakona za 1939/40 plačati 10 din v fond dijaških knjižnic. Druga navodila so objavljena na zavodovi oglasni deski.

Kdor hoče dobro fotografirati, naj kupi naše sveže filme!

Edina specialna fototgovina
Janko Pogačnik
Ljubljana — Tyrševa cesta 20
Kvalitetna amaterska dela!

u— Ivan Cankar se je ponesrečil. Včeraj so na kirurški oddelki pripeljali 20-letnega kamnoseškega pomočnika Ivana Cankarja, ki je po rodu iz Dolenjske Logatci, zaposlen pa je v Kunovinem podjetju pri Sv. Križu. Med delom mu je padel težek kamen na roko in mu zmečkal prste.

MODISTKA

JUSTI ŠINKOVEC, roj. TOPLAK
se priporoča cenjenim damam za vsa športna in elegantna dela.

CIGALETOVA 3 — PRITILČJE
v advokatski zbornici poleg sodnije

MODISTKA

u— Sokol Vič ponovno vabi članstvo, naraščaj in deca, da se danes popoldne v polnem številu udeležijo društvenega piknika, ki bo v gozdičku na Vrhovcah. Za dobro jedajo in pijačo je vsestransko poskrbljeno, prav tako tudi za zabavo. Odhod vseh pripadnikov danes točno ob 13. izpred Sokolskega doma na Viču. Bratje, sestre, naraščaj in deca, pohitete danes v naravo, da se naučite svežega zraka in okrepite za nadaljno delo v telovadnici.

Modni salon

ROZMAN

DVORNI TRG 3 (poleg univerze)
izdeluje

damske kroje po meri
iz najnovejših žurnalov. Cena kroju
od din 14.— do 28.—.

Istotam poučujemo

krojno risanje.

u— Promenadni koncert. Turistični odbor za mesto Ljubljana priredi v ponedeljek 28. t. m. od 19. do 20. ure promenadni koncert v »Zvezdik«. Koncert bo izvajala godba Narodnega železničarskega društva »Slog« pod vodstvom kapelnika g. Herberta Svetela. Koncert bo ob lepem vremenu.

u— Danes pa na Komarjevo v Šiško! Malokatera naselbina na robu Ljubljane, ki jo je v teku razvoja mesto vsrkalo vase, je vse do danes tako verno ohranila stare, dobre selske običaje, dobrodušnost, domačnost in gostoljubje kakor Šiška. Zadnja nedelja v avgustu je v Šiški žegnanjska nedelja in za takrat se Šiškarji vsako leto pripravijo čim bolj svečano. Že od četrtega, godu sv. Jerneja, so vse hiše v Jernejevi ulici, starem središču naselja, izobesile zastave. Prebivalci ulice, ki nosi ime domačega patrona — stari Šiškarji, a obenem napredni sodobni ljudje — se ponosno zavedajo, kaj so mu dolžni za god. Njim so včeraj sledili sosede in danes je Šiška vsa v trobojnicah in prazničnem razpoloženju. Pozno v noč bodo ljubezljivo odprle vse šišenske hiše prijateljem in znancem, vse šišenske krčme, bogato založene z dobrotami tega sveta, vsem lačnim in žejnim ljudem, a posebej sta se pripravila še domača sokolska in gasilska četa, da postrežeta gostom vsaka na svoji prireditvi.

u— Prizadeti železničarji. Znana je usoda bivših članov provizijskih fondov južne in državni železnici, ki so bili nastavljeni po 1. septembru 1923 pa jim tega članstva ne računajo za napredovanje in pokojnino. Zaradi tega se zbera 29. t. m. v delavniški kurilnici v Šiški vsi prizadeti železničarji, da silijo poročilo o intervencijah v Beogradu in drugod.

u— Vrednost zemljišče stalno rase, posebno ob času pred vojno in po njej. To smo opazovali leta 1914. in 1918. in vidi, mo se tudi danes, ko se le bojimo, da ne bo v Evropi nastal požar. Vrednost zemljišče je prav za prav zlata vrednost. Zato je parcela 644 m² v Spodnji Šiški, ki jo je dočel Rdeči križ kot glavni dobiček svoje tomlbe (10. septembra v Ljubljani) res zlat dobiček in srečen tisti, ki dobi zemljišče, ležeče na najlepšem kraju Ljubljanskega polja. Zanimanje za tombole je velikansko. V katerokoli gostilno prideš, ne samo v Šiški, kjer leži parcela, tudi v Mostah, na Viču, na Ježici, v št. Vidu in drugod slišiš, da hoče vsakdo za deti glavni dobiček.

u— Uprava kina Uniona sporoča, da se bodo od današnje nedelje naprej vršile deset redne popoldanske predstave tudi ob 15. uri. S tem je uveden zopet stari red nedeljskih predstav in to ob 15., 17., 19. in 21. uri. Isti vrstni red velja tudi za praznike. (—)

u— Gasilska četa v Spod. Šiški priredi danes, v primeru slabega vremena 3. septembra na znanem Kozlarjevem vrtu nasproti pivovarne Union veliko veselico, združeno s tradicionalnim običajem sečenjem prima po receptu rejnega komarja, ki bo v slast vsakemu gostu, zraven je tudi preskrbljeno za dobro kapljico, a za pretes je organiziran izvrstni ples. Igrala bo godba 40. pešpolka Triglavskega. Začetek ob 15. Ne zamudite prilike! (—)

Izplača se Vam naročiti filme iz Ljubljane

ker so najcenejši in poslali iste v razvijanje, ker Vam izgotovljene slike, še isti dan ko prejmemo — odpošljemo. Polkusi enkrat — postanete prav gotovo naš stalni odjemalec.

Imamo na zalogi
filme
najnovejše
emulzije do 1. 1941.

Razvijamo in kopiramo priznano prvotno! Naš ček. račun št. 13-285. Naša tel. št. 25-66 in 25-67. — Se priporoča

Foto Tourist — Lojze Šmuc
LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 8.

u— Šola za moderno plesno umetnost Mete Vidmarjeve se prične 1. septembra. Vpisovanje vsak dan od 18. do 19. ure, Gajeva 9. (—)

u— Vojaška godba priredi danes v parku Zvezdi svoj promenadni koncert. Samo v lepem vremenu. (—)

u— Dekliški internat Franje Tavčarjeve na Bleiweisovi cesti 5 javlja, da ima še nekaj prostih mest. (—)

u— Za siromašnega trgovskega pomočnika, ki je nujno potreben zdravljenja, so preko blagajne »Jutra« darovali še: neimenuvana 120 din, neimenuvani 100, neimenuvana 40, neimenuvana 20, Pučnik 30, Al. Skalovnik 70, neimenuvana 30 din in nekaj perila, neimenuvana 10. Poleg tega so trije neimenuvani dobrotniki poklonili še po nekaj perila. Vsem darovalcem se prosilec zahvaljuje iz vsega srca.

u— Pevsko društvo »Slavce« obvešča vse svoje člane (-ice), da se pričnejo redne pjevske vaje v petek 1. septembra v društvenem lokalni hotela Metropol (Miklič). Istotam se sprejemajo tudi novi pevci in pevke. (—)

Iz Celja

u— Imenovani so poverjeniki za plombiranje hmelve. Za območje mestne občine celjske sta imenovana in zapisežena kot poverjenika za plombiranje hmelve v vretah: Franc Podjavoršek (Babno) za vasi Medlog, Babno, Ostrožno, Lopato, Lokrovec in Ložnico. Za Celje in vso ostalo območje pa Jakob Hribernik, tudi iz Babnega. Poverjenik bo pobiral od zaplombirane vrece po 1 din.

u— Razpis oddaje raznega železnega gradiva za zgraditev novega polstabilnega mostu preko Koprivnice v Komenskega ulici z raznimi pojasnili in proračunskimi pripomočki je razviden v sobi 40. mestnega poglavarstva v Celju.

u— Nova kanalizacija v Vodnikovih ulici. Celjska mestna občina razpisuje dobavo 375 kom. betonskih cevi za napravo nove kanalizacije v Vodnikovih ulici. Interesenti dobijo vsa podrobna pojasnila v sobi 40. mestnega poglavarstva. Kakor vsi znaki zadnjega časa kažejo, bo le počasi prišlo do končnega popravila te važne prometne ulice v Celju.

u— Šoferski izpiti za kandidate iz srezov Celja, Gornjega grada, Konjic in Šmarja pri Jelšah bodo v Celju 2. oktobra ob 8. dopoldne. Interesenti naj vložijo zadavne prošnje na sresko načelstvo v Celju.

u— Drž. dekliska meščanska šola v Celju. Popravni izpiti bodo 31. avgusta ob 8. uro, vpisovanje za vse razrede pa bo 1. in 2. septembra od 8. do 12. V I. razred se bodo vpisovale učenke, ki so dovršile IV. razred ljudske šole brez slabe ocene ali kak višji razred in niso stare preko 14 let. S seboj morajo prinesiti spričevalo in krstni list. Sprejemale se bodo le učenke iz domačega celjskega okoliša. Učenke iz tujih celjskih okolišev, ki bi iz kateregakoli razloga hotele obiskovati tukajšnjo šolo, morajo prositi bansko upravo za spregled celjskega okoliša. Prošnji je priložiti izjavo občine stalnega bivališča staršev, da bo pripevala določeni znesek za vzdrževanje šole. Natančnejša pojasnila se bodo dajala pri vpisu. Vsa ostala navodila so na razglasni deski.

u— Vpisovanje v Glasbeno šolo Glasbene matice v Celju, novih in lanskih gojencev bo 2., 4. in 5. septembra, vsakokrat od 9. do 12. in od 15. do 17. v ravnateljevi pisarni na Slomškovem trgu 10-1, desno. Sprejemali se bodo gojenci od 8 let dalje. Vpis je potreben tudi za dosedanje gojence, ki bodo letos nadaljevali Glasbeno šolanje. Razdelitev učnih ur bo 14. septembra, redni pouk se bo pričel 15. septembra. Vse podrobnosti so razvidne na razglasni deski v šolskem poslopju.

u— Sreski odbor društva Rdečega križa v Celju prične dni nabiranje članarine za tekoče leto. Prosimo vse dosedanje člane, da ne odklonijo svojih prispevkov. u— Društvo kmečkih fantov in deklet v St. Juriju ob južni železnici priredi v nedeljo 3. septembra ob 15. tekmo koscev. Zbirališče na travniku g. Franca Mastnaka v trgu. Govorili bodo delegati zveze, celjskega okrožja in sosednih društev. Tovariška društva in vsi prijatelji slovenskega kmečkega gibanja, ne pozabite ta dan v St. Juriju!

u— Utonil je na Polzeli v strugi Savinje 63-letni Ocvirk. Ni še dognano ali ga je prešla slabost ali je bil nekoliko vinjen, da je padel v strugo.

u— Delovanje Roganove družbe je segalo tudi v Celje. Včeraj so pripeljali orožniki v Celje čevljarja Ivana Jazbinskega zaradi soočenja z Amalijo Radejevo iz Nove vasi pri Celju. Dokazano je namreč, da je Alojz Rogan zahajal k Radejevi ter ji prinašal ukradene predmete, da jih je skrivala in prodajala. Pri preiskavi so našli pri njej 1700 din, katere so ji orožniki vzeli. Nekateri znaki tudi kažejo, da ima ta razbojniška družba na vesti vlogo v gostilnah Belajevi in Klanjški na Polulah pri Celju.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

u— Kamen je dobil v trebuh, da se je onesvestil. Ko je šel gluhonemi Rojnik iz Braslovca v sušnico sušit hmelj, mu je v temi neki neznanec zagnal kamen v tako silo v trebuh, da se je nezvesten zgrudil na tla.

Iz Maribora

u— Iz magistratne službe. V smislu sklepa tajne seje mestnega sveta v petek so napredovali: tehnični uradnik Jakše, računski asistent Žula, mestni uradnik Valenčič, mestna uradnica Bakovnikova, vodovodni mojster Czerny, šolski sluga Roškar.

u— Pristop Mestnih podjetij k družbi »Peklenica«. Na tajni seji je sklenil mestni svet, da pristopijo mestna podjetja z glavnico 1.000.000 din k družbi z o. z. Pekenici, katere ustanovitelj predlaga Mestna hranilnica, ki je lastnica pekleniškega premogovnika.

u— Svečano razvije naraščajkega in članskega prapora Sokola Maribor I. združeno s telovadnim nastopom, bo 6. septembra in ne 8. septembra, kakor je bilo prvotno določeno. Udeležimo se tega slavja polnoštevilno in podprimo agilno Pivkovsko sokolsko družino!

u— Himen. Poročila sta se g. Fran Zik, režiser avantgardističnega gledališča v Ptuj, in gđ. Joža Stucinova, koreografka. — Včeraj sta se poročila v magdalenski cerkvi g. Božo Straus, učitelj pri Sv. Juriju v Slov. gor., in gđ. Berta Zavodnikova, hčerka ekonomu v tukajšnji kaznilnici. — Danes se poročita g. inž. Miro Vodeb, znani mariborski sportnik, in gđ. Mira Šrajeva, trgovčeva hčerka. — Mladoporočencem obilo sreče!

u— Fuzija »Jadrana« in »Nanos«. Končno so dozorele vse priprave za fuzijo obeh navedenih društev in bo fuzijski občni zbor 10. septembra, ko se bo ustanovilo novo, skupno emigrantsko društvo »Jadran-Nanos«.

u— Preveliko navdušenje ni dobro. Včeraj dopoldne je obsojil tukajšnji mali kazenski senat 63letnega čevljarja Jakoba Dokso za 6 mesecev strogega zapor, ker je 9. decembra 1. 1938. kazal preveliko navdušenje za tujo misel. — Iz istega razloga je bil obsojen tudi 71letni Karel Rajh iz Ciringe, in sicer na 3 mesece strogega zapor, ker je 12. aprila letos izražal v Svečini preveliko navdušenje.

u— Lekarniška in zdravniška dežurna služba. Tekoči dežurni bosta imela nočno lekarniško službo Maverjeva lekarna pri Zamorcu v Gosposki ulici in Vauptova lekarna pri Angeli varhu na Aleksandrovi cesti. Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom OUZD pa ima danes v nedeljo zdravnik dr. Stanko Pogruje, Tyrševa ulica 14.

Kdor želi

dobro in zanesljivo
baterijo kupuje
samo »SUNCE«
baterijo

u— Vpisovanje na I. državni dekliski meščanski šoli bo 1., 2. in 4. sept. od 8. do 12. Popravni izpiti završnega izpita bodo 31. t. m. ob osmih, popravni izpiti za ostale razrede pa 5. septembra od 8. dalje.

u— Na progi drž. ceste Pešnica — št. IIj je ministrstvo za gradbe prepovedalo od križišča te državne ceste z banovinske ceste I. reda Maribor — Sv. Lenart v Slov. gorah do drž. meje pri št. IIju promet s tovornimi vozili, ki imajo ozka železna platišča, ker ne ustrezajo predpisom št. 18. uredb o zaščiti javnih cest in prometa. Vsak prestopnik bo kaznovano sresko načelstvo z zaporom do 30 dni ali z globbo v denarju do 1500 din.

u— Dr. Marinič Fran, Maribor, Koroševa 26, svet. redno ordinira.

u— Vpisovanje v šolo Glasbene Matice bo 1. in 2. septembra od 8. do 12. in od 15. do 18. ure. Pouk se prične v ponedeljek 4. septembra.

u— Danes v Hoče k popoldanskemu nastopu vrlh hočkih Sokolov. Mariborski Sokoli in sokolstvu naklonjeno občinstvo pojdejo danes polnoštevilno v Hoče.

u— Ustanovni občni zbor društva »Jadran Nanos« bo v nedeljo 10. septembra ob 10. v veliki dvorani Narodnega doma. (—)

u— Rogan izropal župnika v Zussmu. Zdaj se je ugotovilo, da sta bila zloglasni rokovanj Rogan in njegova ljubica Vezovnikova 19. t. m. v Zussmu. Vezovnikova se je mudila v neki tamošnji gostilni, Rogan pa je med tem vložil v stanovanje tamošnjega župnika Jakoba Palirja in mu odnesel razno zlatino, dukate, denar in hranilne knjižice, tako da je župnik oškodovan za 17.000 dinarjev. Naslednji dan pa je bila objavljena v »Jutru« slika Rogana in njegove ljubice. Ljudje so šele po teh slikah spoznali, koga so imeli v svoji sredini.

Iz Krškega

u— Živahen promet na Vidmu. Odkar so zgradili novo tovarno za celulozo, so pričele v njeni okolici na Vidmu rasti tudi druge nove hiše. Lepo novo vilo si je postavil blizu tovarne zdravnik dr. Jože Bogataj, kamor je tudi že prenestil svojo ordinacijo iz dosedanje hiše ob mostu. Med svojo restavracijo in svojim bifejem pri kolodvoru je postavila restavratorka Roza Kunejeva novo zidano kegljišče, ki bo urejeno na najmodernejši način. V kratkem bo izgotovljena tudi nova hiša avtomobilskega izvoščka Joška Jesenšaka tik postajnega poslopja na Vidmu. Pod streho je tudi že nova lastna hiša mehanika Burišča nedaleč od kolodvora. V zgradbi gostilničarke Slavice Tomažičeve se je pojavil nov poslovni lokal. Poleg mehanika Antona Baškoveca je otvorila podružnico frizerskega salona Milka Kregarjeva iz Krškega. Rdečo hišo Juvanditovo na Vidmu so kupile s posestvom vred neke nune iz Zagreba baje za 200.000 din, ustanoviti nameravajo baje gospodinsko šolo. Tik železniškega prelaza je kupil trgovec Cizel iz Brežic Korbarjevo hišo, v kateri je bil nazadnje zdravnik dr. Ravnihar. Kupec je že otvoril v tej hiši podružnico svoje špecerijske trgovine.

u— Osebnost vesti. Sreski načelnik v Krškem dr. Tomšič je na rednem dopustu. Zastopa ga pristav Igor Puc. Po svojem končanem rednem dopustu je ostal na bolniškem dopustu starejša sreskega sodišča dr. Zelezinger. Začasno je dodeljen k sreskemu sodišču izprašani sodni pripravnik dr. Šval. Pri davčni upravi v Krškem je že pred nekaj tedni nastopila službo nova moč dnevničarka gospodinja Jerica Lokovšek iz Ljubljane.

u— Na državni meščanski šoli v Krškem bo vpisovanje v vse 4 razrede 1., 2. in 3. septembra, vsakokrat od 8. do 12. in od 15. do 18. ure v ravnateljevi pisarni. Otvoritevna služba boja bo v soboto 9. septembra ob 9. uri, redni pouk pa se bo začel v ponedeljek 11. septembra ob 8. uri. Poleg predpisanih taks, ki so navedene v letnem poročilu, bo treba letos plačati za dr. ministrskega odloka št. 10 din kot doprinos za šolsko knjižnico. Popravni izpiti bodo v četrtek 31. t. m. od 8. ure dalje.

u— Otroci zažgal hišo. Posestniku Alojzu Kerinu v Drnovem je te dni zgorela hiša s šupo, v kateri je imel spravljeno seno in slamo. Ogenj je napravil škodo za 17.000 din. Orožniki domnevajo, da je povzročil ogenj domači sinček Alojz, ker so bili vsi ostali domači na delu izven domačije.

u— Pri domačem pretepu je pred nekaj dnevi hlapec gostilničarja in posestnika Arnska na Vidmu ob Savi tako hudo poškodoval s polenom po glavi natakario Kovačičevo Antonijo, da je morala iskati pomoči pri zdravniku dr. Bogataju.

Iz Kamnika

u— Pri regulaciji Bistrice pod novotrkim mostom so poleg polne obnovitve jeza uravnali tudi desni breg, ki je najbolj izpostavljen uničujočemu delovanju narasle vode. Kakor je jez zgrajen iz debelih skal, tako so tudi desni breg zavarovali s trdno kamnitno steno, ki pada poševno v strugo in je opta na prejšnji temelji. Vsa dela bodo stala okrog 50.000 din, izvršuje pa jih hidrotehnični oddelk banske uprave.

u— Počastitev spomina zaslužnega župana dr. Samca. Ob 50letnici smrti največjega kamniškega župana, slovitega zdravnika in prvega kamniškega slovenskega deželnega poslanca je kamniška občina položila na njegov grob na Zalah lep venec z napisom: Zaslužnemu županu — mestu Kamnik. Ob tej priliki bi bilo tudi prav in v redu, da bi se v prehodu med Šutno in mestom plošča z napisom »Samčev predor« nadomestila z lepšo in primernejšo.

u— Nov gasilski dom v Tunjicah. Gasilska četa v Tunjicah je bila ustanovljena še lani, pa so marljivi gasilci že v tem kratkem času zgradili lep dom, ki ga krasi značilna slika o požaru znamenite tunjske cerkve. Blagoslovitev novega gasilskega doma v Tunjicah bo v nedeljo 3. septembra s prisrčnim gasilskim slavljem.

u— Pri uravnavanju terena za novo postajno poslopje Kamnik-mesto gre delo hitro od rok. Mislili so, da bodo že takoj v začetku naleteli na velike skale, ki bodo ovirale naglo napredovanje del, vendar pa jih v prvi polovici ni bilo. Težja bo uravnavanje terena v drugi polovici hriba, kjer že gledajo skale iz zemlje.

u— Meščansko šolo smo dobili. Letos bo odprt prvi razred, ki bo nameščen v prostorih osnovne šole. Vpisovanje v prvi razred bo od 1. do 3. septembra v osnovni š

Gospodarstvo

Akcija za zboljšanje sadnega izvoza in sadne trgovine

Glede na mnogoštevilne pritožbe, da plačujoči sadni trgovci letos nizke cene za jabolka, je Kmetijska zbornica povabila Zbornico za TOI naj bi se priredila skupna konferenca obeh zbornic, na katero naj bi bili pozvani vsi zainteresirani. Zbornica za TOI se je temu vabilu odzvala, nakar sta obe zbornici sklicali sestanek, ki je bil v Mariboru 22. t. m. v dvorani Zdrženja trgovcev. Sestanka so se udeležili za Kmetijsko zbornico svetnik g. Prelog in glavni tajnik g. dr. Lavrič, za zbornico za TOI, svetnik g. Senčar in tajnik g. dr. Pless, za sadne izvoznike gg. Kranjc, Oset, Kostanjsek, Kerenčič, Vaupotič in drugi in za Kmečko zvezo g. Finec. Poleg teh so se sestanku udeležili tudi nekateri narodni poslanci, navzgor pa so bili tudi številni sadni producenti.

Sestanek je otvoril tajnik zbornice za TOI g. dr. Pless, ki je po otvoritvenih formalnostih izročil vodstvo zborničnemu svetniku g. Senčarju in obenem zaprosil tajnika Kmetijske zbornice g. dr. Lavriča, da poroča o razlogih, ki so dali povod za sklicanje sestanka.

V svojih izjavah je g. dr. Lavrič poudarjal, da se producenti pritožujejo nad nizkimi cenami sadja, ki se gibljejo med 0.90 in 1.25 din za kg, dočim znaša cena po pogodbi z Nemčijo 2.90 din, plus premija 0.25 din. Razlika med nakupno in izvozno ceno je po mnenju producentov tolikšna, da upravičuje zahtevo po zvišanju nakupne cene. Pritožbe producentov gredo tako daleč, da zahtevajo, naj bi »Prizad« prevzel celotno trgovino s sadjem, kakor je to storil za žito, odnosno, da se odredijo minimalne odkupne cene. Ob koncu svojih izjav je g. dr. Lavrič prosil zastopnika izvoznikov, da k pritožbam producentov zavzemajo svoje stališče.

V teku debate, ki se je nato razvila, so zastopniki izvoznikov v glavnem poudarjali: Res je, da je bil po pogodbi dovoljen kontingent 3.000 vagonov in da so od teh dobili naši izvozniki 300 vagonov, vendar so jih mogli izrabiti samo 100 vagonov. Nemčija je namreč dovolila potrebna devizna dovoljenja samo za 250 vagonov. To je vsekakor odločilno vplivalo na razvoj sadne trgovine. Poleg tega s Češko-Moravsko ni bila sklenjena pogodba niti glede cen, niti glede kontingentov, kar je glede na konkurenco zlasti v času, ko je bil izvoz v Nemčijo ustavljen, znatno vplivalo na znižanje cen na domačem trgu. Dejstvo je tudi, da je letos sadje na Hrvaškem in v južnih pokrajinah prej dozelelo, tako da so mogli izvozniki iz teh krajev v glavnem izkoristiti dovoljene kontingente. Važna okolnost pri formiranju cen je tudi ta, da je letos sadje zelo dobro obrodilo v vseh državah in je zaradi tega poleg nas še mnogo drugih izvoznikov. Morda je na izvoz nepopolno vplivala tudi določitev cene ob sklepanju pogodb, kar se da sklepati iz najnovejših

poročil, da se bo cena znižala na 15 mark mesto dosedanjih 22 mark.

Glede razlike med nakupno in prodajno ceno je poročal predsednik Zdrženja sadnih izvoznikov g. Kranjc, ki je uvodoma pojasnil, da je producentom po večini neznan, kako se obremenjuje sadje z različnimi dajatvami še preden zapusti mejo. Izvoznik mora plačati samo na raznih takсах in pristojbinah za 5 tonski vagon 3.983.50 din, za 10 tonski pa 5.966 din, ne da bi bile v tej vsoti vključeni davki, predvideti v razvoju sadne trgovine, bo mogoče vsaj delno premostiti, ako se takoj doseže s Češko-Moravsko enak režim, kakor je uveden z Nemčijo.

Inž. Štitar je sprožil vprašanje mešetarjev, ki so po večini šušmarji in ki se pri svojih poslih poslužujejo raznih nedopustnosti v škodo izvoznikov in tudi producentov. Soglasno je bila odobrena zahteva, naj se uvedejo za nakupovalce obvezne legitimacije, ki jih naj vidirajo sreska načelstva. Legitimacije naj dobijo samo strokovno usposobljene osebe. V tem pogledu naj se takoj napravi potrebna akcija pri banski upravi. Prav tako se morajo nujno opozoriti oblastva na nedopustno trgovanje inozemcev, ki se kakor vsako leto, tako tudi letos na našem trgu prav živahno udejstvujejo in zbijajo cene navzdol. Soglasno je bila tudi sprejeta zahteva po višji kvalifikaciji izvoznikov, kar naj bi se upoštevalo pri noveli zaciji obrtnega zakona, ki je pravkar v teku.

Dr. Lavrič je ob koncu debate resimiral vsa izvajanja. Poudarjal je, da je treba najti med producenti in trgovci lojalno sodelovanje, da se odstranijo nesporazumi, ki pogosto nastajajo zaradi neinformiranosti ene in druge strani, prosil pa je, da trgovci upoštevajo siromašnost našega kmeta in da nastavlajo za odkup njegovih produktov primerne cene. V smislu izraženih želj je stavil tudi predlog, da se takoj pri banski upravi uredi vprašanje mešetarjev in da se v pogledu ureditve našega izvoza v Češko-Moravsko nemudoma pošlje deputacija v Beograd. Deputacija je bila takoj sestavljena in bo odpotovala v terek zvečer. Zbornični svetnik g. Senčar se je ob zaključku zahvalil Kmetijski zbornici, ki je dala povod za sestanek ter prosil vse navzoče, naj bi se sporazumnost, ki je vladala na sestanku prenesla tudi med interese na deželi.

Dr. Lavrič je ob koncu debate resimiral vsa izvajanja. Poudarjal je, da je treba najti med producenti in trgovci lojalno sodelovanje, da se odstranijo nesporazumi, ki pogosto nastajajo zaradi neinformiranosti ene in druge strani, prosil pa je, da trgovci upoštevajo siromašnost našega kmeta in da nastavlajo za odkup njegovih produktov primerne cene. V smislu izraženih želj je stavil tudi predlog, da se takoj pri banski upravi uredi vprašanje mešetarjev in da se v pogledu ureditve našega izvoza v Češko-Moravsko nemudoma pošlje deputacija v Beograd. Deputacija je bila takoj sestavljena in bo odpotovala v terek zvečer. Zbornični svetnik g. Senčar se je ob zaključku zahvalil Kmetijski zbornici, ki je dala povod za sestanek ter prosil vse navzoče, naj bi se sporazumnost, ki je vladala na sestanku prenesla tudi med interese na deželi.

Dr. Lavrič je ob koncu debate resimiral vsa izvajanja. Poudarjal je, da je treba najti med producenti in trgovci lojalno sodelovanje, da se odstranijo nesporazumi, ki pogosto nastajajo zaradi neinformiranosti ene in druge strani, prosil pa je, da trgovci upoštevajo siromašnost našega kmeta in da nastavlajo za odkup njegovih produktov primerne cene. V smislu izraženih želj je stavil tudi predlog, da se takoj pri banski upravi uredi vprašanje mešetarjev in da se v pogledu ureditve našega izvoza v Češko-Moravsko nemudoma pošlje deputacija v Beograd. Deputacija je bila takoj sestavljena in bo odpotovala v terek zvečer. Zbornični svetnik g. Senčar se je ob zaključku zahvalil Kmetijski zbornici, ki je dala povod za sestanek ter prosil vse navzoče, naj bi se sporazumnost, ki je vladala na sestanku prenesla tudi med interese na deželi.

Papirni kartel povišuje cene kar brez odobritve ministrstva

Prejeli smo: Zakon o kartelih predvideva v čl. 7. da se ima vsaka sprememba kartelnih cen predložiti ministrstvu v roku dveh dni, sicer, da nimajo pravne veljavnosti. Papirni kartel je že pred 16. junijem t. l. povišal cene vsem vrstam papirja kljub temu, da ministrstvo še do danes teh cen ni potrdilo in jih najraje tudi ne bo, ker je povišanje brez vsake stvarne podlage in ker so že prejšnje cene papirja previsoke.

Papirni kartel pod znano firmo »Centropapir« torej že dva meseca brez zakonite podlage vzdržuje pretirano visoke cene in dikira vsem veletrgovcem papirja, tiskarskim podjetjem in posredno tudi konsumentu najvišje cene papirja kar jih Evropa sploh pozna, samo zato, da nekaj veleuglednih gospodov lahko udobno živi in spravlja mastne dobičke tja, odkoder ni več povratka med naš narod. Vsak odpor od strani kupcev je brezuspešen, ker »Centropapir« kratkoročno odkloni dobavo papirja in si torej primoran plačati nezakonito povišano ceno ali pa zapreti obrat, ker drugega vira za dobavo papirja ni. Čas bi bil, da se oblast zgane in naredi temu samolastnemu početju, to vsemogočne gospe, enkrat za vselej konec.

V Trgovskem listu od 21. avgusta t. l. navaja »Centropapir« v članku pod naslovom »Novi cenik papirja« razne podatke, da bi se tem upravičilo pred javnostjo svoje početje. Vsi podatki so prikriveni tako, da izgleda, kakor da so bile papirne tovarne ogrožene v svoji eksistenci zaradi nemške konkurence po priključitvi Češke k Nemčiji. V resnici pa je stvar docela drugačna, ker je papirni kartel že pred priključitvijo Avstrije k Nemčiji vodil razgovore z avstrijskimi in češkimi papirnimi centri za povišanje cen. Priključitev teh pokrajin k Nemčiji je začasno prekržila račune papirnemu kartelu, kar bi sicer doživel to povišanje že pred enim letom. Zanimivo je to, da je »Centropapir« povišal cene tudi onim papirjem in onim vrstam kartona, ki se v naši državi sploh niso izdelovali in se tudi sedaj ne izdelujejo in se torej ni bilo nobene inozemske konkurence. Z pogodbo, sklenjeno med jugoslovanskim papirnim kartelom in nemško papirno industrijo, se je nemški papirni industriji omogočil znatno večji dobiček na račun našega konzumenta, naše prosvete in na račun naše šole obvezne dece Nemške papirna industrija bo tudi v naprej dobavljala najmanj iste količine, ako ne več, papirja v Jugoslavijo kakor pred pogodbo, vendar s to razliko, da bo dobila za to blago znatno več kakor doslej in kakor dobiva za tako blago v drugih državah Evrope.

Naša papirna industrija je tako visoko zaščitena z uvožno carino, da bi lahko če bi se zadovoljila z zakonsko dovoljenim mešanskim dobičkom, preprečila vsak uvoz papirja iz inozemstva, ker znaša ta carinska zaščita v posameznih primerih celo 100% na cene v inozemstvu. Naše delavstvo v papirnicah bi lahko delalo v polnem obsegu, ker bi naročila ostala doma in ne

bi država morala letno plačevati za nepotrebno uvožen papir teške desetmilijonske zneske. Poleg tega bi vsa grafična in papirna industrija pri zmernih cenah papirja znatno oživila in veliko število sedaj brezposelnega grafičnega, kartonažnega in knjigoveškega delavstva bi zopet prišlo do kruha. Članek navaja kot primerjavo cene iz leta 1937, pozablja pa navesti, da se je ravno v letu 1937, zaradi trenutnega pomanjkanja in podražitve celuloze, podražil, tudi papir na svetovnih tržiščih iz čisto špekulativnih razlogov in da so te umetno zvišane cene držale le nekaj mesecev in so na to zopet padle.

Če primerjamo cene iz leta 1936, pred ustanovitvijo papirnega kartela, tedaj vidimo, da so bile najmanj za 15–20% nižje, kakor jih članek navaja za leto 1937 in to reči tudi za približno toliko nižje kakor so današnje protizakonito zvišane cene, akoravno je danes cena celuloze skoraj ista kakor je bila leta 1936 in tudi glede plač delavstva in ostale režije ni bistvenih sprememb. Cene, ki jih članek navaja, so le za vagonke in večje odjeme, medtem ko morajo tiskarnarji in drugi manjši odjemalci, ki plačujejo papir po balah, plačevati cene, ki so še za najmanj 15–20% višje od navedenih.

»Centropapir« terorizira tudi vse veletrgovce v državi in jim predpisuje detaljne cene, po katerih morajo prodajati papir. Vsak prestopalec od strani trgovca ima za posledico težke represalije, kakor n. pr. ustanovitev dobav papirja itd. Odkar je sklenjena pogodba z nemškimi tovarnami, imajo tudi groziti Nemčiji strog nalog prodajati papir po predpisanih cenah, ki so prilagodene popolnoma našim sedanjim cenam ne glede na to, koliko papir v resnici stane. Tako n. pr. zahtevajo danes nemški grozisti za polkolen brezlesni papir kar 9.85 marke za 100 kg več, kakor pa za polnokolen papir. Papirni kartel v svojem članku sam navaja, da so proizvodni stroški za poklejen papir za 15 par pri kg nižji kakor za polkolen. Nemške tovarne pa sedaj dobijo kar 1.40 din za poklejen papir več kakor pa za polnokolen, in to vse le zato, da se izigra carinska ugodnost, ki jo predvideva carinska postavka 445. točka 1/b — za papir za tiskanje. Pri poklejenem papirju so morale nemške tovarne zvišati svoje prejšnje cene kar za celih 60% — reci in ber! šestdeset %. Menda papirni kartel ne bo trdil, da so nemške tovarne preje delale te papirje z izgubo in akoravno so uživale visoke izvozne premije, so te iznašale največ polovico tega, za kolikor so sedaj cene papirja povišale. Popolnoma razumljivo je, da je bila taka ponudba od strani »Centropapirja« za nemške tovarne tako vabljiva, da je na njo, takoj pristala, saj je »Centropapir« zagiral nemški papirni industriji poleg tega tudi uvoz skoraj 500 vagonov papirja letno in če vpoštevamo zgoraj navedeno razliko v ceni, gre tu za desetmilijonsko razliko.

Ako pregledamo bilance naših papirnih tovarn iz prejšnjih let, vidimo, da niso de-

lale papirja izpod lastnih proizvodnih stroškov, temveč so imele prav lepe dobičke. Razlika je le v tem, da se dela danes v nekaterih papirnicah mnogo manj kot prej.

Cementna industrija o vprašanju gradnje cementnih cest

Kakor smo že včeraj poročali, je trgovinski minister odredil preiskavo proti cementnemu kartelu na podlagi členov 8 in 9 kartelne uredbe. Ministrstvo za zgradbe zastopa stališče, da so cene cementu v naši državi mnogo previsoke, kar gre zlasti na škodo države, ki troši mnogo cementa pri gradnji cest. O tem vprašanju je Zveza jugoslovenske cementne industrije predložila gradbenemu ministru obširno predstavo, katere vsebino prinašamo na tem mestu, da se čuje tudi druga plat.

Predvsem pravi Zveza cementne industrije, da so cene cementu v naši državi nižje nego v sosednih državah. Povprečna neto prodajna cena cementu je znašala lani franko trgovce brez trošarine okrog 34 din za 100 kg. Spomenica se sklicuje na poročilo Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, po katerem znaša prodajna cena cementa na notranjem trgu brez trošarine in prevoza: v Nemčiji 3.18 marke (43.88 din), v Madžarski 5.30 penga (46.40 din), v Rumuniji 208 lejev (72.80 din), v Bolgariji 120 levov (58.80 din), v Grčiji 146 drahem (45.25 din), v Italiji 16.50 lire (38.50 din) in v Jugoslaviji 38 din (skupaj z embalažo, ki znaša 4 din). Iz gornje primerjave je razvidno, da pri nas cement ne bi bil dražji, če ne bi bil obremenjen s tako visokimi državnimi dajatvami ter stroški, kar vse podraži cement od tvornice do potrošnika za 100%.

Glede na splošno trditev, da visoke cene ovirajo gradnjo betonskih cest v naši državi, navaja spomenica primer licitacije za gradnjo moderne cestišče na cesti Maribor-Fram. Za gradnjo te ceste je potrebno okrog 300 vagonov cementa. Cementna industrija dobavlja cement za gradnjo betonskih cest po specialni ceni. Po tej ceni odpade od celotnih gradbenih stroškov na stroške za dobavo cementa le 5.9%. Ta odstotek je tako majhen, da ne more bistveno vplivati na gradnjo betonskih cest.

Gradnjo betonskih cest ovirajo predvsem neenaki tehnični pogoji za izvedbo posameznih alternativ. Po specialnih pogojih za gradnjo betonskih cest je predviden način nabijanja betona s tako zvanimi

dobiček je pa še znatno večji, medtem ko delavstvo živi. Čas je res, da oblast posveti tej zadevi več pozornosti in napravi končno red.

finišerji, medtem ko je bila obvezna uporaba takih strojev pri izdelavi asfaltnih cest naknadno ertana. Ker predstavlja nabava teh velikih strojev za podjetnike znatno investicijo, zato podjetniki raje nudi izdelavo v asfaltni alternativni, kar lahko pri gradnji take ceste uporabljajo cenejše običajne valjare. Pri gradnji cest uporabljamo v naši državi sicer nemške predpise, vendar je v Nemčiji obvezna uporaba modernih strojev tako za betonske, kakor tudi za asfaltna cestišča. Neenakost v specialnih tehničnih pogojih v korist asfaltnih cest gre tudi na škodo kakovosti asfaltnih cest.

Po redigiranem proračunu za ceste Maribor-Fram znašajo stroški za betonsko cesto 12.4 milijona din, za asfaltno cesto pa 10.5 milijona din. Razlika v gradbenih stroških je predvsem posledica pogrsk v izdelavi elaboratov, kjer je za betonsko cesto predvidena dvojna količina železa kakor je predvideno po nemških predpisih, kar obremenjuje betonsko alternativo za okrog 400.000 din. Pri asfaltni alternativni pa je vrhu tega izpuščeno predvideno zavarovanje proti mrazu v višini 740.000 din. Razlika med gradbenimi stroški asfaltnih in betonskih cest je v resnici minimalna ne glede na to, da je betonska cesta mnogo trajnejša. Gradbeno ministrstvo pa še vedno ocenjuje alternativne ponudbe zgolj s stališča stroškov in ne upošteva stroškov vzdrževanja in obnavljanja pri eni in drugi alternativni.

Zaradi napačnih informacij je nastalo splošno mišljenje, da je treba graditi državne tvornice cementa zaradi cenejše gradnje betonskih cest. Zato je treba — tako zaključuje spomenica — merodajne faktori obvestiti o resničnem stanju. Spomenica nadalje zahteva, da predpise gradbeno ministrstvo enake specialne tehnične pogoje za betonske in asfaltno ceste, da prepreči pogrške pri izdelavi elaboratov in da končno v duhu zakona o državnem računovodstvu osvoji princip, da je treba pri oceni poveljnosti posameznih alternativ upoštevati tudi stroške vzdrževanja in stroške obnove.

— Stanje Narodne banke. Najnovejši izkaz Narodne banke od 22. t. m. zaznamuje zmanjšanje obkora bankovcev za 46.4 na 7346.1 milijona din, pri istocasnem povečanju obveznosti na pokaz za 49.3 na 1685.2 milijona din. Zlata podlaga se je povečala za 1.1 na 1923.4 milijona din, devize izven podlage pa so narasle za 2.6 na 506.3 milijona din. Menična in lombardna posojila so narasla za 30.0 na 1834.8 milijona din.

— Upokojitev generalnega direktorja Šipada. Upravni odbor šumsko industrijskega podjetja »Šipada« je sklenil upokojiti dosedanjega generalnega direktorja dr. Milana Ulmanskega. Do imenovanja novega direktorja, bo vršil dolžnosti generalnega direktorja g. Kos.

— Konkurz je razglašen o imovini tvrde »Ljubljanski oblačilni bazar«, družbe z o. z. v Ljubljani (upravniki mase dr. Egon Stare, odv. v Ljubljani; prvi zbor upnikov 1. septembra ob 9., prijavni rok do 10. septembra, ugotovitveni narok 20. septembra) in o imovini tvrde Termotehnični zavodi d. d. v Račjem pri Mariboru, registrirane pod firmo Termotehnični zavodi d. d. v likvidaciji (upravniki mase dr. Valter Pipan, odv. v Ljubljani; prvi zbor upnikov 1. septembra ob 9., prijavni rok do 30. septembra, ugotovitveni narok 9. oktobra).

— Dobave. Direkcija drž. rudnika v Kakinju sprejema do 30. t. m. ponudbe za dobavo raznih svetlobnih teles, krovne lepence, kristalne sode, mila za pranje in lisolovega mila, do 6. septembra za dobavo spojke za tračnice, krampov, rud. zgortal ter rudarskega železa, do 13. septembra pa za dobavo raznih strokovnih knjig. Direkcija drž. rudnika v Vrdu sprejema do 31. t. m. ponudbe za dobavo tropolnih ločilnih stikal za zunanje proste vode in za dobavo krogljnih ležajev. Pri štabu za utrjevanje v Ljubljani bodo 28. t. m. sprejemali ponudbe za dobavo smrekovih ali jelovih oblic, raznih delov za zložitve barake, žag in pil za kovine, škari za ploče, vino in bencinskih svetilk, do 29. t. m. za dobavo avtomobilskih gum, sekir, diet in dr., do 30. t. m. za dobavo motoklokov s prikloico in rezervnih delov, motornega olja ter poljskih kovačnic, do 31. t. m. za dobavo raznih kladiv, lopat za premost, kovaških nakoval in dr., do 1. septembra za dobavo nortonovih sesal in do 14. septembra za dobavo filtrske naprave, dne 4. septembra pa bo ofertna licitacija za dobavo ognjega materiala in 20. septembra za dobavo terenskih avtomobilov. Inženjski oddelek dravske divizije oblasti v Ljubljani sprejema do 28. t. m. ponudbe za napravo vodovodne instalacije v vojašnici v Mariboru.

— Licitacije. Dne 29. t. m. bo pri Zavodu »Obilježje«, Kruševac—Obilježje licitacija za postavitev zgradbe za rekuperacijo eteralkohola, nadalje za dobavo glav za tiskalne priprave za rezanje navojev, raznega orodnega jekla, dne 5. septembra bo licitacija za dobavo dušikove kisline, 12. septembra za dobavo raznega elektrotehničnega materiala, električne peči, analitičnih tehničnih laboratorijskih aparatov in dr., 14. septembra pa za dobavo žebeljev, vijakov, cev, verig, raznih šketic in dr. Dne 31. t. m. bo pri Zavodu »Sarajevo« v Sarajevu licitacija za dobavo okvirjev za puškomitraljeze. Dne 5. septembra bo pri dravski divizijski oblasti v Ljubljani ofertna licitacija za postavitev šupe v vojašnici v Celju in 7. septembra za postavitev vojnega objekta v Slovenjem Gradcu.

Borze

DEVIZE

Curih. Pariz 11.20. London 19.62. New York 446. Bruselj 75.25. Milan 23.50. Amsterdam 238. Berlin 177. Stockholm 101. Oslo 98.50. København 87.50. Praga 15.20.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ Chicago. 28. avgusta. Začetni tečaj: pšenica: za dec. 66.50; koroza: za dec. 43.125.

Ljubljanski jesenski velesejem

Stanovajska kultura je merilo splošne kulture. To velja posebno za današnje razmere. Pri nas je stanovajska kultura na precej visoki stopnji, to pa ne samo po zaslugi modernega stvarstva in sodobnega načina življenja, ampak tudi po zaslugi visoko razvite poštvene obrti in industrije. Sloves naše poštvene obrti sega daleč čez slovenske meje in z izdelki naših mizarjev so vsi odjemalci zadovoljni. Da se je razširil sloves našega pohištva tako daleč, je predvsem zasloga ljubljanskega velesejma, ki že skoro 20 let z dragoceno smoteno propagando pospešuje to panogo naše domače obrtne in industrijske delavnosti. Krasne moderne izdelke, luksuzne in preproste, bo pokazala pohištvena panoga tudi na jesenskem ljubljanskem velesejmu od 2. do 11. septembra.

Gobji prašek. Iz vseh užitnih gob lahko delamo prašek. Posebno priporočljivo je, da zmeljemo v prašek takšne vrste gob, ki so posušene precej trde n. pr. lističke, grive ali medvedje tačke, beti, trobente, ježevke, štorovke in druge. V ta namen zrezane gobe posebno trdo posušimo na peči ali v peči (lahko tudi v pečici štedilnikov) nato pa jih zmeljemo v mlinčkih za kavo ali za jedra. Prašek hranimo v zaprtih posodah na suhem prostoru. Zlica takšnega praška na osebo nam da skozi vse leto prav okusno gobjo juho ali omako.

Velesejem — X
= Tudi sirarstvo nam prinaša lepe dohodke. Ozmimo se malo nazaj in videli bomo, da še ni dolgo tega, ko zares dobrega domačega sira sploh še nismo poznali. Izdevali smo ga sicer tudi doma, toda po mestih so ljudje kupovali samo uvoženi sir. Zdaj pa imamo več vrst domačega sira, s katerim lahko stopimo v svet in tekmujejo s raznimi vrstami inozemskega priznane dobrega sira. Naše sirarstvo je doseglo že lepe uspehe, lahko se bo pa še bolj razvilo, če bomo tako lepo započeto delo smoteno in pridno nadaljevali. Tudi na jesenski prireditvi ljubljanskega velesejma bomo videli sadove našega prizadevanja na polju sirarstva. Razstavljene bodo vse vrste našega domačega sira in posetniki se bodo lahko prepričali, da Slovenija v sirarstvu prednjači drugim pokrajinam. Razstava bo najboljša propaganda za naš domači sir, našim sirarjem vzpodbuda, gostom iz drugih krajev države in iz inozemstva pa velika privlačnost.

Vojvodinja Kentska odpotovala iz Slovenije

Ljubljana, 26. avgusta. Davi ob 8.15 se je v vlakom iz Kranja pripeljala vojvodinja Kentska, ki jo je do Ljubljane spremljal adjutant Nj. Vel. kraljice Marije polkovnik Pogačnik. Ob 8.42 se je vojvodinja Kentska s simpsonskim ekspresom odpeljala v Pariz, odkoder se vrne v London. Vojvoda Kentski se je že včeraj popoldne z letalom vrnil v domovino.

Iz državne službe

Beograd, 26. avg. p. Premiščeni so bili na meščanskih šolah: Stanislava Kodrič iz Zalca v Domžale, Marija Bandeli iz Domžal v Ljubljani in Ciril Zupanec iz Ribnice v St. Vid pri Ljubljani.

V poštni službi so napredovali v 9. pol. skupino manipulantov: Anton Berger v Celju, Stefan Godec na Pragerskem, Franc Jeranič v Planini pri Rakeku, Angela Tomžin v Gornjem Logatcu, Alojzija Adamci na Grosuplju, Franjo Hudina v Ptuj, Leopold Cuderman na pošti Ljubljana II. in Ivan Kokolj pri ljubljanski direkciji.

Odvzeto državljanstvo

Beograd, 26. avg. p. Z odredbo notranje ministrske je bilo odvzeto jugoslovansko državljanstvo Falconettiju, ki je bil 1896 v Mariboru in je tja tudi pristojen.

Iz Gornjega grada

g— Sokolski ročni letni telovadni nastop prejšnjo nedeljo na letnem telovadišču in v Sokolskem domu je uspel v vsakem pogledu zelo dobro. Obiskali so prireditelji ne le številni domači letoviščarji temveč so prišli tudi letoviščarji z Ljubnega. V lepem številu je prireditvi sodelovalo bratsko društvo z Rečice. Nastopili so vsi telovadni oddelki, naraščaj prvič v novih telovadnih krojih, ki so prav čedni. Pogrešali smo goste iz Mozirja.

g— Prireditelj koroških borcev v Ljubnem 30. julija t. l. je tudi finančno dobro uspeval in se bo čisti dobiček okrog 2.000 din razdelil najrevnejšim članom, ki bodo preko poverjenikov vložili prošnje na odb. Odbor krajevnih organizacij LKB Gornji grad se zahvaljuje vsem društvom, ki so sodelovala pri prireditvi, posebno, ki so hvala pa gre vrlim gospe in gospodčinam z Ljubnega, ki so strele v šotornih in iz izdatni meri pripomogle tudi k finančnemu uspehu.

g— Letoviščarji so zaradi ugodnega vremenja obiskali naš kraj v letošnji sezoni v še večjem številu kakor lani. Letos je bilo tudi več sob na razpolago, ker so v dveh gostilnah dozdali sobe, ki so naravnost udobno opremljene. Tako počasi napredujemo, ko spoznavamo, da nam tujski promet prinaša lepe dohodke. Ker se bliža pričetek šole, nas gostje polagoma zapuščajo.

g— Pogreba bivšega našega sreskega načelnika g. Franja Vouška se je v ponedeljek v Braslovcah udeležilo tudi lepo število Gornjegraščanov. Pokojnik je bil časten občan našega mesta. Občina je razstala na obč. domo žalno zastavo in se po deputaciji udeležila pogreba. Pokojnika bo prebivalstvo našega kraja obdržalo v lepem spominu.

Niso mogli naprej ne nazaj

Iz San Bernardina poročajo, da so morali reševati štiri holandske turiste, ki so prekoračili lednik Piz Lumbreda in so po turi omagali, da niso mogli naprej ne nazaj. Od izčrpanosti so bili vsi brez moči. Reševalci so odšli po nje v dveh kolonah, in so pripeljali v dolino dve ženski in enega moškega, dočim je en moški ostal v gorski koči in se bo pozneje sam vrnil v dolino.

Čitajte

širite

»JUTRO«!

ROJAKI IZ NEMČIJE PRIPOVEDUJEJO

o svojem zasebnem in družabnem življenju v črnem revirju

Slovenska mladina iz najsevernejše slovenske kolonije v Nemčiji, v Hervest-Dorstu, kjer je predsednik zavedni štajerski rojak Florijan Tepež

Letos imamo v domovini prav številni obisk dragih rojakov iz Nemčije. Prišli so z ženami in otroki iz črnega revirja iskati okrepčila na svojih domovinah. Marsikoga bo zanimalo, kako živi in kako se počuti jugoslovanska kolonija v velikem industrijskem predelu na zapadu Nemčije. Zato naj po pripovedovanju naših rojakov navedemo nekaj stvarnih podatkov.

Naša kolonija v Nemčiji se v vsakem pogledu dobro drži. Organizacijsko je krepko razvita in čvrsto povezana. Jugoslovanska narodna centralna zveza v Nemčiji, ki ima svojo pisarno v Essen-Stoppenbergu in je njen predsednik Pavle Bolha, združuje 42 moških in 27 ženskih društev ter 11 podružnic. Poleg nje deluje v Porurju še Centralna zveza katoliških društev sv. Barbare pod vodstvom Josipa Lindiča. Nekdanje borbe med obema zvezama so prejenjale. Obe zvezi vzdržujeta prijateljske stike, kar se kaže pri medsebojnem obiskovanju prireditve, še zlasti pa se je složno delo manifestiralo pri letošnjih izletih. Prvi letošnji izlet je priredila Jugoslovanska narodna centralna zveza, ki je s posebnim vlakom pripeljala v domovino nad 400 rojakov. Ta izlet traja od 2. do 29. avgusta. V petek 25. t. m. pa je Zveza katoliških društev takisto s posebnim vlakom pripeljala v domovino bli-

Hrvatje na Kruppovi veliki opekarni v Delwigu-Essen

zu 400 izletnikov, ki se bodo vrnili 13. septembra. Sledil bo še manjši izlet Jugoslov. narodne centralne zveze od 5. do 25. septembra. Pri eni kakor pri drugi skupini so člani različnih društev in posamezniki si tudi lahko poljubno izberejo povratek s to ali ono skupino. Obe zvezi torej prijateljsko tekmuje, da čim lepše organizirata prihajanje rojakov v domovino. In izletniki ene kakor druge skupine se prav pohvalijo z dobro organizacijo izletov, ki zahteva mnogo truda od strani obeh vodstev.

Kako žive naši v Nemčiji

»Kako živite tam gori?« to je pač prvo vprašanje, ki ga v domovini zastavljajo znanci rojakom iz črnega revirja. In ti pripovedujejo prostodušno takole: Za osemurni delavnik dobi naš kopač v nemškem rudniku 8.60 mark mezde. Zasluzek je videti prav lep, vendar znašajo odbitki blizu 30%. Kakor so se v zadnjih dveh letih zvišali zasluzki, tako se je tudi življenje podražilo. Zaposlitve ne manjka, lahko je dandanes v Nemčiji dobiti delo, delajo se nadure, ki so dobro plačane in še vedno manjka delavskih moči v rudarski in težki industriji. Samo v Porurju bi lahko zaposlili še 40.000 rudarjev. Ne

strada nobeden, pač pa se je hrana poenostavila. Nemčija je pač v zadnjih dveh letih nagradila velike zaloge. Za vsak primer... Kruha je dosti, ni pa samo iz moke. Tudi krompirja in masti je dosti. Stedi se z maslom, kavu in jajci. Kakor običajno, je tudi danes v Nemčiji na razpolago dovolj konzerviranega mesa, saj Nemci najraje večerjajo hladni narezek, zraven pa pijejo čaj in povrh pivo, ki je venomer dobro, zlasti ono iz Dortmund. Uživanje rib, ki jih je na izbiro v poljubni količini in predelavi, se zlasti propaga. In je treba priznati, da je nemško konzerviranje morskih rib zdaj res na visoki. Četudi primanjkuje na trgu enega ali drugega, česar je drugod po svetu dovolj na razpolago, vé v Nemčiji vendar vsak otrok, da so državne zaloge polne.

Prijateljsko sožitje

Ze od vsega početka, kar bivaajo Slovenci v Porurju so na glaslo pridnih in vztrajnih deavcev pa veselih, poštenih in družabnih ljudi. Odkar sta se njuni zvezi tako lepo razvili, je pa slovenska kolonija še posebno pridobila prijateljstvo nemškega prebivalstva. Kakor rečeno, se obe zvezi medsebojno obiskujeta na posameznih prireditvah, od katerih so najlepše božičnice in pa vsakoletne proslave Vidovega dne. Ob lanskem božiču so spet pri vseh družtvih bila obdarovanja slovenskih otrok. Zeleti bi bilo, da bi ta ali oni rojak iz stare domovine videl, kako priscne so westfalske božičnice, kako žarijo otrokom oči, ko prejmejo oblačilce in sladkarije in ko čujejo drago domačo besedo ob ljubki deklamaciji ali ob lepi alegoriji. Marsikateremu krepkemu očencu in materi zablisti solza v očeh, ko prižgejo svečo, ki so jo poleti prinesli z Oplencu...

Proslave Vidovega dne so se letos pričele že 25. junija in so se potem vrstile pri raznih družtvih vse tja do srede julija. Rojaki različnih društev so se takrat med seboj obiskovali. Zdal na jesen ko bodo spet vsi zbrani v črnem revirju — in če ne pride vojna vihra — bodo pa znova na vrsti priljubljene trgovce. Nemci zelo radi obiskujejo slovenske prireditve. Pa ne samo rudarji. Slovenska kolonija uživa veliko naklonjenost nemškega tiska in vse slavnosti so bile letos najavljene ali opisane tudi preko radija Langenberg, vselej s prav dobrimi komentarji. Cela vrsta novinarjev, publicistov in umetnikov cenil prizadevanja slovenske kolonije in tako tvorijo naši rojaki v črnem revirju prav srečno vez med Nemčijo in Jugoslavijo. Mnogi izmed teh se tudi radi udeležujejo slovenskih izletov v Jugoslavijo in tako sta si zlasti slikovita Bosna in sinji Jadran pridobila med njimi mnogo obduovalcev. Letos je bilo tudi že vse pripravljeno, da bi odposlali posebno otroško skupino — okrog 150 slovenskih otrok — iz črnega revirja na Jadran. Zaradi burnih razmer ni kazalo izvesti ta načrt, čeprav je bilo 50.000 din že odobrenih od strani našega ministrstva za socialno politiko. Bilo je najbolje, da so starši in sorodniki vzeli otroke sami s seboj v domovino in je upati, da se bodo na slovenskih domovinah tudi izvrstno okrepili, še po-

sebo, ko je letos dobra sadna letina in so imeli ves čas dosti sonca.

Naše uradno predstavništvo

Jugoslovansko kolonijo v Porurju uradno zastopa naš generalni konzulat v Düsseldorfu, v novih prostorih v Grafenbergerallee 36. Prejšnji generalni konzul Dušan Pantić je bil pri zadnjih volitvah izvoljen v narodno skupščino. Treba je priznati, da je užival simpatije med rojaki kakor med nemškim prebivalstvom in da je dosegel prav visoke zveze. Ob skupni poslovitvi dne 8. junija v Hambornu se je to pokazalo v prav lepi luči. V sedanjem generalnem konzulu g. Brani Dimitrijeviću je dobil korektnega naslednika.

Na konzulatu so še trije slovenski konzularni uradniki kakor tudi izseljeniški komisar, ki ima zlasti zadnje čase obilo posla. Iz Belgije, Francije in od drugod je zadnji čas prišlo na nemški zapad več sto Jugoslovancev, večinoma Hrvatov, ki so dobili delo po tovarnah, opekarnah, na stavbah in v rudnikih. Tako se je kolonija pomnožila za več sto članov in je zanimivo, da so se zlasti Hrvati do zadnjega priključili jugoslovanski Narodni centralni zvezi ter začeli ustanavljati podružnice. Ustanavljajo že tudi tamburaške orkestre. Podjetja jim gredo na roke in je značilen tale primer, da se podjetja okoli Essena (v Karnapu) voljna urediti Hrvatom lastne kuhinje, ako se ne morejo sprijazniti z nemško hrano. Zaenkrat žal še ne morejo pošiljati denarja v domovino, kjer imajo družine, čeprav jim je to bilo obljubljeno. Ne samo naš konzulat, temveč tudi podjetja se prizadevajo, da bi se to doseglo. Dela se tudi na tem, da bi slovenski rojaki lahko prejeli iz domovine zavoje z mastjo in drugimi živili, brez carine in seveda proti plačilu. Izseljeniški komisar, ki se trudi za vse slovenske rojake, potrebuje novih pisarniških moči. Obe zvezi pa sta potrebni čim večjih podpor, nadalje slovenskih in hrvatskih knjig in časopisov. Iz Ljubljane prihaja duševna hrana, iz Zagreba pa doslej žal še ni bilo odgovora.

Da bi se slovenski otroci kolikor le moglo naučili materinščine, se trudi učiteljica Azmanova v Merbecku, ki poučuje tudi v Hambornu, potuje po koloniji in vodi tudi slovenske tečaje za odrasle. Je poštenovalna in pridna vzgojiteljica, zato si je tudi pridobila splošne simpatije. Saj so naši westfalski rojaki iskreno hvaležni vsakomur, ki se zanje kakorkoli potruži. Reči pa je treba, da so zadnja leta, odkar lahko z velikimi skupinskimi izleti na plačnem dopustu obiskujejo staro domovino, vsi mnogo čvrsteje povezani z Jugoslavijo in da daje vsakoletni obisk dovolj moralne hrane za vse leto in vsej naši koloniji.

Dve zlati poroki

Razni pomembni družabni ali družinski dogodki se v Nemčiji še mnogo bolj cenijo, kakor pri nas doma. Zlasti ob zlatih porokah se pokaže, kako zna ljudstvo spoštovati častljivo starost. Med slovenski-

mi rojaki v Porurju sta bili v teku enega leta praznovanja kar dve zlati poroki in sicer sta februarja šla vnovič pred oltar Anton in Ana Strašček, ki bivaata že nad štirideset let na rudniku »Unser Fritz« blizu Gelsenkirchena. Zlati ženin se je rodil 1862 v Pilstanju, njegova zvesta dru-

žica Ana, ki je enakih let, pa je po rodu Kranjčeva iz Prevalja pri Planini.

Drugi zlati par predstavljata France in Marija Lavrenčič, ki bivaata v Martenu pri Dortmundu. Tudi onadva živita že nad štirideset let v Nemčiji in uživata rudarske pokojnine. Lepo sta vzgojila tri sine in dve hčeri, ki so že vsi preskrbljeni. Zenin

se je rodil 1866 v okolici Sentjurja ob Ščavnici, nevesta pa 1864 v Jablanah pri Sv. Barbari v Halozah. Tudi ona je po rodu Kranjčeva. Obe zlati poroki sta bili slovesno praznovani. Žal ni bilo običajne podpore iz Beograda, dobila pa sta oba para čestitke od mestnih občin, kjer prebivata, obiskali so ju tudi razni predstavniki in jima stisnili denarna darila. Ude-

ležba domačega prebivalstva je bila pri obeh zlatih porokah prav častna.

Izgubila pa je naša kolonija svojo najstarejšo članico in sicer je v začetni septembra umrla v Brambauerju M. Spicnagljeva, ki je bila stara 93 let. Njen bolehlj

mož Miha, ki je bil nekaj mlajši, ni mogel, utrpel izgube in je od žalosti umrl že štirinajst dni po ženini smrti. Tudi ta dva sta pred leti praznovala zlato poroko. Ona je bila iz Višnje gore, on pa iz Trbovelj. Pogreb obeh priljubljenih starčkov je ganil vso kolonijo.

Ribnica bo kmalu imela vodovod Nujno potreben je vodovod tudi za ostalo Ribniško dolino

Ribnica, 25. avgusta

Ena izmed najbolj perečih zadev Ribniške doline je zgraditev modernega vodovoda. Ze pred desetletji so bili napravljene načrti, toda do dejanja je prišlo šele pred kratkim, ko so bile po nešteth intervencijah premagane poslednje ovire.

Ribniška dolina je kraški teren. Dolino namakajo trije potoki: Bistrica, ki teče skozi Ribnico, potok Ribnica, ki izvira pod Veliko goro in teče preko dolnjeveške občine, in naposled Rakitniška v južnem delu doline. Vsi trije potoki po kratkem teku ponikujejo na polju. Ze nekaj let sem trpi vsa dolina občutno škodo ob suši, ko studenci usahnejo, ko so potoki podobni mlakužam in se rastlinska rast zvija ob hudi pripeki. Tudi letošnje poletje nedostaja vode, čeprav so bile pomladi katastrofalne poplave, posebno v južnem delu doline, ki so napravile milijonsko škodo, saj so skoro vsi pridelki na polju uničeni. Zdal trpi vsa dolina sušo. Ze kar nehigienično je izkoriščanje potokne vode, posebno ob potoku Ribnici, pa tudi v gornjem delu doline ni bilo nič boljše. Večji del vasi je v poletnih mesecih preskrbljen z vodo le za skrajno silo, in še to za umazano vodo. Sicer imajo vasi svoje vodnjake, ki pa so se ob pripeki, kakršna je bila julija in avgusta, izpraznili. Zato morajo ljudje prepeljavati vodo iz potokov v sodih za porabo v gospodinjstvu. Vprašanje je, ali je to zdravo. Potoki, ki se poleti segrejejo do 25° C, služijo za kopanje številnim domačinom in izletnikom. Vsakovrstna umazanost iz hiš, z dvorišč in iz gospodarskih poslopj pride v vodo. Se bolj jo onesnažijo živina, ki se tod napaja. Vsa ta voda služi v dolnjih krajih za porabo v kuhinji in v gospodinjstvu dobrenemu delu prebivalstva ob potokih, kjer ni vodnjakov. Skrajno nehigienične razmere kričijo po graditvi modernega vodovoda po vsej dolini, ne samo v njenem gornjem delu.

Odločujoči činitelji so že pred vojno in potem stalno delali na tem, da dobi Ribniška dolina dostojen vodovod, ki bi bil številnemu prebivalstvu res pravi blagoslov. Šele pred nekaj leti so postali načrti aktualni in s prihodom vojaštva v Ribnico se je zadeva premaknila z mrtve točke. Napoved so začeli delo na terenu. Banska uprava, ki gradi vodovod, se je zavzela za to, da se čim prej reši to vprašanje. Močno zajetje vode se je dobilo pri Lipovščici v okolici Nove Stitfe pod Veliko goro. Velika gora ima na vsem podnožju mnogo zdravih in močnih studencev s prav mrzlo in odlično pitno vodo. Ogromen rezervoar je zgrajen pri Sv. Frančišku, tudi

pod Veliko goro, nedaleč od zajetja in od tod drži glavna cev do Ribnice. Tukaj se cepi na Gorenjo vas, Hračo in Gorico vas. Poslednji dve vasi sta imeli doslej prave mlakuže z mlačno vodo za pitje. S podporo vojaštva delo hitro napreduje in bo v kratkem gotovo. Tu dela že nekaj mesecev »vodnosnabdevača četa« iz Karlovca. S podporo vojaških oblastev, banovine, države in občine Ribnice se je ustanovil fond okrog treh milijonov dinarjev, s pomočjo katerega je enkrat za vselej rešen pereč problem izgradnje vodovoda v Ribnici in bližnji okolici ter v kasarni. Za Breg in druge vasi okrog Ribnice je določeno novo zajetje v Ravnem dolu, tudi v bližini Nove Stitfe.

S tem je rešen voden problem v gornjem delu doline. Velikopotezen načrt, ki je menda tudi že potrjen, pa določa zgraditev modernega vodovoda po vsej Ribniški dolini. Zajetje pod Boncarjem daje dosti odlične pitne vode. Glavna cev bi držala preko Sodražice, kjer bi bila mreža za trg in sosednje vasi, ki še niso preskrbljene z vodo, dalje v rezervar, mimo Ribnice in preko občine Dolenje vasi do Stare cerkve. Občina Dolenja vas (vasi Dolenja vas in Prigorica) pa na Nemška vasi v ribniški občini so še bolj potrebne dobre pitne vode, ker so prav v teh vseh skrajno nehigienične razmere v pogledu oskrbe s pitno vodo. Kakšne so razmere na severnem Koveškem, to je v Ložini in občini Stari cerkvi, do koder določajo načrti gradnje velikega vodovoda, je »Jutro« svojač že poročalo. Ze ob majhni suši usahnejo vodnjaki, a mlakuži ni. Večno naporno dovažanje vode v sodih cele kilometre daleč tira ljudi v hudi suši v obup. Projekt novega modernega vodovoda določa, okrog 13 milijonov dinarjev stroškov. Tako bi bile vse vasi Ribniške doline in sosednje Koveške preskrbljene z užitno in zdravo pitno vodo.

Dolžnost odločujočih činiteljev je, da se dobe potrebni krediti in se čimprej izvede gradnja prepotrebne celotnega vodovoda po vsej dolini. Ribniška dolina, ki je sosedja Suhe krajine, je kraški teren, kjer obstaja nevarnost, da se ob hudi suši pojavijo razne nalezljive bolezni. Higiena naših vasi temelji na zdravi pitni vodi. To je temeljni problem, ki ga je treba čim prej spraviti z dnevnega reda. Ponovno smo že naglašali, da je dobra pitna voda osnovna zahteva krajev, ki s svojimi lepotami obetajo razvoj tujeskega prometa, in Ribniška dolina je polna naravnih lepot.

— an.

Poklonitev naših Vestfalcev na Oplencu

Jugoslovanska narodna centralna zveza na Nemškem, ki že od 1921. leta deluje z obširno društveno organizacijo za socialno, kulturno in nacionalno dobro naših rudarskih izseljencev v Porurju in na Vestfalskem, po pravici zasluži svoj narodni naziv, saj si je njeno predsedstvo od vsega začetka nadelo pohvalno nalogo, da med štiridesetimi tisoči naših vestfalskih rojakov, deloma narodno odtujenih v veliki nemški okolici in razvojenih zaradi raznih avstrijskih razdrilnih organizacij, položi prepotrebni temelj za jugoslovansko usmerjenost ter s pomočjo vedno novih društvenih edinic prepoji vse naše tamonje delavske vrste s potrebnim nacionalnim ponosom in zavestnostjo. Med najlepše in najpomembnejše narodne geste Jugoslovanske narodne centralne zveze pa spadajo brez dvoma niena redna poklonitvena potovanja na Oplencu.

Oplencu je našemu vestfalskemu rudarju baš po zaslugi g. Pavla Bolhe postal najvišji simbol. Tudi letos se je na Oplencu odpravilo odposlanstvo zveze pod vodstvom g. Bolhe. 26. predsednikov in predsednic zveze so v Beogradu pozdravili v imenu ministrstva za socialno politiko g. Gruičič Božidar, namestnik načelnika izseljenškega oddelka g. Boltavzar Frenk, tajnik istega oddelka, v imenu Sokola kraljevine Jugoslavije tajnik Saveza g. Ado Stefan in g. Joso Matešič, namestnik urednika »Sokolskega glasnika«. Naše Vestfalce je kakor vedno pozdravil tudi njihov dolgoletni prijatelj in znanec bivši izseljenjski komisar g. Alija Kasazić, urednik Centralnega presbira. V Mladenovcu je izletnike pričakoval že udoben avtobus, ki ga je preskrbel SSKJ, v imenu katerega sta goste pozdravila na kolodvoru predstavnika mladenovačke sokolske župe. Hiteli smo potem po krasni avtomobilski cesti proti Topoli sredi valovitih in rodovitnih šumadijskih poljan do ostrja Šumadije, njene narodne svetlinje Oplencu. Mi-

nistrstvo za socialno politiko nam je dalo za spremljevalca tajnika Boltavzarja, ki nam je bil ves čas neustrašiv potni maršal in uspešen organizator naše poti po šumadijskih in beograjskih tleh.

Na Oplencu so se izseljenci poklonili spomniku na blagopokojnega kralja Aleksandra Zedinitelja in položili na grob v imenu vestfalskih Slovencev krasen lavorjev venec z narodnimi travki in napisom »Vestfalski Slovenci kralju Mučeniku«. Mala Ani Skerlovnikova je s kratkim nagovorom izrazila ljubezen jugoslovanske vestfalske mladine do kraljevskega doma in odposlanstvo je globoko ginjeno počutilo v srce segajoči trenutek s kratkim molkom. Voščenko za voščenko so potem prižigali naši rudarji. Venci lučic so označljali narodno vdanost naših izseljencev, ki so prišli iz daljne tujine, da pomorajo do našega jugoslovanskega svetlišča. Sledil je ogled oplenskih znamenitosti, kraljevih vinogradov, vil in oplenskega muzeja z vsemi dragocenimi dokazi, kako priljubljen in visoko spoštovan je bil naš pokojni veliki vladar med svojim narodom in v vsem svetu.

Na povratku preko Arandjelovca nas je tam gostoljubno pogostila uprava arandjelovskega kopalnice, ki nam ga je v vsej svoji moderni preureditvi ljubeznjivo razkazal upravnik g. dr. Miodrag Dimitrijević, zasnovalec in tvorec vseh novih naprav od velikega razkošnega hotela do terapije. Arandjelovski kopalnice je s svojo modernizacijo danes pač eno prvih v Jugoslaviji.

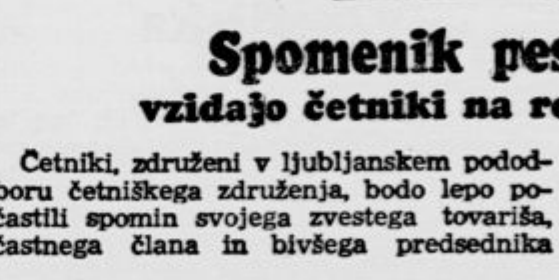
Vestfalci so si drugi dan ogledali znamenitosti prestolnice v avtobusu, ki jim ga je dala na razpolago beograjska mestna uprava. Ministrstvo za socialno politiko pa je odposlanstvu pred odhodom priredilo lep banket, katerega so se za ministrstvo udeležili namestnik g. dr. Arandjelov g. Gruičič Božidar, tajnik Boltavzar Frenk, tajnik zunanjega ministrstva in bivši izseljenjski komisar v Düs-

seldorfu g. Fran Samec, G. Gruičić je v kratkem nagovoru izrekel v imenu ministrstva za socialno politiko odposlanstvu iskreno dobrodošlico s poudarkom zaslug, ki jih ima za našo vestfalsko kolonijo g. Pavel Bolha, ki si je s svojim nacionalnim in socialnim delom med izseljenci pridobil izrednih zaslug za splošni podvig vestfalske kolonije, zaslug, katere mu priznajo vsi naši uradni izseljenjski činitelji in ki naj mu jih tudi priznajo vsi izseljenci. G. Pavel Bolha se je v svojem govoru zahvalil za veliko gostoljubnost ministrstva socialne politike in tudi za vso pozornost, ki jo posveča izseljenškimu problemu baš na Vestfalskem, pozival na skupno delo med emigracijo in domovino ter podčrtal željo izseljencev na Nemškem, naj v njih vidijo le čiste Jugoslovane brez razlike političnega prepričanja. Govornik je dvignil čašo na zdravje Nj. Vel. kralja Petra II. in Visoke pokroviteljice vestfalskih rudarjev Nj. Vel. kraljice Marije, nato je godba zaigrala državno himno. Odposlanstvo se je vrnilo še isti večer z brzovlakom v Ljubljano.

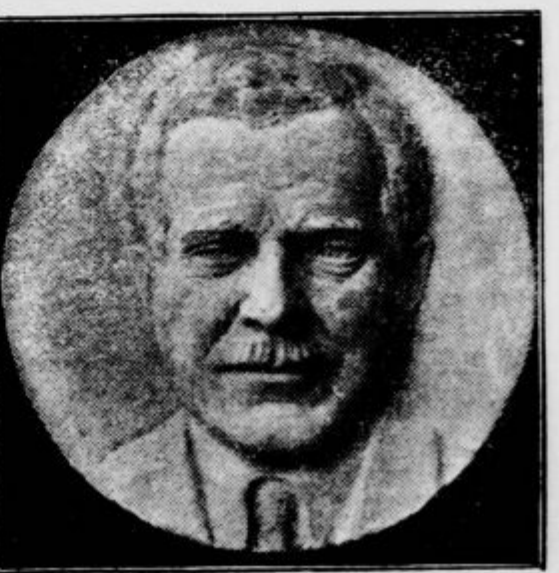
Dne 29. t. m. pa se zberejo spet vsi vestfalski izletniki v Ljubljani, da se vrnejo v svojo drugo domovino. Pozivamo vso našo javnost, zlasti pa naše nacionalne

organizacije in narodni izseljenjski odbor, da sprejmejo naše rojake pri odhodu ter s tem manifestirajo tesno povezanost naše domovine z našim izseljenškim življenjem! Naši vestfalski rudarji to zaslužijo, saj so del našega narodnega telesa, ki bo živ in trden toliko časa, dokler ga bomo pomagali poživljati z moralno izpodbudo, pa tudi materialno pomočjo. Slednja je zlasti

Spomenik pesniku Petruški vzdajajo četniki na rojstni hiši v Kamniku

Četniki, združeni v ljubljanskem pododboru četniškega združenja, bodo lepo počastili spomin svojega zvestega tovariša, častnega člana in bivšega predsednika

pododboru, pesnika Radivoja Peterlina-Petruške. Na rojstni hiši zaslužnega pokojnika v Kamniku na Suti bodo vzdajali spominsko ploščo z reliefom njegove glave v bronu na marmornati plošči z napisom: »Tukaj se je rodil Radivoj Peterlin-

Petruška, slovenski pesnik in pisatelj, jugoslovanski četnik in slovanski romar.

Relief, ki ga vidimo na sliki, je umetniško delo prof. Ivana Sajevica. Ze ob smrti svojega idealnega in zvestega tovariša so se četniki zaobljubili, da bodo počastili njegov spomin z dostojnim spomenikom. Četniška organizacija pa je organizacija idealistov, ki nimajo na razpolago gmočnih sredstev, da bi mogli izvesti svoje še tako lepe načrte. Izdelava spominske plošče in tudi njeno odkritje je zvezano z izdatnimi izdatki, ki jih četniška organizacija sama ne more kriti. Zaradi tega se je pododbor četnikov v Ljubljani že pred tedni obrnil z okoliščno na člane in somišljenike nacionalnih pokretov ter na prijatelje pokojnega pesnika, da bi s primernimi prispevki priskočili akciji na pomoč. Priprani smo, da ta apel ne bo ostal brez primernega in zaslužnega odziva in da bo počastitev spomina pesnika in idealnega nacionalista Radivoja Petruške izvedena tako, kakor so si jo zamislili poštovni četniki.

Priprani smo o tem v prvi vrsti zaradi tega, ker je vsa pozornost javnosti zaslužena z velikim idealizmom pokojnega pesnika in tudi s poštovanostjo njegovih četniških tovarišev.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

"JUTROVA" POSVETOVALNICA

Davčna

»Zemljarina«. — Vaše zemljiške parcele so raztresene v več upravnih občinah. Na jasnejši ni niste, na kakšen način je katastrska uprava ugotovila osnovo za izračunavanje dopolnilnega davka. — Točka 4. pravilnika k čl. 27. zak. o neposr. davkih določa, da je treba zbrati vse katastrske čiste dohodke davčnega zavezanca v območju ene davčne uprave. Ti dohodki se zberijo v davčnem razporedu one občine, v kateri davčni zavezanec stanuje. Če davčni zavezanec ne stanuje v območju pristojne davčne uprave, se zberijo vsi njegovi katastrski čisti dohodki v davčnem razporedu zemljarine za ono občino, v kateri je največji katastrski čisti dohodek tega zavezanca, na kar se odmeri po določeni lestvici dopolnilni davek.

M. F. — T. — Davčna uprava zahteva od Vas predložitev pridobitne prijave, čeprav je za vložitev takšnih prijav rok že davno potekel, Vi pa ste zadovoljni z lansko odmero. Ali bo davčna uprava vzela pri odmeri pridobitne isto osnovo, če njemu pozivu ne ugodite? — Če se zdi davčni upravi potrebno, sme vedno zahtevati od davčnega zavezanca, naj izroči ostalo prijavo naknadno, pri čemer mu za predložitev prijave določi osemnedevni rok. Če davčni zavezanec izroči takšno naknadno zahtevano prijavo, ni še s tem razrešen dolžnosti, plačati kazenski davek v smislu čl. 137. zak. o neposr. davkih, ki znaša 3% odnosno 10% osnovnega davka. Če pa prijave sploh ne vložijo, se mu v smislu določbe čl. 107. zak. o neposr. davkih odmeri davek brez njegovega sodelovanja po podatkih, ki so davčnemu odboru ali davčni upravi na razpolago.

Popravlil V. št. 193. z dne 20. t. m. je bilo pod značko T. S. — P. — govora o »žigosanih« igralnih kvartah. Gospod interese v vsi ostali citatelji so bržčas že sami ugotovili, da je to pomota in da gre samo za nežigosane kvarte, radi katerih je treba plačati kazni.

S. D. — Sv. T. O. — Vaš brat je prevzel kmetijsko posestvo po očetu, druž. upokojencu. Oče je torej pri sinu preživel. Oče je kot upokojenec seveda plačeval zgradarino, davčna uprava pa zahteva sedaj isto tudi od vašega brata, ki je prevzel posestvo. Brat ne prejema od očeta nobene stanarine ali kaj podobnega in služi hiša izključno njemu in njegovi družini za stanovanje. Vprašujete nas, ali je vaš brat kot pravi kmetijski posestnik za zavezan zgradarini, in če ni zavezan, kako bi se je otresel. — Po določbi pravilnika k čl. 32. zak. o neposrednih davkih med drugimi načeloma niso zavezane zgradarini tudi zgradbe, ki služijo izključno kmetovalcem in njih kmetijskim delavcem za prebivanje. Zato vložite pri pristojni davčni upravi prošnjo za oprostitve zgradarine ter v njej podrobno obrazložite vse okoliščine, ki ste nam jih javili v svojem pismu. Prošnjo taksirajte z 10 in 20 din.

A. P. — G. R. — Radl davčnega zastanka so vam bili na javni dražbi predstavljeni različni predmeti. Izvršbe niste mogli ustavi, ker niste imeli denarja. Naknadno ste prejeli od svojega sosedu primerno posojilo, sedaj pa bi želeli priti v ponovno posred prodanih premičnin, ker ste pripravili vse davčni zaostanek takoj poravnati. Ali je to mogoče? — Na žalost prijatelo prepozno! Po čl. 75 izvršilne uredbe se poravnajo iz kupčije prodanih predmetov najprej izvršilni stroški, potem davek z obrestmi vred, zaradi katerih je bila prodaja odredjena. Če je kaj ostanka, ga izroči izvršilno oblastvo, ako je država edini zastavni upnik, dolžnik, drugače pa ga vložijo pri sodišču, v čigar območju se je izvedla izvršba. Če država ni prvi zastavni upnik, mora položiti izvršilno oblastvo vse izkupiček pri sodišču. Sodišče razdeli ostanek, odnosno ves znesek, dobljen z izvršbo, po določilih civilnega izvršilnega postopka. Podrobnejše informacije prejmete pri pristojni davčni upravi, ki pa vam privatnim interesom prodanih predmetov žal ne bo mogla vrniti.

F. C. — K. — Vaše naziranje docela soglašam z zakonsko določbo. Pravilnik k čl. 61 zak. o neposr. davkih namreč izrecno določa, da dohodki od takih terjatev pridobitnih zavezancev, ki so del dohodka, obremenjenega s pridobitno, niso zavezani rentnini, če se dokaže, da izhajajo dejanski iz poslovanja odnosno iz obrata in da so kot taki prijavljeni davčnemu oblastvu in obseženi v dohodku, zavezanemu pridobitni. Če pa se takšni dohodki odpišejo v trgovskih knjigah kot neizterljivi ter oseba, zavezana pridobitni, obremeni po njenih knjigah, pozneje izterjajo, spadajo pod rentnino, če se naknadno ne obremeni s pridobitno. Sklicujete se na to določbo v svoji pritožbi!

A. T. — N. m. — Pod kake ste prodali kravo, ki vam jo je davčna uprava pred volim mesecem zarubila. Davčni izvrševalec vam je namignil, da boste imeli zaradi tega sitnosti, če tekom enega tedna vsega davčnega zaostanka in izvršilnih stroškov ne poravnate. Vi pa tega ne morete storiti, ker nimate razpoložljive gotovine. Kakšne posledice imate pričakovati? — Nič tolažilnega vam ne moremo povedati. Če se zarubljeni predmeti prodajo ali poneyerijo, preden se razbijejo preklic, ima to iste kazenske posledice, ki so določene za poneyerbo, ako izvrši razbujen sodno oblastvo. Če se dogodi tak primer, sestavi izvršilni organ o tem zapisnik ter ga službenim putem predloži pristojni finančni direkciji. Ta pa odredi vse, kar je treba, da se uvede zoper krivca kazensko postopanje (čl. 42 izvršilne uredbe). Na vsak način torej lahko pričakujete, da boste imeli še sitnosti s sreskim sodiščem.

F. O. — L. — Želeli bi zvedeti, kako in po katerem zakonu se ugotavlja dedna pristojbina. — Za dedne pristojbine ali takse je med drugim še vedno veljavna

cesarska naredba z dne 15. septembra 1915, dr. zak. št. 278 o pristojbinah od neoplatnih imovinskih prenosov. Po § 2 to naredbe se ravna odstotka postavka, po kateri se ugotavlja dedna pristojbina, po osebnem razmerju med pridobiteljem in zapustnikom in po čisti vrednosti pristojbini zavezane imovine, ki je pripadla vsakemu posameznemu pridobitelju. V več dedni pristojbini zavezanimi pripadki na enega pridobitelja, ki izvirajo od istega zapustnika, se mora ravnati pri določitvi pristojbinske postavke in izračunu pristojbine kakor z enotnim pripadkom. Pripade imovinske vrednosti se morajo torej sešteti.

Pravna

M. A. Lj. S. hišnim lastnikom imate namerno pogodbo s tromesečnim odpovednim rokom in z letno določeno najemnino, pa vam je najemnino zvišal še pred potekom tromesečne najemne dobe. — Nikakor niste dolžni plačati samovoljno od lastnika povišane najemnine, če sami ne pristane v to, ker sta dogovorila letno najemnino. Lastnik vam pa v pogodbenem roku sme odpovedati najem in v istotakem roku tudi vi, če vam bivanje v hiši takega samopašnega lastnika ni povšeči.

P. V. K. Na vašem travniku, ki leži na obeh straneh potoka, ima sosed pravico voziti svoje seno. Sedaj je čez potok napravil most, četudi je dosedaj vedno le v slučaju potrebe polagal preko potoka deske in po njih privozil seno. — Vaš sosed sme izvrševati svojo služnostno pravico kolovoza po vašem zemljišču zmerno in v obsegu, v katerem je bila njegova služnost dogovorjena ali pridobljena. Ako je doslej vedno prevažal seno po vašem zemljišču preko potoka po deskah, bi vas bil moral prositi dovoljenja, da zgradi stalen most, saj se je res bati, da bi mogli drugi ljudje tudi izkoristiti ta most. Služnosti se po zakonu ne sme razširjati, marveč se morajo celo utesnjevati. Zahtevajte od sosedu, da odstrani most in mu zaprete s tožbo na odstranitev mostu.

»Zalosten oče«. Vaš zakon, sklenjen po obredu rimsko-katoliške cerkve, je bil ločen iz vaše krivde radi prešustva. Zaradi otroka, ki ga imate pri sebi, bi se radi drugič poročili. — Zakon, sklenjen po obredu rimsko-katoliške cerkve je popolnoma ločen le s smrtjo enega obeh zakoncev. Ne boste se mogli torej poročiti, niti doseči razdružitev po določilih rimsko-katoliške cerkve. Glede prestopa v drugo vero se obrnite na predstojnika druge cerkve, ki vam bo dal zaprosena pojasnila.

K. D. T. Trgovec, pri katerem ste se zadržali v slabih časih, ima v rokah sodo zoper vas in vam preti z rubežnico premičnin in vaše rudarske mezde. — Vaš upnik bo mogel doseči zoper vas izvršbo le na premičnine, v kolikor po zakonu niso izzete od izvršbe, nikakor pa ne bo mogel poseči na vašo rudarsko, delavsko mezdo. Taka mezda je po obstoječih zakonih nerubljiva in tozadevnega določila rudarskega zakona ni spremenil sedaj v državi veljavni izvršni postopek. Ako bi sodišče kljub temu dovolilo upniku izvršbo na vaše rudarske delavske prejemke, vložite zoper dotični sklep pri sodišču, ki je dovolilo izvršbo, rekurz. Rekurzni rok znaša 8 dni, smete ga vložiti pri sreskem sodišču tudi ustno na zapisnik, vsak pismeni rekurz pa mora biti podpisan po advokatu.

D. G. M. Kupil ste v naši državi hišico z vrtičem, plačali kupnino, pa vam komisija za odobravanje prenosa nepremičnin prenosa začasno ni odobrila z naročilom, da morate izkazati jugoslovanske državljanstvo ali pa dobiti dovoljenje ministrstva za vojsko in mornarico. — Ste hrvatske narodnosti, rodom iz Istre in še tu državljani, pa prebivate stalno v kraju naše kraljevine v petdesetkilometerskem pasu od meje. Po § 32 Finančnega zakona za l. 1938 in 1939 v zvezi s Finančnim zakonom za l. 1939 in 1940 v njegovem določilu § 37 imate pravico pridobiti nepremičnino, ker ste hrvatske narodnosti. Svetujemo vam, da vložite nemudoma pritožbo zoper sklep prvega sodišča na Komisijo za odobravanje prenosa nepremičnin druge stopnje na apelacijskem sodišču v Ljubljani.

A. D. ST. Kako je s položajem kavelje, če se poročijo vaša sorodnica z oficirjem, ki je kapetan II. klase. — Ker bi odgovor na vašo številna vprašanja v tej stvari obsegali skoro vso vsebino uredbe, ki predpisuje kavelje, vam priporočamo, da si pridelite kar uredbo samo. Uredba o ženitvi častnikov št. 44 je izšla v Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine dne 19. I. 1935 kot šesti kos šestega letnika stran 33, v Službenem vojnem listu pa dne 2. I. 1935 v 54. letniku pod št. 1 pod D. br. 27.124 od 31. XII. 1934.

Kmetijska

Slavček

N. Mravljinčica jajčeca, ki jih kupite v trgovini za pitčijo prehrano, shranite na suhem zračnem mestu. Točna navodila vam bo dal trgovec.

Jogurt

Dr. M. H. Točen popis izdelave jogurta je bil priobčen v nedeljski št. lista 6. VII. 1939. Razen iz kravjega mleka se jogurt dela lahko tudi iz ovčjega mleka, ki pa ga seveda ni treba toliko časa kuhati kot kravje.

Kanarček

Vila Mojmir: Možno je, da je vzrok obolenja vašega pička nepravilna prehrana, možno pa tudi, da je posledica prehlada. Posvetujte se z veterinarjem.

Okuzena zemlja

M. M. M. Dvomimo, da bi bile mravlje in gliste vzrok neuspevanja na vaši gredi. Svetujemo vam, da zemljo globoko prekopljete in močno pognojite z apnom. Če je greda vlažna, jo izsušite. Ne svetujemo vam gnojiti s svežim gnojem, niti zalivati z gnojico. Poopnana zemlja naj se dobro prezrači in presuši. Na zelenjavi je ušič težko odstranjevati. Skropljenje s tobacnim izvlečkom in mazavim milom dela zelenjad neužitno. Napadene liste odstranite. Priporočila se tudi močno gnojenje.

Vodnjak

M. D. Č. Smo mnenja, da vam bo hišnijski zavod brezplačno postregel z na-

vodili, samo popišite mu točno stanje vodnjaka. S takimi primeri ima zavod obširne izkušnje. — Brunisce so po našem mnenju po tej nesreči neužitne.

Plesni sod

A. V. H. Če je sod močno plesniv ga očistite na ta način: Sod najprej izperite s čisto hladno vodo, nato daste vanj živega apna, dolijete vode, zamašite in dobro prevaljate. Nato ga znotraj dobro očistite s škotlo in sperite. Stene potem polijete z razredčeno žvepleno kislino in sod pustite par ur, na kar ga izperite s hladno vodo. Potem ga zaparite in izperete s hladno vodo. Se mokrega zažveplate pri odprtju čepu in vohi in ko se osuši, ponovno zažveplate in zaprete.

Smrad po gnilobi

M. G. Lj. Izperite dotični prostor, kjer ste imeli jajca, s 2-5% raztopino hipermangana. Nato še dobro zbrabajte s zdrobljenim ogljem in mrzlo vodo. Opozorjamo vas pa, da bo od hipermangana les potemnel.

Sod od olja za sadjevece

T. F. Slov. Gor. Radi bi uporabili sode od olja za sadjevece ali celo za novo vino. Pravita, da je taka posoda zelo trpežna in poceni. Sosed uporablja tak sod, vendar ni zadovoljen, ker ima sadjevece duha po olju. Vedeli bi radi kako se sod očisti, da ne bi imela pijača duha po olju.

Sod od navadnega olja, kakršnega prodajajo v naših trgovinah, se lahko uporabi za vino. Priprava mora biti temeljita. Ne štedite z lugom in vročo vodo. Dobro ga izbrabajte, posebno na koncih odstranite vsa mažla. Poleg tega pustite v sodu za par dni čisto vodo. Pred uporabo pa skuhaite še par litrov mošta in nalijte v sod, da se les prevleče odnosno vpije s prijetnim okusom. Če je bilo v sodu kemično strojno olje, se tak sod ne da več pripraviti za sadjevece ali vino.

Vrane na koruzi

L. V. Or. Vsako leto mi napravijo vrane na koruzi občutno škodo. Ali mi lahko priporočite kakšno sredstvo, ki bi odstranilo vrane od koruze?

Za sedaj vam moremo priporočiti »antiavit« barvo, s katero poškopirate koruzne stroke. To sredstvo so že pred leti uporabljali v nekaterih krajih in pravijo, da se je dobro obneslo. Antiavit dobite v drogeriji.

ŠAH

Za turnir v Pečuhu je bila lista udeležencev nekoliko izpremenjena. Odpovedal je Švicar dr. Naegeli, pa tudi za bivšega svetovnega prvaka dr. Euweja ni sigurno, če bo mogel igrati, ker ima težave z dopustom. Vsekakor pa namerava turnirju prisostvovati vsaj nekaj časa kot gledalec. Na prazni mesta sta bila povabljeni naš mojšter M. Vidmar mlajši in dunajski pravak H. Müller. Lista se sedaj glasi: Bogoljubov, Müller, Najdorf, Pirc, Vidmar ml., Szabo, Barcza, Rethy, Fuster, Szily, Tlparj in dr. Balogh. Izmed teh najbrž še tudi Poljak Najdorf ne bo igral. Poljski listi namreč poročajo, da se nahaja »na varnem« — v Buenos Airesu na olimpiadi. — Kot vodja turnirja je določen stari velemojster Maroczy. Prvo kolo v turnirju se igra prihodnjo nedeljo od 17. do 22. isti igralni čas velja tudi za nadaljnja kola. Vsaka sredo in sobota sta prosta dneva.

V sredo je bilo po programu igrano že prvo kolo na olimpiadi v Buenos Airesu. Po zadnjih poročilih sodeluje dokončno 27 držav, 11 držav, ki so se prvotno že javile, je torej odpovedalo. Iz Evrope so med ostalimi Jugoslavija, Belgija, Finska, Italija, Nadalje pa manjka Avstralija in nekaj južnoameriških držav. Predvsem pa je važna odpoved dosedanjega svetovnega prvaka, moštva USA, ki je baje izostalo radi nesoglasij v domači šahovski zvezi. Države, ki se dokončno udeležujejo moštvenih tekem za svetovno prvenstvo, so: Anglija, Argentina, Bolivija, Brazilija, Bolgarija, Češka, Čile, Danska, Ekvador, Estonika, Francija, Gvatemala, Holandska, Irska, Island, Kanada, Kuba, Letiska, Litva, Nemčija, Norveška, Palestina, Paragvaj, Peru, Poljska, Švedska in Urugvaj. Igra se najpreje v štirih predskupinah in iz vsake izmed njih gredo potem štiri najboljši države v finale.

Na nac. amaterskem turnirju v Zagrebu je bilo končno stanje v predskupinah: A skupina: 1. Gligorić 12, 2. Šiška (Ljubljana) 11, 3-4. Jerman in Rajković 10, 5. B. Pavlović 9½, 6. ing. Feuer 9, 7-9. Draščić, Licul in Majstorović 7½; dalje Gottlieb 7, ing. Ivkov 6, S. Pavlović 5½, Medan 5, Atijas, Milnar (Ljubljana) 4½, Muha 3½. B skupina: 1-2. prof. Gabrovšek in Sorli (oba Ljubljana) 12, 3. Rabar 11, 4. Šubarić 10½, 5. Berner 10, 6. Savić 9, 7. Carev 8, 8. Slokan (Ljubljana) 7½; dalje ing. Weiss 7, Stakić 6½, Kohn 6, Muždeka 5½, Filipčić, Lončarić 4½, Cindrić 4, Kurjački 2. — Slovenski šahisti so dosegli v turnirju lep uspeh. Vključno Zagrebčana Jermana so prišli štirje v finale. Prof. Gabrovšek in Sorli sta sigurno in brez poraza zmagnala v svoji skupini ter sta tudi najresnejša favorita za zmago v finalu. Za Slokana in Milnarja je bil turnir prva težja preizkušnja. 16-letni Slokan je je dobro prestal in kaže izgleda na daljnje uspehe. — Izmed ostalih je treba omeniti izredni uspeh 17-letnega prvaka Beogradskega š. k.-a, Gligorića. — V finalu je bilo stanje po 2. kolu: Rajković 2, prof. Gabrovšek, Gligorić 1½, Rabar, Sorli, Šubarić 1, Jerman, Šiška 0.

Na turnirju v Bournemouthu je bilo stanje po 7. kolu: dr. Euwe 6, Flohr 5 (1), Klein 4½ (1), Conde 4, Miesez 3½ (1), Kō-nig 3½, Aitken 3 (1), Wallis 3, Landau 2½ (1) itd. Flohr je v prvih štirih kolenih dobil vse partije (v 3. z Abrahamsom, v 4. z Wallisom), v 5. kolu pa je nepričakovano izgubil z Landauom, v partiji, ki jo spodaj prinašamo. Z zmago nad Condejem pa je zopet dohitel dr. Euweja. Tudi prekinjeno partijo z A. Thomasom bo najbrž dobil. — Dr. Euwe je remiziral v 2. kolu s Condejem, v 6. pa s Kleinom, premagal pa je Königja, Aitkena, A. Thomasa, Kitto-a in Abrahamsa. — Naš mojšter König je izgubil še s Condejem, premagal je Abrahamsa in Kittoa, remiziral pa z Aitkenom, Wallisom in Landauom.

Nimovičeva indijska obramba.

Beli: Landau. Črni: Flohr.
1. d2—d4. 2. g3—g5.

2. c3—c4. 3. Sb1—c3. 4. e2—e3. 5. Lf1—d3. 6. Sg1—f3. 7. 0—0. 8. a2—a3. 9. c4—c5. 10. d4—c5. 11. e4 ter nato event. d5: 12. Dd1—c2. 13. a3—a4. 14. Lc1—a3. 15. Tf1—b1. 16. c3—c4. 17. Dc2—c4. 18. Dc4—c2. 19. La3—b2. 20. Lb2—a3. 21. Td1—b5! Z grožnjo 22. Lh7+! itd. 21. — 22. Dd1—c2. 23. Tf8—e8. 24. Dc5—a5. 25. Da5—c7. 26. c3—c4. 27. Dc7—e7. 28. Dc7—c7. 29. Kd8—h8. 30. Te1—g1. 31. La3—b2. 32. — 33. Tg2—g7! 34. Tg7—f7. 35. Tg7—f7. 36. Tg7—f7. 37. Tg7—f7. 38. Tg7—f7. 39. Tg7—f7. 40. Tg7—f7. 41. Tg7—f7. 42. Tg7—f7. 43. Tg7—f7. 44. Tg7—f7. 45. Tg7—f7. 46. Tg7—f7. 47. Tg7—f7. 48. Tg7—f7. 49. Tg7—f7. 50. Tg7—f7. 51. Tg7—f7. 52. Tg7—f7. 53. Tg7—f7. 54. Tg7—f7. 55. Tg7—f7. 56. Tg7—f7. 57. Tg7—f7. 58. Tg7—f7. 59. Tg7—f7. 60. Tg7—f7. 61. Tg7—f7. 62. Tg7—f7. 63. Tg7—f7. 64. Tg7—f7. 65. Tg7—f7. 66. Tg7—f7. 67. Tg7—f7. 68. Tg7—f7. 69. Tg7—f7. 70. Tg7—f7. 71. Tg7—f7. 72. Tg7—f7. 73. Tg7—f7. 74. Tg7—f7. 75. Tg7—f7. 76. Tg7—f7. 77. Tg7—f7. 78. Tg7—f7. 79. Tg7—f7. 80. Tg7—f7. 81. Tg7—f7. 82. Tg7—f7. 83. Tg7—f7. 84. Tg7—f7. 85. Tg7—f7. 86. Tg7—f7. 87. Tg7—f7. 88. Tg7—f7. 89. Tg7—f7. 90. Tg7—f7. 91. Tg7—f7. 92. Tg7—f7. 93. Tg7—f7. 94. Tg7—f7. 95. Tg7—f7. 96. Tg7—f7. 97. Tg7—f7. 98. Tg7—f7. 99. Tg7—f7. 100. Tg7—f7.

Bole je najbrž b6, kar sem letos v Hastings igral proti Landauu. Nevaren eksperiment, ki se v partiji zelo slabo obnese. Solidneje in bolje je Lc3, kakor je igral na pr. lani v Avro-turnirju Keres proti dr. Aljehinu.

Druga možnost ni. Na Sd5: pride 10. Sd5: Dd5: 11. e4 ter nato event. d5: 10. d4—c5. 11. e4 ter nato event. d5: 12. Dd1—c2. 13. a3—a4. 14. Lc1—a3. 15. Tf1—b1. 16. c3—c4. 17. Dc2—c4. 18. Dc4—c2. 19. La3—b2. 20. Lb2—a3. 21. Td1—b5! Z grožnjo 22. Lh7+! itd. 21. — 22. Dd1—c2. 23. Tf8—e8. 24. Dc5—a5. 25. Da5—c7. 26. c3—c4. 27. Dc7—e7. 28. Dc7—c7. 29. Kd8—h8. 30. Te1—g1. 31. La3—b2. 32. — 33. Tg2—g7! 34. Tg7—f7. 35. Tg7—f7. 36. Tg7—f7. 37. Tg7—f7. 38. Tg7—f7. 39. Tg7—f7. 40. Tg7—f7. 41. Tg7—f7. 42. Tg7—f7. 43. Tg7—f7. 44. Tg7—f7. 45. Tg7—f7. 46. Tg7—f7. 47. Tg7—f7. 48. Tg7—f7. 49. Tg7—f7. 50. Tg7—f7. 51. Tg7—f7. 52. Tg7—f7. 53. Tg7—f7. 54. Tg7—f7. 55. Tg7—f7. 56. Tg7—f7. 57. Tg7—f7. 58. Tg7—f7. 59. Tg7—f7. 60. Tg7—f7. 61. Tg7—f7. 62. Tg7—f7. 63. Tg7—f7. 64. Tg7—f7. 65. Tg7—f7. 66. Tg7—f7. 67. Tg7—f7. 68. Tg7—f7. 69. Tg7—f7. 70. Tg7—f7. 71. Tg7—f7. 72. Tg7—f7. 73. Tg7—f7. 74. Tg7—f7. 75. Tg7—f7. 76. Tg7—f7. 77. Tg7—f7. 78. Tg7—f7. 79. Tg7—f7. 80. Tg7—f7. 81. Tg7—f7. 82. Tg7—f7. 83. Tg7—f7. 84. Tg7—f7. 85. Tg7—f7. 86. Tg7—f7. 87. Tg7—f7. 88. Tg7—f7. 89. Tg7—f7. 90. Tg7—f7. 91. Tg7—f7. 92. Tg7—f7. 93. Tg7—f7. 94. Tg7—f7. 95. Tg7—f7. 96. Tg7—f7. 97. Tg7—f7. 98. Tg7—f7. 99. Tg7—f7. 100. Tg7—f7.

Pravilno beli odpira linije za svoje močnejše lovce.

16. — 17. Dc2—c4. 18. Dc4—c2. 19. La3—b2. 20. Lb2—a3. 21. Td1—b5! Z grožnjo 22. Lh7+! itd. 21. — 22. Dd1—c2. 23. Tf8—e8. 24. Dc5—a5. 25. Da5—c7. 26. c3—c4. 27. Dc7—e7. 28. Dc7—c7. 29. Kd8—h8. 30. Te1—g1. 31. La3—b2. 32. — 33. Tg2—g7! 34. Tg7—f7. 35. Tg7—f7. 36. Tg7—f7. 37. Tg7—f7. 38. Tg7—f7. 39. Tg7—f7. 40. Tg7—f7. 41. Tg7—f7. 42. Tg7—f7. 43. Tg7—f7. 44. Tg7—f7. 45. Tg7—f7. 46. Tg7—f7. 47. Tg7—f7. 48. Tg7—f7. 49. Tg7—f7. 50. Tg7—f7. 51. Tg7—f7. 52. Tg7—f7. 53. Tg7—f7. 54. Tg7—f7. 55. Tg7—f7. 56. Tg7—f7. 57. Tg7—f7. 58. Tg7—f7. 59. Tg7—f7. 60. Tg7—f7. 61. Tg7—f7. 62. Tg7—f7. 63. Tg7—f7. 64. Tg7—f7. 65. Tg7—f7. 66. Tg7—f7. 67. Tg7—f7. 68. Tg7—f7. 69. Tg7—f7. 70. Tg7—f7. 71. Tg7—f7. 72. Tg7—f7. 73. Tg7—f7. 74. Tg7—f7. 75. Tg7—f7. 76. Tg7—f7. 77. Tg7—f7. 78. Tg7—f7. 79. Tg7—f7. 80. Tg7—f7. 81. Tg7—f7. 82. Tg7—f7. 83. Tg7—f7. 84. Tg7—f7. 85. Tg7—f7. 86. Tg7—f7. 87. Tg7—f7. 88. Tg7—f7. 89. Tg7—f7. 90. Tg7—f7. 91. Tg7—f7. 92. Tg7—f7. 93. Tg7—f7. 94. Tg7—f7. 95. Tg7—f7. 96. Tg7—f7. 97. Tg7—f7. 98. Tg7—f7. 99. Tg7—f7. 100. Tg7—f7.

To pa je menda odločilna napaka, v sicer res še slabši poziciji. Na odprti g-liniji pride belu kmalu do nevzdržnega napada. Bolje je bilo Tad8.

22. g2—f3. 23. Tb5—g5! S to in naslednjo potezo izvede beli prav zanimiv manever s svojo trdnjavo.

23. — 24. Tg5—g2! 25. Ta1—e1. 26. Kd8—h8. 27. Te1—g1. 28. La3—b2. 29. — 30. Tg2—g7! 31. — 32. Tg2—g7! 33. Tg7—f7. 34. Tg7—f7. 35. Tg7—f7. 36. Tg7—f7. 37. Tg7—f7. 38. Tg7—f7. 39. Tg7—f7. 40. Tg7—f7. 41. Tg7—f7. 42. Tg7—f7. 43. Tg7—f7. 44. Tg7—f7. 45. Tg7—f7. 46. Tg7—f7. 47. Tg7—f7. 48. Tg7—f7. 49. Tg7—f7. 50. Tg7—f7. 51. Tg7—f7. 52. Tg7—f7. 53. Tg7—f7. 54. Tg7—f7. 55. Tg7—f7. 56. Tg7—f7. 57. Tg7—f7. 58. Tg7—f7. 59. Tg7—f7. 60. Tg7—f7. 61. Tg7—f7. 62. Tg7—f7. 63. Tg7—f7. 64. Tg7—f7. 65. Tg7—f7. 66. Tg7—f7. 67. Tg7—f7. 68. Tg7—f7. 69. Tg7—f7. 70. Tg7—f7. 71. Tg7—f7. 72. Tg7—f7. 73. Tg7—f7. 74. Tg7—f7. 75. Tg7—f7. 76. Tg7—f7. 77. Tg7—f7. 78. Tg7—f7. 79. Tg7—f7. 80. Tg7—f7. 81. Tg7—f7. 82. Tg7—f7. 83. Tg7—f7. 84. Tg7—f7. 85. Tg7—f7. 86. Tg7—f7. 87. Tg7—f7. 88. Tg7—f7. 89. Tg7—f7. 90. Tg7—f7. 91. Tg7—f7. 92. Tg7—f7. 93. Tg7—f7. 94. Tg7—f7. 95. Tg7—f7. 96. Tg7—f7. 97. Tg7—f7. 98. Tg7—f7. 99. Tg7—f7. 100. Tg7—f7.

Beli ima vse svoje figure prav idealno postavljene za napad.

29. —

Naša ženska stran

Zakonski možje in dobra kuhinja

Pravijo, da gre ljubezen skozi želodec. Lahko tako dodamo: Najnežnejši, najboljši zakonski mož postane svesen, če si postavi prednjo jed, ki se mu ne zdi najboljša pripravljena. Vendar, če pogledamo resnici v oči, je gornja trditev le deloma pravilna.

Res je, da polaga možki po navadi več pozornosti na dobro hrano kakor ženska. Žal pa je večina žensk v usodni zmoti, ko misli, da je občutljivost okusnih živcev v nasprotnem razmerju z razvojem možganov, ali kar bi po domače takole povedali: Vsi sladokusci so bedaki!

Drage moje, prav narobe je res! Skoraj vsi količjak duhoviti možki so ljubitelji dobre hrane in sladke kapijice. (Izjeme potrjujejo tudi to pravilo.) Zgodovina pozna celo vrsto velikih mož, ki so bili nagnjeni k uživanju dobre hrane in izbornega vina. Hoče imeti duhovitega moža? Tedaj ne pozabi, da mu moraš z vso skrbnostjo pri-

pravljati hrano. In še nekaj: Ljubeznivo postopanje je poleg dobre hrane skoraj edino sredstvo, s katerim si boš moža privzela trajno nase. Pametna žena, ki ji je res do tega, da ima v hiši mir in zadovoljstvo, se bo držala stare, dobro preizkušene taktike: pustila bo moža v prepričanju, da je on »gospodar v hiši«. To je ne bo nič stalo, njemu pa bo napravila s tem največje veselje.

Da se vrnemo na dobro hrano — ne pozabimo, da je možki, ki je ravnodušen do hrane, prav takšen tudi v vseh drugih zadevah. Možki, ki je vse, kar postaviš predenj, je lahko najbolj pristojen človek na svetu, nikoli pa ni zanimiv. Ali pa ni baš zanimivost tisto, kar predvsem iščemo na možkem?

Hočete vedeti: najsrečnejši so tisti zakoni, kjer je mož sladokusca, žena pa se odlično razume na kuhol

drugo, očistiš navadno s smrkovim papirjem, mesto katerega lahko uporabiš tudi oster pesek ali pepel. Ploščo štedilnika pa prevleči od časa do časa z grafitom in sicer tako, da zdrobljen grafit namočiš v kisu in s to tekočino namažeš črno ploščo. Ko se je plošča osušila, jo zdrgni s trdim papirjem in nato še s krtačo, da dobi lesk. Stekleno posodo umiješ najlaže s pepelom in peskom, sodo in peskom, ali z zdrobljenimi jajčnimi lupinami. Ko je posoda oprana, jo izplakni s čisto vodo in posuši na razgrnjeni ruti. Suho steklo nato še izbrši z mehko, belo krpo.

Hitrost misli

Tudi to so učenjaki že izračunali in postavili na laž trditev, da misli nastajajo s hitrostjo bliska.

Misli se porajajo iz živčnih reakcij, te pa vzbujajo zunanji dojm. Hitrost, ki jo potrebuje dojem, da pride do možgan, ni nič večja kakor 50 do 100 m v sekundi — precej skromna številka, če jo primerjamo že s hitrostjo navadnega avtomobila ali letala. Zvok potrebuje na primer 333 m v sekundi, svetloba pa celo 300.000 km.

Aluminijasta kuhinjska posoda je zelo lepa, če pazimo nanjo in z njo pravilno postopamo. Umivamo jo z vročo vodo in milom ter jo dobro isplaknemo. Vsakokrat pa jo moramo takoj do suhega obrišati. Če pustimo, da se odteka, dobi madeže tam, kjer so tekle kapljice. Lise, ki bi se morebiti napravile na aluminijasti posodi, najlaže odpravimo z limonovim sokom. Nikoli pa ne smemo čistiti aluminija s sodo, kvečjemu lahko uporabimo za snaženje prav droben, presejan pesek, a tudi tega le poredko.

Milo imej vedno na suhem, najbolj vrhu štedilnika. Presušeno milo je bolj izdatno kakor sveže, ki se kar nagloma speni in se ves kos hitro raztopi, tako da prav malo zaleže.

Če imajo čitateljice »Naše ženske stran« kake posebne želje glede urejevanja in gradiva naše rubrike, prosimo, naj nam jih sporoče. Skušali jim bomo po možnosti ustreči.

Tedenski jedilni list

Kako bi kuhala, če ...

PONEDELJEK. Obed: Možganja juha z ocvrtimi bobki. Djurvedje. Mesan kompot. Večerja: Jajčna jed z gnatjo (Ham and eggs). Solata. Sir.

TOREK. Obed: Praška juha. Ptički iz svinjskega mesa. Višnjevo zelje. Jabolčni narastek. — Večerja: Ocvrta teleča jetra. Solata.

SREDA. Obed: Na goveji juhi rezanci. Govedina s praženim krompirjem in paradižnikovo omako. Torta s hruškami. — Večerja: Nadevane bučice v paradižnikovi omaki. Parjen riž.

ČETRTEK. Obed: Na juhi gnatni grebenčki. Telečja glava s hrenom. Sirov zavitek. — Večerja: Vampi s parmezanom. Kompot.

PETEK. Obed: Spinačna juha z ocvrtimi kruhovimi kockami. Jajčna jed s paradižnikom (ponarejen morski pajek). Mandljev narastek s vaniljino kremo. — Večerja: Ribe in solata ali: Rižoto s svežim graham. Solata.

SOBOTA. Obed: Na goveji juhi masleni žličniki. Govedina garnirana z melancami, z paradižnikom in ocvrtim krompirjem. Čokoladne plošče. — Večerja: Bržole na žaru. Solata.

NEDELJA. Obed: Na juhi gnatni rez. Nadevane telečja pečenka. Pražen krompir. Različne solate. Kavni jež. — Večerja: Piška v papriki. Ponarejena polenta.

Kako moram kuhati, ker ...

PONEDELJEK. Obed: Juha iz svežega fižola z vrčicami. Navadni praženec. Čespijev kompot. Večerja: Faširani zrezki. Solata.

TOREK. Obed: Zelenjavna juha. Makaroni z govejo sekancino. Solata. — Večerja: Sirova haluska.

SREDA. Obed: Na goveji juhi zdrobovi žličniki. Govedina s stročjim fižolom v omaki, krompir v kosih. — Večerja: Parjen riž z nadevanimi paradižniki.

ČETRTEK. Obed: Na juhi od prejšnjega dne žemljeve rezine. Sočna pečenka. Polentni žličniki. — Večerja: Precvrtta polenta (opoldne več skuhati), zabeljena z maslom. Čespijev kompot.

PETEK. Obed: Krompirjeva juha z go-

stanovitnega oboževanja. Tu fotografije, tam po fotografijah napravljene slike, vsakovrstne drobnarije, ki so bile nekoč njena last; vsakdanje relikvije: v neki čaši zvite rokavice, v omari nekaj posušenih cvetic, katerih vonj je nekoč videl; v nekem kotu plesni čevljički. Mikalo jo je, da bi odprla omaro v neki sobi. V njej je viselo več njenih oblek, starih oblek, ki jih je pustila, ko je šla proč, in do katerih ji je bilo prav tako malo kakor do Jérômea.

Naposled je prišla v sobo, kjer je opazila sekretarja iz rožnega lesa; na njem je visel majhen zlat ključ. Postala je močno radovedna in je odprla predalec. Pisma, kupi pisem so bili v vsakem predalu, že orumenela, vsa datirana, vsa naslovljena nanjo, pisma, ki nikdar niso bila odpisana. ... Posegla je po enem in ga odprla. »Zdaj je deset let, odkar si me zapustila, Odeta, deset let, odkar ti vsak večer pišem preden grem spat, pišem kakor mrtvi (saj zame si pač umrla); deset let, odkar Te ne morem pozabiti! ...

Vzela je drug sveženj in je čitala: »Zakaj nikoli nisem mogel govoriti s Teboj, Odeta? Zakaj me je vedno ovirala boječnost, neumna sramežljivost, ko sem bil s Teboj? In vendar sem Te tako silno ljubil, tako nedopovedljivo, tako vroče, da sem se ves izpremenil v nič. Nisem mogel spraviti iz sebe vse preveč gorečih besed: gorelo so mi v srcu, delalo so me neumnega. Pogledal sem Te, in nisem mogel verjeti, da je resnica. Lahko bi bil ponižno legel k Tvojin nogam, jake po-

ticami. Jabolčni zavitek. — Večerja: Prazen močnik. SOBOTA. Obed: Na juhi vitanci. Govedina z majaronovim krompirjem. — Večerja: Telečji paprikaš. Voden poljki.

NEDELJA. Obed: Na juhi držatno kapija. Faširana pečenka zavita v pečico. Pečen krompirček. Solate. Rižev kolob. z maredično marmelado. — Večerja: Segedinski golaž. Jabolčni kompot.

Jesenski kompleti

Za jesen nam pripravlja moda nove komplete, ki jih bomo nosile dopoldne v mestu. Tu ne gre za običajno sestavo obleke in odgovarjajočega plašča ali krila z jopico, temveč ima moda v načrtu tredno kombinacijo obleke, jopice in toplejšega ogrinjala ali krila, jopice in vrhnjega ogrinjala. Zaradi okusne skladnosti učinkuje posebno elegantno sestava klasičnega kostuma z ohlapnim, dolgim paletom ali sestava krila in lahkega telovnika z lepim, dolgim kepom. Od vremena in vsakokratne potrebe zavisijo potem, če nosimo vse skladne dele novega kompleta skupaj ali posebej. Seveda lahko posamezne dele tudi drugače kombiniramo in si tako ustvarimo več možnosti izpremembe.

Pri jesenskih kompletih cenil moda okusno sestavo gladkih in vzorčastih tvoriv, pa tudi sestavo dveh različnih barv priporoča, toda po možnosti tako diskretno, da se je prekmalu ne naveličamo. Karirasta blaga doživljajo v zvezi z gladkimi tvorivi enake barve novo dobro velike priljubljenosti, v modi ostanejo tudi še progasta blaga, toda s tako diskretnimi, tankimi črtami, da jih je na temni podlagi komaj opaziti.

Jako okusno učinkuje komplet, ki sestoji iz ohlapnega plašča in iz enakega krila, dočim je jopica, ki jo nosimo pod plaščem izdelana iz temnejšega blaga. Plašč in krilo si zamiljamo iz grobo tkanega angleškega »tweed«a, jopico pa iz srednje modrega deffina. Plašč je ravno krojen in ima majhen ovratnik iz kratkodlakega krzna (1. skica).

Tridelni komplet iz kepa, jopice in krila se poda posebno vitkim, visokim postavam. Krilo je zleto in sivo karirasto, jopica in kepa sta z ukronega iz enobarvenega blaga v enaki sivi ali zeleni barvi. Važno je, da je kepa v ramah široko in lepo krojen, ker sicer pokvari videz postav. Jopico in kepo okrasimo z dvojno prešitimi progami. Tudi mali, koničasti ovratnik je dvojni prešit (2. skica).

V zvezi s kepom ali ohlapnim paletom lahko nosimo enobarven kostum v temni malinovi barvi. Poldolga jopica je razdeljena s pokončnimi šivi in ima okrogle, dvojno prište žepce. Krilo sestavimo iz različnih, spodaj se razširjajočih pol (3. skica).

Zanimivo je sestavljen naslednji komplet, ki združuje v sebi rjavo, gladko krilo s svetlorjavo jopico. Jopica je spredaj obrobena s prosami v barvi krila in zapeta z malimi, okroglimi gumbki. Sem spada še svetlorjavni udoben plašč z vtkanimi, temnorjavimi nitkami, ki ga navadno nosimo odprtega, da poudarimo skladni učinek celote (4. skica).

K istemu paletu lahko oblečemo sivkasto modro in svetlorjavo karirasto krilo in elegantno, sivkasto modro jopico. Krilo je precej zvončasto krojeno, kar mu daje mnogo mladostnega poleta. Tudi jopica

učinkuje jako ljubko s svojim kratkim, štirikotnim izrezkom na ramenih, ki ga obrobja ravna volana. Enako je obrobjen tudi mali, dečji ovratnik (zadnja skica).

Novi, izbočeni monogrami na oblekah

Ze več let se moda navdušuje za preprosto okrasje, ki ga dajeja sportni obleki, bluzi ali jopici geometrično enostavni obliki obeh začetnih črk imena nositeljice. Tekom časa so monogrami na naših sportnih oblačilih dovolj pogosto menjali svoj videz: kovinaste črke so se umaknile unženim, vezeni monogrami pa večjim črkam, ki smo jih izrezale iz klobučevine. Letos pa nam moda zopet prinaša nekaj novega — izbočene monograme, ki jih izrožemo iz kontrastnega blaga in jih z drobnimi šivi pritrdimo na obleko, potem ko smo jih podložile z enako izrezanimi koščki vateline. Tako podložene, dokaj velike črke učinkujejo kakor majni reliefi, ki s njimi prav originalno lahko oplešamo ovratnik, žepce ali rokave naših sportnih oblek.

Gospodinje — najslabše hranjene?

Statistika o prehrani prebivalstva na švedskem je pokazala, da so gospodinje tisti del prebivalcev, ki je najslabše hranjen. To je najbrže po vsem svetu, saj je povsod mati in gospodinja tista, ki gleda, da se najedo družinski člani, šele potem misli nase. Povsod je mati tista, ki kakor dober duh bdi nad vsemi in se briga za vse.

Sadje krepí živce

Poletni sadeži so dozoreli; povsod se ti smejejo breskve, hruške, jabolka, te vabi grozdje.

Imaš slabe živce? Kdo danes nima slabih živcev! Žrtvuj vsak dan nekaj dinarjev za sadje. Čim slabše živce imaš, tem več sadja moraš pojesti. Dajamo sadja zlasti doraščajočim otrokom, tako jim bomo že vnaprej utrdili živce.

Jej

Češpije, ker ugodno delujejo na prebavila, kar je zelo važno za krvni obtok. Priporočajo se posebno ob hudi zapeki in nepravilnem presnavljanju ter glavobolu.

Jabolka, ki vsebujejo železo. Priporočajo se predvsem bledičnim, ker vsebujejo tudi veliko kislica, pospešujejo delovanje pljuč, posebno pri naduhi. So tudi dobra hrana za živce, redijo vranico in možgane, zato zdravilni večkrat predpisujejo zdravljenje z jabolki in kruhom iz ostre moke. Jabolka so odlično pomirjevalno sredstvo.

Hruške, ki so izredno redilne, dajejo telesu apnenec za tvorbo kosti. Zelo ugodno vplivajo na ledvice.

Marelice in breskve, ki dobro delujejo na pljuča, na žolč, ker silijo jetra, da izločajo več žolča. Marelice in breskve ne olupimo, pač pa jih vselej dobro operemo.

Paradižnike, ki prav za prav niso sadje, pa bi jih morali jesti kakor sadje, ker ugodno vplivajo na ledvice in vranico ter temeljito čistijo kri.

Grozjke tudi čistijo kri, pljuča, jetra in trebušne organe. Jestu moramo tudi olupke, ki ima v sebi česlovino, koristno za želodec.

Mandeljne in orehe, toda ne preveč in ne nezrelih, ker vsebujejo prusko kislino, ki rada povzroča hripavost glasilk. Vsebujejo veliko olja.

Plaha ljubezen

»Gospa!« je rekel državni pravdnik Raculr, »gospod Aubevoie vas je postavil za svojega univerzalnega dediča.« Namenoma je izgovarjal te besede z ganotjem v glasu. »Navzile neslogaslu, ki je nastalo med vama, vas gospod Aubevoie ni nikdar pozabil. Rekel bi celo, da je s spominom na vas uganjal ginljiv kult. Nikoli nisem bil v njegovi družbi, ne da bi mi pripovedoval o vas. Iz previdnosti, da ne bi morda kdo ovrgel njegove oporoke, jo je napisal v različnih dobah svojega življenja. Kakor veste, njegovo premoženje ni ravno majhno.«

Gospa Landaul je vstala in odšla po stopnicah navzdol. Na cesti je bilo živo in vroče. Vročina, glasna množica je je metala sem in tja. Poklicala je taksi in se odpeljala domov.

Stisnila se je v kot voza in se zamislila. Ni razumela, kaj se je pravkar zgodilo. Življenje se ji je zazdelo zamotano in čudovito. Gospod Jérôme Aubevoie, njen prvi mož, ki je torej zapustil vse svoje imetje. Kako to? Čemu? Stara je petdeset let; ko ga je zapustila, ji je imela trideset. Šla je za Leoncem Landaulom, ki jo je premamili s svojo zgornostjo. Znal je govoriti kakor bi sadil rožice in bil je na glasu, da je bogat mož. Le kako ji je mogel Jérôme odpustiti izdajstvo? Skušala si ga je predložiti, kakršni je bil v zakonu, in videla je pred seboj drobnega, bledga moža otožnih oči. Tih, sramež-

ljivo in nerodno ji je izkazoval uslužnost, ki so jo dolgočasile. Govoril je malo in nerazločno izgovarjal besede, kar jo je zelo dražilo. Le kako ga je mogla tako dolgo prenašati? Nekega dne je Leonce Landaul križal njeno pot. Zamakala jo je pustolovščina in gospod Aubevoie je ostal sam.

Se ko je sedela za mizo nasproti svojo-mu možu, ki je molče pospravljali kosilo, je ostala gospa Landaul zamisljena. Kaj je postalo iz nekdanj tako zabavno kramlajočega, zgovornega in galantnega moža? Zdaj je bil gospod Landaul prav tako tih kakor gospod Aubevoie, vendar njegov mračni in sovražni molk ni bil prav nič podoben molku njegovega prednika. Gospa Landaul si je dejala, da bi, če bi morala še enkrat izbrati, ne napravila več take neumnosti.

Nedolgo potem je stopila gospa Landaul v hišo, ki ji je zapustil njen prvi mož in ki je še ni poznala, kajti gospod Aubevoie je obogatel šele po ločitvi. Bila je prijazna hišica na Avenue Marceau; ozek, gosto zaraščen vrt je mejil na njo.

Gospa Landaul je šla iz sobe v sobo in stari sluga je odpiral okna. V velikem salonu je presenečeno obstala. Z zadnje stene sobe jo je sprejela njena lastna slika, ki jo je napravil slikar, ne da bi gospa Landaul sploh vedela za to. Začudena in žalostna hkratu je hodila po vsej hiši. Povsod je naletela na dokaze Jérômevega

stanovitnega oboževanja. Tu fotografije, tam po fotografijah napravljene slike, vsakovrstne drobnarije, ki so bile nekoč njena last; vsakdanje relikvije: v neki čaši zvite rokavice, v omari nekaj posušenih cvetic, katerih vonj je nekoč videl; v nekem kotu plesni čevljički. Mikalo jo je, da bi odprla omaro v neki sobi. V njej je viselo več njenih oblek, starih oblek, ki jih je pustila, ko je šla proč, in do katerih ji je bilo prav tako malo kakor do Jérômea.

Naposled je prišla v sobo, kjer je opazila sekretarja iz rožnega lesa; na njem je visel majhen zlat ključ. Postala je močno radovedna in je odprla predalec. Pisma, kupi pisem so bili v vsakem predalu, že orumenela, vsa datirana, vsa naslovljena nanjo, pisma, ki nikdar niso bila odpisana. ... Posegla je po enem in ga odprla. »Zdaj je deset let, odkar si me zapustila, Odeta, deset let, odkar ti vsak večer pišem preden grem spat, pišem kakor mrtvi (saj zame si pač umrla); deset let, odkar Te ne morem pozabiti! ...

Vzela je drug sveženj in je čitala: »Zakaj nikoli nisem mogel govoriti s Teboj, Odeta? Zakaj me je vedno ovirala boječnost, neumna sramežljivost, ko sem bil s Teboj? In vendar sem Te tako silno ljubil, tako nedopovedljivo, tako vroče, da sem se ves izpremenil v nič. Nisem mogel spraviti iz sebe vse preveč gorečih besed: gorelo so mi v srcu, delalo so me neumnega. Pogledal sem Te, in nisem mogel verjeti, da je resnica. Lahko bi bil ponižno legel k Tvojin nogam, jake po-

žena. Zmignil je s ramenji in znova je nastal molk, o katerem je Odeta nekoč v uri blaznosti mislila, da se ga je rešila. Kaj naj ponudim popoldanskemu gostom? Ti dela to vprašanje preglatve? Mladi, da nekaj dobrih nasvetov o tem, kaj in kako boš postregla svojim gostom, če si jih povabila za kakšen popoldan k sebi, ne bo odveč.

Ravnala se boš seveda po letnem času. Poleti imajo gostje radi hladno pijačo in hladen prigrizek. Pomudila jim boš kisel ali sveže mleko ali malinovec. Kislo mleko s kosom dobrega črnega kruha bo marsikoga spravilo v najboljšo voljo. Lahko ponudiš tudi masla in medu, ki ga imaš gotovo v zalogi. Moška družba bo vesela kozarca vina ali sadnega mošta, hruškeve ali podobno.

Takoj ob prihodu ponudi gostom dobre domače žganje. Mešancom, ki pridejo v goste na deželo, se bodo zlasti prilile kmečke posebnosti: dobra domača kuhana ali surova šunka, prhut, klobasa.

Pozimi se družba rada pogreje, zato ji boš ponudila dobro toplo kavo ali čaj. Za prigrizek jim boš dala pečiva, domače potice ali dobrega domačega kruha z maslom in medom. Če vse to čisto in lično pripraviš, se bo družba še najbolj počutila.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Sto tisoč let človeškega rodu

**Predniki kavkaškega plemena — Palestina ni bila zibelka človeštva
Kult mrtvecev v sivi davnini**

Sloviti angleški antropolog, sir Arthur Keith, je poročal v nekem predavanju o izkopavanjih na svetopisemski gori Karmelu, ki nam dajejo vpogled v razvoj najstarejšega doslej znanega prebivalstva Palestine.

Ti davni Palestinci so bili

popolnoma drugačni

nego dančanašnji ljudje. Zanimati nas morajo zavoljo tega, ker sicer ne predstavljajo naših neposrednih prednikov, a so bili sorodni plemenu, iz katerega se je razvilo današnje ali kavkaško pleme. Izkopavanja na gori Karmelu nam kažejo razvoj človeka v sto tisoč letih, to je

od zgodnje kamene dobe do Abrahamovih časov.

Cepprav so najstarejša okostja ločena po celi ledni dobi od nas, so imeli ti ljudje že možgane, ki so bili prav tako veliki, cepprav ne tako komplicirani kakor naši. Vse kaže, da so znali že govoriti. Njih telesna zgradba kaže še mnogo primitivnih znakov. Nad očmi so imeli kostne izbočine kakor gorile, lične kosti so jim bile

masivne, ustna duplina je bila večja nego pri nas, vrat je bil debel in izredno močan.

Nikjer na svetu

niso našli tako nazornega pregleda o razvoju kakšne človeške skupine s tako različno strukturo kakor pri teh fosilnih Palestincih. Ena izmed jam, ki so jih arheologi odprli, je bila z arheološkega stališča sploh najbogatejša, kar jih poznamo. Globoka je bila 25 m in v njej so našli drugega nad drugim ostanke človeškega delovanja iz celotne dobe 100.000 let. Tako so našli na primer

čeljusti vseh razvojnih stopenj,

od dobe, ko so bili ljudje skoraj brez čeljusti kakor šimpanzi do čeljusti že precej razvite stopnje. Eden najvažnejših človeških znakov je nos. Oblika nosov teh Palestincev ni bila enotna. Bili so vmes nosovi, ki so spominjali na rimske, drugi so imeli povsem negroidno obliko.

Poedina okostja so mogli razdeliti v skupine in te skupine segajo od tipa, ki je bil zelo soroden

primitivnemu Neandertalcu

do moža, ki bi lahko predstavljal nekakšno surovo obliko današnjega Evropeca. Ljudje z gore Karmela izvirajo iz dobe, ki ni mlajša od dobe Neandertalca. V kolikor se razlikujejo od Neandertalca, se približujejo kavkaškemu in sploh modernim tipom. Ni verjetno, da bi bila Palestina zibelka evropskega človeštva. Čim dalje prodiramo v Zapadno Azijo, tem več bomo dobili ostankov ljudi, ki bodo imeli na sebi čedalje manj neandertalskih in še več

modernih znakov

nego davni Karmelčani.

Učenjake so presenetili najbolj znaki neke prilične duševne stopnje človeštva iz davne kamene dobe. Ti ljudje so namreč skrbeli za svoje mrtvece, kar je pač najvažnejši znak kulturno višje stoječega človeštva. Ker so svojim mrtvecem dajali v grob živil, so očitno

verovali v življenje po smrti.

Tako zgodaj je smatral človek sebe torej za nesmrtnega.

Purani po meri

Standardizirana stanovanja in kuhalniki

Ameriški perutinarji so že leta s skrbjo ugotavljali, da nakupovanje puranov nazaduje. Ker so se prvi znaki tega pokazali baš v l. 1929-39, so mislili, da gre to na račun krize. Kmalu pa so ugotovili, da temu ni tako, kajti poraba druge, enako drage perutnine, n. pr. rac, ni nazadovala v takšni meri.

Iskali so vzroka in so s presenečenjem dognali, da so krivi električni kuhalniki, ki so se bili v istem času uveljavili skoraj po vseh ameriških mestih. Industrija električnih pripravljen je v Ameriki seveda vezana v traste in standardizirana, pa je umljivo, da ima 95 odstotkov kuharikov isto mero, ki zadostuje sicer za kokoši in race, za purane pa je premajhna.

Zveza perutinarjev je takoj načela pogajanja z električno industrijo, toda bila so brez uspeha, kajti ta je bila velikost električnih kuhinj natančno izračunala in te so se ravno pač po isto tako standardiziranih stanovanjih. Perutinarjem ni torej preostalo nič drugega, nego da so purane — prilagodili kuharikom. Po večletnih poskusih so prišli sedaj na trg purani v

predpisani velikosti. Umetno so bili zadrževali njih rast, tako da niso večji od kokoši. Reklama trdi, da ti purani ne samo da so po okusu enaki normalnim puranom, temveč da jih po nežnosti mesa še prekašajo.

Milo in voda

Znano je, da čistita voda in mlo skupaj kožo pred marsikakšnim bolezenskim pojavom. Neki švedski zdravnik je pred kratkim v tem pogledu preiskal celo vrsto mil in je ugotovil, da imajo mastna mila največ razkuževalne moči. Umivanje z dobrim milom ne uničuje pri poskusih osebne ne samo nedolžne bakterije, temveč tudi povzročitelje nevarnih bolezni, kakor bacile legarja, kolere in je. tike, ki jih je na koži vedno nekaj.

Sončna kopel za dolžnike

Iz Hajderabada poročajo o čudni metodi, ki jo uporabljajo za zamudne dolžnike v tem kraju. Netočne plačilne dolgov in davkov ženejo na povelje nizama na plažo, kjer jih izpostavijo najhujšemu soncu. Ta kopel ni posebno prijetna, ker znaša temperatura na soncu do 50 stopinj Celzija. Zamudnik mora stati na soncu tako dolgo, dokler se ne izjavi pripravljenega plačati ves svoj dolg.

Nenavadno prijateljstvo med živalmi

V Waldenburgu na Nemškem so prebivalci opazili, da izgineta vsako jutro z ondotnega ribnika račji samci in samice, ki sta se podajala, kakor so sprehajali kmalu nato ugotovili na sprehod s srmo po gozdu. Zvečer sta se raci vrnili. Opažovalci so tudi videli, da prihaja srma sama po raci. Nekega dne pa sta raci izginili. Ljudje si ne morejo razložiti njih, nega nestanka, posebno še, ker se srma še zdaj vrača k ribniku, da bi privabila tovarišijo iz račje družine.

Sedem mrtvih zaradi strele

V ponedeljek popoldne je v Londonu razsajala strašna nevihta s točo. V vzhodnem delu mesta je močno treskalo in strela je udarila v neko lopo, kjer je vedrilo trideset ljudi, večinoma žensk z otroci. Strela je ubila sedem ljudi, dva in dvajset pa jih je ogrela.

Sumijo, da je privabil strela bicikel, ki je bil prislonec ob lopo. Tudi drugače je napravila nevihta mnogo škode. Naliv je bil tako močan, da je dosegla voda na nekaterih ulicah pol metra višine.

Avtomobilska nesreča

V Rumuniji je padel tovorni avtobus s 30 potniki v reko Bicas. Večina potnikov je utonila.

KVALITETNO BLAGO

je trpežnejše, zato tudi cenejše! Z obleko pa imate večselje le, če

Vam dobro pristojat!

Obiščite znano domačo trgovino

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA C. 7
kjer Vam strokovno postrežejo po zmernih cenah

A N E K D O T E

Ko je bil Rossini na višku svoje slave, je potoval na Portugalsko, kamor ga je povabil kralj Pedro. Skladatelj se je veselil obiska, kajti bil je velik sladkosec in pri dvorni mizi so se mu obetale bogate gostije.

Ko pa je prišel na dvor, je moral na žalost ugotoviti, da ni bil pozvan tja zaradi bogato obložene mize, ampak zaradi muziciranja. Kralj Pedro je bil namreč amaterski pevec in je želel slišati v tem pogledu Rossinijevo sodbo.

Zgodilo se je natančno po predpisu. Najprej so bili gostje, med njimi Rossini, povabljeni h kraljevi mizi, nato so odšli v glasbeno sobo. Kralj je začel prepevati. Rossini je moral pobožno poslušati. Na koncu je vprašal kralj skladatelja: »Nu, zdaj ste me slišali, pa mi povejte, kaj sodite o mojem glasu?«

»Velikanstvo,« je rekel Rossini, »prisegam, da nisem slišal še nobenega kralja lepše peti!«

Državljan iz Kansasa je stal na robu Grand Canyon in je gledal v dolino reke, ki je zarezala svojo strugo skozi 1800 m visoko gorovje.

»Ali že veste,« se je tedaj oglašil vodnik, »da je trajalo milijone in milijone let, preden se je voda zajedla tako globoko v kamen in zemljo?«

»Kaj?« se je začudil ameriški potnik, »tako dolgo so trajala ta gradbena dela naše vlade?«

VSAK DAN ENA

»Prosim vas, položite notri vsaj pobotnico. Blagajna, ki ste vanjo vložili, je last nogometnega kluba...«

(Smiths weekly)

Zakaj zažarijo utrinki?

Nova teorija o fizikalnih dogajanjih

Po dosednji teoriji zažarijo zvezdni utrinki v zemeljskem ozračju zato, ker se njih površina zavoljo trenja skozi zrak tako segreje, da se del meteorjeve mase razplini. Tudi zrak, ob katerega zadeva meteor, se zgosti in segreje. Dotik tega zraka z vročo površino meteorja in segrete pare, ki ga obdajajo, povzročajo žarenje.

Ta domneva nam je dolgo časa zadostovala. Toda astronom J. Hoppe je nastopil sedaj z novo teorijo o fizikalnih dogajanjih pri vdiranju meteorjskih teles v zemeljsko ozračje. Po njegovi teoriji je zažaritev luminiscenčni pojav in nastane zato, ker se atomi meteorja v zraku ionizirajo. S kozmično brzino 10 do 200 km na sekundo drevi svetlin skozi ozračje in zračne delce pred seboj odbija s temu pri merno silo. Pri tem se trgajo elektroni in atomi iz njegove površine, vežejo se z zračnimi delci in tvorijo z njimi plinasti oblak okoli meteorja.

Kakko pa je z žarečimi kroglami in repi, ki jih opazujemo tako pogosto pri meteorjih? Ker imajo takšne žareče krogle pogostoma tudi premer enega kilometra, si za ta obseg ne moremo več predstavljal ionizacije. Po vsaj priliki pa vsebuje plinasti plašč okrog svetilna visokofrekvenčna, kratkovalovne sestavne dele, ki

povzročajo žarenje tudi v oddaljenejših zračnih masah. Sproščeni elektroni in ioni pa se skušajo združiti z meteorjem. Ta proces povzroča svetlobo meteorjskih repov. Čim gostejše je ozračje, tem hitreje se elektroni in ioni združujejo, tako da imajo meteorji za nas viden rep le v zgornjih zračnih plasteh.

Po Hoppejevi teoriji se zvezdni utrinki v zemeljskem ozračju ne spreminjajo popolnoma v plin. Celotno od najmanjših kozmičnih drolec, ki pridejo v naše ozračje, ostajajo delci, ki padajo potem polagoma proti zemlji. Večji kosci pa udarjajo z običajno brzino ob zemljo.

Roji komarjev

Kako se plodijo in množijo — Tri do štiri pokolenja v enem poletju

Komarji so ob tem času, posebno ob vodi, največja nadloga. Ob lepem večerju slavijo komarji samci in samice z rahlim brenčanjem v zraku poroko. Ko se oplodijo konča, pričnejo samice leči jajca. Za drugi dan se ličinka izmota iz spodnjega konca jajca, ki je obrnjen proti vodi. V kratkem času se razvije iz bube nov komar.

Število jajc, ki jih izležejo samice, je ogromno. Ko so pred nedavnim spustili odpadno vodo iz krednega jarka neke tovarne, so prešteli gruč jajc, ki jih je voda nosila s seboj. V treh urah so našli 83.880 gruč in če vzamemo, da je bilo v vsaki

gruč povprečno 200 jajc, tedaj nam pove račun, da je v treh urah zapustilo tovarniški jarek okrog 17 milijonov jajčec.

Ker opravi ena sama samica v toplem letnem času v štirih do petih tednih ves razvoj od jajčeca do dozorele živali, zraste v naših širinah v toke enega poletja tri do štiri pokolenja komarjev. V vročih deželah gre razvoj še hitreje, računati je tam s šestimi do osmimi pokolenji v enem poletju, tako da dobimo nezasišana števila komarjev. Komarje pike ima pač vsako v slabem pomenu. Kri pa srkajo samo samice. Samci imajo, kakor kaže, samo to življenjsko nalogo, da oplodijo samice. Potem hitro odmrejo.

Zabave londonske visoke družbe

Sto preoblečenih detektivov med gosti — Tri izgubljene diamantne zapestnice brez vrednosti...

Vojvoda Marlboroughski je pred kratkim, ob priliki, ko je uvedel svojo najstarejšo hčer v družbo, na svojem podeželskem posestvu Blenheim Palaceu priredil veliko slavnost, ki je spadala med višje letošnje londonske sezone.

Blenheim Palace je dobil prvi vojvoda Marlboroughski, sloviti vojskovodja, od

parlamenta v dar. V njegovih prostorih so umetnostni zakladi neizmerno vrednosti. Da zaščitijo te zaklade, je bilo med gosti sto preoblečenih detektivov, ki jih ni nihče spoznal. Med gosti je bil v ostalem tudi vojvoda Kentški s soprogo. Navzlic detektivom pa je doslej neznanim tatom uspelo, da so iz garderobnega prostora odnesli štiri dragocene kožuhe.

V zvezi z to tatvino omenjajo majhno stvar, ki daje skulpti o velikanskem bogastvu angleške družbe. Po slavnosti so našli tri diamantne zapestnice, ki so jih izgubile dame izmed gostov in ki so predstavljale vrednost 4000 funtov sterlingov. Do danes se lastnice teh zapestnic niso javile...

Za smeh in kratek čas

Zobozdravnikova pomočnica odpre vrata čakalnice in vpraša: »Kdo čaka najdalje?«

Pacient z močno otečenim licem: »Jaz, gospodična. Priti sem hotel že prejšnji teden.«

Mati: »Toda otroka, ali se morata vedno pripraviti? Ne moreta biti složna?«

Mali Peterček: »Saj složna sva že, mati. Tonček hoče večji kos pogache in jaz tudi!«

Kavalir: »Postajate vsak dan mlajša, milostiva!«

Dama: »Prosim, prosim nobenih komplimentov!«

Kavalir: »Nu, pa recimo vsak drugi dan...«

Mali Emil, učenec tretjega razreda, je napisal součinski Anici pismo:

»Draga Anica, rad te imam, poročil se z mano. Emil.«

Anica mu je takoj odgovorila:

»Dragi Emil, ne morem te vzeti, doma nas je že dovolj otrok! Anica.«

Zdravnik: »... potem vam priporočam, da bi uganjali kakšen sport!«

Pacient: »To že delam, gospod doktor. Borim se vsak dan za svojo ekstenzijo.«

Tone, vpraša mami svojega sina visokošolca, »ali si vedno zapišeš, kar izdaš?«

»Nu, v prvih dneh meseca že,« odgovori sin.

»A pozneje?«

»Pozneje si zapisujejo drugi.«

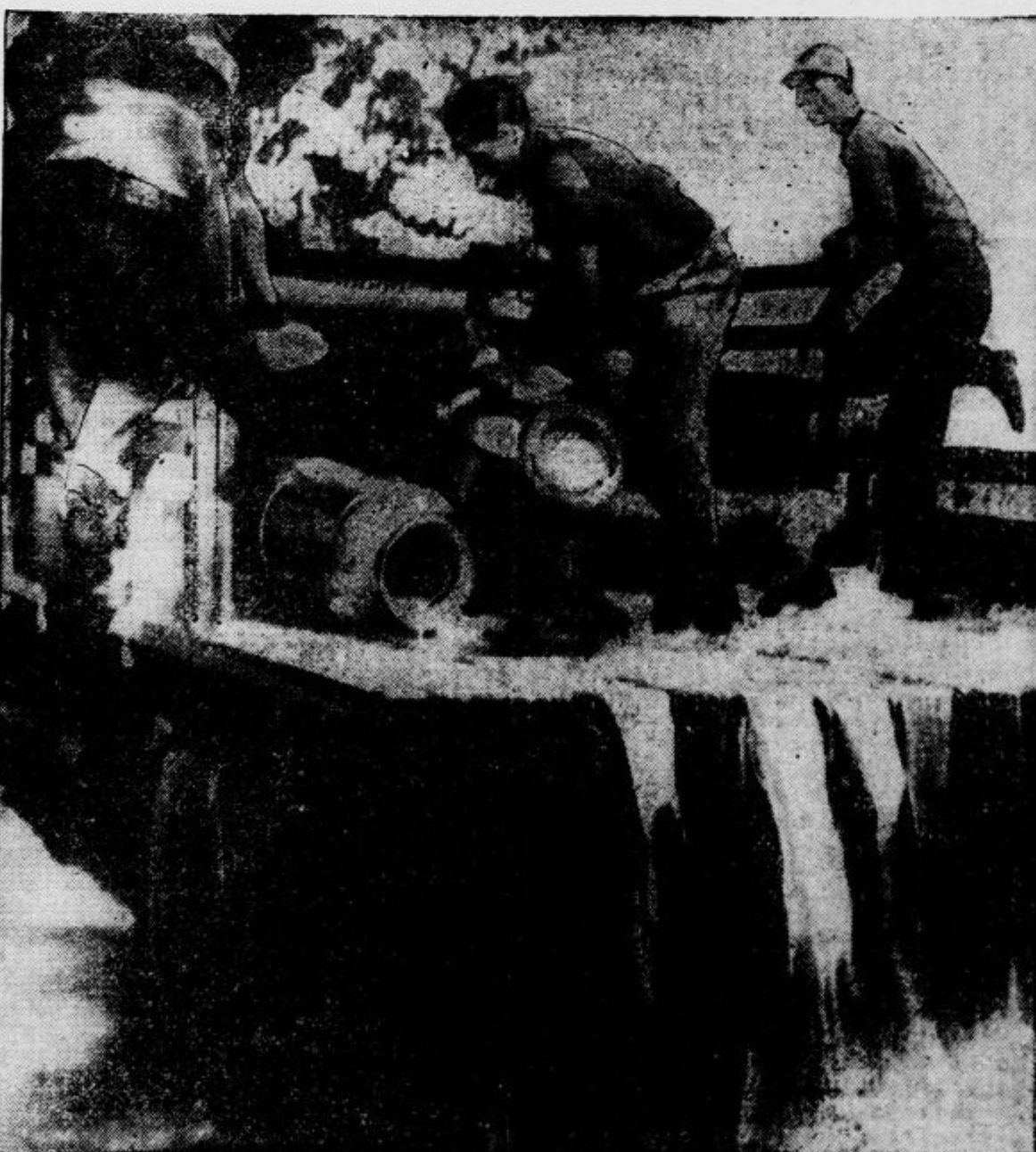
»Nu, človek, kaj ti je danes?«

»Ah, zobje me bole.«

»Kako to, saj si si dal vstaviti vendar same umetne zobe?«

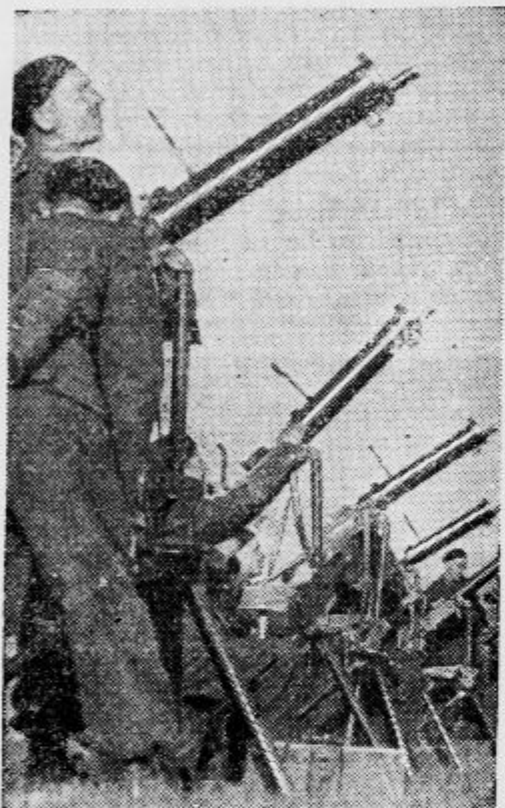
»Sveda, in danes bi jih moral plačati.«

Tako uničujejo mleko...

V Zedinjenih državah imajo stavko mlekarških uslužbencev, ki s iztavljanjem mleka iz grobov onemogočajo dostavo tega živila na dom odjemalcem

Poljska obramba proti letalom

Poljska protiletalska baterija na zapadni meji

Podobnost med zakonci

Nasprotja se privlačujejo — Harmonični zakoni Prvotna in pridobljena sličnost

Znanstveniki so v zadnjih časih raziskovali staro vprašanje, vprašanje o zunanji podobnosti med zakonci. Prvi izsledki teh raziskav je bil ta, da so zakoni, kjer obstoji takšna podobnost, v veliki večini primerov harmonični. To seveda ne pomeni, da bi morali zakonski kandidati odsej misliti, da je zunanja podobnost izvoljenca ali izvoljenke jamstvo za bodočo srečo. Baš nasprotno se potrjuje vsaj v zakonih, ki se sklepajo razmeroma zgodaj, staro pravilo, da se nasprotja privlačujejo. Tu ni o kakšni podobnosti sprva torej nobenega govora, videli pa bomo, da se lahko razvije pozneje v zakoncu.

Možni sta dve vrsti podobnosti: prvotna in pridobljena. Zakonci s prvotno podobnostjo so si različno podobni bodisi že ob poroki ali pa sliči eden izmed zakoncev kakšni drugi osebi iz nasprotne družine. Nevesta je pogostoma zelo podobna ženi-novi materi ali sestri, bolj poredkoma je ženin podoben nevestinemu očetu ali bratu. To se nikakor ne kaže vedno v obliki lobanje, obraza ali telesa, često gre v prvi vrsti za podobnost v kretnjah, pogledih, glasu ali drži. Zakonci s pridobljeno podobnostjo si po daljšem zakonu zelo vidno sliči. To velja zlasti za držo telesa, za kretnje, za način obnevanja z drugimi ljudmi, pogostoma tudi za glas, smeh itd. Tu di tu ne gre torej izključno za fiziognomično podobnost.

Znanost seveda ne more brez nadaljnje odgovoriti na vprašanje, kakšni so vzroki za takšne prilagoditve. Če bi bili samo v enaki hrani, enaki okolici, v enakem načinu življenja, bi si morali biti zakonci podobni dosti pogostejše, nego je to v resnici. Domnevati je, da je bila poznejša podobnost že dedno dana in da je bila, čeprav nezavestno, ena izmed najvažnejših podlag za nagonsko pravilno izbero zakonskega druga.

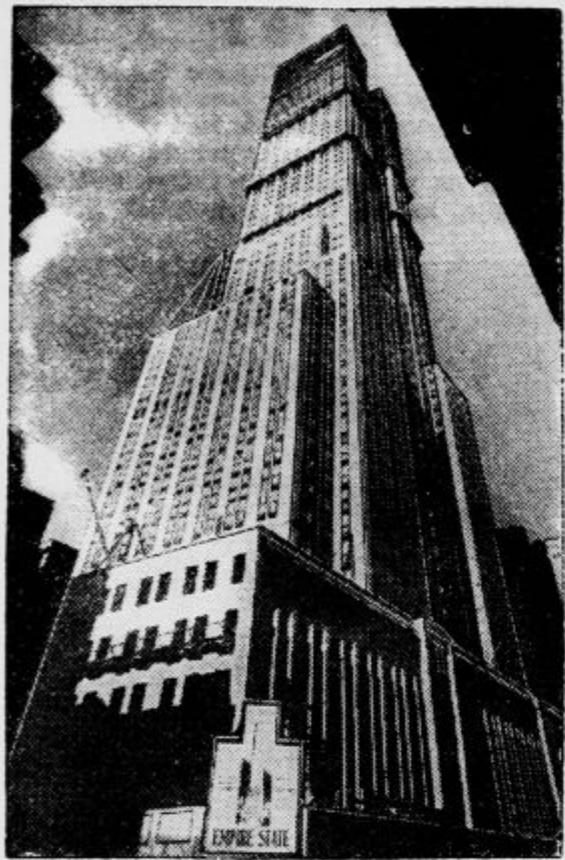
Poleg tega dedno biološkega vzroka pa ima nedvomno veliko vlogo tudi močna fiziognomična in duševna oblikovalnost žene v skladu z notranjo prilagoditvijo. Znanost je nedvoumno dokazala, da se ženska po obliki lahko dosti bolj spreminja nego moški. Zakon je za ženo že zavoljo njenega materinskega poslanstva globlje pomena nego za moškega. Ker je ženska večinoma mlajša in sama po sebi oblikovalna nego

Tat „Brezbrižnika“ v zaporu

Pariški preiskovalni sodnik Marchat, ki vodi preiskavo proti Sergeju Boguslavskemu, tatu Watteaujevega »Brezbrižnika« je odklonil predlog slikarjevega branitelja, naj bi se Boguslavski izpustil na svobodo. Pojavili so se namreč pomisleki, da je Boguslavski odnesel sliko iz Louvrea samo zaradi tega, ker so jo bili nekateri restavраторji »skazili«.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Na najvišjem nebotičniku

Priti v New York in ne popeti se na vrh najvišje človeške stavbe, je gotovo smrtni greh. In ta greh sta napravila dva clevelandca Slovenca, ki sta prispela v njeno podnožje, zvedela, da stane lift do vrha en dolar za osebo in sta šla rajši v gostilno, da si kaj dobrega privoščita, češ da sta New York itak od spodaj videla. Če bi bila šla gor, bi se bila na lastne oči prepričala, da nista imela prav.

Ko sem bil pred desetimi leti prvič v New Yorku, sem bil seveda na vrhu takrat najvišjega nebotičnika. To je bil Woolworth Building, visok 253 metrov. Toda v teku desetih let so prišli Amerikanci v vsakem oziru dalje in tudi na stavbenem polju. Zrastle je kup nebotičnikov, ki so pustili višino 250 m daleč za seboj. Za enkrat je najvišji Empire State Building (izgovori: empajr stejt bildin), ki nima nič manj kakor 411 metrov. Če bi ga postavili na primer v Tacnu pod Šmarno goro pri Ljubljani, bi goro presegal še za dobrih sto metrov.

To že torej ni poslopje, temveč hrib, gora. Kadar mislite napraviti izlet na goro, seveda ne greste ob vsakem vremenu, temveč samo, kadar je lepo in kadar ste gotovi, da boste imeli lep razgled, sicer se vam pot ne splača. Prav tako je s tem 410 m visokim mladim hribom iz betona in jekla sredi največjega mesta sveta. Moji ameriški prijatelji so mi razen tega svetovali, naj se popnem na to višino okoli šeste ure zvečer, ker bom tako mogel uživati v višini dva razgleda: videl bom New York v soncu in tri ure pozneje v nočni razsvetljavi. Ubogal sem jih in ni mi bilo žal.

Šel sem pa že ob štirih zdoma, ker sem hotel spotoma pogledati še nekaj drugih zanimivosti. V tako velikem mestu, kjer so daljave vprav ogromne, je treba turistu, da za vsak dan naprej točno določi program svojih poti in si napiše poleg tega tudi prevozna sredstva ter preračuna čas, sicer ne bo nikamor prišel in niti polovice tega ne bo videl, kar je želel. Tako sem jo lepo mahnil s svojega hotela, to pot pa kar peš, po 42. aveniji, da se malo naužijem živahnega večernega vrvenja, ki se je pravkar začelo. Vhodi v bioskope so že žareli v stotisočih žarnicah in vabili obiskovalce, toda mene niso premotili.

Na Times Squareu vidim možaka, ki deli reklamne listke mimoidočim gospodom in tudi jaz sem hotel enega od njega. To ni samo radovednost, temveč še kaj več: včasih dobite na takih letakih prav zanimive stvari, in če že ne morete iz tega napraviti članka za časopis, pa se vsaj izčim notica ali opomba. Pri tem razdaljalcu listkov se mi je pa čudno zdelo, da ne deli listkov mimoidočim ženskam, pa tudi ne vsem moškim. Ko pridem mimo in mu pomolim roko, da vzamem listek, me najprej dobro pogleda, potem pa mi obrne hrbet in gre v drugo smer. Začuden nad takim postopanjem se ozrem za njim in kaj vidim: na hrbtu ima tablo iz lepenke z napisom Scalp Treatment. Sedaj se mi je po-

svetilo, zakaj me je možak ignoriral in moral sem se prisrčno smeati. Kaj je skalp, vedo vsi tisti, ki so čitali indijanske povesti. Po naše bi tale napis prevleli nekako takole: Negovanje las. Možak je videl, da nisem skalpiran, temveč da imam še vse lase na glavi, in zato mi ni dal reklamnega listka za plešo...

Nato sem šel dalje do monumentalnega poslopja Javne knjižnice (Public Library), kjer sem poiskal edinega Južnega Slovenca, ki je tam kot knjižničar zaposlen, to je Bolgar dr. Viktor Šarenkov, s katerim sem se prav po bratsko pomenil. Pozna izborna naša književnost in naše knjižne razmere. Na žalost nisem mogel dalje časa ostati pri njem, imel sem še dosti na programu. Najprej sem šel v Woolworth Store, eno od nebroja prodajaln, kjer dobite za enotno ceno 5 ali 10 centov vse mogoče in nemože stvari. Moral sem nakupiti nekaj malenkosti za spomin, da jih prinesem domov, saj za večje stvari itak ni bilo niti denarja, niti prostora v kovčegu.

Po Peti aveniji sem jo zavil nato proti jugu in že sem videl pred seboj nekako en km daleč velikansko silhueto največjega nebotičnika. Moram priznati, da je lepa, elegantna stavba. Nato sem šel stopiti v Macy's, največjo prodajalno na svetu. Če dvignete pariške Grands Magazines na deseto potenco, potem imate Macy's. To je najlepše skladišče najlepših in najdražjih stvari s celega sveta. Da omenim samo oddelek za dragulji in zlato, kjer je razstavljeno po vitrinah bajno premoženje. S pištolami oboroženi stražniki se sprehajajo med množico občinstva. Šel sem tu skozi in odhitel naprej. In bila je že šest ura, ko sem dospel do cilja, do hriba.

Peš seveda nisem šel gor, čeprav ima tudi stopnice za slučaj požara ali katerekoli druge nevarnosti. Osebnih dvigal je 63, tovarna 4. Dvigajo se s hitrostjo 300 m na minuto.

Prav tako hitro smo na vrhu, kakor na ljubljanskem nebotičniku. Razgled z vrha je zares nepopisen. Da, to je gora, to ni hiša, niti stolp. Oči se kar ne morejo nagledati: v bližini je morje hiš in nebotičnikov, dalje obe reki, ki obdajata otok Manhattan in pristanišča, nato Ocean, naprej višine in nižine, na vzhodu se nam svetli velika periferia in trilon s svetovne razstave v zahajajočem soncu. Skoraj bi bil pozabil napraviti posnetek. Nato si ogledam notranjost najvišjega, to je sto drugega nadstropja. Seveda ni dosti drugačnega, kakor v vseh planinskih kočah: restavracija in prodajalna za spominke in razglednice. Restavracija ni nič dražja, kakor one doli v dolini in zato lepo sedem ter večerjam.

Po večerji grem spet ven na teraso. Mrak je pokril zemljo. Vidim dva mladeniča, ki z malim aparatom (omarico) slikata na vse strani. Zanimalo me je, kakšen je ta aparat, da je mogoče pri tej razsvetljavi delati momentne snimke. V svoje največje začudenje čujem, da govorita po naše. Ogovorim ju ter zvem, da sta večerj prišla z Normandijo in da prvič v življenju fotografirata. Zelo obzirno sem jima dal prvi pouk v uporabi kamere ter jima namignil, da na njunem filmu ne bo nič gori. Tedaj mi nista verjela, toda hoteli bi bil videti njiju obraza, ko sta dobila v drogeriji tisti svoj film razvit nazaj. Med zanimivim razgovorom se je znočilo in tu sem jaz postavil svojo kamero, da snimam Times Square s te višine v nočni razsvetljavi. Mladeniča sta kar zmejavala z glavo, ko sta videla moje početje. Škoda, da ne vem njiju imeni in naslov, da bi jima poslal sijajno uspešno sliko. Ne vem, ali je pogled s te višine na milijonsko mesto lepši podnevi ali ponoči. Vsekakor je treba videti eno in drugo. Kar ločiti se nisem mogel od tam.

Na najvišji ploščadi stoji prav izreden avtomat. Za deset centov vam na gramofonsko ploščo ujame glas, ki jo morete nato vzeti s seboj. Kar želite govoriti, najbolje napišete na kos papirja, da vam jezik gladko teče in ni presledkov. Govoriti morete nekako 126 besed. Ko ste jih napisali, stopite pred avtomat in izgleda kakor avtomatske tehnične ki so postavljene po naših kolodvorih. Vržete 10 centov v odprtino in pred vami se odpre mikrofoni, v katerega govorite oz. citate. Na razsvetljeni tablici lahko kontrolirate, kako dolgo morete še govoriti. Ko je govor končan, se mikrofoni zapre, vi pa potegnete za ročaj in spodaj vam pride ven majhna gramofonska plošča iz trdega aluminija, ki jo lahko takoj preskusite na poleg stojčem gramofonu. Seveda ne z jekleno, temveč z bambusovo iglo. Posnetki so izbor-

Bingl-bongl

Bingl Bongl je možak in mežnar. Krstil sem ga, čeprav ga ne poznam osebno, niti na videz s tem imenom, ker podvržem strasti zvonjenja in klenkanja. ... Tam poleg vojašnice stoji njegova cerkev, poleg zelo lepe vojašnice, kjer se uči in vežbajo naši hrabri vojščaki, da na dan, kako bodo nekoč suvali sovražnike v zadnjico. ... Ko pa so prosti in se ne udiijo več bojevanja, poslušajo Bingl — Bongla kako potrkava. To je zelo lepo... Seveda so poleg vojašnice v okolici še druge hiše in v njih prebivajo tudi Bogu udani meščani in Bingl — Bongl prepričuje vso okolico, da je ura molitve zmeraj prava... Potrkava in potrkava in od samega potrkavanja so se v tistem okraju dogodili in celo pomnožili slučaji, da tamkajšnje prebivalce trka in da so včasih, kot se pravi celo natrkani, kar od njih prav res ni lepo... Ampak krivi niso sami, to je spet resnica...

Bingl Bongl namreč z vso vnemo opravlja svoj blagorodni in važni posel... Zjutraj, ob štirih te zbudi kar na mah z velikim zvonom... zelo točen je in niti minute ne prične prekasno. Potem ima točno izdelan urnik in repertoar ali kako bi človek imenoval teh sto načinov njegovega zvonjenja... Ob šestih zjutraj zvonijo in ob sedmih, potem pa kadar ga popade in v mraku kliče vernike in ob devetih spet opozarja... Iz njegovega zvonjenja, iz načina, kako obdevala zvonce, sem se že naučil razločevati kako je razpoloženje Bingl Bonglovo... Če je dobre volje, potem zvonijo enakomerno in nič hudega ni... Gorje

ni. Tako sem jaz po dolgih letih spet čul svoj lasten glas. Prvič sem ga čul l. 1922, ko sem v gramofonskem arhivu pariške Sorbonne govoril na fonograf nekaj slovenskih tekstov (Prešerna, Debeljaka, Tavčarja) ter po končanem sprejemu takoj čul svojo recitacijo. Nekako čudno je človeku, če čuje svoj lastni glas iz stroja. To mora biti prav tako, kakor če samega sebe vidi v kinu, ali celo v zvočnem kinu. K sklepu še nekoliko statistike o ogromnem posloju: Empire State ima 6400 oken.

Po razhodu iz Banjaluke

Nekaj pripomb k 19. glavni skupščini JUJ

O letošnji, XIX. glavni skupščini Jugoslovenskega učiteljskega združenja, ki se je vršila v Banjaluki, v osrčju Bosanske krajine smo že poročali takoj po razpravi. Delegati so se sedaj že vrnili na svoja mesta v vse srece naše širne Jugoslavije. Sestal se je k svojemu prvi seji tudi novozvoljeni izvršni odbor, da ob enem s člani glavnega odbora JUJ izvede vse potrebne sklepe.

Pred nastopom sedanja glavne uprave, ki je bila z našim ožjim rojakom g. Dimnikom na čelu izvoljena pred petimi leti in je tudi letos dobila ogromno večino, razprave na glavnih skupščinah pred leti še niso bile na tako odlični višini kakor je bila letošnja. Prav gotovo je treba pripisati to v dobro sedanjemu predsedniku g. Dimniku, ki je s svojo spretno roko in umirjenostjo znal izbrusiti vseosebne osti in privedi razpravo v bolj ubrano razpoloženje. Nekateri debaterji so bili resda tudi sedaj bolj razgibani in razvneti kakor drugi delegatje, vendar gre ta razbortost v veliki meri na račun južnjaškega temperamenta.

Posebnost zase je bila galerija. Tja so se zbrali tudi poslušalci iz učiteljskih vrst. S priznanjem, ploskanjem in vzklikom so skušali posegati v potek razprav in mesta so dvignili prizore, ki smo jih vajeni na sportnih prireditvah in na razpravi izrazito strokovnih organizacij. Ta galerijska mladina je dobila zaradi svoje ga »sportnega« obnašanja ukor in ko je posegel vmes policijski komisar in je legitimiral galerijo, so se udeleženci iz učiteljskih vrst umaknili, plenum, ki je bil zbran v parterju, pa je nato lahko mirno in nemoteno nadaljeval s svojimi razpravami.

Letošnja skupščina je dokazala, da se je splošno razpoloženje, še bolj nerazpoloženje, ki je vladalo pod Stojadinovičevim režimom do JUJ in njenih predstavnikov, omililo. Vsem, ki pazno zasledujejo glavne učiteljske skupščine, je še v dobrem spominu izjava nekega vodilnega činitelja prosvetnega ministristva. Po novosadski skupščini je zagrozil vsem tistim, ki so se izrekli za strogo stanovsko linijo v JUJ in pripomogli njegovi skupini konjunkturstov do popolnega poraza: »Odslej so vrata prosvetnega ministristva zaprta za vse one, ki so se postavili na stran glavnega odbora.«

Vztrajanje učiteljske večine na moralnih in stanovskih idejnih temeljih je dokazalo, da so vrste jugoslovenskega učiteljskega prežete patriotizma in voljne vsekdar posvetiti vse svoje sile dvigu narodne prosvete in izobraževanju najširših ljudskih plasti.

Leta so dokazala, da si je zbrala večina jugoslovenskega učiteljskega, ki je stopila na deklaracijsko pot, pravo smer. Skupina učiteljev konjunkturstov okrog nekdanjega gromovnika iz ministristva prosvete je uplahlila in volitve nove uprave so dokazale ogromen porast okrog tistih, ki so uvedli v stanovsko organizacijo deklaracijsko gibanje. Na našem prosvetnem telesu je še mnogo ran, ki jih skuša orga-

Grajen je iz opeke, porabili so jo 10 milijonov komadov. Poleg tega so zazidali vanj 200.000 kubičnih čevljev kamna, na zunanji strani je pritrjeno 930 ton pokromanega jekla. Zgradba ima perilnico, ki pere perilo vseh uslužbencev in napravo za ozoniranje pitne vode. Naprava za ventilacijo daje 725.000 kubičnih čevljev svežega zraka na minuto. Ves zrak v obeh kletnih podstropij (nadstropjih tu ne moremo reči) ter v prvih petih spodnjih nadstropjih se izmenja šestkrat na uro. Poslopje je zunaj obloženo z apnecem iz Indijane in granitom s črtami od pokromanega jekla od 6. do 86. nadstropja. Vrhovna konica je obdana od stekla, aluminija in pokromanega jekla ter je ponoči razsvetljena od zunaj in od znotraj.

Dr. Pavel Breznik.

nizirano učiteljsko ozdravilo, odnosno — izrezati. Na banjaluški skupščini so se izrekli učitelji zlasti za to, da dobi naša prosveta kader čistih in sposobnih nadzornikov. Zato so nekateri delegatje iznesli na zboru vse težke primere, ko nekateri šolski nadzorniki izrabljajo svoje položaje. Skupščina je zaznala za mnogo žalostnih vse obsebe vrednih primerov. Nadaljne razprave o tem žalostnem stanju je prekinil navzoči policijski komisar.

Učiteljska Miličević se je zavzemala, da bi se v organizaciji aktivnejše uveljavile njene stanovske tovarišice. Sedaj je v učiteljskem stanu okrog 17.000 učiteljic, domala vse delo v organizaciji in v borbi za dvig prosvete in za učiteljske pravice pa sioni na moških ramenih. Govornica je pohvalno omenila slovenske tovarišice, ki se pridno gibljejo na stanovskem področju, v poslednjem času pa so izvedle nekaj prav uspešnih socialnih akcij in podprle siromašen življenj v obmejnih krajih.

Delegatje so iznesli kopico predlogov in nasvetov, kako dvigniti splošno prosvetno stanje v najbolj odročnih krajih. Izredno visok odstotek nepismenega prebivalstva v nekaterih banovinah naše kraljevine je sramota našega pokolenja. Treba bo napeti vse sile, da z razširjenjem šolske obveznosti in z analifetskim tečajem dvig-

Naš najstarejši trgovski učni zavod

uvaja letos spet nekatere praktične novosti

Ljubljana, 26. avgusta

Naš najstarejši trgovski zavod, Christofor učni zavod, ki je lani obhajal 35-letnico obstoja, je za letošnje šolsko leto popolnoma prenovil šolsko poslopje in učilnice preuredil, da ustrežajo najodbojnejšim pedagoškim zahtevam. Še lani je mestni gradbeni urad odobril stavbne načrte, na kar so takoj začeli z delom, ki je bilo končano že lansko poletje. Najzanimivejša novost so učilnice za praktični pouk. Tečajnikom sta na razpolago dve sobi za praktične pisarniške vaje in za knjigovodstvo. Tu poslujejo popolnoma samostojno, kakor v velikem podjetju, vse v skladu z novim učnim načrtom, ki ga je za ta zavod odobrilo ministristvo.

S praktičnimi vajami so začeli že lani, vendar ne v polnem obsegu. Njihov namen je pripraviti učence že v šoli za praktično delo v pisarni, kar bodo seveda najbolj pozdravili podjetniki, ki morajo praktikanta šele seznanjati z osnovnimi pojmi pisarniškega poslovanja. Zato je Christofor zavod uredil učilnice kakor prave pisarne in jih opremil z vsemi pisarniškimimi pripomočki: z računskimi, raznozvočevalnimi in pisalnimi stroji, trgovskimi knjigami, mapami, registri itd. Vaje so organizirane tako, da so učenci razdeljeni na skupine, ki predstavlja posamezna trgovska, odvetniška, spedijska, bančna in podobna podjetja. Sleherni dijak ima svojo vlogo. Prvi je vodja pisarne, drugi korespondent, tretji knjigovodja, četrti stenograf, peti stroje-

nemo prosvetno stanje naše vasi. Visok odstotek nepismenega prebivalstva je sila, ki ne spada v današnje življenje, v dobo motoriziranega veka.

Nekateri delegatje so iznesli pereče težave s svojih službenih mest. Zagovarjali so princip: za enako delo enako plačilo in tako dali pobudo, da prejemajo polno plačilo tudi poročene učiteljice.

Delegatje iz južnih krajev, ki trpe zaradi malarije, pa so na primerih iz službenega življenja dokazali, da bo treba spremeniti dosedanje pogoje za vlaganje prošenj v druge kraje. Dvoletno službovanje v malarčnih krajih podkopljajo temelje tudi najbolj zdravega prosvetnega delavca.

Največje presenečenje na letošnji glavni skupščini JUJ je bil odhod hrvatskega učiteljskega združenja, ki je bil izvršen popolnoma nepričakovano in po sodbi objektivnih opazovalcev, brez tehtnega razloga. Nepoučena javnost domneva, da je prišlo popreje do spora med hrvatskimi in ostalimi delegati, odnosno med predsedstvom skupščine in hrvatsko delegacijo. Glavni odbor je točno pojasnil ves položaj in vse momente, ki pridejo pri pripravi v postev. Večina delegatov je razumela težnjo hrvatske delegacije, da bi prešla predsedniško mesto v JUJ na kakega hrvatskega učitelja. Ali se ni moglo iti preko gotovih dejstev in to: Še pri nobenih volitvah se ni to mesto zasedalo z ozirom na to ali je predsednik Slovenec, Hrvat ali Srb in se tudi v tem slučaju ni hotelo zapostavljati Hrvat. Vprašanje zasedbe predsedniškega mesta se ni vezalo s političnimi dogodki še nikoli doslej in bi to bilo v nasprotju z načeli stanovske deklaracije. V poslednjih treh letih je učiteljsko vodilo odločno borbo proti vnašanju strankarstva v JUJ s strani JRZ in ni moglo dopustiti, da bi se sedaj opredeljevalo pri volitvah izvršnega odbora JUJ z ozirom na silne tendence z druge strani. Pri izbiri predsednika se mora oziirati na splošno razpoloženje članstva in ni mogoče predsednika avtomatsko nominirati in vsiliti članstvu. V sedanjem slučaju je bilo to tem težje, ker je petletna težka borba in stanovsko ideološka linija organizacije tesno povezana in personificirana v predsedstvu, pa bi vsaka izprememba povzročila nejasnost in zmedo tako v članstvu, kakor v javnosti. V pogledu formalnega vzroka za odhod Hrvatov je izdano pojasnilo, da predsednik ni mogel dati hrvatskemu delegatu besedo samo iz razloga, ker je bil volilni postopek otvoren. Predsednik pa mu je zagotovil, da mu bo podelil besedo takoj, ko bodo volitve zaključene. Volitve bi bile razveljavljene, ako bi se bilo drugače postopalo. Večina Hrvatov najbrže ni bila zadostno poučena, kakšno sporočilo je dobil dotični delegat pri predsedniški mizi, zato je potem, ko je zvedela, da izjava v tistem trenutku ne more biti prečitana, skupno zapustila dvorano in odšla k posebnemu sestanku.

V posebnem pozivu na učiteljsko izražati glavni odbor prepričanje, da bodo iskrene vezi, ki jih je spletel v dosedajni borbi in skupnem delu z brati Hrvati ostale še nadalje. Tovariški razumevanje na obeh straneh naša nastalo nesoglasje izravna in zopet zbliža vse naše učiteljske za dvig narodne prosvete in v korist stanu.

pisec itd. Ta način pouka je silno zanimiv in so zato učenci z največjim veseljem pri delu, kar seveda omogoča boljši učni uspeh. Učenci opravljajo delo sami, profesor pa ga nadzoruje.

Knjigovodstvo dela učencem običajno največje težave. Težkoče bodo z letošnjim šolskim letom povsem odstranili, ker bodo pri pouku polagali največjo pažnjo na praktične vaje. Za strojeopise je na razpolago 50 pisalnih strojev najrazličnejših sistemov in ima torej zavod brzokone največjo strojeopisnico ne samo v Sloveniji, ampak v vsej državi.

Posebnost nove preureditve je učilnica za filmska predavanja. Skoraj v vseh državah že imajo ta učni pripomoček, ki je zlasti važen pri pouku zemljepis in blagovnanstva. Zemljevidi in slike so za dobro predavanje nezadostni, s filmom pa je mogoče pokazati marsikaj, kar se z besedami ne da opisati. Zavod razpolaga s kinematografskim in projekcijskim aparatom, razen tega pa z ozkimi filmi, ki prikazujejo tuje dežele, mesta, šege in običaje narodov, pridobivanje surovin, obratovanje tovarn, izdelovanje raznovrstnega blaga i. t. d.

Za oddih imajo učenci v odmorih na razpolago z zelenjem zasajen vrt, ki je na njem tudi shramba za kolesa.

Z novo preureditvijo je postal Christofor zavod v pogledu zasebnega trgovskega šolstva ponos Ljubljane, saj je po svoji ureditvi edinstven ne le pri nas, ampak tudi v vsej državi.

des Guten». Nič zato... Ampak eno naj pomisli...

Pomisli naj, kako je bilo v starih časih. Pomisli naj na dneve, ki jih je predsedel v šolskih klopih in se učil v Zgodbah o preganjanju prvih kristjanov... Hudo je bilo, ko so Dioklecijani, Lucili in krovločini Neroni poštni vernike mučili in jih dali, da so jih lačni levi in tigri papali — to je bilo grod od njih in nedopustno... Pa še vse druge muke so se izmišljali pogani brezsrčni, zvonce so nastavliali ubogim žrtvam nad glavo in zvonili vse dotlej, dokler niso siromaki pobesneli... Kitajci se daries tako nečloveško ravnavo s svojimi žrtvami... grdobe.

Ce bo moj prijatelj Bingl Bongl vse to razmisli, bo spoznal modrost, da nikakor ne kaže trpinčiti kristjanov, ki niso zagrešili nič hudega, kot samo to, da žive in se mučijo za svoje vsakdanje življenje v strahu božjem... Le malo miru bi radi imeli, ker dan je dolg in delo pogosto težko... Zato je počitek blagodat... Nemir je za satanska izmišljotina in muka...

Iz Italije sem prišel pred par dnevi in Bog mi je priča, da sem tam ob Ave Mariji poslušal in čakal zvonov. Tam tudi v majhnih mestih v Cremoni, v Paviji, v Padovi in Vicenci pa tudi v gorati Umbriji in Perugiji, tam dajejo zvonci samo znamenja... Ubrana lepa znamenja... in človeku seže misel in pobožnost v srce... Opozorjen si človek božji, ki ima v svojem srcu pripravljeno molitev: zdaj je pravi čas... Zato pa ni treba podreti lin...

Zdaj, ko smo v času izletov z avtobusi s »Putnikom« in »Po božjem svet« in znanimi voznicami bi predlagal, da aranžiramo skupni izlet vseh ljubljanskih Bingl-Bonglov v Italijo... Vsaj do Padove, kjer bomo videli tudi jezik sv. Antona... Istočasno bomo ob večernih in sploh urah pravih, poslušali znamenja zvonov, ki so za vse vernike po vsem vesoljnem svetu enaka in ki jih je naša narodna pesem šestkrat opelala...

Zvon in zvonjenje je vendar košček pozicije slovenske, ne pa ura-budilka ali celo predpriprava za tekmo klenkarjev na jenskem velesejmu.

Ost.

SPORT

Današnji spored

Danes je vse polno dogodkov v najrazličnejših panogah. Zlasti mnogo je nogometa, ki je danes najpomembnejši. Danes se začne samo posredno prvenstvo I. razreda, temveč tudi ligaško tekmovalstvo, ki je letos prvič razdeljeno na dve. Med seboj povsem neodvisni skupini. Dosedanje državna liga ima le eno tekmo, ker je zavzeta za reprezentančni srečanje s Čeko v Pragi. V Ljubljani se razen tega nadaljuje še državno klubsko prvenstvo v atletiki.

Spored današnjih prireditev:

Prvenstvo LNP

✓ Ljubljani: Reka : Mars ob 17. igrišče
Beke, Jadran : Disk ob 17. igrišče Jadrana.

Atletsko državno prvenstvo

Po prvem dnevu vodi Primorje s 100 točkami pred Concordio

Ljubljana, 26. avgusta
Danes ob 16. se je začelo na stadionu tekmovalstvo med Primorjem in Concordio, ki velja za državno prvenstvo. Oba kluba sta nastopila precej nekompletna in so zato rezultati v nekaterih disciplinah slabši, kot je bilo pričakovati. Ker je bilo tokrat na razpolago dovoljno število sodnikov, se je program odvijal še precej hitro. Tehnični rezultati so:

400 m zapreke: 1. Skušek (Primorje) 59.4, 2. Poljšak (P) 61.6, 3. Pollak (P) 61.8, 4. Jurković (Concordia) 64.1, 5. Marčič (C) 66.4, 6. Kovačević Dujo (C) 67.7. Concordia 1584 točk, Primorje 2026.

Skok v višino: 1. Marek (P) 175, 2. Martini (P) 175, 3. Pollak (P) 165, 4. Marčič (C) 160, 5. Dolenc (C) 160, 6. Egri (C) 155. Točke: P. 2070, C. 1638.

Met kroglice: 1. Kovačević (C) 13.88, 2. Narančič (C) 13.33, 3. Iveković (C) 12.18, 4. Kosec (P) 11.80, 5. Marek (P) 11.28, 6. Kajfež (P) 10.93. Točke: C. 2189, P. 1684.

Tek 5000 m: 1. Kotnik (C) 15:33.8, 2. Klen (P) 16:28.4, 3. Perc (P) 17:00.4, 4. Gales (C) 17:07, 5. Krajcar (C) 17:16, 6. Hlebec (P) 17:33.8. Točke: C. 2041, P. 1913.

Olimpijski stadion v Helsinkih

Olimpijski stadion v Helsinkih so začeli graditi pomladi leta 1934. Načrte sta izdelala arhitekta Yrjöla Lindelgren in Teuvo Jäntti. Stadion je bil gotov leta 1938, 12. junija pa so v njem priredili prva tekmovalstva. Odtlej so bile neprestano narodne in mednarodne prireditve, ki so prinesle rekordne rezultate, s čimer je bilo dokazano, da je tekmovalna proga v stadionu med najboljšimi na svetu.

Stadion je ves iz belega betona in leži v podnožju 73 m visokega stolpa. Tribune so bile v začetku postavljene tako, da je na njih lahko sedelo 30.000 gledalcev, vendar so že v načrtu predvidevali možnost razširitve. Ko je Japonska odločila izvedbo XII. olimpijskih iger in so jih poverili Finski, so takoj začeli z razširitvijo. Nasproti častne tribune so začeli postavljati novo tribuno, ki je v višini 24 m in globino 45 m precej večja od prejšnje. Dela so se začela v novembru 1938, do konca letošnje sezone pa bo vse dogotovljeno. V juliju so naredili poskušnjo in so ugotovili, da je v stadionu 47.163 sedežev (od teh je 6316 rezerviranih za častne goste, sportnike, novinarje in radijske napovedovalce) in 14.300 stojališč. Skupaj je torej prostora za 61.463 gledalcev.

Častna tribuna je dolga 104 m in globoka 26 m. Je popolnoma pokrita s 7000 ton težko stropo, ki jo nosijo tanki stebri. Pod tribunskimi sedeži za 6000 gledalcev so velike salicilne, postaja za prvo pomoč, kavarna za tekmovalce in funkcionarje, štirje prostori za treniranje težke atletike in telovadbe, razen tega pa še 63 m dolga proga, posuta s pepelom, ki se konča z žaganjem napolnjeno jamo. V dolgi zimski sezoni se ta proga lahko uporablja za trening skakačev in tekačev. Po notranji ureditvi je finski olimpijski stadion prav gotovo najoriginalnejši na svetu.

V drugem nadstropju so hodniki za občinstvo, da se lahko odpočije od neprestane gledanja. V tretjem nadstropju je 19 pisarniških prostorov, ki jih je olimpijski odbor dal na razpolago raznim nacionalnim savezom in najvažnejšim sportnim društvom v Helsinkih. Za olimpijske igre bodo te pisarne preuredili v novinarske sobe, telefonske celice in za nameščenje priprav za prenose. Novinarji bodo lahko tu poslovali v največjem miru, razen tega pa bodo imeli neposredno zvezo s svojimi državami, kajti poštni urad je tik njihovih sob.

Na severnem koncu častne tribune je terasasta stavba, ki jo bodo po olimpijskih igrah preuredili v sportni muzej. Proga za tek je pokrita z zrušeno opeko, ki se je v teku sezone pokazala za odlično. Ravni del proge leži popolnoma v senci, kar bodo tekmovalci z veseljem pozdravili, kajti poletje je v Helsinkih precej vroče. Manj ugodno bo to za fotografe, ki pač ne bodo mogli dobiti lepih svetlobnih efektov, ki jih je tako lepo prikazala Leni Riefenstahlova v svojem prekrasnem olimpijskem filmu.

Prireditveni odbor je ukrenil vse, da bo ustregel sleherni želji tekmovalcev. Se le na drugem mestu je občinstvo. Tako n. pr. ne bodo uporabljali v stadionu običajnih zvočnikov — Finci dobro vedo, da se atleti pred važnimi borbami lahko koncentrirajo le, če vlada popoln mir. Gledalci bodo obveščali o dogodkih s pomočjo električnih plošč za javljanje rezultatov. Da ne bi zaradi razdeljevanja nagrad stalno prekinjali tekmovalstva, je organizacijski odbor odločil, da bodo razdeljevali nagrade za točke, ki se bodo vršile izven stadiona, pred in po dnevnem sporedu. Razen velike plošče za javljanje rezultatov bo na severnem zavoju stadiona velika ura na sekunde, ki bo začela teči, čim bo dal starter znamenje za start. Na ta način bodo lahko gledalci najlepše zasledovali borbo s časom. Na južnem zavoju bo

Na Jesenicah: Bratstvo : Svoboda ob 15.45 igrišče Bratstva.
V Kranju: Kranj : Hermes ob 16.30.
V Celju: Atletik : Celje ob 17. igrišče pod Skalno kletjo.

V Mariboru: igrišče Rapida ob 10. Rapid : Slavija jun., ob 16.30 Rapid : Mura.
V Čakovcu: Gradjanski : Železničar ob 16. igrišče Gradjanskega.

Atletika

Na stadionu ob Tyrševi cesti finalno tekmovalstvo Primorje : Concordia za klubsko državno prvenstvo. Začetek ob 16.

Kajak

Državno prvenstvo na divjih vodah na progi Zagorje—Hrastnik. Začetek ob 11.

Tek 800 m: 1. Goršek (P) 1:55.9, 2. in 3. Gaberšek in Nabernik (oba P) 1:59.8, 4. Srakar (C) 2:02.8, 5. Junek (C) 2:10.2, 6. Vidas (C) 2:17. Točke: C. 1870, P. 2499.

Troskok: 1. Jurković (C) 12.46, 2. Bergman (C) 12.44, 3. Požar (P) 12.36, 4. Poljšak (P) 12.32, 5. Korče (P) 12.12, 6. Egri (C) 11.84. Točke: P. 1670, C. 1663.
Tek 100 m: 1. Pollak (P) 11.5, 2. Skušek (P) 11.5, 3. Dremil (C) 11.6, 4. Hegon (C) 12.0, 5. Kločkov (C) 12.0, 6. Jurca (P) 12.4. Točke: P. 1901, C. 1880.

Stafeta 4x400 m: 1. Primorje (Jurca, Poljšak, Nabernik, Gaberšek) 3:43.6, 2. Concordia (Marčič, Junek, Srakar, Kovačević) 3:49.0. Točke: P. 863, C. 805.

Met kladiva: 1. Manojlovič (C) 37.21, 2. Korče (P) 33.82, 3. Kovačević (C) 32.10, 4. Kosec (P) 30.65, 5. Marek (P) 27.45, 6. Iveković (C) 23.16. Točke: C. 1419, P. 1397. Končno stanje prvega dne: P. 16.023, C. 15.089. Nadaljevanje in konec tekmovalstva bo jutri ob 16. na stadionu.

V Bostonu niso igrali

Boston, 26. avg. Danes je bila na sporedu igra parov v tekmovalstvu za Davisov pokal med Jugoslavijo in Avstralijo. Zaradi hudega naliha, ki je popolnoma poplavljal igrišče, je bilo srečanje preloženo na naslednji dan.

16 kabin za radijske napovedovalce.

Finci so od vsega početka poudarjali, da bodo priredili prave sportne olimpijske igre in vsi navedeni ukrepi potrjujejo, da bo v resnici tako. Zaradi tega se tekmovalcem ne bo treba bati, da bi morali sredi tekmovalstva stati »mirno«, ker je godba igrala državno himno nekega olimpijskega zmagovalca, kar se je v Berlinu ves čas dogajalo. Finci so sploh v vsakem pogledu poskrbeli za atlete. Da jih ne bi brez potrebe preobremenjevali, so spremenili nekoliko vrstni red tekmovalstva. Tako so n. pr. določili, da bo tekmovalstvo v skoku ob palici dva dneva. To bodo pozdravili vsi tekmovalci, ki še niso pozabili, da je ta točka trajala v Berlinu polnih 14 ur. Mednarodni atletski savez je ta ukrep že odobril. Minimalne mere za predtekmovalstvo pa precej zvišali, s čimer bodo odpadli številni predteki, ki zaradi predolga čakanja preveč utrudljivo vplivajo na tekmovalceve živce.

Za konec naj navedemo še stroške gradnje. Dozdej so za gradbeno dela porabili okoli 17 in pol milijona din, za proge pa 5.1 milijona. Gradnja nove tribune je bila preračunana na 11 milijonov din, pri čemer so že všteli stroški za odstranjenje tribunskega podlajška po končanih igrah. Finska vlada je dozdej odobrila za stadion 13 milijonov din, stadionske znamke so prinesle okoli 5.5 milijona din, darovi pa 500.000 din. Velik dohodek je tudi vstopnina za razgled s stadionskega stolpa, ki je bilo na njem doslej že nad 150.000 obiskovalcev. Finci računajo, da bodo s slednjim iztržkom lahko vsa naslednja leta krili stroške za vzdrževanje stadiona.

Motorne dirke v Vel. Loki

Prejšnjo nedeljo so bile v Vel. Loki prve motorne klubske dirke na Dolenskem. Ki jih je priredil ZSK Hermes. Udeležba — o tekmi sami smo že poročali — je bila v pogledu tekmovalcev dobro zasedena. Danes prinašamo podrobne rezultate:

Motorji do 100 cm: 1. Fantini 6:59.4, 2. Derganc 7:38.8, 3. Blatnik 8:8.6 (vsi na motorju DKW). Turni motorji do 200 cm: 1. Kaučič (Monet) 6:55.2, 2. Murn (Puch) 6:55.8, 3. Podberšek (Puch) 7:0.2. Turni motorji do 250 cm: 1. Puhar (Puch) 6:25, 2. Kaučič (Monet) 6:31. Sportni motorji do 350 cm: 1. Rosenwirth (Horex) 6:34.6, 2. Pirnat (Zündapp) 6:55, 3. Pavlin (NSU) 6:58.6. Sportni motorji do 600 cm: 1. Rosenwirth (Horex) 6:21.2, 2. Križ 6:28.2, 3. Bulc (AJS) 6:32.4. Izven konkurence so bili doseženi naslednji rezultati: 1. Jurčič (Zagreb) BMW 5:54.2 (najboljši čas dneva), 2. Paulič (Zagreb) BMW 6:8.8, 3. Bar (Kranj) DKW 6:37.4; prikolice: 1. Abarth (Ilirija) 6:29.2, 2. Pogačnik (Zagreb) 6:49.

Iz SK Ljubljane Danes igra II. moštvo prijateljsko tekmo na Rakeku. Na kolodvoru morajo biti določeni igralci najkasneje ob 13.15. Juniorji igrajo popoldne ob 15 predtekmo na igrišču Jadrana Postave in ostalo na običajnem mestu.

SK Reka Seja upravnega odbora bo v torek 29. t. m. ob 20. v gostilni Lovšin Gra dišče 13. Z ozirom na važnost dnevnega reda udeležba obvezna.

SK Slavija I. moštvo naj bo danes ob 11 na glavnem kolodvoru. Igramo v Tržiču. Opremo dobite na kolodvoru.

Iz Kranja

— Kino Narodni dom bo predvajal danes ob 5., 7. in 9. uri zvečer II. del nape. tega in pustolovskega romana »Džim iz džungle«. (—)

Najboljši vozači Evrope nastopijo na avtomobilskih dirkah v Beogradu

Največja manifestacija avtomobilizma v Jugoslaviji in na Balkanu sploh bo 3. septembra zbrala v Beogradu vse najboljše avtomobilске vozače Evrope. Na blizu 2800 m dolgi progi okrog Kalemegdana se bodo pomerili v svoji drznosti, spretnosti ter kvaliteti svojih voz junaki slovitih imen

Hermann Lang

kakor so Francoza Mazot in Grignard, dalje Italijana Nuvolari in Caraciola ter Nemci Lang, Möller in v. Brauchitsch. Z njimi se bo morala meriti mlada ekipa Jugoslovanov, ljudi brez dobrih dirkalnih voz toda z borbenim srcem, ki bo zadivilo gledalstvo.

Heroje avtomobilskih aren smo poznali v Jugoslaviji doslej samo s filmskega platna. V bežnih sličinah žurnalov se je naša javnost lahko samo na daleč seznanila s pešico drznih vozačev, ki drugod po svetu privabljajo s svojimi smelimi podvigi vsakokrat stotisoče gledalcev na dirkalno progo. 3. septembra jih bodo v Beogradu tudi ob blizu spoznali. Tu bo slovit Tacio Nuvolari, v avtomobilskem sportu znan pod imenom »leteči vrag« — zmagovalac v nešteti dirkah na vseh celinah sveta. Nuvolari danes sicer ni več najhitrejši kakor nekoč, je pa nedvomno najspretnější vozač. Nešteto krat je le za las ušel smrti, pa je še zmerom dirkač nezlomljene volje in divjega poguma.

Sedanji evropski prvak Herman Lang, ki si je letos s čudovito superiornostjo osvojil večino dirk za evropsko prvenstvo, bo nedvomno tudi v Beogradu dokazal, da je nesporno najhitrejši evropski vozač. V Langovih žilah polje stara dirkaška kri. Ze njegov oče si je na avtomobilskih dirkali-

ščih osvojil nekatero lepo zmago, in njegovo žalostno konec v borbah za rekordne brzine ni mogel mladega Langa uplašiti, da ne bi nadaljeval očetove kariere. Tudi v beograjskih dirkah velja Lang za favorita.

Francoška dirkača Mazot in Grignard sta naši sportni publiki morda manj znana od dirkačev na nemških vozovih, spadata pa prav tako v najvišji razred in sta eden kot drugi pospravila zase že lepo število prvih nagrad in pokalov. Mazot je n. pr. zmagal v dirki »Cote d'or«, dalje v Belgiji pri znameniti tekmi »Deux frontières« in se je odlično milliral tudi na težki italijanski vožnji »Mille miglie« (tisoč milj). Grignard si je 1937 priboril »Grand prix« Francije, sicer pa je znan kot vozač za težke preizkušnje zlasti na tekmah v francoskih kolonijah.

V nemškem trozvezdju Müller, Caraciola, Brauchitsch je najpopularnejši Müller, ki ga v rajhu nazivljejo »nada avtomobilске arene«. Kot lep in pogumen fant ima Müller zlasti mnogo obdivovalcev med

Manfred v. Brauchitsch

ženskim svetom — gotovo tudi v Beogradu. — Caraciola in Brauchitsch sta trdovratna borca, ki se na mednarodnih dirkah naglo vzpenjata od uspeha do uspeha, bosta gotovo tudi Beograjanom s svojo drzno vožnjo pripravila prijetno masazo za živce in nepozaben sportni užitek.

Tudi ljubljanska publika bo poleg zagrebške, sarajevske, novosadske in beograjske lahko prisostvovala tekmam. »Putnik« organizira iz Ljubljane posebni vlak, ki bo imel značaj brzega vlaka. Vožnja velja za osebo samo 145 dinarjev.

Teden svetovne politike

Če kdaj, smemo prav v današnjem pregledu mednarodnega razvoja v zadnjem tednu govoriti o svetovni politiki. Nemško-ruska pogodba, podpisana dne 24. avgusta v Moskvi, je prinesla popoln preobrat v dosedanjem mednarodnem razvoju ne le z evropskega, temveč tudi s svetovnega vidika. Njena daljnosežnost se je že v teh dneh pokazala v vsej luči, bližnji dnevi in tedni pa nam bodo v tem pogledu odkrivali še poslednje zavese, ki krijejo ozadje te največje povojne senzacije.

Velika igra velesil

Ob prvi objavi o preokretu nemške politike, ki je delovala kot bomba, je bil položaj še zelo nejasen. Šele po objavi besedila nove pogodbe si je mogel svet ustvariti približno sliko o njeni daljnosežnosti. Te seveda v vsem obsegu še vedno ni mogoče premeriti, toda nobenega dvoma ni, da je nemški korak usodnega pomena za nadaljnji razvoj dogodkov v Evropi in na svetu sploh. Ustvarjena je nova diplomatska fronta, ki bo povzročila še hude pretresljive dosedanje diplomatske položaje in sprožila veliki igro velesil, ki prehaja — sedaj v fazo odkritih medsebojnih naporov, pri katerih igrajo posamezni visoki mednarodni spori, med njimi tudi gdanški spor, le podrejeno vlogo.

Za Nemčijo pomeni nova pogodba trenutno ugotovitev njenega mednarodnega položaja, ne da bi jo povsem osvobodila nevarnosti nadaljnjih tveganj, za Rusijo pa umik iz neposrednih naporov med velesilami ter pridobitev svobodnih rok v nadaljnjem razvoju, ne glede na ojačanje njenega položaja na Daljnem vzhodu, kjer ji je Japonska vedno manj nevarna. Na Anglijo in Francijo se je preavalilo veliko breme odgovornosti, in to ne le v pogledu izvršitve obvez, ki sta jih prevzeli glede Poljske, temveč tudi glede lastnega izhoda iz nevarnega položaja. Položaj Italije se zdi, da je slej ko prej odrejen na strani Nemčije, saj se celo zatrjuje, da je Nemčija v svoji najnovejši akciji sledila neposrednemu Mussolinijevemu nasvetu in da je bila nemška akcija dogovorjena že o priliki razgovorov italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana z nemškim zunanjim ministrom Ribbentrom in Hitlerjem v Solungradu in Berchtesgadu prejšnji teden. Neposredni namen italijansko-nemške akcije naj bi bilo razbitje obroča okoli Nemčije in Italije, ki sta ga s tako zvano »fronto miru« gradili Anetlia in Francija. V prvi fazi naj bi nemški preokret deloval predvsem kot senzacija v taktiki ustvarjanja nemirnosti; v nadaljnjih fazah pa kot morebitni »prehod v ofenzivo na vseh delih sveta«, kakor je to Mussolini že pred meseci napovedal v »vojem turinskem govoru«.

Do tu se zdi položaj že razčiščen, vse drugo pa je še vedno predmet ugibanj, kajti vsa ta velika igra velesil pomeni šele začetek nadaljnjih pretresov, do katerih bo gotovo prišlo med samim reševanjem tako zvane gdanške ali poljske krize.

Med mirom in vojno

Spričo položaja, v katerem se je znašla Poljska po sklenitvi nemško-ruske pogod-

be, ter naraščanja napetosti okoli Gdan-ske v zvezi z vsemi ostalimi povečanimi nemškimi zahtevami nasproti Varšavi, so Poljska, Anglija in Francija postavljene pred hudo preizkušnjo živcev in moči. Vojna nevarnost se je čez noč spet pojavila v najbolj konkretni obliki in mnogo bolj resno kakor lansko jesen. Od nemških odločitev, ki bodo znatno padle, ko bo ta pregled tiskam, bo odvisen nadaljnji razvoj, ki niha sedaj med mirom in vojno. Odgovornost Anglije in Francije sprti naraščata in zdi se, da se na zapadu tega zavedajo. Ze takoj ob objavi Ribbentropovega odhoda v Moskvo je bil sklican angleški parlament in dva odgovorna angleška državnika, Chamberlain in lord Halifax, sta v spodnji in lordski zbornici pojasnila stališče Anglije (24. t. m.). Isto je za Francijo storil Daladier 25. avgusta zvečer. Obe zapadni velesili sta sicer odločno za mirno rešitev vseh sporov in proti vojni, toda prav tako odločno bosta izpolnili tudi svoje obveznosti napram Poljski, ako bi ta postala žrtev napada, ker se zavedata, da ne gre le za svobodo in življenje poljskega naroda, temveč tudi za njuno svobodo in njuno življenje, kakor je v svojem govoru naglasil Daladier. Anglija je svoje obveze do Poljske potrdila še s sklenitvijo dokončne obrambne pogodbe, ki je bila podpisana v Londonu 25. tega meseca. Spodnja zbornica je razen tega izglasovala vladi daljnosežna pooblastila, ki prav tako kažejo, kako nevarna je že položaj.

Mirovne pobude in pozivi

V tej situaciji se zdi, da umik za nobeno izmed velesil, ki so neposredno angazirane v sporu, ni več mogoče. Vojna nevarnost je postala iminentna. Odraz te pesimistične presoje položaja so razne mirovne pobude in pozivi, ki jih je bilo prav te dni precej. Tako je v imenu sedmih severnih evropskih držav, ki so združene v tako zvanem »oselskem bloku« (Belgija, Nizozemska, Danska, Luksemburg, Norveška, Švedska in Finska), prečital belgijski kralj Leopold III. pretresljiv poziv vsem odgovornim državnikom, ki odločajo o miru in vojni, naj se odločijo za mirno rešitev teh vprašanj. Papež je 24. tega meseca govoril v istem smislu s krščanskimi vidikov. Ameriški prezident Roosevelt pa je 24. tega meseca poslal posebno poslanico Hitlerju in Mosckickemu, v kateri predlaga arbitražno ureditev (z nevtalnim posredovanjem) vseh nemško-poljskih vprašanj. Mosckicki je na to pobudo pristal, Hitler pa ni nanjo odgovoril in je zato Roosevelt 25. tega meseca naslovil nanj novo spomenico, v kateri mu sporoča pristaneč Mosckickega. Verjetno je, da bo Hitler na Rooseveltovi spomenici odgovoril nocoj (v soboto) v svojem govoru v rejstgradu, ki ga je sklical glede na »dani mednarodni položaj, dočim so svečanosti o priliki proslav bitke pri Tannenbergu odpovedane. Pričakovati moramo te dni nevarno naraščanje napetosti, v kateri bo svetovni mir, kakor lansko leto, spet visel na zelo tenki nit. Kakšen utegne biti končni izhod iz tega nevarnega položaja, seveda ni mogoče že danes reči, toda na splošno prevladuje že povsod

zelo pesimistična presoja. Samo povsem nepredvideni dogodki lahko še rešijo mir. Vprašanje pa je, ali bo tudi v tem primeru njegova rešitev trajna... Dr. B. V.

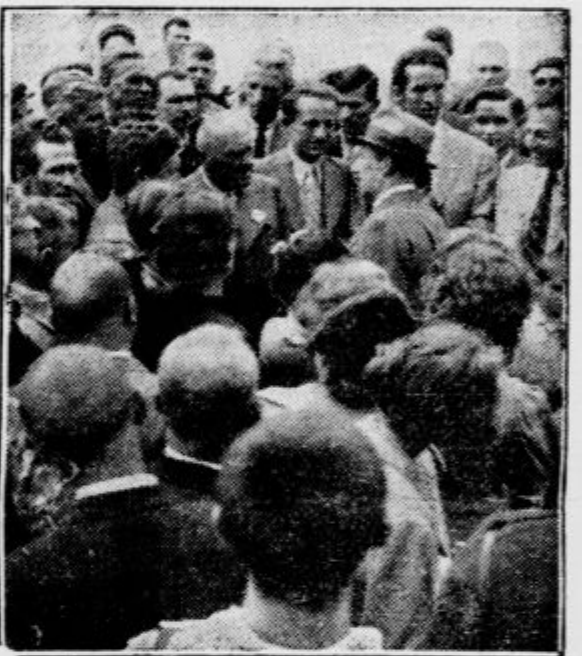
Sušilnica za sadje Zagorju je zgrajena

Zagorje, 25. avgusta
Kakor smo v »Jutru« poročali je zagorska kmetijska podružnica, katere predsednik je učitelj g. Kolenc, uvidela krajno potrebo, da je zgradila na Lokah sušilnico za sadje, katere bo v ponedeljek pričela

obnoviti. Poле upravnika je odbor poveril g. Tonetu Ašiču, na katerega naj se obrnejo vsi sadjarji. Odbor je sestavil poseben pravilnik, po katerem se bodo morali vsi ravnsati, da ne bo nereda. Sadna sušilnica bo posebno letos ustrezala posestnikom in drugim. Za 100 kg n. sušenega sadja bodo plačali člani po 15 din odškodnine, nečlani pa 20 din. Od 100 kg svežih češepelj bo suhih 30 kg, približno toliko količina bo tudi od hrušk in krljcev. Za kurjavo bo skrbel odbor in se kurjava posameznikov ne bo sprejemala.

Na zadnji seji je odbor sklenil še več važnih zadev, ki bodo v korist marljivosti in spretnosti sadjarjem v zagorskem okolišju. Obenem je odbor povabil sreskega kmetijskega referenta g. Šusteršiča iz Ljubljane in so skupno ogledali novo dograjeno sušilnico.

Iz Sofije so nam poslali pričujočo sliko, ki kaže bolgarskega carja Borisa v razgovoru s slovenskimi planinarji, ki so obiskali Bolgarijo. Car govori pred cerkvijo Aleksandra Nevskega v Sofiji z g. Franom Podbojem, nadsvetnikom na naši hanki upravlja, med njima pa stoji bolgarski pisatelj Dimitar Pantelejev, ki se je že večkrat mudil v Sloveniji.

Iz Tržiča

— Kino bo predvajal danes (v nedeljo) izvrsten film »Tiger Arizona«. V glavni vlogi Wallace »Bery. Barvasto smešnico in dva tednika. (—)

Iz Hrastnika

h— Tomboila. Gasilska četa na Dolu pri Hrastniku priredi v nedeljo 3. septembra na Dolu veliko tombolo. Glavni dobitek je stanovanjska hiša. Srečke so samo po 3 din. Le pridno segajte po srečkah, ki jih ni več mnogo.

Iz Ptuja

— Sokol v Ptuju priredi na praznik 8. septembra veliko tombolo, katere čisti dobiček je namenjen za zgradbo sokolskega doma. Glavni dobitek bo 3000 din v gotovini, dalje nevestina bala, kuhinjska oprema, rejen volček in več koles. Vseh tombol je 25, poleg tega pa še 1500 lepih dobitkov v skupni vrednosti 30.000 din. Tablice so v prodaji v trgovinah in trafikah po 2 din. Ker je zanimanje za tombolo zelo veliko in je določeno le manjše število kart, zato pohitite z nakupom, da si tako omogočite pot k sreči. (—)

— Zvočni kino v Ptuju bo danes v nedeljo zaprt, ker se izvršujejo popravila na aparaturi.

Franco izpušča francoske jetnike

Španska vlada je obvestila francosko poslativstvo v Madridu, da je odredila izpuštev vseh francoskih prostovoljcev, ki so bili kot jetniki v rokah Francove vojske. Izpuščeni bodo tudi vsi civilisti, ki so francoski državljani in niso zakrivali kriminalnih prestopkov.

Škoda zaradi nesreče v Jomodosoli

Kakor poročajo švicarski listi, je škoda zaradi iztriranja vlaka v Jomodosoli znatno manjša, kakor so prvotno domnevali. Doseže baje samo pol milijona švicarskih frankov, ker so bili vagoni, ki so se razbili, že stari in močno obrabljeni. Električna lokomotiva se bo dala popraviti.

Beg od pogrnenih miz

V bolonjski restavraciji »Maianie« je nastal te dni ogenj v opoldanskem času, ko so bile vse mize zasedene od gostov. Obiskovalce restavracije je obšel tak strah, da so jo urno pobrali iz restavracije. Gmota škoda zaradi požara znaša milijon li.

**JADRANSKA
PLOVIDBA D.D.**

SUSAAR

Brzo-parobrodna služba iz Benetk in Sušaka v Dalmaciju.
Odhod iz Sušaka vsak dan razen srede in petka ob 16. uri.
Turistične proge iz Sušaka in Benetk v Dalmaciju ter iz Sušaka
in Trsta v Grčijo, po zmernih plovinskih cenah.
Dnevno večkratna zveza za vsa kopališča in letovišča jugoslovenske
obale.
Prospekte in navodila daje direkcija na Sušaku, ter vsi uradi
Putnika in družbe »Wagons Lits Cook«.

Ljubke žene so srečne!

Kremi slična pena olivnega olja
tega čudežnega mila za nego
lepote dovršeno snaži kožo. Pena
je tako fina, da ublažuje in olep-
šuje najobčutljivejšo kožo. Upo-
rabljajte vedno PALMOLIVE za
kopanje in celo vaše telo bo
ovajalo mladostno ljubkost.

KOMAD SAMO DIN. 7.-

NOVO PREUREJENA
GOSTILNA »LLOYD«
NA SV. PETRA CESTI

nudi vsakovrstna topla in mrzla jedila,
kakor tudi štajerska in dalmatinska vina,
cviček itd. Abonenti se sprejemajo!
Krasen senčnat vrt. — Velika dvorana za
zborovanja na razpolago!
VSAKO NEDELJO GODBA ZA PLES.
Priporoča se

Velkavrh Rezika
gostilničarka

**Velik suh
skladiščni lokal**

v neposredni bližini Aleksandrove ceste se
odda takoj v najem in sicer v celotni izmeri
12 x 28 m ali pa tudi v manjšem obsegu.
Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

INSERIRAJTE V »JUTRO«

JESENSKA SEZONA V VARAŽDINSKIH TOPLICAH

začne 1. septembra z znižanimi cenami. Dnevno
godba brez glasbene takse. Velika steklena
terasa Vas brani pred dežjem in prepihom.
Hoteli Josipovo, Konstantinovo in Lovrovo so
odprti do 1. oktobra. V vsakem hotelu so
kopeli pod istim krovom. Pri rezerviranju sobe
vam bomo sporočili najboljšo železniško zvezo
z Varaždinskimi Toplicami. Zaradi velikega
števila rezerviranih sob je potrebno, da na-
javite svoj prihod vsaj 10 dni vnaprej. Prospekte in informacije
pošilja ravnateljstvo zdravilišča

Varaždinske Toplice

»JUTRO« ZAVARUJE!

**PREKO ŠTIRI MILIJONE
GRITZNER šivalnih strojev
JE V UPORABI**

GRITZNER ŠIVALNI STROJI
SE DOBJIJO V VSEH BOLJ-
ŠIH TRGOVINAH S ŠIVALNI-
MI STROJI

GENERALNO ZASTOPSTVO ZA JUGOSLAVIJO
EM. FISCHER, ZAGREB, Palmotićeve 82
Veletrgovina dvokoles, motociklov in šivalnih strojev

Meinel-Herold

Lesena zložljiva
patentna postelja
s tapetiranim mo-
drocem Din 220.—

Specialne posteljne
mreže
»Patente in »Primi-
sina«, modroce, oto-
mane, kauče in vse
tapetniške izdelke
nudi solidno in po
nizki ceni

Radovan
Mestni trg 13

Mati je mislila,
da je Barbkina
obleka bela...

**...dokler je ni videla poleg Radion belega
ovratnika stare matere!**

Stara mati ima pač več izkušnje pri pranju! Ve, da
navadno pranje odstrani nesnago samo na površini
tkanine, — v notranjosti pa ostane umazanost, ki
povzroči, da je perilo sivkasto. Radion pa opere zno-
traj in zunaj. Kajti pri kuhanju poganjajo neprestano
nebrojni drobni kisikovi mehurčki pralno Radionovo
raztopino skozi perilo. Tudi zadnja sled nesnage se
varno odloči in popolnoma odpravi. Tako je Radion
belina znamenje popolne čistoče.

Schichtov

RADION

Ni čistejše beline od Radion beline

**Oglasi v »Jutru«
imajo vedno uspeh!**

Šest zlatih angelov

M. BRAND

Roman 12

Sobar se je zdrzil, pobesil roke, se vzravnal in
čvrsto pogledal Ryderju v obraz — iz oči mu je
sršalo pogotno sovraštvo.

»Očitno gre za samomor.« je mirno in zbrano
rekel Ryder.

»Ne!« je vzkliknil Martin.

»Saj drži orožje še v roki, in koža okrog rane
je osmojena.«

»Vkljub temu je umor, gospod!« je ves iz sebe
zatrtil Martin.

»Govorite tiše!« je ukazal Ryder, izvlekel ru-
tino in si obrisal pot, ki se mu je bil ulil po čelu.

»Ali sumite koga izmed služinčadi?«

»To je izključeno.«

»Ste policijo že poklicali?«

»Da, gospod.«

»Najbrže bodo ugotovili samomor, a zdi se mi,
da imate prav. — Kaj bi utegnil biti kdo izmed
gostov?«

»Da, prepričan sem.«

»Pojdite z menoj v knjižnico in opazujte njih
obraz, ko jim povem. — Se čutite dovolj mir-
nega, da morete bistro paziti?«

Ker je Martin prikimal, sta šla. Luigi Ravenna

je pravkar končaval smešno zgodbo, ki se ji je
vse od srca smejala, a ko sta ta dva vstopila, so
jima vsi pogledali nasproti in obmolknili. Ryder
je rekel kar moči kratko in neprijetno:

»Na žalost moram nepričakovano prekiniti vašo
veselost. — Moj stric se je pravkar ustrelil in
leži mrtev v svoji delovni sobi.«

Tisti izmed gostov, ki so sedeli, so drug za dru-
gim molče vstali, drugače se ni nihče zganil. Ma-
homa pa je Luigi Ravenna bolestno zastokal:

»Moj Bog — John nas je zapustil!«

S temi besedami je planil proti vratom, in vsi
so jo udriji za njim kakor jesensko listje, ki ga
veter žene pred seboj. Samo grofica Lalo se je
zgrudila na nizko zofo, s katere je bila pravkar
vstala, ter nagnila glavo na stranico. Ryder, ki je
obraz vseh bistro opazoval, je videl, da je naj-
prej zaprla oči, jih nato spet odprla, kakor bi se
hotela prepričati, kaj delajo drugi — potem pa
znova zamežala.

Ryder se je postavil trumi na pot in dokaj osor-
no zaklical:

»Prosim, da nihče ne zapusti sobe!«

Njegove besede so zvenele tako zapovedujoče,
da so se vsi osuplo odmaknili, samo Luigi Ravenna
ne. Ta je potegnil Ryderja v stran in zaprosil:

»Rotim vas, dajte mi, da še enkrat vidim svo-
jega prijatelja Johna! — Moram ga videti!«

Pri tem je tekel debeluh pot po obrazu, tako
da je bilo videti, kakor bi jokal.

»Veliko uslugo bi mi storili, če bi se odrekli te
želje,« je Ryder zelo odločno odvrnil. »Prosim,
ostanite tu, kjer je vaša navzočnost potrebnejša,

saj vidite, da je grofica omedlela. — Policijski
zdravnik bo svojo preiskavo kmalu opravil, in
potem lahko seveda vsi odidejo domov.«

Ravenna ni dalj tiščal v Charlesa, tako da je
mogel ta z Martinom zapustiti knjižnico. Ko sta
zaprla vrata za seboj, je znotraj ženska, ki je po
glasu nista mogla spoznati, zagnala histeričen
vrišč.

»Kako je prav za prav — ali je kdo slišal strel?«
je Ryder vprašal komornega slugo.

»Ne, kajti stene delovne sobe ne prepuščajo
zvoka,« je Martin odvrnil. »Vaš stric je bil za
motnje zelo občutljiv, kadar je delal.«

»Nu — in kakšen je bil pravkar vaš vtis?«

»Zdeli so se mi kakor ribe, ki visijo vse na istem
trnku.«

»Nu, nu — tudi mlada gospodična Durante?«

»Da, tudi ta,« je Martin zatrdil. »Grofici ome-
dlevica je bila pa samo hinavska.«

Vseh deset vendar ne more biti krivih!

Na to ni komorni sluga nič odgovoril, ampak
je odprl vrata v delovno sobo, pred katero sta bila
spet obstala. V sobi je vzel s stola časniki, ga raz-
prostrl in jel z njim pogrinjati preprogo.

»Kaj bo to?« je začuden vprašal Ryder.

»Policija bi se utegnila hudovati, če bi s hojo
zbrisali sledove nog.«

»Sledove nog na preprogi?« je Ryder nejeverno
vzkliknil.

»Policija dela dandanes s pomočjo fotografije in
vseh drugih znanstvenih pridobitev.«

»To je resnica,« je menil Ryder, pristopil k tru-
plu in se sklonil, da bi še enkrat videl osmojeno

rano — izstrel na nasprotni strani glave je bil
znatno večji.

Martin je tiho zažvižgal skozi zobe.

»Kaj je?« je vprašal Ryder in se vzravnal.

Sobar je pokazal na odprte in očitno prebr-
skane predale pisalne mize.

»Kaj mi prihaja na misel — kdo je bil prav za
prav tisti človek, ki je nocoj prišel k stricu?«

»Bil je velik, imel je nizko čelo, močan obradek
in debel nos.«

»Policija se bo najbrže korenito pozanimala
zanj.«

»Ko je mož odšel, je gospod Leggett še živel,«
je odvrnil Martin. »Dvornik Gains je videl, ko ga
je spustil iz sobe.«

»Ali bi ne bilo mogoče, da je novica, ki jo je
ta človek prinesel stricu, tega tolikanj presunila,
da se je ustrelil?«

»Izključeno! To je povsem izključeno!« je za-
trdil Martin.

»Po tem takem bi bil moral dati morilec mož-
nost, da se mu približa in mu nastavi cev pištole
na glavo. Ta misel je blazna! Vsak, kdor je poznal
mojega strica, ve, da je bil zelo močan; torej bi
se bil branil, in morilec bi ga bil mogel ustreliti
le iz neke razdalje.«

»Kaj pa, če se mu morilec ne bi bil zdel sum-
ljiv?« je oporekel Martin.

»Kako to?«

»Recimo, da bi bila ženska. Če bi mu bila ne-
mara celo sedela na kolenih in mu nastavila orož-
je, ki bi ga bila prej vzela iz zgornjega predala,
na senec?«

Stalno platno flanel barhent tkanine

V NATNOVEJŠIH VZORCIH
V NATVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NATNIŽJIH CENAH
NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI! VZORCI IN CENIK ZASTONI

Stalne

CELJE 20

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpisati v pisnu obremenjevalni račun, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Letovišče

Letovanje

v zamenj!

Vzajem letoviščarja na morje, zamenjan za isto toliko dni v Sloveniji. Prednost Maribor ali Dolenjsko. Naslov v vseh posl. Jutra.

23774-38

Na Pokljuki

blizu Sporthotela se v septembru da v najem opremljena počitniška hiša. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pokljuka«

23749-38

Planinsko koč

popolnoma opremljeno, 1 uro iz Stranj pri Kamniku na lepem kraju oddam v najem ali prodam. Informacije dr. E. Soss Vegova ulica 2, dopolnite.

23765-38

Kdor želi

poceni v zdravem goretnem zraku, predvsem počitnice, naj piše na: Albert Murn, Bohinjska Bistrica. Pension dnevno za osebo s štirinotno hrano 40-45 din.

15923-38

Kampa, kam?

V gostilni Putrich danes zabava s plesom. — Lep senčnat vrt, Vljudo vabljeno.

24167-18

V gostilni Putrich

Danes in jutri zabava s plesom. — Vljudo vabljeno.

23851-18

G. Th. Rotman:

„ZAČARANI KANARČEK“

8

Kmalu nato je začel Tinko na ulici silen hrup glasov. Planil je v prednjo sobo in tam pogledal skozi okno. Spodaj je stal sosed v razburjenem pogovoru pred vrati; sklical je bil vse sosed, ki jim je zdaj razlagal: »Čista resnica je! Kanarček sem dal mačjih kolačkov, in zdaj se je izpremenil v mačko!« Bogle, tolikšnega uspeha se Tinko prav res ni nadejal!

9

Vendar se mu je zdelo priporočljivo, da spet zamenja živalci. V tem, ko je sosed spodaj premleval sosedom vse mogoče grozne zgodbe o strahovih, se je Maca na isti način kakor prej znova izpremenila v ptiča. Se preden se je sosed vrnil, je stal kanarček lepo mirno na svojem mestu. Spet je Tinko čakal in čakal...

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

V gostilni

»Pod gozdom«

(pri Plankarju) konec tramvaja, sredi gaj, danes ples.

24036-18

Gostilna Martine

Zg. Šiška

Danes vesela zabava pod devizo »Komar pa za mulo pleše...«

23894-18

Na komarjev fest

Fest po cest, po ljubljanskem mestu, nazaj pa plac, pa u šiško k Rac na potičko, bohe in piško.

Se priporoča gostilna pri »Racie«

24194-18

Gostilna

pri »Parju«

vabli na izborni cikel in na fina študentska vina.

Ob vsakem času razna topla in mrzla jedila, igranje klavirja, petja itd.

Zato zahajajte vedno in ob vsakem času le v Vegovo ulico 10. Se topla priporoča in vas vlijudo vabi TONE HUC.

24089-18

Službo dobi

Pisarniško moč

začetnico, z znanjem jezika in računanja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Začetek«.

24121-1

Dobra kuharica

dobi stalno službo. Dopolnite, »Hermese«, Miklošičeva c. 30.

24141-1

Pomočnika in

vajenca

mizararskega, sprejem takoj. Andlovic, Komenskoga 34.

24098-1

Samostojno

pomočnico

za angleška dela, sprejem modni salon Tavcar, Hirska ulica 12. Istotam sprejem vjenko in praktikantko.

24133-1

Krojaške

pomočnice

in praktikantke sprejem za damsko delo. »Salon« Emona, Ljubljana, Lepodvorska ul. 3

24133-1

Trgovskega

pomočnika

za potovanje in Ljubljani, takoj sprejme trgovca živ. Jutra pod »Delovno«.

24188-1

Francozinja

zdrava, mlajša, ljubiteljska šport, katere obvlada tudi nemščino, — dobi mesto kot vzgojiteljica k trem otrokom v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Perfektna francozinja«.

24181-1

Železo-strugar

vešč tudi ključavničarskega dela, — voljaščne prost, dobi stalno službo pri A. Urablić in drug. Celje.

24233-1

Kuharica

starejša, zdrava, poštena, vajena dobro kuhati za 80 oseb, dobi mesto. Ponudbe z navedbo do sedanjega službovanja na podružnico Jutra v Celju pod šifro »Interneta«.

24232-1

Služkinja

stara do 40 let, ki zna kuhati in opraviati vsa hišna dela, dobi takoj službo. Gostilna Lorber, Zalec.

24230-1

Krojaški pomočnik

mlad, za fine velike kose, dobi stalno službo. Voučko, krojač, Hrastnik.

24144-1

Šivilje

sa prako dobe službo. Belihar in Velepič, Tyrševa 35.

24182-1

Pletilje za

rokovnice

sprejme Jenko, Mariborska 22.

24241-1

Dober brivski

pomočnik

se sprejme takoj ali pozneje v stalno službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalna služba«.

24237-1

Modistko

takoj sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra moč«.

24197-1

Natakarico

resno, pošteno, približno 30 let staro, dobro izveščano, z znanjem nemščine, sprejem takoj. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod šifro »Poštena«.

24222-1

Vzgojiteljico

najrjajši učiteljico, z znanjem nemščine, resno, zdravo, sprejem takoj k otrokom v starosti 6 do 9 let. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Vzgojiteljica«.

24221-1

Trgovski pomočnik

izkušen v večji trgovini na deželi, voljaščne prost, dobi mesto. Pisarne ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod šifro »Poštena«.

24218-1

Samskega mlinarja

takoj sprejme knežji mlinske pisarne ponudbe na Ferdo Laznik, Radetec.

24126-1

Pisarniško moč

začetnico z znanjem državnega in nemškega jezika, — dobi zastopstvo tekstilnih tovarov. Cenj, ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Tekstile«.

24114-1

Pošteno postrežnico

za boljše gospodinjstvo in mešansko kuhinjo, dnevno od pol 7. do 3. ur. Predstaviti se med 1 in 2. uro. Naslov v vseh posl. Jutra.

24090-1

Fotografski

pomočniki

operater za snemanje v ateljeju, in laborant za ateljejski posel, dobita takoj delo. Mesto stalno in dobro. Naslov, podatke in pogoje dostaviti na: Lazarevič, Beograd, post. pret. 788.

23922-1

Uradnik —

knjigovodja

s perfektnim znanjem nemščine, zanesljiv, spreten in vešč v obveščanju s strankami, dobi takoj mesto. Obširne ponudbe na: Lazarevič, Beograd, post. pret. 788.

23922-1

Prodajalka

za fotografiranje, dobro pisarna, zanesljiva, eksperimentalna, spretna, dobi takoj mesto. Obširne ponudbe z zahtevno plačo poslati na: Lazarevič, Beograd, post. pret. 788.

23921-1

Kuharico

išče trgovska hiša na deželi, potrebno znanje fine kuhinje in dobra spretnost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Kuharica«.

23965-1

Sluga

mlad, dobi delo v delavnici. Kavčija v gotovini do 10.000 din predpogoji. — služba stalna. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dlaven in pogojem ustreza joč«.

24163-1

Služkinjo

se sprejme, pridna in poštena, ki zna kuhati mešansko hrano. Takoj ali pozneje. Plača po dogovoru. Roza Krpič, Jegličeva 11, Ljubljana.

24171-1

Tekač

od 14 do 16 let star dobi takoj mesto v trgovini čevljev. Naslov v vseh posl. Jutra.

24068-1

Izurjeno šiviljo

za pletenice, sprejem takoj. — »Mila«, Mestni trg 17.

24048-1

Poverjenike

ki so z uspehom delovali za posmrtni ali kreditni zadruge, ki se mirna združenja proti dobremu honorarju. Ponudbe na Publicitas Zagreb pod št. 53948.

18860-1

Kolarskega

pomočnika

samskega, sprejem takoj. Služba stalna. Juvan Filip. Vače.

23858-1

Restavratorsko

kuharico

perfektno z večletno prakso, zmožna samostojno voditi večje restavratorske in likovne delo. Italijanskega korespondenta in dobrega računarja. Išče lesna industrija. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Res zmožna kuharica«.

23714-1

Uradnika

izveščanega v lesni in drevni, sposobnega vseh pisarniških del. Italijanskega korespondenta in dobrega računarja. Išče lesna industrija. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Res zmožna kuharica«.

23714-1

Prvovrstna

prodajalka

z večletno prakso, zmožna samostojnega vodjenja slovenskega in nemškega jezika dobi mesto. Ponudbe s sliko in spričevali na ogl. odd. Jutra pod »Zmožna in dobra prodajalka«.

23138-1

Sobarico

sprejemno v boljše hišo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Natančnost«.

23966-1

Dekle k otrokom

zdravo in veselo narave takoj sprejem. Plača 250.—. Predstavite se osebno v Kranju, Poljska pot 4.

23931-1

Fotografskega

pomočnika

ali pomočnico, retušerja, takoj sprejme foto Filac, Jesenice.

23899-1

2 fotopomočnici

1 fotoučenko

iščem za takoj. V Ptuju iščem lokalne v okolici magistrata ali pošte. Ponudbe do 28. VIII. 1939 na foto Eka, Ljutomer. Ormož.

23630-1

Samostojna

gospodinja

ki je v vsakem oziru varna, čista in poštena, ter sposobna tudi za trafiko, po možnosti večja tudi nekakšne nemščine in volja spiti v čisti kuhinji, dobi — proti nekaj jamstva — takoj stalno mesto pri osamljenem (radi vojnih posledic ločenem) povojno situiranemu trafikanu. — Plača do 400 din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Samostojna 65«.

23999-1

Vzgojiteljico

z znanjem, srhobravskoga in dobrega jezika išče dr. Hirsch Alexander, advokat, Senta (zdaj na Bledu Pension Plaisir, kamor naj se pošljejo ponudbe).

23973-1

Trgov. pomočnica

Filozofka
pedagoginja išče mesto vzgojiteljice. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubitelja otrok«. 24175-2

Brivsko-frizerski pomočnik
z mojstrskim izpitom, odličen v celokupni stroki, star 26 let, iskreno službo, Na stop 15. IX. Stratišče Zivovjin, frizer, Videm. 24143-2

Brivski pomočnik
prvovrstnega delavca išče službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24236-2

Absolvent
drž. dvorazredne trž. šole, iskreno in usposobljeno, pripravljen na vsa posla. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošten in vesten«. 24193-2

Vajenci (ke)
Trgovski vajenec z mešano šolo, pošten, star 26 let, pridni in močan, dobi učno mesto pri trž. šoli Alojz Peče, Prevalje. 23747-44

Vajenca
iz dobre hiše s predpisano šolo in mešano sprejmejo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Veseli do trgovine«. 23843-44

Vajenec
za trgovino čevljev sprejme takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24006-44

Učno mesto
iščem v trgovini z meš. blagom za učni kateja ima predpisano šolo in mešano sprejmejo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošten in vesten«. 23994-44

Deklico
15letno dam za vajenico k boljši šoli. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mariljiva«. 24037-44

Vajenec
poštenih staršev dobi učno mesto v trgovini z meš. blagom v Ljubli. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24004-44

Mesarskega vajenca
sprejmem takoj iz dobre družine. Car Ivan, mesar Jesenice. 23902-44

Fant
z primerno šolo izobrazbo išče učno mesto v trgovini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dober računare«. 23798-44

Modistovski vajenec
sprejmem takoj salon Mia Kranj. Hecna ženska. 23863-44

Za frizersko vajenico
bi se šla učiti pridna in poštena deklica pod ugodnimi pogoji. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 23850-44

Krojaškega vajenca
takoj sprejmem Stetan Bajžej Stratišče pri Kranju. 23813-44

Vajenca
sprejmem mlado dekle, krojač, Gospodica 4, Ljubljana. 23816-44

Učenka
močna, stara 15 let z 2. razr. mešanske šole, iskreno in usposobljeno, pripravljen na vsa posla. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Močna«. 23809-44

16 leten fant
zdrav, močan in pošten z 2. razr. gimnazije se želi učiti za avtomobilnika ali elektromontarja ali ključavničarja. Nastopi lahko takoj. Pogoji hrani in stanovanju v hiši. Naslov Ana Kolman Lesce 87 pri Bledu. 23819-44

Fant
14leten, iz dežele, se želi učiti mehanike ali ključavničarske obrti. Najraje v okolici Ljubljane. Mohar Franc, Kresnice. 23969-44

Vajenca
za plekarsko obrt išče Borštnar, Podmliška 4, Bežigrad. 24176-44

Krojaškega vajenca
ali vajenico takoj sprejmem Cankar Marjan, Gosposka ulica 3-1. 24199-44

Vajenca
sobilskarskega in plekarskega išče Ilijo Vojška, Medvedova 5-B. 24195-44

Vajenec
z lepim nastopom sprejmem trgovina s čevlji. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24212-44

Učenec
v večji galerijski in modno trgovino takoj sprejmem. Prednost znanje meš. šole. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana 50«. 24093-44

Za mehanika
ključavničarja ali elektromontarja bi se rad učil 16leten fant. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24079-44

Zasluzek Glasbila
Dober zaslužek
nudi vsaki osebi v metru in na delu. Pite na »Mojo domo, Ljubljana, Dvorakova 8. 261-3

Pouk
Dekliški pensionat »NADJA«
do otvoritja 1. septembra. Konverzacija v tujih jezikih. Ljubljana, Cesta v Rožno dolino št. 14. Učenje je bilo in poudarjeno. »NADJA« dobro pozna angleščino, francosko in nemščino. Zanimajo tudi tujci. Zanimajo tudi tujci. Zanimajo tudi tujci. 24193-2

Brivsko-frizerski pomočnik
z mojstrskim izpitom, odličen v celokupni stroki, star 26 let, iskreno službo, Na stop 15. IX. Stratišče Zivovjin, frizer, Videm. 24143-2

Brivski pomočnik
prvovrstnega delavca išče službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24236-2

Absolvent
drž. dvorazredne trž. šole, iskreno in usposobljeno, pripravljen na vsa posla. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošten in vesten«. 24193-2

Vajenci (ke)
Trgovski vajenec z mešano šolo, pošten, star 26 let, pridni in močan, dobi učno mesto pri trž. šoli Alojz Peče, Prevalje. 23747-44

Vajenca
iz dobre hiše s predpisano šolo in mešano sprejmejo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Veseli do trgovine«. 23843-44

Vajenec
za trgovino čevljev sprejme takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24006-44

Učno mesto
iščem v trgovini z meš. blagom za učni kateja ima predpisano šolo in mešano sprejmejo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošten in vesten«. 23994-44

Deklico
15letno dam za vajenico k boljši šoli. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mariljiva«. 24037-44

Vajenec
poštenih staršev dobi učno mesto v trgovini z meš. blagom v Ljubli. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24004-44

Mesarskega vajenca
sprejmem takoj iz dobre družine. Car Ivan, mesar Jesenice. 23902-44

Fant
z primerno šolo izobrazbo išče učno mesto v trgovini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dober računare«. 23798-44

Modistovski vajenec
sprejmem takoj salon Mia Kranj. Hecna ženska. 23863-44

Za frizersko vajenico
bi se šla učiti pridna in poštena deklica pod ugodnimi pogoji. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 23850-44

Krojaškega vajenca
takoj sprejmem Stetan Bajžej Stratišče pri Kranju. 23813-44

Vajenca
sprejmem mlado dekle, krojač, Gospodica 4, Ljubljana. 23816-44

Učenka
močna, stara 15 let z 2. razr. mešanske šole, iskreno in usposobljeno, pripravljen na vsa posla. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Močna«. 23809-44

16 leten fant
zdrav, močan in pošten z 2. razr. gimnazije se želi učiti za avtomobilnika ali elektromontarja ali ključavničarja. Nastopi lahko takoj. Pogoji hrani in stanovanju v hiši. Naslov Ana Kolman Lesce 87 pri Bledu. 23819-44

Fant
14leten, iz dežele, se želi učiti mehanike ali ključavničarske obrti. Najraje v okolici Ljubljane. Mohar Franc, Kresnice. 23969-44

Vajenca
za plekarsko obrt išče Borštnar, Podmliška 4, Bežigrad. 24176-44

Krojaškega vajenca
ali vajenico takoj sprejmem Cankar Marjan, Gosposka ulica 3-1. 24199-44

Vajenca
sobilskarskega in plekarskega išče Ilijo Vojška, Medvedova 5-B. 24195-44

Vajenec
z lepim nastopom sprejmem trgovina s čevlji. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24212-44

Učenec
v večji galerijski in modno trgovino takoj sprejmem. Prednost znanje meš. šole. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana 50«. 24093-44

Za mehanika
ključavničarja ali elektromontarja bi se rad učil 16leten fant. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24079-44

Asfaltirana
kegljišča in patenirane sestave, in istih dobavljiva, ter modernizirano predpisih 26 območja kegljišča: Drago Ceferni, Ljubljana, Tyrseva cesta 15 (nad kavarno »Evropa«). 24157-6

Osem Opel
avtomobilov starih po zelo nizki ceni napredaj. Ogleda se jih na veseličnem prostoru velesejma. 23649-10

BMW
dvo sedežni avto napredaj. Informacije v gostilni »pri Amerikancu«, Florjanska ulica. 23646-10

DKW avto
Meister klase napredaj. Vozni 2000 km, protitakojšnjemu plačilu 17.000, Jutra. 23722-10

5-sedežna limuzina Fiat
v najboljšem stanju nove gume novi akumulator vse v najboljšem stanju zaradi bolezni prodaja za 12 tisoč din. Ivanc št. Jemel, 23641-10

Avto
mali, novejša tipa. kupim. V računu vsem dobro ohranjeno motorno kolo. Zlatar, Cankarjeva nabrežje 7. 23970-10

Dinamo akumulator
3 tonsko šasijski motor in druge dele Opel Blitzza. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Avto«. 23911-10

Tovorni avto
2-3 tonski, dobro ohranjen po ceni na prodaj. Vprašati: Večernik, trgob. Brezartica, Maribor. 23887-10

Ford avto
zavrtov, malo rabljen, mali potrošak prodam ugodno. Prikladan za trgovino, dostavo, putnika. Znidar, Zagreb, Bistranska 22. 23826-10

Avto limuzina
dobro ohranjen dvosedni ali 4 sedežni model kakršnikoli znamke kupim. Plačam takoj. Ponudbe na Franc Popit, Log 62, Brezovica pri Ljubljani. 23812-10

Elegantna črna limuzina
Kadilak 1937, 7, 8, 120 HP, 7 sedež, malo vožena z jastvom v vzornem stanju povoljno prodam. Vza me v računu drugi avto, Milošević, Zagreb, Skrljeva 1-III. 23801-10

Mercedes Diesel
70 km, nosilnost je pet ton, brezhibno stanju, na prodaj. Interesenti naj javijo naslov na ogl. odd. Jutra pod »Redka prilika«. 23791-10

Motor 98 cm
Hercules - Sachs, malo vožen na prodaj. Ižanska c. 3-1. 23927-10

Mali dostavni avto
zaprt ali odprt, s plahot, z malo porabo bencina, ev. osebni za prenos, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dostavni«. 23913-10

Fiat 500
limuzino prodam ali vza me v računu le dobro ohranjeno motorno kolo do 350 cm. Derganc, Gor. Radgona. 23958-10

Motorno kolo
s priklopo, dobro ohranjeno prodaja za ceno din. 4.000. Mihečič, Vošmikov trg. 23961-10

Puch motor 350 cm
v odličnem stanju ugodno prodam. Naslov v mehanični delavnici Iga. Voka. Resljeva cesta. 23937-10

NSU motor
350 cm, v brezhibnem stanju, na prodaj. Ižanska c. 3-1. m. v. Kapitelski ulici 3, dvorišče. 24113-10

Kupim avto
mali, 2-3 sedežni, najraje »DKW«, odprti. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Filipe 46«. 24058-10

Prodaj motor
750 cm, na Bregu 8. 24061-10

Avto kupim
v računu dam nove motorje in nove bicikle. — Avgust Pečnik, Stožice 47, poš. Jezica, Ljubljana. 24046-10

Avto
ugodno napredaj: mala poraba bencina, prikladen za trgovce, mesarje ali peke. Ogleda se pri Josipu Krulju, mehaniku, Dolenjska cesta 1. Cena ugodna. Ljubljana. 24097-10

Wanderer
limuzino, v brezhibnem stanju, pripravno za taksi. limuzino, najboljši ohranjen. 24095-10

Kupim
rabljen osebni avto DKW in motor do 250 cm. — F. Kavka, Ljubljana, na Kanku 1. 24134-10

Ariel 500
z novo lučjo, FIAT 521 6-sedežna limuzina, pripravna za taksi. 23694-10

ADLER JUNIOR
cabriolet, v brezhibnem stanju, ugodno napredaj. Vprašati št. 35-54. 23694-10

Avto Steyer XXX
cabriolet v brezhibnem stanju ugodno prodaj. Vprašati št. 35-54. 23694-10

Opel »Kadet«
mala limuzina novejša, modela zaradi pomanjkanja prostora zelo poceni na prodaj. Informacije Ostržnik, trgovina, pasja nebotičnica. 24200-10

Mala limuzina
prvovrstne znamke, v najboljšem stanju napredaj za 7800 din. Mlekarna. Stari trg 24. 24152-10

Avto
4 sedežen v dobrem stanju, 4 cilindri, poraba 9 lit. tanka plačana, cena 4300. Anzeč, Zeljarska 11, Trnava. 24183-10

Motor
500 ccm, angleški sport, pripravljen za dirke, napredaj. Celovška 102, Ljubljana VII. 24198-10

Kolesa
Moško kolo
kromirano, malo rabljeno, se po ceni prodaj. — Bohorčeva ul. 20-1. levo. 24029-11

Po nižini ceni
odprodajamo kolesa. Dilem: Ljublj. Bosch in Riemann so ravno prišli. Banja, Ljubljana, Miklošičeva 20. 24131-11

Kompanjono (ko)
iščem za prevzem večjega hotela. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštenost«. 23758-16

Kompanjono
iščem za nov večji hotel. Zanimati se za izkušnje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Centru«. 23784-16

Vaši prihranki
so varni in plodonosni naloženi v domačem zavodu »Mojo domo, Ljubljana, Dvorakova 8. Pišite ali pridite osebno. 267-16

Šivalni stroj
pogrešljivi poceni prodam. Novi trg 4 pritličje. 24027-26

Ugodno prodaj
krojaški šivalni stroj. — Potovška c. 64 — Koželjce. 24024-29

Več šivalnih strojev
po 250 din, več orodja za krojačnice, mišarje in tesarje in kolo prodaj. Berčič 48. 23995-29

Mizarske stroje
rabljene, in orodje kupi Jože Lipa, Maribor, Jurčičeva ulica 6. 23889-29

Anker šivalni stroj
najmodernejši s tovarniško garancijo, za šivilje in krojačice, clikav stroj in brošuralne, tudi rabljene s 300-letnim čolničkom od krojač. In naprej. Triglav, Resljeva cesta 16. 24049-29

Šivalni stroj
ženski, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Domača uporaba«. 24026-29

Plinski motor
kupim 100 do 120 HP plin motor na dva (Saugmotor) Vindis Ivan, valjčni mlin, Maribor. 23804-29

Šivalni stroj
nov ugodno prodam. Paus, Podjunska 20. 23852-29

Pozor peki
Pekarna Jurman v Gorici nah kupi eno »Prezel« sinoc. 23912-29

Stružnico
rabljeno, do 2 in pol m, stružne dolžine, v dobrem stanju. Ponudbe s opisom in sliko ter ceno na Leopolda Ciljarja, Gospič. 23857-29

Pletilni stroji
8-70 do 100 cm, drug na prodaj. Tovarniška 27, Marter. 24108-29

Pisalni stroj
»Mercedes« z dvojno tastero (latinska in cirilica) dobro ohranjen prodaj ali zamenja za mali portabel pisalni stroj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mercedes«. 24198-29

Pisalni stroj
poceni prodam. Simandi, Dvorčakova 3. 24166-29

Nihhalno žago
(štucer) dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na podružnico Jutra v Novem mestu pod »Pendle«. 24125-29

Razprodaja strojev
Razprodajamo stroje in orodja, ki jih imamo v nekdanje svoje trgovine in lirovi v ugodni ceni. Ogled strojev v naših skladiščih. Javna skladišča, družba z o. z. Ljubljana, Tyrseva cesta 33. 24123-29

Avto
dobro ohranjen, prodaj. Cerne, Vodnikova 133. 24095-10

Kupim
rabljen osebni avto DKW in motor do 250 cm. — F. Kavka, Ljubljana, na Kanku 1. 24134-10

Ariel 500
z novo lučjo, FIAT 521 6-sedežna limuzina, pripravna za taksi. 23694-10

ADLER JUNIOR
cabriolet, v brezhibnem stanju, ugodno napredaj. Vprašati št. 35-54. 23694-10

Avto Steyer XXX
cabriolet v brezhibnem stanju ugodno prodaj. Vprašati št. 35-54. 23694-10

Opel »Kadet«
mala limuzina novejša, modela zaradi pomanjkanja prostora zelo poceni na prodaj. Informacije Ostržnik, trgovina, pasja nebotičnica. 24200-10

Mala limuzina
prvovrstne znamke, v najboljšem stanju napredaj za 7800 din. Mlekarna. Stari trg 24. 24152-10

Avto
4 sedežen v dobrem stanju, 4 cilindri, poraba 9 lit. tanka plačana, cena 4300. Anzeč, Zeljarska 11, Trnava. 24183-10

Motor
500 ccm, angleški sport, pripravljen za dirke, napredaj. Celovška 102, Ljubljana VII. 24198-10

Kolesa
Moško kolo
kromirano, malo rabljeno, se po ceni prodaj. — Bohorčeva ul. 20-1. levo. 24029-11

Po nižini ceni
odprodajamo kolesa. Dilem: Ljublj. Bosch in Riemann so ravno prišli. Banja, Ljubljana, Miklošičeva 20. 24131-11

Kompanjono (ko)
iščem za prevzem večjega hotela. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštenost«. 23758-16

Kompanjono
iščem za nov večji hotel. Zanimati se za izkušnje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Centru«. 23784-16

Vaši prihranki
so varni in plodonosni naloženi v domačem zavodu »Mojo domo, Ljubljana, Dvorakova 8. Pišite ali pridite osebno. 267-16

Šivalni stroj
pogrešljivi poceni prodam. Novi trg 4 pritličje. 24027-26

Ugodno prodaj
krojaški šivalni stroj. — Potovška c. 64 — Koželjce. 24024-29

Več šivalnih strojev
po 250 din, več orodja za krojačnice, mišarje in tesarje in kolo prodaj. Berčič 48. 23995-29

Mizarske stroje
rabljene, in orodje kupi Jože Lipa, Maribor, Jurčičeva ulica 6. 23889-29

Anker šivalni stroj
najmodernejši s tovarniško garancijo, za šivilje in krojačice, clikav stroj in brošuralne, tudi rabljene s 300-letnim čolničkom od krojač. In naprej. Triglav, Resljeva cesta 16. 24049-29

Šivalni stroj
ženski, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Domača uporaba«. 24026-29

Plinski motor
kupim 100 do 120 HP plin motor na dva (Saugmotor) Vindis Ivan, valjčni mlin, Maribor. 23804-29

Šivalni stroj
nov ugodno prodam. Paus, Podjunska 20. 23852-29

Pozor peki
Pekarna Jurman v Gorici nah kupi eno »Prezel« sinoc. 23912-29

Stružnico
rabljeno, do 2 in pol m, stružne dolžine, v dobrem stanju. Ponudbe s opisom in sliko ter ceno na Leopolda Ciljarja, Gospič. 23857-29

Pletilni stroji
8-70 do 100 cm, drug na prodaj. Tovarniška 27, Marter. 24108-29

Pisalni stroj
»Mercedes« z dvojno tastero (latinska in cirilica) dobro ohranjen prodaj ali zamenja za mali portabel pisalni stroj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mercedes«. 24198-29

Pisalni stroj
poceni prodam. Simandi, Dvorčakova 3. 24166-29

Nihhalno žago
(štucer) dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na podružnico Jutra v Novem mestu pod »Pendle«. 24125-29

Razprodaja strojev
Razprodajamo stroje in orodja, ki jih imamo v nekdanje svoje trgovine in lirovi v ugodni ceni. Ogled strojev v naših skladiščih. Javna skladišča, družba z o. z. Ljubljana, Tyrseva cesta 33. 24123-29

Avto
dobro ohranjen, prodaj. Cerne, Vodnikova 133. 24095-10

Kupim
rabljen osebni avto DKW in motor do 250 cm. — F. Kavka, Ljubljana, na Kanku 1. 24134-10

Ariel 500
z novo lučjo, FIAT 521 6-sedežna limuzina, pripravna za taksi. 23694-10

ADLER JUNIOR
cabriolet, v brezhibnem stanju, ugodno napredaj. Vprašati št. 35-54. 23694-10

Avto Steyer XXX
cabriolet v brezhibnem stanju ugodno prodaj. Vprašati št. 35-54. 23694-10

Opel »Kadet«
mala limuzina novejša, modela zaradi pomanjkanja prostora zelo poceni na prodaj. Informacije Ostržnik, trgovina, pasja nebotičnica. 24200-10

Mala limuzina
prvovrstne znamke, v najboljšem stanju napredaj za 7800 din. Mlekarna. Stari trg 24. 24152-10

Avto
4 sedežen v dobrem stanju, 4 cilindri, poraba 9 lit. tanka plačana, cena 4300. Anzeč, Zeljarska 11, Trnava. 24183-10

Motor
500 ccm, angleški sport, pripravljen za dirke, napredaj. Celovška 102, Ljubljana VII. 24198-10

Kolesa
Moško kolo
kromirano, malo rabljeno, se po ceni prodaj. — Bohorčeva ul. 20-1. levo. 24029-11

Po nižini ceni
odprodajamo kolesa. Dilem: Ljublj. Bosch in Riemann so ravno prišli. Banja, Ljubljana, Miklošičeva 20. 24131-11

Kompanjono (ko)
iščem za prevzem večjega hotela. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštenost«. 23758-16

Kompanjono
iščem za nov večji hotel. Zanimati se za izkušnje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Centru«. 23784-16

Vaši prihranki
so varni in plodonosni naloženi v domačem zavodu »Mojo domo, Ljubljana, Dvorakova 8. Pišite ali pridite osebno. 267-16

Šivalni stroj
pogrešljivi poceni prodam. Novi trg 4 pritličje. 24027-26

Ugodno prodaj
krojaški šivalni stroj. — Potovška c. 64 — Koželjce. 24024-29

Več šivalnih strojev
po 250 din, več orodja za krojačnice, mišarje in tesarje in kolo prodaj. Berčič 48. 23995-29

Mizarske stroje
rabljene, in orodje kupi Jože Lipa, Maribor, Jurčičeva ulica 6. 23889-29

Anker šivalni stroj
najmodernejši s tovarniško garancijo, za šivilje in krojačice, clikav stroj in brošuralne, tudi rabljene s 300-letnim čolničkom od krojač. In naprej. Triglav, Resljeva cesta 16. 24049-29

Šivalni stroj
ženski, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Domača uporaba«. 24026-29

Plinski motor
kupim 100 do 120 HP plin motor na dva (Saugmotor) Vindis Ivan, valjčni mlin, Maribor. 23804-29

Šivalni stroj
nov ugodno prodam. Paus, Podjunska 20. 23852-29

Pozor peki
Pekarna Jurman v Gorici nah kupi eno »Prezel« sinoc. 23912-29

Stružnico
rabljeno, do 2 in pol m, stružne dolžine, v dobrem stanju. Ponudbe s opisom in sliko ter ceno na Leopolda Ciljarja, Gospič. 23857-29

Pletilni stroji
8-70 do 100 cm, drug na prodaj. Tovarniška 27, Marter. 24108-29

Pisalni stroj
»Mercedes« z dvojno tastero (latinska in cirilica) dobro ohranjen prodaj ali zamenja za mali portabel pisalni stroj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mercedes«. 24198-29

Pisalni stroj
poceni prodam. Simandi, Dvorčakova 3. 24166-29

Nihhalno žago
(štucer) dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na podružnico Jutra v Novem mestu pod »Pendle«. 24125-29

Razprodaja strojev
Razprodajamo stroje in orodja, ki jih imamo v nekdanje svoje trgovine in lirovi v ugodni ceni. Ogled strojev v naših skladiščih. Javna skladišča, družba z o. z. Ljubljana, Tyrseva cesta 33. 24123-29

Avto
dobro ohranjen, prodaj. Cerne, Vodnikova 133. 24095-10

Kupim
rabljen osebni avto DKW in motor do 250 cm. — F. Kavka, Ljubljana, na Kanku 1. 24134-10

Ariel 500
z novo lučjo, FIAT 521 6-sedežna limuzina, pripravna za taksi. 23694-10

ADLER JUNIOR
cabriolet, v brezhibnem stanju, ugodno napredaj. Vprašati št. 35-54. 23694-10

Avto Steyer XXX
cabriolet v brezhibnem stanju ugodno prodaj. Vprašati št. 35-54. 23694-10

Opel »Kadet«
mala limuzina novejša, modela zaradi pomanjkanja prostora zelo poceni na prodaj. Informacije Ostržnik, trgovina, pasja nebotičnica. 24200-10

Mala limuzina
prvovrstne znamke, v najboljšem stanju napredaj za 7800 din. Mlekarna. Stari trg 24. 24152-10

Avto
4 sedežen v dobrem stanju, 4 cilindri, poraba 9 lit. tanka plačana, cena 4300. Anzeč, Zeljarska 11, Trnava. 24183-10

Motor
500 ccm, angleški sport, pripravljen za dirke, napredaj. Celovška 102, Ljubljana VII. 24198-10

Kolesa
Moško kolo
kromirano, malo rabljeno, se po ceni prodaj. — Bohorčeva ul. 20-1. levo. 24029-11

Po nižini ceni
odprodajamo kolesa. Dilem: Ljublj. Bosch in Riemann so ravno prišli. Banja, Ljubljana, Miklošičeva 20. 24131-11

Kompanjono (ko)
iščem za prevzem večjega hotela. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštenost«. 23758-16

Kompanjono
iščem za nov večji hotel. Zanimati se za izkušnje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Centru«. 23784-16

Vaši prihranki
so varni in plodonosni naloženi v domačem zavodu »Mojo domo, Ljubljana, Dvorakova 8. Pišite ali pridite osebno. 267-16

Šivalni stroj
pogrešljivi poceni prodam. Novi trg 4 pritličje. 24027-26

Ugodno prodaj
krojaški šivalni stroj. — Potovška c. 64 — Koželjce. 24024-29

Več šivalnih strojev
po 250 din, več orodja za krojačnice, mišarje in tesarje in kolo prodaj. Berčič 48. 23995-29

Mizarske stroje
rabljene, in orodje kupi Jože Lipa, Maribor, Jurčičeva ulica 6. 23889-29

Anker šivalni stroj
najmodernejši s tovarniško garancijo, za šivilje in krojačice, clikav stroj in brošuralne, tudi rabljene s 300-letnim čolničkom od krojač. In naprej. Triglav, Resljeva cesta 16. 24049-29

Šivalni stroj
ženski, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Domača uporaba«. 24026-29

Plinski motor
kupim 100 do 120 HP plin motor na dva (Saugmotor) Vindis Ivan, valjčni mlin, Maribor. 23804-29

Šivalni stroj
nov ugodno prodam. Paus, Podjunska 20. 23852-29

Pozor peki
Pekarna Jurman v Gorici nah kupi eno »Prezel« sinoc. 23912-29

Stružnico
rabljeno, do 2 in pol m, stružne dolžine, v dobrem stanju. Ponudbe s opisom in sliko ter ceno na Leopolda Ciljarja, Gospič. 23857-29

Pletilni stroji
8-70 do 100 cm, drug na prodaj. Tovarniška 27, Marter. 24108-29

Pisalni stroj
»Mercedes« z dvojno tastero (latinska in cirilica) dobro ohranjen prodaj ali zamenja za mali portabel pisalni stroj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mercedes«. 24198-29

Pisalni stroj
poceni prodam. Simandi, Dvorčakova 3. 24166-29

Nihhalno žago
(štucer) dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na podružnico Jutra v Novem mestu pod »Pendle«. 24125-29

Razprodaja strojev
Razprodajamo stroje in orodja, ki jih imamo v nekdanje svoje trgovine in lirovi v ugodni ceni. Ogled strojev v naših skladiščih. Javna skladišča, družba z o. z. Ljubljana, Tyrseva cesta 33. 24123-29

Avto
dobro ohranjen, prodaj. Cerne, Vodnikova 133. 24095-10

Kupim
rabljen osebni avto DKW in motor do 250 cm. — F. Kavka, Ljubljana, na Kanku 1. 24134-10

Ariel 500
z novo lučjo, FIAT 521 6-sedežna limuzina, pripravna za taksi. 23694-10

ADLER JUNIOR
cabriolet, v brezhibnem stanju, ugodno napredaj. Vprašati št. 35-54. 23694-10

Avto Steyer XXX
cabriolet v brezhibnem stanju ugodno prodaj. Vprašati št. 35-54. 23694-10

Opel »Kadet«
mala limuzina novejša, modela zaradi pomanjkanja prostora zelo poceni na prodaj. Informacije Ostržnik, trgovina, pasja nebotičnica. 24200-10

Mala limuzina
prvovrstne znamke, v najboljšem stanju napredaj za 7800 din. Mlekarna. Stari trg 24. 24152-10

Avto
4 sedežen v dobrem stanju, 4 cilindri, poraba

Dvosob. stanovanje
odd. Rimska cesta 19
23992-21

Dvosob. stanovanje
moderno, s kopalnico in
kabineto odd. takoj ali
s 1. septembrom. Naslov
v vseh posl. Jutra.
23943-21

Trisob. stanovanje
srednje kabineto odd. za
oktobar ali november v
Gerbičevi 23 (Kolezijska).
23980-21

Eno in dvosob.
stanovanje
takoj odd. v St. Vidu n.
Ljubljano. Poizve se: Al-
bin Novak, Tacen 72.
23988-21

Dvosob. stanovanje
veliko s kabineto in
vsem kabineto odd. za
oktobar ali november v
centru. Poizve se pri hiš-
niku Gajeva 2a poleg
palace Slavje.
23895-21

Stanovanje
dvosobno in teraso odd. za
oktobar ali november v
Rožna dol. c. X-23.
23817-21

Dvosob. stanovanje
odd. dvema osebam za
1. oktobar. Idrjska ul. 8.
23838-21

Dvosob. stanovanje
primerno za dve osebi,
odd. za 1. septembrom.
Gjud, Kongrenski trg 6.
24041-21

Enosob. stanovanje
odd. mirni stranki —
brez otrok. Novi trg 5,
II. n. levo od 8.—9. in od
12. do 2. ure.
23886-21

Dvo in trisobno
stanovanje
z vsem kabineto odd. za
1. novembrom. Pokojni-
ški zavod v Ljubljani. Po-
izve se v Gajevi 5-II.
24147-21

Enosob. stanovanje
lepo, odd. Naslov v
vseh posl. Jutra.
24169-21

Več dvosobnih
stanovanj
s kopalnicami blizu Bež-
igrske gimnazije odd. za
oktobar. Naslov v vseh
poslovalnih Jutra.
24057-21

Dvosob. stanovanje
odd. Naslov v vseh po-
sloval. Jutra.
24069-21

Enosob. stanovanje
lepo, odd. mirni stran-
ci za 1. oktobar. Cesta
Glince, Cesta XIII.
št. 6.
24044-21

Trisobno stanovanje
solčno, III. nadst., —
odd. za november. Do-
lar, Gorupova ul. 3-I.
24130-21

Enosob. stanovanje
lepo, odd. Rožna do-
lina. Predjamska c. 16.
24128-21

Dvosob. stanovanje
s kabineto, sončno, mi-
rno, 8 prostorov, odd. za
novembrom. Trnovski
pristan 40, z vseh zapori-
ce.
24156-21

Novo hišo
tristanovsko, s kopalni-
cami, z vseh tramvaj, ma-
sivno zidano prod. Tr.
žalska cesta z vseh 115.
24153-21

Trisobno stanovanje
komfortno, z vsemi priklju-
ci in vrtom odd. za 1.
nadstropje nove enonad-
stropne hiše v bližini go-
rjenjskega kolodvora v mi-
rni ulici za 1. oktobar. Ce-
na 1000 din. mesecno. Ogled
in informacija odd. po-
nedelja dalje. Franko-
panska 27-I.
24174-21

Sobo in kuhinjo
brez štedilnika odd. za
oktobar. Cena 200 din.
Takoj, Greben, Velika
Colnarska 15.
24180-21

Štirisobno
stanovanje
odd. za oktobar. Franko-
panska ulica 21. Poizve se
pri hišniku.
24196-21

Stanovanja
388a

Dvosob. stanovanje
s kopalnico za oktobar ali
novembrom v Ljubli, šteta
2 osebi. Plača 1 leto na
prijem. Na oči. odd. Jutra
pod »Enosobno«.
24005-21a

Enosob. stanovanje
ali prazno sobo s kopal-
nico. Ponudbe na oči. odd. Ju-
tra pod »Enosobno«.
24005-21a

Enosob. stanovanje
s kabineto in kopalnico
ižem. Ponudbe na oči. odd. Ju-
tra pod »Enosobno«.
24005-21a

Dvosob. stanovanje
ev. kabinet, kopalnica iže
mlad par brez otrok za 1.
akt. okraj Sv. Jožef, Ta-
bor, Sv. Peter. Ponudbe
na oči. odd. Jutra pod »Eno-
sobno«.
24005-21a

Solidna stranka
iže za 1. novembrom tri-
sobno, sončno, moderno
stanovanje v središču me-
sta ali na Vrtači in Mir-
ju. Ponudbe na oči. odd. Ju-
tra pod »Mirna stran-
ka«.
23865-21a

Zakonski par
brez otrok iže stanova-
nja 2-3sobno. Ponudbe
na oči. odd. Jutra pod
»Mlad par«.
24208-21a

Trisob. stanovanje
s kabineto, sončno, iže
ali s 1. septembrom v
Spodnji Šiški ali v njeni
bližini. Srien, Celovška 47.
23957-21a

Enosob. stanovanje
iže s 1. oktobrom. Po-
nudbe pod »Dve osebi« na
oči. odd. Jutra.
23954-21a

Dve do pet sob
po možnosti s kopalnico
in telefonom, ter
skladnice
suho in svetlo za takoj ali
kasneje iže družba za stal-
no. Ponudbe na oči. odd. Ju-
tra pod »Pisarna«.
23983-21a

Stanovanje
eno ali dvosobno ižeem
za takoj. Najraje v Šiški.
M. Kovik, Poljane 23. St.
Vid nad Ljubljano.
24067-21a

Dve stanovanji
lepi, moderno opremlje-
ni (kakih 10 sob), v
bližini na prometnem križišču
sredi mesta, ižeem. Na-
slov v vseh posl. Jutra.
22058-21a

Stanovanje
2 ali 3sobno lahko kabi-
net, blizu centra, ižeem za
novembrom. Cen. ponudbe
na oči. odd. Jutra pod
»Trije odrasli, brez otrok«
24149-21a

Za 1. september
iže zakonski par brez o-
trok stanovanje z kuhinjo
Ponudbe na oči. odd. Ju-
tra pod »Zakonski«.
24207-21a

Dvosob. stanovanje
iže v bližini štirilokalska
uradniška rodbina. Na-
slov v vseh posl. Jutra.
24069-21a

Enosob. stanovanje
ižeem za 2 osebi. Vpra-
šati: Rožna dolina, Ce-
sta 7, št. 9.
24100-21a

Stanovanje
dvosobno ali enosobno s
kabineto iže za novem-
br. državn. upokojence, to-
čen plačnik. Ponudbe na
oči. odd. Jutra pod »Tri
odrasle osebe«.
24083-21a

Sobo odda
Opredeljeno sobo
z eno ali dvema postelja-
ma, veliko, svetlo in mi-
rno, s posebnim vzhodom,
med dramo, univerzo in o-
bmo šolo odd. za 1. sep.
Samo za stalno! Naslov v
vseh posl. Jutra.
24087-21a

Sobo
lepo opremljeno, s poseb-
nim vzhodom, odd. na
Smartinski cesti št. 10.
23778-21a

Opredeljeno sobo
lepo, veliko in zračno s
soparbo kopalnico odd.
za 1. septembrom. Trnovski
pristan 40, z vseh zapori-
ce. Na oči. odd. Jutra pod
»Enosobno«.
24005-21a

Sobo
lepo opremljeno, s poseb-
nim vzhodom, odd. na
Smartinski cesti št. 10.
23778-21a

Opredeljeno sobo
lepo, veliko in zračno s
soparbo kopalnico odd.
za 1. septembrom. Trnovski
pristan 40, z vseh zapori-
ce. Na oči. odd. Jutra pod
»Enosobno«.
24005-21a

Sobo
lepo opremljeno, s poseb-
nim vzhodom, odd. na
Smartinski cesti št. 10.
23778-21a

Opredeljeno sobo
lepo, veliko in zračno s
soparbo kopalnico odd.
za 1. septembrom. Trnovski
pristan 40, z vseh zapori-
ce. Na oči. odd. Jutra pod
»Enosobno«.
24005-21a

Sobo
lepo opremljeno, s poseb-
nim vzhodom, odd. na
Smartinski cesti št. 10.
23778-21a

Opredeljeno sobo
lepo, veliko in zračno s
soparbo kopalnico odd.
za 1. septembrom. Trnovski
pristan 40, z vseh zapori-
ce. Na oči. odd. Jutra pod
»Enosobno«.
24005-21a

Sobo
lepo opremljeno, s poseb-
nim vzhodom, odd. na
Smartinski cesti št. 10.
23778-21a

Opredeljeno sobo
lepo, veliko in zračno s
soparbo kopalnico odd.
za 1. septembrom. Trnovski
pristan 40, z vseh zapori-
ce. Na oči. odd. Jutra pod
»Enosobno«.
24005-21a

Sobo
lepo opremljeno, s poseb-
nim vzhodom, odd. na
Smartinski cesti št. 10.
23778-21a

Opredeljeno sobo
lepo, veliko in zračno s
soparbo kopalnico odd.
za 1. septembrom. Trnovski
pristan 40, z vseh zapori-
ce. Na oči. odd. Jutra pod
»Enosobno«.
24005-21a

Sobo
lepo opremljeno, s poseb-
nim vzhodom, odd. na
Smartinski cesti št. 10.
23778-21a

Opredeljeno sobo
lepo, veliko in zračno s
soparbo kopalnico odd.
za 1. septembrom. Trnovski
pristan 40, z vseh zapori-
ce. Na oči. odd. Jutra pod
»Enosobno«.
24005-21a

Sobo
lepo opremljeno, s poseb-
nim vzhodom, odd. na
Smartinski cesti št. 10.
23778-21a

Opredeljeno sobo
lepo, veliko in zračno s
soparbo kopalnico odd.
za 1. septembrom. Trnovski
pristan 40, z vseh zapori-
ce. Na oči. odd. Jutra pod
»Enosobno«.
24005-21a

Sobo
lepo opremljeno, s poseb-
nim vzhodom, odd. na
Smartinski cesti št. 10.
23778-21a

Opredeljeno sobo
lepo, veliko in zračno s
soparbo kopalnico odd.
za 1. septembrom. Trnovski
pristan 40, z vseh zapori-
ce. Na oči. odd. Jutra pod
»Enosobno«.
24005-21a

Sobo
lepo opremljeno, s poseb-
nim vzhodom, odd. na
Smartinski cesti št. 10.
23778-21a

Opredeljeno sobo
lepo, veliko in zračno s
soparbo kopalnico odd.
za 1. septembrom. Trnovski
pristan 40, z vseh zapori-
ce. Na oči. odd. Jutra pod
»Enosobno«.
24005-21a

Sobo
lepo opremljeno, s poseb-
nim vzhodom, odd. na
Smartinski cesti št. 10.
23778-21a

Opredeljeno sobo
lepo, veliko in zračno s
soparbo kopalnico odd.
za 1. septembrom. Trnovski
pristan 40, z vseh zapori-
ce. Na oči. odd. Jutra pod
»Enosobno«.
24005-21a

Sobo
lepo opremljeno, s poseb-
nim vzhodom, odd. na
Smartinski cesti št. 10.
23778-21a

Opredeljeno sobo
lepo, veliko in zračno s
soparbo kopalnico odd.
za 1. septembrom. Trnovski
pristan 40, z vseh zapori-
ce. Na oči. odd. Jutra pod
»Enosobno«.
24005-21a

Sobo
lepo opremljeno, s poseb-
nim vzhodom, odd. na
Smartinski cesti št. 10.
23778-21a

Opredeljeno sobo
lepo, veliko in zračno s
soparbo kopalnico odd.
za 1. septembrom. Trnovski
pristan 40, z vseh zapori-
ce. Na oči. odd. Jutra pod
»Enosobno«.
24005-21a

Sobo
lepo opremljeno, s poseb-
nim vzhodom, odd. na
Smartinski cesti št. 10.
23778-21a

Sobo
prazno, lepo, sončno s po-
sebnim vzhodom odd. go-
spodu ali gospodični za 1.
septembrom. Verovškova 56.
23948-21a

Opredeljeno sobo
čisto, pozimi zelo toplo, s
posebnim vzhodom v cen-
tru odd. Ciri Metoda
ul. 19-I, desno. (Sv. Jo-
žef).
23956-21a

Opredeljeno sobo
lepo, sončno, poceni odd.
Naslov v vseh posl. Jutra.
23952-21a

Prazno sobo
ali opremljeno, lepo, v sre-
dini mesta takoj odd. za
Naslov v vseh posl. Jutra.
23926-21a

Elegantno sobo
v centru, separirano, cou-
che postelja, kopalnica, ta-
koj odd. Naslov v vseh
posloval. Jutra.
23918-21a

Sobo
mirno, sončno, odd. odd.
solid. gospodu. Mirje,
Vrbovškova 4. Ogled po-
poldne.
23959-21a

Sobico
čisto, sončno, s posebnim
vzhodom odd. boljšemu
gospodu z vso oskrbjo na
oči. odd. Jutra pod »Trije
odrasli, brez otrok«
24149-21a

Sobo
lepo opremljeno odd. na
Napoleonovem trgu 7-I,
levo.
24061-21a

Manjšo sobo
odd. Vhod iz stopnišča,
z vso oskrbjo ali brez.
— Krojaška 9-I.
24059-21a

Opredeljeno sobo
čisto in zračno odd. 1
ali 2 gospodoma takoj, v
bližini Tabora, Fugnerjeva
ulica 13, II. nad., vrata
16.
224066-21a

Sobico
v centru event. z vso
oskrbjo se poceni odd. —
Naslov v vseh posl. Jutra.
24065-21a

Sobo
odd. starejšemu gospodu
Križevniška 7-II.
24072-21a

Na Mirju
blizu tehnike odd. lepo,
solčno, parketirano
sobo, s posebnim vzhodom.
Naslov v vseh posl. Jutra.
24047-21a

Opredeljeno sobo
s strogo ločenim vzhodom
odd. 1. septembra sol-
dnemu mirnemu gospo-
du. Bolgarska ul. 17-I.
24103-21a

Sobo
s posebnim vzhodom s
stopnišča odd. takoj
gospodu. Naslov v vseh
poslovalnih Jutra.
24102-21a

Solidno gospodično
sprejem v lepo zračno
sobo, za takoj. Mestni
trg 19-I, Schreuer.
24115-21a

Sobo
komfortno, s posebnim
vzhodom blizu sodišča ev.
oskrbjo odd. boljšemu
gospodu. Naslov v vseh
poslovalnih Jutra.
24129-21a

Sobo
odd. na Cesti 29. okto-
bra 5, I. nadst.
24177-21a

Opredeljeno sobo
odd. solidnemu gospo-
du v vili na Jegličevi ce-
sti 11.
24187-21a

Sobo
lepo opremljena, s poseb-
nim vzhodom, odd. odd.
osebi. Zrinjskega cesta
4, visoko pritičje.
24185-21a

Opredeljeno sobo
odd. v vili blizu kolo-
dvora ali bolnice stalno-
mu gospodu, Jegličeva 11,
mu gospodu, Jegličeva 11,
24172-21a

Sobo
odd. gospodu. Sv. Petra
cesta 13, prtl. desno.
24155-21a

Solčno sobo
lepo opremljeno, odd. odd.
boljši osebi, žez dan od-
sotni. Javornik, Cesta 29,
oktobra 24-I.
24145-21a

Opredeljeno sobo
s tekočo vodo odd. eno
ali dve osebi. Istotam se
sprejme mirnega in solid-
nega sestanovca v pre-
prosto in čisto sobo. Sv.
Petra nasip 43, bufet.
24186-21a

Železničar
hišni posestnik, srednjih
let, želi v svojo živitve
znanja z gospodično, ki po-
čuje primerno premože-
nje. Ponudbe na oči. odd. Ju-
tra pod »September 1939«
24204-21a

Dve gospodični
sprejem na dobro doma-
čo hrano, Tavčarjeva uli-
ca 3-II, levo.
24192-21a

Sobe iše

Opredeljeno sobo
s strogo posebnim vho-
dom, ižeem v centru
mesta za stalno za takoj.
Ponudbe na oči. odd. Ju-
tra pod »Stalna«.
23818-21a

Za pisarno
ižeem dve sobi v sredi-
šču s telefonom 1. no-
vembra. Ponudbe na oči.
odd. Jutra pod »Telefon«
23721-21a

Prazno sobo
v novi hiši iže uradnik.
Ponudbe na oči. odd. Ju-
tra pod »Mirna soba«.
23904-21a

Profesorska družina
odd. diaku (inji) lepo,
toplo sobo z vso oskrbjo,
v bližini II. drž. real. gim-
nazije. Naslov v vseh po-
sloval. Jutra.
24060-21a

Za diaka
provolet, ižeem stanova-
nje in hrano preko tedna
na pri boljši rodbini —
Pomoč pri učenju. Po-
nude na podružnico Ju-
tra Celje pod značko
»Dijaka«.
2425-22

Sobo
opremljeno v bližini tehni-
ke šole ižeem za septem-
ber. Ponudbe na Konstan-
tin, Škofja Loka.
23753-21a

Sobico za 2 meseca
za gospo ižeem, če mogo-
če v bližini Ilirije. Ponud-
be na oči. odd. Jutra pod
»Zrake«
23820-21a

Opredeljeno sobo
s posebnim vzhodom, mirno
in zračno, ižeem v cen-
tru ali neposredni bližini
iže solidna uradnica. Po-
nude na oči. odd. Jutra
pod »Sama znašme«
23687-21a

Opredeljeno sobo
s posebnim vzhodom, mirno
in zračno, ižeem v cen-
tru ali neposredni bližini
iže solidna uradnica. Po-
nude na oči. odd. Jutra
pod »Sama znašme«
23687-21a

Garsoniero
ali prazno sobo s soupo-
rabo kopalnice ižeem
uradnica z 1. oktobrom.
Ponudbe z navedbo cene
na oči. odd. Jutra pod
»Plačnice«.
23905-21a

Katera
dobra gospa bi sprejela
nižješolca na brezplačno
stanovanje, event. bi in-
struiral prvočolca. Na-
slov v vseh posl. Jutra.
23981-21a

Opredeljeno sobo
s posebnim vzhodom in pol-
no oskrbjo ižeem gospodični.
Ponudbe na oči. odd. Ju-
tra pod »Takoj in stalno«
24063-21a

Gospodična
ves dan odsotna, ižeem
s posebnim vzhodom v
bližini Mestnega doma ali
event. Sv. Jakoba, za ta-
koj. Ponudbe na oči. odd.
Jutra pod »Zoro«.
24062-21a

Veliko sobo
s 15. sept. ali 1. oktobr.
ali dve manjši za pisarno,
samo v centru mesta, ižeem
Ponudbe na oči. odd. Ju-
tra pod »Mesto«.
24071-21a

Prazno sobo
s hrano ižeem dva gos-
poda. Ponudbe na oči.
odd. Jutra pod značko
»Solidna«.
24104-21a

Uradnica
ižeem sobo s celotno oskr-
bo v bližini poljanske gim-
nazije. Ponudbe na oči.
odd. Jutra pod »77a«.
24246-21a

Drž. uradnica
ižeem sobo in kuhinjo za
novembrom. Ponudbe na oči.
odd. Jutra pod »Snažna in
mirna«.
24080-21a

Dijake sobe

Dijaka
se sprejme na stanovanje
in dobro domačo hrano v
sredini mesta. Naslov v
vseh posl. Jutra.
24091-21a

Učiteljica
sprejme nižješolko(ce) v
celotno oskrbjo. Nadzor-
stvo in pomoč pri uče-
nju ter nemška konver-
zacija. 5 minut od bež-
igrske gimnazije in me-
ščanske šole. Naslov v
vseh posl. Jutra.
24217-21a

Dva srednješolca
ali šolke, sprejem v
dobro oskrbjo Lepa son-
čna, parketirana soba v
bližini vseh srednjih šol.
Pali Antonija, Maribor,
Razlagova 24-II.
24238-21a

Profesor
sprejme dijaka na stanova-
nje in vso oskrbjo. Vrt,
klavir, nemška konver-
zacija, skrbno nadzorstvo,
pomoč pri učenju. Koblar-
jeva 15.
24205-21a

Dva dijaka
sprejem na stanovanje in
hrano po ugodni ceni. Rož-
na dolina, Cesta X, št. 23
I. nadst.
24245-21a

Dijaka
sprejem na hrano in sta-
novanje. Križevni

Vprašanje inteligentnostnih testov

Razmotrivanja na pedagoškem tečaju v Mariboru

Včeraj se je končal V. Pedagoški tečaj, ki ga je priredila Pedagoška centrala v Mariboru v dneh od 21. do 26. avgusta. Izbrana vrsta predavateljev in njihovih zanimivih referatov so upravičeno vzbujali veliko pozornost. Tako se je na tečaju, ki ga po svojem namenu moramo prištevati med najvažnejše dogodke iz kulturne življenja naših prosvetnih delavcev, oglasilo blizu 200 prijavljencev.

Med važnejša vprašanja sodobnega časa se je uvrstilo tudi vprašanje slovenske standardizacije testov. O tem je bilo na tečaju govora v torek 22. avgusta. Izbrani referate sta podala dr. V. Schmidt in prof. Zajc D. iz Ljubljane. Zelo zanimiva diskusija je trajala ves dan. Izkazalo se je, da je naše učiteljstvo in sploh večina prosvetnih delavcev začutilo živo potrebo za samostojno inteligentnostne teste, ki bi jih naj uporabljali pri spoznavanju povernosti jim mladine. Odveč bi bilo še posebej poudarjati vrednost in pomen takega pripomočka; o njegovi uporabnosti, ki je v današnjem duhu časa že kar očita, pa bi lahko pisali dolga poglavja. Preden smo pri nas dobili začetni temu vprašanju pravi znanstveni okvir, so se že pojavili prvi oznanjevalci tega gibanja, katerih delovanje je pa naravnano šele v praktični smeri. Tako smo najprej dobili študijo »Moj razred« izpod peresa Miloša Ledineka, ki je v ta namen uporabil Stevanovičev srbsko revizijo Binet-Termanovih inteligentnostnih testov.

Besedo test uporabljamo v eksperimentalni pedagogiki kot strokovni izraz, ki ima na tem področju, ne glede na vsestransko, občo ljudsko rabo, čisto svojevrstno izklesan pomen. Test je namreč po svoji metodi nekaj več kakor samo eksperiment; še tem bolj pa se razlikuje od šolskega izpita. Z njim preizkušamo sposobnosti ali tudi druge duševne kakovosti tega ali onega poedince; lahko pa tudi njegovo znanje, če govorimo o tako imenovanih učnih testih. Pri preizkušanju, ki zavzame stopnjo merjenja, gre v prvi vrsti za hitrost, učinkovitost ali tudi obseg neke sposobnosti, ne pa tudi za vzroke in učinke, kar je zlasti značaj eksperimenta (Forschungsexperiment), ki nosi v svojem načelu le kolektivno noto. Na drugi strani pa ima test individualno noto, namreč rezultate, ki jih je dosegla skupina poedincev, si razlagamo s posebnim ozrom na rezultat, ki ga je dosegel vsak posameznik, in pa tisti rezultat, ki kaže sredino oziroma srednjo ali tudi povprečno zmogljivost vseh poedincev. V tem pa je tudi začetek standardizacije, brez katere si testov sploh ne moremo misliti. Test standardizirani se namreč pravi, očitati mu okvir tistih razmer in zahtev, za katere naj velja. Iz tega tudi sledi, da se standardizacija testa toliko spreminja, kolikor se spreminjajo te zahteve in razmere. Z ugotavljanjem razmer in zahtev nekega kraja pa obenem določamo tudi njegovo življenjski standard. V tem smislu nam je šele razumeti standardizacijo testa, s katerim naj preizkušamo na primer inteligentnost. Preden naj dovršimo njegovo standardizacijo, moramo s predhodnimi preizkusi ugotoviti take ali drugačne vplive krajevni razlik, kakor tudi socialno-ekonomskih, starostnih, spolnih in drugih. Zaradi točnosti vseh teh dejstev se moramo zateči na statistično polje in uporabiti tako imenovane distribucije, ki naj nam grafično prikazujejo celotno sliko vseh teh standardizacijskih zahtev. Pri ugotavljanju ali standardizacijskem postopku so torej najprej odločilne srednje ali povprečne razmere; ali drugače rečeno,

poedinci iz teh srednjih razmer bodo tvorili izhodišče temu utrjevanju.

S tem kratkim uvodom bomo šele razumeli izvajanja, ki jih je imel na Pedagoškem tečaju dr. Schmidt. Njegov referat se je namreč nanašal na horizontalno standardizacijo testa, to je: katerim statističnim zahtevam mora test zadostiti, če naj bo veljaven, zanesljiv, objektivni.

V tej zvezi je predavatelj najprej seznanil poslušalce s preprosto Spearmanovo korelacijsko metodo iz statistike. S pomočjo te lahko ugotavljamo stopnjo skladnosti (soglasanja) med enim in drugim testom, z ozirom na različne vplive tako s strani preizkuševalca kakor tudi preizkušence.

Drugi referat, ki ga je podal prof. Zajc, je imel naslov »Slovenska revizija testov«, od katerega so pričakovali, da bo seznanil z gradivom pripravnim za standardizacijo inteligentnostnih testov. Pričakovanje je bilo preuranjeno, ker je ta naloga šele na pripravljalni stopnji; treba bo še mnogo dela, preden bo dovršena. Referat se je omejil na točno označbo B. Stevanovičeve srbske revizije Binet-Termanovih testov, ki so se postavili precej v ozadje, ko je predavatelj seznanil z drugo Termanovo revizijo iz leta 1937. Ta zadnja revizija velja v strokovno znanstvenih krogih za najpopolnejšo izmed vseh testov, ki so se pojavili do danes in s katerimi naj preizkušamo in merimo inteligentnost. Med poskuse s Stevanovičevimi testi moremo uvrstiti še uporabo ameriških vojaških testov, ki jih poznamo kot Army Alpha teste, katere skuša dr. Schmidt prirediti in standardizirati na naše slovenske razmere.

Svojevrstnost teh testov pa je tudi v tem, da so uporabni za preizkušanje poedincev v skupinah istočasno. Tako govorimo o skupinskih testih (group test), ki se v svoji metodi razlikujejo od »individualnih, kakršni so namreč tudi Stevanovičevi, in sploh Binetovi testi z vsemi revizijami. Individualni testi, s katerimi preizkušamo poedince le posamezno, pa zahtevajo od testatorja daleko večjo usposobljenost, nego je to potrebno za skupinske teste, ki nam bodo poleg tega prihranili še mnogo časa, že pri tako zamudnem standardizacijskem postopku. Sicer se pa skupinski testi prav tako z uspehom uporabljajo za individualne preizkušnje.

Testi so primerni le za odrasle, oziroma za starost od 10. do 12. leta dalje, zato moramo misliti najprej na pridobivanje inteligentnostnih testov, ki bodo namenjeni naši osnovnošolski mladini gori do 14. leta. Predavatelj je navedel nekaj takih najboljših angleških in ameriških testov, ki bi bili zelo primerni za slovensko standardizacijo. Izvedba te naloge zahteva sistematično in organizirano delo ter velik krog sodelavcev. Pri tem pač našim na ovire, ki so jih v drugih deželah znali odstraniti — mislimo namreč na materialno stran. Želeli bi bilo, da je tudi naše prosvetne oblasti ali tudi kulturne institucije ne bi poznale.

Ob zaključku diskusije na Pedagoškem tečaju lahko posamezno naslednje ugotovitve: 1. inteligentnostni testi so zelo uporaben pripomoček pri spoznavanju mladine in ugotavljanju stopnje inteligentnosti v primerjavi poedincev iz drugih krajev ali celo drugih narodov. 2. našim prosvetnim delavcem je v prvi vrsti treba pripraviti na slovenske razmere standardizirane teste, ki bodo izhajali iz trdne znanstvene podlage in tudi nudili lahko uporabljenost; 3. v ta namen se naj izbere poseben odbor, ki bo proučeval samo to vprašanje. D. Z.

Požigalec iz Šenčurja je umrl v zaporu

Najprej se je skušal obesiti, a potem ga je zadela kap

Kranj, 26. avgusta. Kakor je »Jutro« poročalo, je nastal prejšnjo soboto v Šenčurju velik požar, ki je uničil gospodarsko poslopje tamkajšnjega župana g. Umnika. Požar je zaneel iz maševanja berač Likozar iz Milj v šenčurjski občini. Usodnega dne je bil Likozar močno pijan, pa se je splazil v stelnjak in podtaknil ogenj. Po dejanju se je hotel odstraniti, toda zaradi prevelike pijanosti je obležal komaj nekaj metrov proč od stelnjaka, kjer so ga našli, ko je ogenj objel že vso zgradbo. Seveda je bilo vsem jasno, kdo je zanetil požar. Berač Likozar se je vse življenje klatil po svetu, na stara leta pa je prišel nazaj v svojo domovinsko občino, ki ga je morala preživljati. V občini so ga vsi poznali kot pijanca in delomrznega. Občina ga je dala v oskrbo ge. Logarjevi, toda ker bi rad popival, je zahteval od župana, da mu preskrbijo vino izplačuje v njegove roke. Temu seveda župan ni hotel ugoditi, zato mu je Likozar pričel groziti, da bo zažgal. Ker je bil občini zaradi nasilnosti v veliko breme, so ga nameravali oddati v zavetišče v Mengšu. Usodnega dne,

ko se je župan telefonično dogovarjal z zavetiščem o sprejemu Likozarja, pa mu je berač iz maševanja zažgal zgradbo prav v času, ko je bil župan pri telefonu. Ko so Likozarja našli pred gorečim poslopjem pijanega, so ga pobrali in orožniki so ga spravili v zapor. Ko se je stresnil, se je Likozar šele dobro zavedel svojega dejanja. Iz spodnjih hlač si je napravil zanjko in se obesil. Toda služboči orožnik, ki je nadzoroval požigalca, je še pravočasno stopil v zapor in ga rešil. Poškodoval so nemudno zdravnika, ki ga je spravil nazaj k zavesti, nato pa odredil prevoz v bolnišnico. Iz bolnišnice so Likozarja privedli v torek zvečer nazaj v kranjske sodnijske zapore.

V petek zjutraj pa ga je ječar našel mrtvega v celici. Zdravniški pregled je dognal, da ga je zadela kap, kar pa ni nič nenavadnega, saj je zadnja leta pil samo gorilni spirit. Po aretaciji v Šenčurju je Likozar baže izjavil: »Nihče me ne bo obsodil!« In res se je prvič skušal sam soditi, zdaj pa ga je zemski sodbi odtegnila nenadna smrt.

Slabe prometne zveze v dolini Lipnice

Če z železnico ne bo nič, naj bi se zgradila vsaj cesta

Ko je razpisala v Lipniško dolino vest o potrebi razpisa gorenjske železnice proge s poudarkom, da bi bilo zelo umestno napraviti dvotirno progo do Podnarta in odtod namesto dvotirne proge do Jesenic in del proge odcepiti in jo izpeljati skozi dolino Lipnice, čez Lancovo, spodnji del Bohinjske do Bohinjske Bele, je vse govorilo o železnici.

Pa kako tudi ne! Saj je naša lepa, na lesu bogata dolina, ki ima precej industrije in ima vse pogoje za tujski promet, tako zelo oddaljena od sveta, in to samo zaradi tega, ker nima primerne zveze. Mnogi so se razveselili in že silili v duhu ropotanja vlakov skozi zdaj tako tiho zeleno dolino. Tisti pa, ki jim je znano, koliko vode preteče od pobude do načrtov, od načrtov do trasiranja in od trasiranja do izvedbe, so se navdušenjem pomilovalno posmehljali. Mnogi so menili: »Zakaj nam vzbujajo skomine, ko so nas že tolikokrat potegnili za nos!« Le-ti, ki tako menijo, imajo prav.

Znano je, da je bila že sedanja gorenjska proga, ki teče skozi dolino Save, prvotno projektirana skozi Lipniško dolino. Stari Kamnogoričani pripovedujejo, da je kamnogoriški rojak dr. Lovro Toman, ki je imel veliko besedo na Dunaju, kriv, da Lipniška dolina nima železnice. To je sto-

Mnogo verjetnejša kakor železnica v naše kraje je bila cesta, ki naj bi vezala Ljubljano skozi dolino Save do Podnarta in odtod skozi dolino Lipnice, čez Lancovo in Ribno z Bledom. To je bilo verjetnejše, ker bi bila cestna zveza neprimerno cenejša kakor železnica in ker bi bila zelo važna s tujskoprometnega vidika. Skrajšala bi pot med Ljubljano in Bledom za najmanj 10 km in odpadli bi tudi mnogi neprijetni in nevarni ovinki, kakor tudi nešteti strmi klanci. Tako cestna zveza bi močno dvignila gorenjski turizem. Izletniki bi se gotovo rajši vozili skozi gozdno pokrajino na Bled in nazaj čez polje v Ljubljano ali obratno, kakor vedno po eni in isti cesti.

Da bomo dobili to cesto, nas je bodrilo upanje, da bodo morali popravljati tako zvano veliko cesto čez Gorenjsko. Medtem ko bi popravljali veliko cesto, bi lahko uporabljali novo zvezo z Gašpetja, pod Besnico, čez Podnart in skozi Lipniško dolino. Ko so omenjeno cesto že trasirali, je bilo precej verjetno, da bo zgrajena. Toda neki visoki cestni funkcionar, ki danes več ne vedri in ne oblači na naših cestah, si je premislil, in tako važna cestna zveza, ki bi bila vezala našo dolino s svetom, saj bi potem gotovo dobili avtobusni promet, je šla po vodi.

Za to zvezo ni bilo denarja, in to kljub temu, da bi bila zveza z gospodarskega in vojaškega vidika važna. Stroški bi niti ne bili veliki, saj bi bilo treba graditi od Besnice do Podnarta le dobrih 5 km in od Lancovega do Ribnega tudi približno tako dolgo novo cesto. Za cesto iz vasi Jamnika, ki šteje menda 20 hiš, do Kroppe, je denar, za važno zvezo, ki bi odprla svetu lepe pokrajine in bi bila važna tudi za kropsko-kamnogoriško obrt in industrijo, ga ni.

Prav okoliščine in izkušnje so pripravile mnoge prebivalce iz doline Lipnice do tega, da ne verjamejo v kako izboljšanje gospodarskih razmer v naši dolini, ki so čisto odvisne od ugodne zveze z ostalo Gorenjsko.

Zamisel gospodov in izvedba načrta, ki je zahteval mnogo dela že z zbiranjem statističnih podatkov, je pohvalna, toda kaj pomaga ves trud, ko bodo odločali drugi prav gotovo brez tistih, ki se jih zadeva tega.

Za izpeljavo nove železniške proge posebno govorijo skrajšanje proge med Bohinjem in Ljubljano, nepotrebno obteževanje gorenjske proge med Podnartom in Jesenicami z blagom, ki je namenjen v Italijo, delno pa tudi tovar, posebno les, ki

KOLESA

kupite dobro in poceni tudi na obroke pri

H. SUTTNER, Ljubljana

Brezobvezen ogled! Aleksandrova 6.

M. DRENIK

Liubljana Kongresni trg št. 7

Za aube in zavijačke

zlate niti, luskinice, rožnati trakovi i. t. d. Volna, preja, predtiskarija itd.

Adela Vidmar

Umrla je naša srčno ljubljena

ine 26. avgusta 1939, po kratki in mučni bolezni.

Pogreb nepozabne bo v ponedeljek, dne 28. avgusta ob pol 5. popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 26. avgusta 1939.

JANKO VIDMAR, strojni stavec v p.; MAJ, ROMAN, MARJAN, mož; ANDREJCEK, otroci.

se v velikih količinah izvažajo iz naše doline na precej oddaljeni postaji v Podnartu in Radovljici.

Ni izključeno, da bodo nekoč gradili dvotirno progo čez Gorenjsko. Toda tudi topot se bo bržčas zgodilo kakor pri gradbi cest, da bodo že iz kakih vzrokov sprejeli nam nepovoljen načrt.

Ni izključeno, da bodo podirali in širili predor v Globokem, železniški most pod Mišacami in širili nevarni pešeni nasip med Globokim in Radovljico, namesto da bi se izognili za železniško progo neprimernim vzponom in izpeljali novo progo skozi dolino Lipnice, kjer ni nobenih posebnih težkoč, ki bi zahtevale kake posebne

velike naprave. Edini večji napravi, ki bi jih zahtevala železniška zveza od Podnarta skozi dolino Lipnice do Bohinjske Bele, odnosno Bleda, bi bila viadukta na pobočju Jelovice v bližini Lancovega in pa čez Savo pri Bohinjski Bell.

Kako konservativni smo v naši dolini, najbolje priča dejstvo, da razen v Kropi v vsej dolini nimamo niti telefona. Zdaj nam obetajo, da nam bodo napeljali vodo izpod oddaljenega Jamnika, in to v kraje, kjer imamo polno studencev v neposredni bližini. Tujci radi prihajajo v naše kraje. Imamo pa občutek, da hodijo k nam v muzej neurejenih starin, ki pričajo o davno minilih lepih časih.

Brez prihrankov — dobro gospodarim NA OBROKE

in najboljše oblečemo celo družino, če se obrnemo na najugodnejši nakup manufakture

z vedno najnovejšimi vzorci in ogromno izbiro.

NARODNI MAGACIN

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA 27-I.

Povsod sprejemamo pridne zastopnike!

CELJE: Nova vas 49 (Mirko Fajš); JESENICE, Gorenjsko: Obrtniška ul. 8 (Anton Cigoj); MARIBOR: Vetrinjska ul. 18 (Gustav Lipošek); TRZIC: Vilim Polakova ul. 5 (Jože Bečan).

Mestno poglavarstvo, Maribor. X. št. 12428/1974-1939.

Razpis o licitaciji

Mestno poglavarstvo v Mariboru razpisuje za oddajo pečarskih, slikarskih, tapetniških in parketnih del ter opremo trezorja in dobavo tehtnic za gradnjo carinarnice v Mariboru

I. javno pisarno ponudbeno licitacijo na dan 12. septembra 1939 ob 11. uri dop. v sobi št. 5 mestnega gradbenega urada v Mariboru, Franciškanska ulica št. 8.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na zneske odobrenega uradnega proračuna za:

1. pečarska dela	din 13.266.20	Predpisana kavcija znaša za:	
2. slikarska dela	din 15.969.23	1. pečarska dela	din 1.500.—
3. tapetniška dela	din 4.185.—	2. slikarska dela	din 2.000.—
4. parketna dela	din 52.055.78	3. tapetniška dela	din 500.—
5. oprema trezorja	din 75.000.—	4. parketna dela	din 6.000.—
6. dobavo tehtnic	din 56.000.—	5. oprema trezorja	din 8.000.—
		6. dobavo tehtnic	din 6.000.—

ter se mora položiti pri blagajni mestne občine mariborske najkasneje do 10. ure na dan licitacije.

Pojasnila in ponudbeni pripomočki se dobivajo proti povračilu napravnih stroškov med uradnimi urami v pisarni mestnega gradbenega urada v Mariboru.

Ponudbe morajo biti taksirane z državnimi koleki za:

1. pečarska dela	din 50.—
2. slikarska dela	din 50.—
3. tapetniška dela	din 50.—
4. parketna dela	din 100.—
5. oprema trezorja	din 100.—
6. dobava tehtnic	din 100.—

in predložene s predpisanimi dokumenti na dan licitacije med 10. in 11. uro.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglaš o licitaciji na razglasni deski mestnega poglavarstva mariborskega.

Mestno poglavarstvo mariborskega, dne 16. avgusta 1939.

Predsednik: dr. JUVAN, I. r.

Vsem sorodnikom in prijateljem naznanjamo, da nas je zapustil danes ob 3 zjutraj naš predragi sin, brat, stric in svak

MILAN PUC

po dolgi in težki bolezni, vdan v voljo božjo.

Pogreb dragega nam pokojnika bo v nedeljo, dne 27. t. m. ob 5. popoldne izpred mrtvaške veže Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti št. 9 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 26. avgusta 1939.

Zalujoči starši, bratje in ostalo sorodstvo

Mestni pogrebni zavod Občine Ljubljana

FRANC KUNOVAR st.

kamnoseški mojster pri Sv. Križu

v 70. letu starosti.

Pogreb dragega pokojnika bo iz hiše žalosti, Dolnice št. 1, v ponedeljek 28. t. m. ob 3. uri popoldne na farno pokopališče v št. Vid.

DOLNICE, LJUBLJANA, 26. avgusta 1939.

ZALUJOČI OSTALI

ZAHVALA

Izrekam ob tej prilici najpristnejšo in najglobljo zahvalo vrlenu in požrtvovalnemu gosp. direktorju dr. Vrbnjaku Slavku, kateri me je s srečno operacijo rešil dolgoletnih bolečin. Gosp. direktor dr. Slavko Vrbnjak, se je zelo trudil in skrbel, da bi bilo moje ozdravljenje čim prijetnejše. Občutim zato prijetno dolžnost izjaviti, da imamo tako vrlega zdravnika, ki zmeraj stremi za tem, da se žrtvuje za blagor svojih bolnikov.

Murska Sobota, 27. avgusta 1939.

Kete Močnik, Murska Sobota

Elektrovarilci — (elektrošvajseri)

Sekcija za gradnjo beograjskega savskega pristanišča potrebuje za daljšo dobo več prvovrstnih elektrovarilcev. Varilci, ki bodo po predpisih zadovoljili na preizkušnji, bodo prejeli dno približno 100 din in eventualno premijo za povečano produkcijo.

Prijave v Beogradu, Karadjordjeva ulica br. 6/L.

Zakup posestva

Zaradi bolezni se da pod zelo ugodnimi pogoji v zakup na Hrvatskem v bližini velikega mesta ležeče planinsko posestvo. Posestvo je moderno in s številnimi silosi itd., urejeno, prodaja mleka zagotovljena ob zelo dobrih cenah, uspevajoči tujski pension. Živine okrog 40 velikih živali itd. itd. Odkup ali bančno zavarovanje živega in mrtvega inventarja in zadostni obratni kapital pogoj. — Eventualna prodaja ni izključena. — Promena vprašanja le od reflektantov za sebe v hrvaščini ali nemščini pod K-4797 na Interreklam A. G., Zagreb, Masarykova 28.

„O-Ke“

pravi Američan
kadar se počuti
popolnoma sigurnega

Tak občutek popolne sigurnosti nudi O. K. gum... ker je izdelana iz lateksa. Izredno tanka, mehka in izdržljiva. Garantirana trajnost 6 let. Srebrna papirnata škatla s tremi komadi 10 din v lekarnah in drogerijah. Po potrebi vam lahko javi tvrdka Rave, d. d., Zagreb, kje morete nabaviti O. K.

Državna tvornica avionov v Kraljevu

potrebuje večje število prvovrstnih ključavničarjev, rezkačev (frezerjev) in aeroplanskih mehanikov. Prijaviti se osebno pri vходу tvornice, vsak delavnik do 7. ure z obrtnim spričevalom ali poslovno knjižico in s podatki o prejšnjih zaposlitvah.

RAVNATELJSTVO

Ob vsaki priliki — se spomnite

da so „Jutrovi“ „Mali oglasi“ v Sloveniji najuspešnejši, najcenejši in najhitrejši posredovalnica za slušbe vseh vrst, za prodajo in nakup vseh stvari, za nepremičnine, lokale, podjetja, kapital, šenitve in za vse drugo

KOLESA NAJNOVEJŠI OTROŠKI VOZIČKI

MOTORJI
TRIOIKLI
SIV. STROJI

IGRAČNI VOZIČKI, SKIROJI, AVTOMOBILČKI, KOLES. DELI
TRIBUNA F. B. L. LJUBLJANA
PODRUŽNICA: MARIBOR CENIKI FRANKO!

ZAKUP POSESTVA

Zaradi bolezni se da na Hrvatskem pod zelo ugodnimi pogoji v zakup planinsko posestvo. Bližina mesta, prodaja mleka zagotovljena za visoko ceno. Odkup ali zavarovanje živega in mrtvega inventarja pogoj. Eventualna prodaja ni izključena. Živine okrog 40 velikih živali. Le resni reflektanti za sebe naj blagovoliijo v nemščini ali hrvaščini pisati pod K-4797 Interreklam d. d., Zagreb, Masarykova 28.

CELO LETO

lahko trajno spravite

MOŠT (širu)

OD GROZDJA, KAKOR TUDI VSE SADNE SOKOVE
BREZ STROKOVNIH PRIPRAV BREZ IZGUBE ČASA
BREZ KAKRŠNIHKOLI APARATOV

S POMOČJO NIPAKOMBINA A/IL.

Odlična iznajdba današnje znanosti! Enostavno! Poceni! Higijenično!
Odobreno od ministrstva za poljedelstvo.

Navodila in cenik pošlje brezplačno:

RADIOŠAN, Zagreb, Dukljaninova ulica 1.

Od Vas
je odvisno,
da imate
obleko
vedno
kot novo

zato jo pustite redno
kemično čistiti ali
barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana

Poljanski nasip 4-6

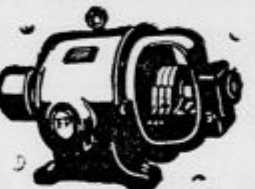
Prabica — Svetolikalnica

Po priznani nizkih
cenah si nabavite
najboljše moške o-
bleke, perilo in vsa
praktična oblačila
pri

Preskerju

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 14

Specialna delavnica za pre-
vijanje, popravilne elek-
tromotorje in dinam-
izirane instalacije na po-
gon in luč, na skladišču ves
elektromaterial ter motorji
za pogon in dinamizacijo luč.

Fr. Perčinlić

elektropodjetje, Ljubljana

Gospodarska cesta 16

telefon 23-71.

ZAGREB

NIKOLIČEVIĆ

2951

DRVA

PREMOG

IV. SCHUMI

DOLENJSKA

CEITA

Vata

v tablah in za odeje,
vedno na zalogi. —
Zahtevajte vzorce in
cenik.

Arbeiter — Maribor.

Veselo
v šolo
v novih
čevljih

69

2632-47668

Finl otroški čevlji iz boksa in usnje-
nimi podplati in gumijastimi petami.

79

4624-64658

Udobni čevlji na zavezo za deklice. Izde-
lanj iz najfinejšega boksa z usnjenimi
podplati in petami.

99

1634-44647

Močni in udobni čevlji za dečke iz finega
rjavega usnja z usnjenimi podplati in pe-
tami.

DERAN

Din 4.—, 5.— in 6.—

Trpežne otroške bombažne patent noga-

vice.

15

48322-646

Otroški čevlji iz lakirane gume s tr-
pežnimi podplati. Ne prepuščajo vode.

25

2403-61000

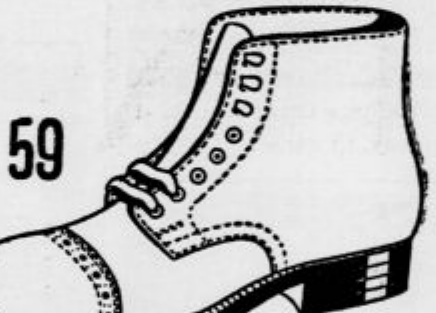
Posebno lahki, trpežni in praktični usnje-
ni čevlji za telovadbo in šport.

29

38732-613

Visoki otroški čevlji iz lakirane gume.
Posebno udobni za otroke, ki hodijo daleč
v šolo po blatni in mokri poti.

59

6662-44622

Odporni in trdni, pri tem pa lahki visoki
čevlji za dečke. Iz rjavega boksa z moč-
nimi usnjenimi podplati.

35

3222-48802

Otroški nizki čevlji iz močnega boksa z
neraztrgljivimi gumijastimi podplati. Tr-
pežni in dolgotrajni, vendar pa poceni.

59

6922-44609

Okusni in trpežni otroški čevlji iz
močnega boksa z usnjenimi podplati in
petami.

59

4644-64603

Čevlji za deklice iz finega telečjega
boksa z usnjenimi podplati in petami. Po-
sebno primerni deklicam za šolo.

8

ŠPORT

Priljubljene dokolenke za otroke, z gumi-
jastimi podvezami, katere jih drže in ne
stiskajo nog.

Bata

OKASA
tablete

Pri spoini slabosti

lahko poskusite

OKASA
TABLETE

za moške

100 komadov din 220.-

proti povzetju.

Zastopnik: Lekarna

Mr. Rožman Miroslav,

Beograd — Terazije 5.

Ogl. s. s. o. 1846-39

V VSEH VEČJIH KRAJIH
DRAVSKE BANOVINE

iščemo sposobne, ugledne,
agilne in predvsem poštene

krajne zastopnike

za prodajo srečk Državne razredne loterije.
Prednost imajo trafike, protokolirane fir-
me, upokojei itd. — Nujne in obširne
pomudbe naj se pošljejo pod „Zastupnik“
715 na oglasni zavod Publicitas d. d.
Zagreb, Ilica 9.

Oglasi v „JUTRU“
imajo velik uspeh!